

Strategia Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039



Sypniewo, 2023

Spis treści

Wprowadzenie	3
Część I: Ocena sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Sypniewo	4
1. Wnioski i ocena sytuacji społecznej.....	4
2. Wnioski i ocena sytuacji gospodarczej.....	7
3. Wnioski i ocena sytuacji przestrzennej.....	9
4. Ocena jakości życia w gminie Sypniewo – analiza badań ankietowych.....	10
5. Analiza SWOT.....	12
Część II: Cele strategiczne, kierunki działań, oczekiwane rezultaty gminy Sypniewo ..	16
1. Misja i wizja.....	16
2. Cele strategiczne rozwoju gminy w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	17
3. Kierunki działań dla osiągnięcia celów strategicznych	19
4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Sypniewo oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Sypniewo.....	37
5. Spójność kierunków rozwoju gminy Sypniewo ze strategią rozwoju województwa mazowieckiego. Charakterystyka obszarów strategicznej interwencji określony w strategii rozwoju województwa i KSRR 2030.....	46
6. System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	59
7. Ramy finansowe i źródła finansowania.....	67
Załączniki	71

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039 jest podstawowym o ile nie najważniejszym dokumentem a zarazem instrumentem długofalowego zarządzania rozwojem gminy. W swojej treści wyszczególnia główne strategiczne kierunki rozwoju gminy w perspektywie do 2039 roku przy równoległym zapewnieniu spójności, ciągłości i trwałości działań władz lokalnych gminy niezależnie od występujących równolegle wielu czynników. Dokument pełni również istotną funkcję w zakresie skutecznego gospodarowania zasobami własnymi gminy m.in.: ludzkimi, środowiskowymi, kulturowym, infrastrukturalnymi czy finansowymi, a także spełnia rolę podstawowego dokumentu w zakresie przygotowania oraz oceny wniosków o finansowania szeregu zadań i inwestycji pochodzących ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039 jest najistotniejszym w hierarchii dokumentów lokalnych instrumentem prawnym służącym do kreowania rozwoju lokalnego gminy, którego treść jest spójna z innymi programami obowiązującymi w gminie jak również z dokumentami wyższego rzędu obowiązującymi na poziomie ponadlokalnym. Dokumentami wyższego rzędu, z którymi niniejsza Strategia jest spójna z założeniami i wyznaczonymi w ich ramach celami strategicznymi są Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 + oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

Niniejszy dokument i zawarta w nim treść została opracowana na podstawie aktualnie występujących dokumentów planistycznych, sprawozdań i danych statystycznych. Dokumentem na bazie, którego została opracowana Strategia jest na podstawie art. 10e i 10f Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. W części diagnostycznej w proces opracowania dokumentu włączono czynnie mieszkańców gminy poprzez przeprowadzoną w lipcu b.r. ankietę, na bazie, której zapoznano się z opinią mieszkańców na temat różnych dziedzin życia gminy, dzięki czemu dokument jeszcze bardziej rzetelnie i kompleksowo przedstawia aktualny stan gminy w aspekcie wielopłaszczyznowym. Zgodnie z treścią ustawy dokument Strategii zawiera wnioski pochodzące z dokumentu Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, które zostały zawarte w załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu. Proces opracowania Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039 składał się z kilku etapów. W pierwszej kolejności władze lokalne gminy podjęły decyzję i stosowną uchwałę celem sporządzenia Strategii Rozwoju. W dalszej części przygotowano i przeprowadzono ankietę wśród mieszkańców gminy nt. aktualnego stanu gminy. Kolejny etap opierał się na zgromadzeniu potrzebnych danych oraz następnie ich

analizie (w tym również wyników ankiety, danych statystycznych i finansowych) oraz dokumentów strategicznych. Wszystkie zgromadzone informacje w dalszej części posłużyły do opracowania przez wykonawcę, dokumentu Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Sypniewo. W dokumencie oprócz zgromadzenia danych i analizy przedstawiono analizę SWOT, w której określono słabe i mocne strony gminy jak również szanse i zagrożenia wynikające z przeprowadzonej analizy. Kolejnym elementem było wypracowanie wspólnego stanowiska wizji i misji gminy, w tym potrzebnych do ich osiągnięcia, celów strategicznych i operacyjnych. Finalnym krokiem po uprzednim opracowaniu dokumentu było przeprowadzenie konsultacji społecznych, przedstawienie i określenie procedury wdrażania Strategii, przyjęcie Strategii przez Radę Gminy Sypniewo a następnie realizacja założeń poszczególnych celów strategicznych służących osiągnięciu określonej wizji gminy.

Część I: Ocena sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Sypniewo

1. Wnioski i ocena sytuacji społecznej

Wskaźniki w sferze demograficznej dla gminy Sypniewo nie prezentują się korzystnie w ostatnich latach funkcjonowania gminy. W 2022 r. liczba mieszkańców gminy wyniosła 2 944 osoby przy gęstości zaludnienia wynoszącej 23 osoby/km². W stosunku do 2018 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 370 osób a z każdym rokiem widoczny był spadek populacji mieszkańców gminy. Cechą charakterystyczną gminy w sferze demograficznej jest starzejące się społeczeństwo przy dużym udziale ludności w wieku poprodukcyjnym, który wynosi 23,8% całej populacji mieszkańców gminy. Wskaźnik dotyczący ludności w wieku przedprodukcyjnym jest na praktycznie niezmiennym poziomie co oznacza utrzymanie stałej liczby urodzeń na terenie gminy. Zjawisko starzenia się społeczeństwa związane jest z migracjami najczęściej młodych osób do większych ośrodków miejskich pobierających naukę w szkołach średnich i uczelniach wyższych jak i popularyzacja modelu rodziny tzw. 2+1, odkładanie posiadania potomstwa w czasie lub jego całkowity brak. Te i inne zjawiska w mniejszym i większym stopniu negatywnie wpływają na strukturę demograficzną gminy co ma przełożenie na wiele aspektów jej rozwoju. Potwierdzeniem tego jest również saldo migracji, które w 2022 r. w gminie wyniosło (-7,7) co było najgorszym wynikiem wśród pozostałych porównywanych jednostek samorządu terytorialnego. Z kolei przyrost naturalny jak i wcześniejszy wskaźnik również był na poziomie ujemnym, gdzie w 2022 r. wyniósł

(-9,1). Na terenie gminy funkcję edukacyjną pełnią dwa ośrodki szkolnictwa przedszkolnego i podstawowego. Naukę w placówkach wychowania przedszkolnego w 2021 r. podjęło 113 dzieci, co przełożyło się statystycznie na liczbę 57 dzieci przypadających na 1 placówkę przedszkolną. W 2021 r. edukację na poziomie podstawowym na terenie gminy rozpoczęło 270 uczniów uczęszczających do dwóch placówek szkolnictwa podstawowego. Przy utrzymującej się podobnej liczbie uczniów w ostatnich latach jest optymistycznym zjawiskiem wskazującym na równowagę w tym zakresie. Na szczególną uwagę zasługują fakt współczynnika skolaryzacji, który w gminie w tym samym roku wyniósł 98, co przekłada się na fakt, iż niemal wszystkie osoby objęte obowiązkiem edukacyjnym uczęszczają do szkół. Na terenie gminy nie występują szkoły oferujące edukację na poziomie ponadpodstawowym, taką rolę pełni leżący nieopodal Maków Mazowiecki, który zapewnia edukację na poziomie ponadpodstawowym m.in. dla młodzieży z gminy Sypniewo. Nieodzownym elementem charakteryzującym płaszczyznę społeczną są elementy działalności związane ze sportem, kulturą i rekreacją. Za część z nich, a konkretnie za realizację działań z zakresu kultury odpowiada Gminny Ośrodek Kultury w Sypniewie. Ośrodek jest odpowiedzialny za szereg imprez kulturalno-rozrywkowych skierowanych do mieszkańców gminy przy jednoczesnym aktywizowaniu społeczeństwa i włączeniu ich do uczestnictwa w życiu gminy. W ramach działalności kulturowej Gminna Biblioteka Publiczna odpowiada za udostępnienie swoim mieszkańcom szerokiego asortymentu księgozbioru, w tym również organizację wydarzeń kulturalno-rozrywkowych. Osoby chcące czynnie uprawiać różnego rodzaju aktywności sportowe mogą czynić to przy wykorzystaniu infrastruktury boiska sportowego zlokalizowanego przy jednej z placówek edukacyjnych.

Wymiar społeczny to oprócz wcześniej wspomnianych również środowisko przyrodnicze. Gmina Sypniewo należy do tzw. „Zielonych Płuc Polski”. Znaczna część obszaru gminy pokrywają lasy porośnięte różnorodną florą roślinną jak również bogatym zadrzewieniem oraz występowaniem licznych dzikich gatunków zwierząt. Całość dopełnia korzystny mikroklimat gminy, który stanowi doskonałą bazę do regeneracji i odpoczynku dla mieszkańców jak również z punktu widzenia potencjalnych turystów odwiedzających gminę. Dodatkowym elementem uzupełniającym infrastrukturę rekreacyjną i turystyczną są zlokalizowane na terenie gminy liczne obiekty dziedzictwa kulturowego, które poza walorami turystycznymi stanowią ważny element tożsamościowy mieszkańców. Do tych obiektów zaliczyć można m.in.: Kaplicę św. Wawrzyńca z 1822 r., drewnianą plebanię w Sypniewie z 1862 r., murowaną plebanię w Sypniewie z 1921 r., dom ludowy w Gąsiewie z 1925 r., mogiłę powstańców w Glinkach Starych czy wiatrak w Maminie.

Rzeczywistym odzwierciedleniem sytuacji społecznej jest kapitał społeczny powiązany z szeregiem organizacji pozarządowych zrzeszających lokalną społeczność w swoich strukturach, dzięki którym mieszkańcy włączeni są czynnie w życie publiczne gminy. Dla wzmocnienia inicjatyw obywatelskich Rada Gminy Sypniewo podjęła *Uchwałę Nr XL/276/2022 Rady Gminy Sypniewo z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Gminy Sypniewo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023”*, w ramach, której mieszkańcy mają możliwość pogłębiania i zawiązywania współprac międzysektorowych. Współpraca ta oparta jest głównie na scaleniu oraz współpracy sektora publicznego, prywatnego i społecznego dla osiągnięcia założonych planów i celów. Każdy z sektorów charakteryzujący się innymi cechami, właściwościami, zadaniami, zasobami w połączeniu międzysektorowym stanowi skuteczną bazę do jeszcze większego włączenia społecznego mieszkańców w życie publiczne, co przekłada się na realne kształtowanie kierunków rozwoju gminy i charakteru podejmowanych i realizowanych przedsięwzięć.

Nieodzownym elementem tkanki społecznej danej jednostki samorządowej jest system ochrony zdrowia. Na terenie gminy świadczenia POZ udzielane są przez jedną placówkę/przychodnię lekarską znajdującą się w Sypniewie przy ul. Witosa 2. Zakres zadań, które realizuje placówka to m.in. podstawowa opieka zdrowotna, medycyna szkolna, medycyna pracy, medycyna rodzinna, szczepienia. Te i inne usługi realizowane są poprzez: poradnię lekarza POZ, poradnię pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, poradnię położnej środowiskowo-rodzinnej, poradnię lekarza POZ dla dzieci, gabinet medycyny szkolnej, gabinet zabiegowy, punkt szczepień, poradnię dziecięcą, poradnię ginekologiczno-położną, poradnię medycyny pracy. Na terenie gminy funkcjonują również jeden punkt apteczny „Balcerzak Alina”, w którym mieszkańcy mogą realizować recepty wystawione przez specjalistów medycyny. Wg. danych za 2022 r. na terenie gminy odnotowano 15 202 liczby porad podstawowej opieki zdrowotnej.

Za kwestię związane z szeroko pojętym bezpieczeństwem publicznym na terenie gminy odpowiada szereg instytucji publicznych. Główną instytucją, która w sposób najbardziej złożony i uniwersalny odpowiada za kwestię związane z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego jest Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim, która wedle regulacji prawnych całodobowo przez 7 dni w tygodniu realizuje zadania z zakresu bezpieczeństwa oraz związane z utrzymaniem ładu i porządku publicznego. Ważnym ogniwem w dziedzinie bezpieczeństwa publicznego w gminie jest 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP),

które odpowiadają w głównej mierze za działalność w stanach klęski żywiołowej, katastrof naturalnych czy wypadkach komunikacyjnych na terenie gminy. W 2022 r. wg. szacunkowych danych powiatowych na terenie gminy odnotowano 63 przestępstwa, co stanowi 21,26 przestępstw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców gminy przy wskaźniku wykrywalności na poziomie 88,8%.

Ostatnim elementem dopełniającym wymiar społeczny gminy jest polityka społeczna realizowana przez odpowiednie powołanego do tego zadania instytucję na terenie gminy. W gminie Sypniewo funkcję tę pełni Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sypniewie, gdzie mieszkańcy mają możliwość uzyskania wsparcia zarówno w postaci pieniężnej jak i niepieniężnej poprzez wcześniejszą analizę gospodarstw domowych wymagających wsparcia a następnie przez ustalenie specjalnego planu pomocy. Na terenie gminy od kilku lat notuje się stopniowy spadek liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej, co jest korzystnym obrazem sytuacji dla gminy. Przekłada się to na znacznie mniejsze obciążenie budżetu gminy, gdzie oszczędności można przeznaczyć na szereg inwestycji publicznych, z drugiej zaś strony świadczy to o podniesieniu stopy życiowej mieszkańców ich dochodów i jakości życia. W 2022 r. łącznie 48 gospodarstw domowych z terenu gminy wymagało wsparcia pomocy społecznej. O poprawie sytuacji w tym wymiarze świadczą również inne wskaźniki takie jak: rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci, których liczba z roku na rok również ulega zmniejszeniu.

2. Wnioski i ocena sytuacji gospodarczej

Gmina Sypniewo jest gminą, w której cechą dominującą jest rolnictwo i na tej gałęzi gospodarczej oparta jest znaczna część lokalnej gospodarki. W 2022 r. w rejestrze REGON na terenie gminy zarejestrowanych było 258 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 206 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Gmina z każdym kolejnym rokiem znacząco poprawiała swoją sytuację i wskaźniki gospodarcze czego doskonałym przykładem jest wskaźnik podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 000 ludności, który w 2018 r. z poziomu 700 wzrósł w 2022 r. do 876, co przekłada się na wzrost o 176 jednostek na przestrzeni kilku lat. Podobnie ma się wskaźnik jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 000 ludności, który również wzrósł z poziomu 51 w 2018 r. do 64 w 2022 r. Dwa przedstawione wskaźniki pokazują, że gmina rok rocznie czyni znaczne postępy w kwestii rozwoju gospodarczego co przekłada się na rozwój w wielu innych dziedzinach jak również wzrost jakości poziomu życia mieszkańców gminy. Innym elementem świadczącym o wzroście rozwoju gospodarczego jest także zwiększenie liczby osób

fizycznych prowadzących działalność w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców, która również znacząco wzrosła z pułapu 549 w 2018 r. do 700 w 2022 r. Przy wzroście poszczególnych wartości w zakresie podmiotów prowadzących działalność gospodarczą istotnym czynnikiem kształtującym lokalną gospodarkę jak również będącym wyznacznikiem stabilności gospodarczej jest udział % podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON, który sukcesywnie zmniejsza się. W 2018 r. wyniósł on 9,8% w ciągu następnych kilku lat zmniejszył się o ponad połowę i w 2022 r. wyniósł 4,4%. Świadczy to o poprawie sytuacji gospodarczej na terenie gminy jak również stabilności sytuacji podmiotów gospodarczych na lokalnym rynku. Na korzystną sytuację gospodarczą wpływ w tym przypadku ma wiele czynników począwszy od dobrej organizacji i dopasowania charakteru przedsiębiorstw do warunków panujących na lokalnym rynku jak również skutecznej polityki władz lokalnych w zakresie kreowania i wzmacniania przedsiębiorczości wśród społeczności lokalnej. Niepokojącym zjawiskiem wydają się być fakt wzrostu w ostatnich latach poziomu bezrobocia wśród mieszkańców gminy. W 2018 r. udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 8,4, natomiast w 2022 r. było to już 11,3, co jest wartością trzykrotnie wyższą aniżeli w całym woj. mazowieckim oraz Polsce. W dobie ciągłego rozwoju, ewolucji wielu gałęzi gospodarki oraz zmian globalnych gmina stoi przed nie lada wyzwaniem w tej materii a jednym z głównych zadań w najbliższych latach będzie zahamowanie wzrostu bezrobocia wśród mieszkańców gminy, jak również wsparcie osób w zakresie m.in. podejmowania własnych działalności gospodarczych czy możliwości przekwalifikowania zawodowego, szczególnie wśród tych mieszkańców, których dotychczasowe zawody zanikają w przestrzeni publicznej i gospodarce narodowej. Na dzień 31.12.2021 r. przeciętne wynagrodzenie brutto w gminie Sypniewo oscyloowało na poziomie 4 767 zł. Dla porównania w tym samym okresie czasu średnie wynagrodzenie w woj. mazowieckim było na poziomie 7 108 zł. a dla Polski wyniosło 6 001 zł. Pokazuję to, że pomimo wzrostu poziomu gospodarczego gminy relację pomiędzy średnim wynagrodzeniem w woj. mazowieckim i Polsce, gmina Sypniewo na tym tle wypada znacznie gorzej. Kolejnym wyzwaniem w zakresie kształtowania rozwoju gospodarczego w gminie będzie także wzrost nominalnego wynagrodzenia poprzez pobudzenie aktywności gospodarczej, wsparcie przedsiębiorczości przez instytucję samorządowe czy otworzenie się na inwestycje zewnętrzne. Istotne będzie przygotowanie kompleksowej i atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla potencjalnych nowych inwestorów. Przed lokalnym samorządem, przedsiębiorcami, mieszkańcami oraz wszystkimi interesariuszami zaangażowanymi w życie gminy i jej losy w najbliższych latach czeka wiele wyzwań, z którymi będą się musieć zmierzyć

we wszystkich trzech omawianych płaszczyznach. Dla osiągnięcia zamierzonych celów i wizji przyszłości gminy niewątpliwym będzie wyznaczenie i obranie właściwych kierunków i celów operacyjnych, które przy współpracy międzysektorowej całego środowiska społeczności lokalnej pozwolą w najbliższej przyszłości na stworzenie miejsca z dobrze rozwiniętą i innowacyjną gospodarką przy możliwie jak największym ograniczeniu negatywnych trendów oraz wsparcia dla lokalnej przedsiębiorczości. Miejsca przyjaznemu środowisku naturalnemu, w jak najmniejszym stopniu przekształconego przez działalność człowieka przy ciągłym rozwoju i wsparcia dla odnawialnych źródeł energii. Po trzecie miejsca o wysokiej jakości życia, dostępności dobrej jakościowo infrastruktury publicznej oraz szeregu innych elementów wpływających na codzienne życie mieszkańców gminy.

3. Wnioski i ocena sytuacji przestrzennej

Gmina Sypniewo znajduje się w północnej części woj. mazowieckiego w powiecie makowskim. Oddalona jest o ok. 24 km od Ostrołęki, od Makowa Mazowieckiego ok. 20 km oraz od Warszawy o ok. 100 km. Geograficznie gminy położona jest na północy Niziny Mazowieckiej w północno-wschodniej rubieży Wysoczyzny Ciechanowskiej. Gmina Sypniewo sąsiaduje z pięcioma gminami: od zachodu z gminą Krasnosielec (pow. makowski), gminą Płoniawy-Bramura (pow. makowski), od południa z gminą Czerwonka (pow. makowski), od wschodu z gminą Młynarze (pow. makowski), od północy z gminą Olszewo-Borki (pow. ostrołęcki). Przez gminę przebiegają drogi wojewódzkie o łącznej długości 19,2 km, drogi powiatowe - 41,3 km., oraz gminne - 40,3 km. Nieopodal znajdują się droga ekspresowa S7, której łączna długość wynosi 567 km. (docelowo 706 km.) dzięki, której mieszkańcy, przedsiębiorcy czy turyści mają możliwość przemieszczania się do aglomeracji trójmiejskiej, warszawskiej, krakowskiej czy kieleckiej. Dostęp do dużych miast takich jak Warszawa, Białystok, Olsztyn czy Płock zajmują w zależności od docelowego miejsca między 2 a 2,5 godz. Znaczna odległość gminy od dużych miast może powodować wiele negatywnych zjawisk dla gminy takich jak chociażby brak chęci do osiedlenia się, migrację młodych osób co bezpośrednio może przełożyć się na spadek wartości wskaźników obciążenia demograficznego jak również doprowadzić do starzenia się społeczeństwa. W dobie rosnącej dostępności i popularyzacji nauki oraz pracy zdalnej, odległość od dużych ośrodków miejskich w najbliższych kilkunastu latach może nie stanowić dużego wyzwania dla władz lokalnych gminy, a także nie powinna przekładać się na główny powód migracji zewnętrznych w dobie pogłębiania się trendów globalistycznych. W najbliższych latach należałoby rozszerzyć infrastrukturę dostępności do szerokopasmowego Internetu, która w połączeniu z ciągłym

rozwojem elektronicznych usług administracji publicznej może stanowić dla potencjalnych nowych mieszkańców gminy atrakcyjne miejsce do osiedlenia się.

4. Ocena jakości życia w gminie Sypniewo – analiza badań ankietowych

Dla lepszego rozpoznania aktualnego stanu społeczno-gospodarczego gminy Sypniewo przeprowadzono badanie ankietowe wśród mieszkańców w formie kwestionariusza papierowego (PAPI). Celem badania było rozpoznanie opinii mieszkańców na temat jakości życia w gminie, potrzeb mieszkańców, problemów z jakimi borykają się na co dzień a także priorytetów rozwojowych gminy na następne lata. Ankieta zawierała łącznie 10 pytań z zakresu społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni, środowiska, infrastruktury technicznej, edukacji, turystyki czy kultury.

W tej części rozdziału omówiono najważniejsze wnioski z przeprowadzonego badania ankietowego, szczegółowa i szersza analiza została zawarta w zał. nr 1 Diagnoza Sytuacji Społecznej, Gospodarczej i Przestrzennej w Gminie Sypniewo.

W ankiecie udział wzięło 157 mieszkańców gminy Sypniewo, gdzie 90 osób stanowiły kobiety tj. 57,32%, oraz 67 mężczyzn czyli 42,68% wszystkich respondentów. Na pytanie dotyczące oceny poziomu zadowolenia z życia w gminie Sypniewo 61,15% badanych odpowiedziało, że jest zadowolona/-y z obecnego życia w gminie. 22,29% wskazało, że jest niezadowolona/-y. Odpowiedź bardzo zadowolona/-y wskazało 14,65% badanych, natomiast jako bardzo niezadowolona/-y wskazało 1,91%.

Na pytanie dotyczące czy gmina Sypniewo jest dobrym miejscem do życia blisko połowa bo aż 47,77% wskazało odpowiedź raczej tak. Odpowiedź – raczej nie wskazało 29,30% badanych, z kolei 10,83% odpowiedziało – zdecydowanie tak, jako miejsce dobre do życia. Odpowiedź zdecydowanie nie i trudno powiedzieć wskazało odpowiednio 9,55% i 2,55% badanych mieszkańców gminy.

Pytanie dotyczące oceny dostępnej na terenie gminy infrastruktury oraz oferty usługowej wśród najlepiej ocenionych znalazły się: dostępność i jakość infrastruktury technicznej – wodociągi (2,28), dostępność i jakość infrastruktury technicznej – drogi (2,23), rozwój rolnictwa (2,20), jakość powietrza (2,20) oraz dostęp do zakupów artykułów codziennego użytku (2,18). Ocena poszczególnych elementów zawierała się w skali liczbowej od 1 do 3, dla której wyciągniętą średnią ocen.

Priorytetowe kierunki rozwojowe gminy

Pytania zawarte w ankiecie poza oceną aktualnego stanu gminy zawierały również odpowiedzi na pytania dotyczące przyszłości gminy w najbliższych latach a także identyfikacji występujących problemów.

Jedno z pytań w ankiecie dotyczyło wskazania maksymalnie dwóch głównych problemów, które mieszkańcy uważają za barierę dla sprawnego i efektywnego funkcjonowania gminy. Najwięcej osób bo 97 (61,78%) wskazało niską dostępność atrakcyjnych i dobrze płatnych miejsc pracy jako największy problem gminy. Problemem nr 2 w gminie wg. ankietowanych jest stan infrastruktury technicznej – kanalizacja, który wskazało 67 osób (42,68%). Problemem nr 3 wg. mieszkańców gminy była słaba dostępność komunikacji publicznej, którą wskazało 62 osoby (39,48%).

Gmina i jej rozwój to nie tylko stan aktualny, to również myślenie o przyszłości, następnych pokoleniach i obranych kierunkach rozwoju gminy, które pozwolą jej w sposób zrównoważony rozwijać się dla następnych pokoleń. Pytanie dotyczące przyszłości gminy, jej wizji w najbliższych latach oraz kierunków rozwoju, mieszkańcy gminy biorący udział w ankiecie jako główny kierunek wskazali rolnictwo i przemysł przetwórczy. Ten kierunek rozwoju wskazało 85 osób (54,14%). Nieco mniej badanych bo 78 osób (49,68%) wskazało kierunek rozwoju – edukacja. Trzecim pod względem ilości uzyskanych odpowiedzi dotyczących ewentualnych kierunków rozwoju gminy mieszkańcy w liczbie 66 (42,04%) wskazało sport i rekreację.

Na pytanie dotyczące propozycji inwestycyjnych w gminie Sypniewo na lata 2024-2039, najczęściej mieszkańców wskazało – rozwój turystyki (ekspozycja miejsc turystycznych, rozwój bazy noclegowej, reklama itp.). Tę formę inwestycji wskazało 78 osób (49,68%). Drugą propozycją inwestycyjną jaką wskazali mieszkańcy gminy był rozwój i poprawa infrastruktury technicznej – wodociągi, którą wskazało 73 osoby tj. 46,50%. Odpowiedzią, która uzyskała ten sam poziom poparcia był wzrost dostępności i jakości usług medycznych.

5. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z technik analitycznych przedstawiających dane zjawisko w czterech wymiarach. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: **Strengths** (mocne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse), **Threats** (zagrożenia).

Przedstawione cztery pojęcia oznaczają:

- **mocne strony:** są to wszelkiego rodzaju zalety wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają się na tle pozostałych. Mocne strony mogą być rozumiane jako te związane z szeroko pojętym środowiskiem naturalnym jak i te związane z człowiekiem.
- **słabe strony:** są konsekwencją ograniczeń występujących zasobów oraz niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych.
- **szanse:** są to wszelkie zjawiska zewnętrzne i tendencje, które mają miejsce w otoczeniu, a które odpowiednio wykorzystane są impulsem do rozwoju oraz znacząco ograniczają występowanie negatywnych zjawisk,
- **zagrożenia:** są to zewnętrzne zjawiska uznawane jako przeszkody (bariery) dla rozwoju danej jednostki terytorialnej dodatkowo obwarowane znacznymi kosztami działań.

Co jest głównym celem dla, którego przeprowadza się analizę SWOT? Wyróżnia się główne cztery przesłanki, do których zaliczamy:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach.

Poniżej zostały zaprezentowane trzy tabele dotyczące analizy SWOT w gminie Sypniewo w trzech wymiarach: przestrzennym, społecznym oraz gospodarczym.

Tabela 1 Analiza SWOT - wymiar przestrzenny

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Dogodne położenie komunikacyjne - droga ekspresowa S7 umożliwiającą swobodną komunikację względem aglomeracji warszawskiej, trójmiejskiej, krakowskiej i kieleckiej • Położenie gminy w obszarze tzw. „Zielonych Płuc Polski” 	<ul style="list-style-type: none"> • Niekorzystne (dalekie) położenie względem dużych miast takich jak np. Warszawa, Białystok, Płock • Brak utworzonych obszarowych form ochrony przyrody na terenie gminy • Brak terenów inwestycyjnych i specjalnych stref ekonomicznych

<ul style="list-style-type: none"> • Położenie gminy w obszarze tzw. „Zielonych Płuc Polski” • Środowisko naturalne w małym stopniu przekształcone przez działalność człowieka • Bogate walory przyrodnicze w postaci różnorodnych gatunków drzew, krzewów i roślin w połączeniu z korzystnym mikroklimatem • Obiekty dziedzictwa kulturowego • Niskie prawdopodobieństwo zagrożenia powodziowego na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazania gminy jako obszaru strategicznej interwencji w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego • Wykluczenie komunikacyjne - niedostateczna liczba połączeń komunikacji publicznej wewnątrz gminy i z gminami sąsiednimi • Niedostateczny rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie ruchu turystycznego • Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę i modernizację infrastruktury turystycznej • Promocja walorów przyrodniczych, turystycznych i kulturowych gminy • Popularyzacja i wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie udziału odnawialnych źródeł energii (OZE) 	<ul style="list-style-type: none"> • Degradacja środowiska naturalnego • Niedostateczna ilość funduszy przeznaczonych na inwestycje

Źródło: opracowanie własne

Tabela 2 Analiza SWOT - wymiar społeczny

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie dwóch placówek edukacyjnych na szczeblu przedszkolnym i podstawowym • Najwyższy spośród porównywanych JST współczynnik skolaryzacji i liczby uczniów przypadających na 1 000 mieszkańców • Funkcjonowanie licznych organizacji, klubów i stowarzyszeń pozarządowych • Duża i różnorodna liczba wydarzeń kulturalnych, kultywowanie tradycji i kultury lokalnej • Współpraca międzysektorowa - przyjęte regulacje prawne w zakresie współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi • Spadek liczby gospodarstw korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej • Spadek wartości wskaźnika beneficjentów środowiskowej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> • Spadek liczby ludności • Spadek oraz niski stopień gęstości zaludnienia • Najwyższy spośród porównywanych JST udział ludności w wieku poprodukcyjnym • Ujemny i najniższy spośród porównywanych JST wskaźnik salda migracji • Ujemny i najniższy spośród porównywanych JST wskaźnik przyrostu naturalnego • Brak nowo zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych w latach 2018-2022

<p>społecznej w przeliczeniu na 10 000 ludności</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spadek wartości wskaźnika rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci • Dostęp do opieki zdrowotnej dla mieszkańców 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Migrację nowych mieszkańców na teren gminy • Budowa i modernizacja istniejących obiektów kulturowych • Udział środków finansowych z funduszy krajowych i europejskich zapobiegających tzw. wykluczeniu społecznemu • Utrzymanie tendencji podnoszenia poziomu wykształcenia oraz kwalifikacji zawodowych • Wzrost aktywności społecznej mieszkańców - kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego • Wzrost dostępności i rozwój nowych usług w zakresie pomocy społecznej • Rozwój medycyny i nowoczesnych metod świadczeń medycznych • Popularyzacja postaw zdrowego trybu życia • Zwiększenie mobilności społecznej • Cyfryzacja wielu aspektów życia ludzkiego • Rozwój edukacji i nauczania w formie zdalnej (on-line) 	<ul style="list-style-type: none"> • Postępujący proces starzenia się społeczeństwa • Ryzyko wykluczenia społecznego osób niesamodzielnych • Brak szkolnictwa ponadpodstawowego na terenie gminy • Wykluczenie cyfrowe • Emigracja mieszkańców gminy • Postępujący wzrost kosztów życia codziennego

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3 Analiza SWOT - wymiar gospodarczy

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost wartości wskaźnika liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 000 ludności • Wzrost wartości wskaźnika osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców • Spadek wartości wskaźnika % udziału podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON • Wzrost wartości wskaźnika dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska wartość wskaźnika liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 000 ludności • Niedostateczny poziom wartości wskaźnika podmiotów nowo zarejestrowanych w przeliczeniu na 10 000 ludności • Niedostateczny poziom wartości wskaźnika jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców • Niedostateczny poziom wartości wskaźnika osób fizycznych

<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost wartości wskaźnika dochodów na 1 mieszkańca – podatek dochodowy od osób fizycznych • Wzrost wartości wskaźnika wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca • Wzrost i wysoka wartość wskaźnika wydatków majątkowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca • Wzrost i wysoka wartość wskaźnika wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca - udział % wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem • Zawarcie 40 umów/ decyzji o dofinansowanie z programów operacyjnych 	<p>prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utrzymująca się wysoka wartość wskaźnika udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym • Wartość przeciętnego wynagrodzenia brutto niższa niż średnia dla woj. mazowieckiego i Polski • Ujemny wskaźnik rozwoju gospodarczego • Niedostateczna wartość wskaźnika dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca • Niski wskaźnik dochodów własnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca • Niedostateczna wartość wskaźnika dochodów na 1 mieszkańca - podatek dochodowy od osób fizycznych • Niedostateczna wartość wskaźnika dochodów na 1 mieszkańca - podatek dochodowy od osób prawnych • Niedostateczna wartość wskaźnika wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost poziomu rozwoju gospodarczego państwa • Inwestycje kapitału zewnętrznego na terenie gminy poprzez podmioty krajowe i zagraniczne • Rozwój nowoczesnych technologii jako szansa na wzrost gospodarczy 	<ul style="list-style-type: none"> • Spowolnienie poziomu rozwoju gospodarczego • Spadek atrakcyjności inwestycyjnej w małych ośrodkach terytorialnych • Wykluczenie zawodowe – brak możliwości lub niechęć do przekwalifikowania się • Rozwój przemysłu nowoczesnych technologii – niedostosowanie się lokalnej gospodarki do trendów globalnych

Źródło: opracowanie własne

Część II: Cele strategiczne, kierunki działań, oczekiwane rezultaty gminy Sypniewo

1. Misja i wizja

Strategia rozwoju gminy Sypniewo na lata 2024-2039 jest dokumentem, w którym w sposób kompleksowy zdiagnozowano aktualną sytuację gminy w płaszczyźnie społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Wyszczególniono zarówno mocne jak i słabe strony gminy oraz obszary wymagające większej uwagi. Proces opracowania strategii oprócz części diagnostycznej zawiera również część planistyczną, w której kluczowe dla rozwoju gminy jest określenie misji i wizji. Te dwa elementy strategii wskazywać będą na najważniejsze cele strategiczne i kierunki rozwoju w najbliższych latach.

Warto sobie zadać pytanie czym jest zatem misja? Misja jest to jeden z elementów strategii, który wskazuje na najważniejsze kierunki rozwoju gminy. W swoich założeniach skupia się na podstawowych wartościach jakie przyświecają władzom gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych nad innymi. Ponadto odpowiada na pytania: kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Co jest naszym priorytetem, a także w jaki sposób chcemy osiągnąć zaplanowaną wizję (obraz gminy w przyszłości), która będzie efektem finalnym realizacji podejmowanej strategii. Wizja przedstawia gminę w perspektywie strategicznej, zmienionej poprzez przyjęcie i realizację szeregu działań, tym samym osiągnięcie wyznaczonych celów przez władze lokalne.

Wizja gminy Sypniewo:

- przedstawia stan docelowy gminy w 2039 r.,
- zawiera pragnienia i ambicje ze strony władz oraz mieszkańców gminy,
- konsoliduje społeczność lokalną w obrębie określonej koncepcji gminy.

Uwzględniając powyższe przyjęte ramy **MISJA gminy Sypniewo** brzmi:

Poprawa życia mieszkańców gminy Sypniewo poprzez rozwój gospodarczy, infrastruktury technicznej i społecznej oraz wsparcie lokalnych środowisk.

Z kolei **WIZJA gminy Sypniewo** to:

Gmina Sypniewo w roku 2039 jest miejscem prężnie rozwijającym się, przyciągającym nowych inwestorów i stosująca zasadę zrównoważonego rozwoju. Mieszkańcy mają dostęp do nowoczesnej infrastruktury technicznej i społecznej. Gmina Sypniewo posiada bogatą ofertę sportową i rekreacyjną.

2. Cele strategiczne rozwoju gminy w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Zgodnie z wytycznymi z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, jednostka samorządowa opracowująca Strategie Rozwoju Gminy zobligowana jest do określenia celów strategicznych rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Na podstawie opracowania dokumentu Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Sypniewo a także jej uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych na potrzeby osiągnięcia stanu gminy opisanego w wizji rozwoju, wyznaczono trzy główne cele strategiczne, które będą mogły zostać zrealizowane poprzez realizację niższych celów operacyjnych. Cele strategiczne wyznaczone dla gminy Sypniewo zostały zaprezentowane w tabeli nr 4.

Tabela 4 Plan operacyjny strategii rozwoju gminy Sypniewo na lata 2024-2039

Społeczność	Gospodarka	Przestrzeń
Cele strategiczne		
1. Podnoszenie jakości życia mieszkańców	2. Rozwój gospodarczy gminy Sypniewo w oparciu o lokalny potencjał gminy	3. Rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej
Cele operacyjne		
<p>1.1 Wspieranie inicjatyw obywatelskich i integracji mieszkańców</p> <p>1.2 Zwiększenie bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego</p> <p>1.3 Zapewnienie wysokiego poziomu administracji publicznej</p> <p>1.4 Zapewnienie efektywnej pomocy społecznej i ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych</p>	<p>2.1 Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy</p> <p>2.2 Aktywna promocja gminy</p> <p>2.3 Zmniejszenie poziomu bezrobocia</p> <p>2.4 Modernizacja lokalnego rolnictwa</p>	<p>3.1 Rozwijanie infrastruktury technicznej</p> <p>3.2 Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej</p> <p>3.3 Rozwój infrastruktury edukacyjnej</p> <p>3.4 Ochrona środowiska naturalnego i ograniczenie niskiej emisji</p>

Źródło: opracowanie własne

Władze lokalne zobowiązane są opracowania tzw. zintegrowanej interwencji publicznej, która będzie stanowić punkt wyjścia w odpowiedzi na wyzwania przed jakimi będzie stać gmina w najbliższej przyszłości w kontekście przemian w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Obowiązek, o którym mowa ma swoje miejsce w Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039, którego podstawę stanowią trzy cele strategiczne (obszary rozwojowe), które wzajemnie się przenikają i uzupełniają. W kontekście wyznaczonych obszarów do każdego z nich indywidualnie zdefiniowano cele rozwoju w wymiarach społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Zatem można przyjąć, że cele

strategiczne związane są z długofalowym działaniem, wskazując ogólny kierunek postępowania w realizacji wyznaczonej wizji gminy. Cele operacyjne skupiają się na średnim horyzoncie czasowym, w swoim założeniu określając narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych (nadrzędnych). Kolejnym elementem są kierunki działań, które skupiają się na koncentrowaniu wspólnych wysiłków tj. aktywności w przestrzeni programowej, finansowej oraz organizacyjnej, które w czasie realizacji celów strategicznych podejmowane są przez samorząd jak również jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Znaczna część stanowi konkretne przedsięwzięcia rozwojowe (projekty) w dużej mierze skupione wokół podejmowanych inwestycji jak również komplementarnych i uzupełniających projektów miękkich, których skuteczna realizacja ma przełożenie na osiągnięcie celów strategicznych poprzez skutecznie prowadzoną politykę rozwoju gminy do 2039 r. Istotnym elementem jest również przedstawienie oczekiwanych rezultatów planowych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia. Kluczowym elementem jakim są interwencje planowe w poszczególnych płaszczyznach nie są od siebie odosobnione ale silnie ze sobą powiązane, w wyniku czego możliwe jest uzyskanie tzw. efektu synergii, który jest kluczowym elementem dla ich realizacji. Natomiast sporządzony katalog zadań do realizacji na terenie gminy ma charakter przykładowy i otwarty co umożliwi realizację innych przedsięwzięć, które będą zgodne z konkretnym kierunkiem działania.

3 Kierunki działań dla osiągnięcia celów strategicznych

Na podstawie Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Sypniewo, która stanowi nieodzowny element dokumentu Strategii jak również przy uwzględnieniu występowania uwarunkowań i czynników zewnętrznych oraz wewnętrznych dla osiągnięcia określonej wizji rozwoju gminy do 2039 r. określono trzy główne cele strategiczne w trzech płaszczyznach. Ich realizacja będzie możliwa poprzez spełnienie celów operacyjnych. Cele strategiczne wyznaczone dla gminy Sypniewo brzmią następująco:

Cel strategiczny nr 1: ***Podnoszenie jakości życia mieszkańców***

Cel strategiczny nr 2: ***Rozwój gospodarczy Gminy Sypniewo w oparciu o lokalny potencjał gminy***

Cel strategiczny nr 3: ***Rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej***

W dalszej części dokumentu przedstawiono szczegółowy schemat planu działań dla Strategii Rozwoju gminy Sypniewo na lata 2024-2039.

Cel strategiczny nr 1: Podnoszenie jakości życia mieszkańców

Cel strategiczny nr 1 zakłada, iż w gminie Sypniewo mieszkańcy a równolegle idący z tym rozwój i ich potrzeby są priorytetem działalności władz lokalnych gminy. Czynnikiem będącym w najbliższych latach wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców gminy jest m.in.: rozwój edukacyjny, wsparcie dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, poprawa dostępu do usług medycznych i innych usług społecznych. Gmina Sypniewo będąca obecnie w wielu aspektach jej działalności w podobnej sytuacji do znacznej większości gmin w Polsce od dłuższego czasu boryka się z procesami starzenia się społeczeństwa. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym z każdym kolejnym rokiem wzrasta co przekłada się na znaczne obciążenia zarówno finansowe jak i wzrost zapotrzebowania na różnego rodzaju usługi skierowane właśnie do tej grupy wiekowej. W celu wyhamowania niekorzystnych zmian oraz wsparcia mieszkańców wymagana jest obecność rozbudowanej oferty społecznej, która będzie odpowiadać na wynikające potrzeby wszystkich grup wiekowych mieszkańców, w tym również ze względu na płeć, zawód czy sytuację materialną. W celu poprawy jakości usług społecznych władze lokalne powinny mieć na względzie jakość i dostępność do infrastruktury społecznej i technicznej dopasowanej do wszystkich grup społecznych ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i z niepełnosprawnością. Cel strategiczny nr 1 w swoim założeniu uwzględnia szereg działań z zakresu zapewnienia dostępności do wysokiej jakości usług społecznych, które są dostosowane do zmieniających się potrzeb mieszkańców oraz zachodzących procesów demograficznych.

Cel strategiczny nr 1: Podnoszenie jakości życia mieszkańców			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki osiągnięcia działań
1.1. Wspieranie inicjatyw obywatelskich i integracji mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z organizacjami pozarządowymi - wsparcie finansowe wydarzeń organizowanych przez organizacje pozarządowe - organizacja spotkań i festynów rodzinnych - organizacja przez Gminną Bibliotekę Publiczną warsztatów i spotkań dla osób w różnym wieku - upowszechnianie wolontariatu - budowa i modernizacja obiektów kulturowych - wsparcie i tworzenie miejsc integracji społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie więzi społecznych, upowszechnianie się postaw tzw. lokalnego patriotyzmu - dostosowanie oferty usługowej skierowanej do różnych grup wiekowych - wzrost poziomu tożsamości lokalnej - zwiększenie dostępności i jakości obiektów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba nowo powstałych organizacji pozarządowych - liczba spotkań i festynów rodzinnych - liczba wspólnych inicjatyw instytucji publicznych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi - liczba zbudowanych/zmodernizowanych obiektów kulturowych - liczba zrealizowanych akcji wolontariatu - liczba miejsc integracji społecznej

<p>1.2. Zwiększenie bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie OSP i działalności Policji - doposażenie jednostek OSP w niezbędny sprzęt ratowniczo-gaśniczy - modernizacja strażnic - organizacja szkoleń i kursów z zakresu bezpieczeństwa obywateli - organizacja szkoleń uczniów w zakresie bezpieczeństwa na drodze, unikania zagrożeń i udzielania pierwszej pomocy - rozszerzenie monitoringu w miejscach publicznych - modernizacja systemu alarmującego o zagrożeniu mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców gminy - stały monitoring wizyjny w miejscach dostępności publicznej oraz innych miejscach gdzie występują potencjalne niebezpieczeństwa - poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego - poprawa poziomu wiedzy i umiejętności w sytuacjach niebezpiecznych i zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych wspólnych inicjatyw instytucji gminy z OSP i Policją na rzecz wzmocnienia poziomu bezpieczeństwa i świadomości mieszkańców - liczba przeprowadzonych szkoleń i kursów z zakresu bezpieczeństwa publicznego - liczba powstałych punktów monitoringu - liczba podjętych działań przeciwpożarowych, - liczba zmodernizowanych elementów systemu alarmującego o występujących zagrożeniach - liczba zakupionego sprzętu ratowniczo-gaśniczego
<p>1.3. Zapewnienie wysokiego poziomu administracji publicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie systemu e-usług publicznych - szkolenia zawodowe pracowników administracji publicznej 	<ul style="list-style-type: none"> - rozszerzenie zakresu oraz wzrost dostępności do świadczonych e-usług publicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba nowo utworzonych e-usług - liczba szkoleń zawodowych pracowników administracji publicznej,

	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia pracowników administracji publicznej w zakresie obsługi interesantów - likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost umiejętności zawodowych pracowników administracji publicznej - dostosowanie budynków użyteczności publicznej do osób z niepełnosprawnością 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba budynków użyteczności publicznej objętej dostosowaniem architektonicznym do osób z niepełnosprawnością
<p>1.4. Zapewnienie efektywnej pomocy społecznej i ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój systemu wsparcia osób starszych poprzez zapewnienie opieki społecznej - wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez instrumentu ekonomii społecznej - wspieranie oraz aktywacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych - organizacja zajęć, spotkań i warsztatów dla osób starszych - wznowienie działania Klubu Seniora - wsparcie osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie poprzez działalność punktu konsultacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości życia i włączenie społeczne osób starszych i osób z niepełnosprawnością - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem/ wykluczeniem społecznym - włączenie osób niepełnosprawnych do życia społecznego i aktywizacja na rynku pracy - zmniejszenie liczby osób uzależnionych wśród mieszkańców gminy i wsparcie w trudnych sytuacjach życiowych - międzypokoleniowa integracja społeczna, połączona z wysoką aktywnością społeczną mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba działań podjętych na rzecz wsparcia osób starszych w zakresie opieki społecznej - liczba działań podjętych na rzecz wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - liczba osób objętych wsparciem w ramach aktywizacji zawodowej - liczba zajęć, spotkań, warsztatów dla osób starszych - liczba działań podjętych na rzecz osób uzależnionych - liczba inicjatyw podjętych w ramach integracji międzypokoleniowej

	<ul style="list-style-type: none">- organizacja spotkań dla dzieci w szkołach w zakresie profilaktyki uzależnień- pomoc bezrobotnym w znalezieniu miejsca pracy	<ul style="list-style-type: none">- wzrost poziomu świadomości wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki uzależnień	<ul style="list-style-type: none">- liczba inicjatyw przeprowadzonych w placówkach edukacyjnych w ramach profilaktyki uzależnień
--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne

Cel strategiczny 2: Rozwój gospodarczy gminy Sypniewo w oparciu o lokalny potencjał gminy

Cel strategiczny nr 2 zakłada, że rozwój gospodarczy gminy Sypniewo powinien opierać się na zasadach zrównoważonego rozwoju. W tym konkretnym przypadku oznaczać będzie to realizację określonych zadań dążących do rozwoju gospodarczego i wzmocnienia lokalnego rynku przy zachowaniu równowagi pomiędzy potrzebami gospodarczymi a wymaganiami ze strony ochrony środowiska. Innymi słowy doprowadzić do takiej skali działalności gospodarczej, która nie będzie w negatywny sposób oddziaływać na środowisko naturalne. Elementem bez, którego rozwój gospodarczy gminy nie byłby możliwy jest wzmocnienie kompetencji zawodowych i umiejętności oraz zwiększanie aktywności społecznej mieszkańców. Osiągnięcie zamierzonego celu ma być możliwe dzięki przeprowadzaniu przedsięwzięć podnoszących kompetencje i umiejętności zawodowe mieszkańców, a także poprzez skuteczną politykę włączającą kobiety, osoby po 50 roku życia oraz osoby niepełnosprawne na rynek pracy.

Kluczowy wpływ na rozwój gminy będzie mieć układ komunikacyjny i związana z tym faktem sieć połączeń pomiędzy innymi miastami co potencjalnie przekładać się będzie na dostęp do tutejszych rynków pracy i wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu. Z drugiej zaś strony stan infrastruktury drogowej wpłynie zarówno na bezpieczeństwo jak i komfort oraz jakość życia mieszkańców. W odniesieniu do infrastruktury technicznej zaplanowano budowę sieci kanalizacji, która w dużym stopniu wpłynie na poprawę wielu aspektów życia mieszkańców a także zwiększy atrakcyjność osiedleńczą dla nowych mieszkańców.

Cel strategiczny 2: Rozwój gospodarczy Gminy Sypniewo w oparciu o lokalny potencjał gminy			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki osiągnięcia działań
2.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy	<ul style="list-style-type: none"> - stworzenie oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów - wspieranie lokalnych przedsiębiorców poprzez wprowadzenie ulg i zachęt dla osób chcących rozpocząć własną działalność gospodarczą na terenie gminy - uproszczenie wymogów proceduralnych tworzenia nowych inwestycji - wsparcie infrastruktury turystycznej i promowanie rozwoju agroturystyki - modernizacja infrastruktury technicznej (drogowej, 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy, przyciągającej nowych przedsiębiorców i inwestorów - wzrost gospodarczy będący wynikiem zwiększenia liczby przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie gminy - zwiększenie świadomości wśród mieszkańców gminy w zakresie walorów przyrodniczych i lokalnego dziedzictwa kulturowego - zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej gminy - zagwarantowanie różnorodnej oferty kulturalnej, sportowej 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba nowych podmiotów gospodarczych - liczba zrealizowanych własnych inwestycji na terenie gminy - liczba zrealizowanych inwestycji we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego w powiecie - liczba osób korzystających z systemu ulg i zachęt dla nowo rozpoczętych działalności gospodarczych - liczba gospodarstw domowych i budynków użyteczności publicznej objętych dostępem do sieci kanalizacyjnej

	<p>kanalizacyjnej, edukacyjnej i rekreacyjnej)</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie potencjału członkostwa Gminy w partnerstwie jednostek samorządu terytorialnego w powiecie 	<p>i rekreacyjnej dostosowanej do bieżących potrzeb mieszkańców różnych grup wiekowych i oczekiwać turystów</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost liczby gospodarstw domowych i budynków użyteczności publicznej korzystających z sieci kanalizacyjnej - zwiększenie wspólnych inicjatyw rozwojowych na poziomie ponadlokalnym 	
2.2. Aktywna promocja gminy	<ul style="list-style-type: none"> - upowszechnienie walorów gospodarczych i przyrodniczych na stronie internetowej gminy - promocja i marketing gminy przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów informatycznych - współpraca z Lokalną Grupą <p>Działania w celu zwiększenia zainteresowania założenia własnej działalności gospodarczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie zainteresowanie gminą oraz wzrost jej popularności na poziomie ponadlokalnym - wzrost rozpoznawalności gminy przy pomocy wykorzystania produktów lokalnych - zwiększenie poziomu uczestnictwa mieszkańców w „życiu gminy” poprzez rozszerzeniu liczby kanałów informacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba nowych produktów lokalnych - liczba podjętych działań promocyjnych z organizacja zewnętrznymi i stowarzyszeniami funkcjonującymi w gminie - liczba wspólnie zrealizowanych inicjatyw w ramach Lokalnej Grupy Działania - liczba źródeł informacyjnych wykorzystanych do promocji

	- rozwój i promocja lokalnych produktów		- liczba lokalnych i ponadlokalnych mediów promujących gminę
2.3. Aktywizacja zawodowa mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie nowych inwestorów gwarantujących utworzenie nowych miejsc pracy - pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w pozyskaniu pracy przez bezrobotnych - przeprowadzenie szkoleń dla bezrobotnych podnoszące ich kompetencje i umiejętności - zatrudnianie osób bezrobotnych w administracji publicznej i jednostkach podległych 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost liczby nowych podmiotów gospodarczych - wzrost poziomu aktywności zawodowej mieszkańców - wzrost kompetencji i umiejętności zawodowych mieszkańców oraz dostosowywanie się do bieżących potrzeb rynku pracy - spadek poziomu bezrobocia 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba nowych podmiotów gospodarczych, - stopień bezrobocia w gminie - liczba szkoleń podnoszących kompetencje i umiejętności zawodowe mieszkańców
2.4. Modernizacja lokalnego rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie ulg dla rolników, którzy zmodernizują swoje gospodarstwa - promowanie odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach rolnych (biogazownia, farmy wiatrowe i słoneczne) - wspieranie dywersyfikacji działalności gospodarstw rolnych 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie efektywności ekonomicznej gospodarstw rolnych - wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach rolnych - odchodzenie od tradycyjnych form działalności gospodarstw rolnych i przekształcanie ich 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rolników korzystających z systemu ulg dla rolników - liczba przebranżowionych gospodarstw rolnych - liczba gospodarstw rolnych objętych technologią OZE - liczba inicjatyw podjętych w ramach wsparcia i promocji organizacji zrzeszających rolników

	<p>w kierunku działalności pozarolniczej poprzez wspieranie rozwoju turystyki</p> <ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie powstawania, wspierania i promocji różnorodnych organizacji zrzeszających rolników - promowanie lokalnych produktów rolnych - wspieranie rolników w zdobywaniu specjalistycznej wiedzy na temat nowoczesnych metod prowadzenia produkcji rolnej 	<p>w działalności z zakresu turystyki i rekreacji</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost aktywności społecznej rolników - wzrost popularności i konkurencyjności lokalnych produktów - wzrost świadomości rolników z zakresu nowoczesnych metod prowadzenia produkcji rolnej 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rolników objętych szkoleniem z zakresu nowoczesnych metod prowadzenia produkcji rolnej
--	---	--	---

Źródło: opracowanie własne

Cel strategiczny nr 3: Rozwoju infrastruktury technicznej

Cel strategiczny nr 3 w swoim głównym założeniu zakłada rozwój wielopłaszczyznowy trzech rodzajów infrastruktury, począwszy od technicznej, przez sportowo-rekreacyjną i skończywszy na edukacyjnej. W zakresie rozwoju infrastruktury technicznej cel zakłada skierowanie znacznej części działań na realizację zadań z zakresu budowy oraz modernizacji już istniejących dróg gminnych wraz z jej infrastrukturą towarzyszącą. Rozwój ma być połączony z budową sieci kanalizacyjnej przy uwzględnieniu inwestycji z zakresu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej ma na celu poprzez modernizację już istniejących i budowę nowych świetlic wiejskich, większe włączenie mieszkańców w życie gminy. Założenia w tej kategorii uwzględniają również inwestycję modernizującą posiadany obiekt sportowy oraz utworzenia parku sportowo-rekreacyjnego. Dopełnieniem założeń celu mają być działania wspierające działalność lokalną i kluby sportowe. W kwestii infrastruktury edukacyjnej założeniem jest wzmocnienie potencjału i jakości kształcenia w placówkach oświatowych poprzez modernizację budynków, zakup niezbędnego sprzętu oraz przeprowadzanie cyklicznych szkoleń mających na celu podnoszenie kompetencji zawodowych nauczycieli, co w dalszej perspektywie będzie mieć wpływ na jakość nauczania. Dopełnieniem inwestycji w szerokorozumianą infrastrukturę jest system działań podejmowanych na rzecz ochrony środowiska i ograniczenia niskiej emisji. Rolą gminy i jej mieszkańców ma być ograniczanie w możliwie jak największym zakresie emisji spalin poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną w budynkach użyteczności publicznej i gospodarstwach domowych. Do tego celu służyć mają przeprowadzane inwestycje z zakresu Odnawialnych Źródeł Energii (OZE), które pozwolą w najbliższych latach na zmniejszenie niskiej emisji. Ważnym elementem w tym procesie ma być również stawianie na ekologiczny transport publiczny i indywidualny połączony ze wzrostem świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

Cel strategiczny nr 3: Rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki osiągnięcia działań
3.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej	<ul style="list-style-type: none"> - budowa i przebudowa dróg gminnych - budowa ścieżek rowerowych - budowa sieci kanalizacyjnej - modernizacja ujęć wody - wspieranie inicjatyw mieszkańców dotyczących budowy przydomowych oczyszczalni ścieków 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą - zwiększenie udziału alternatywnych środków komunikacji (np. rowerowa) - poprawa jakości systemu gospodarki wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy - kontrole jakości przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych - poprawa systemu retencji wody oraz jakości wód powierzchniowych i podziemnych 	<ul style="list-style-type: none"> - długość rozbudowanych dróg lokalnych - długość utworzonych sieci ścieżek i szlaków rowerowych - długość wybudowanej sieci wodociągowej - liczba kontroli jakości przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych -liczba inicjatyw na rzecz poprawy systemu retencji wody oraz jakości wód powierzchniowych i podziemnych

<p>3.2. Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja i budowa świetlic wiejskich - modernizacja stadionu gminnego - utworzenia parku sportowo-rekreacyjnego - budowa i modernizacja wiejskich placów - wspieranie organizacji zajęć pozalekcyjnych - wspieranie lokalnych klubów sportowych 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców gminy - wzrost aktywności sportowej mieszkańców gminy - zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do różnorodnej oferty spędzania czasu wolnego - zwiększenie powierzchni terenów wykorzystywanych na cele rekreacyjne i towarzyszącej im infrastruktury rekreacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zmodernizowanych i wybudowanych świetlic wiejskich - liczba zmodernizowanych obiektów sportowych - liczba zmodernizowanych i wybudowanych wiejskich placów - liczba inicjatyw z zakresu organizacji zajęć pozalekcyjnych - liczba inicjatyw z zakresu wsparcia lokalnych klubów sportowych
<p>3.3. Rozwój infrastruktury edukacyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja budynków placówek oświatowych - wyposażenie placówek oświatowych w nowoczesne pomoce dydaktyczne - wyposażenie placówek oświatowych w system monitoringu - podnoszenie kompetencji kadry - podnoszenie poziomu edukacji - utworzenie opieki dzieci poniżej 3 lat 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków nauczania w placówkach oświatowych - poprawa bezpieczeństwa w szkołach poprzez preferencyjny system monitoringu - wzrost kompetencji kadry nauczycielskiej w placówkach oświatowych - wzrost poziomu edukacji - wzrost liczby dzieci objętych opieką żłobkową poniżej 3 lat 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych - liczba zakupionych pomocy dydaktycznych w placówkach oświatowych - liczba zakupionych kamer w ramach systemu monitoringu w placówkach oświatowych - liczba przeprowadzonych szkoleń podnoszących kompetencję kadry nauczycielskiej

			- liczba dzieci objętych opieką żłobkową poniżej 3 lat
Ochrona środowiska naturalnego i ograniczenie niskiej emisji	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowania inicjatyw mających na celu spadek zapotrzebowania na energię elektryczną w budynkach użyteczności publicznej, budynkach działalności gospodarczych oraz indywidualnych gospodarstwach - upowszechnianie niskoemisyjnego transportu zbiorowego i indywidualnego - inwestycje oraz wsparcie rozwoju infrastruktury OZE - edukacja ekologiczna mieszkańców gminy w zakresie ochrony środowiska, recyklingu oraz OZE 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost liczby gospodarstw domowych i budynków użyteczności publicznej korzystających z OZE - ograniczenie emisji spalin i innych szkodliwych związków - poprawa jakości środowiska naturalnego i powietrza atmosferycznego - zwiększenie liczby pojazdów elektrycznych będących alternatywą dla tradycyjnych pojazdów spalinowych - wzrost świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> - suma środków przeznaczonych na realizację wymiany pieców, - liczba termomodernizowanych budynków, - liczba inicjatyw podjętych w ramach edukacji ekologicznej mieszkańców - liczba wymienionych środków transportu na niskoemisyjne - liczba zrealizowanych inwestycji w zakresie OZE

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5 Planowane inwestycje w latach 2024-2030 w gminie Sypniewo spójce z wyznaczonymi celami zawartymi w niniejszej Strategii.

Lp.	Nazwa inwestycji	Koszt inwestycji	Planowany rok inwestycji	Planowane źródło inwestycji
1.	Przebudowa dróg gminnych w msc. Rzechowo Gać	2 500 000	2024	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - Fundusz Dróg Samorządowych - środki własne
2.	Przebudowa drogi gminnej Dylewo – Stare Glinki	600 000	2024	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - środki własne
3.	Przebudowa drogi gminnej w msc. Sypniewo – ul. Grodzisk	700 000	2024	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - środki własne
4.	Przebudowa drogi gminnej w msc. Sypniewo – ul. Klonowa, Kwiatowa, Polna	400 000	2024	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - środki własne
5.	Przebudowa drogi gminnej w msc. Olki	650 000	2024	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - środki własne
6.	Przebudowa drogi gminnej w msc. Gąsewo Poduchowne – ul. Podgórska	250 000	2024	- Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego - środki własne
7.	Przebudowa drogi gminnej w msc. Mamino	350 000	2024	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - środki własne
8.	Budowa sieci kanalizacyjnej w gminie Sypniewo	20 000 000	2025-2030	- PROW - NFOŚiGW - WFOŚiGW - środki własne
9.	Budowa oczyszczalni ścieków w gminie Sypniewo	10 000 000	2025-2030	- PROW - NFOŚiGW - WFOŚiGW - środki własne

10.	Przebudowa sieci wodociągowej Gąsewo Poduchowne – Nowy Szczeglin	2 000 000	2024-2025	- PROW - NFOŚiGW - WFOŚiGW - środki własne
11.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Sypniewo	500 000	2024-2026	- uzupełnienie subwencji ogólnej, przeznaczone na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji
12.	Budowa świetlicy wiejskiej w msc. Glinki Rafały	500 000	2024	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - środki własne
13.	Modernizacja świetlicy wiejskiej w msc. Poświętne	300 000	2024	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - środki własne
14.	Modernizacja świetlicy wiejskiej w msc. Zamość	300 000	2024	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - środki własne
15.	Budowa świetlicy wiejskiej w msc. Biedrzyce Stara Wieś	150 000	2024	- Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego - środki własne
16.	Modernizacja stadionu gminnego	1 000 000	2024-2025	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - środki własne
17.	Budowa placu zabaw przy ZPO Gąsewo Poduchowne	250 000	2024	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - środki własne
18.	Budowa placu zabaw przy ZPO Sypniewo	250 000	2024	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - środki własne
20.	Modernizacja instalacji elektrycznej w ZPO w Gąsewie Poduchownym	500 000	2024	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - środki własne
21.	Wymiana stolarki okiennej w Sali gimnastycznej przy ZPO Sypniewo	300 000	2024	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - środki własne

22.	Renowacja Domu Ludowego w Gąsewie Poduchownym	600 000	2024-2026	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków - Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego - środki własne
23.	Modernizacja klatki schodowej w Ośrodku Zdrowia w Sypniewie	500 000	2024	- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - środki własne
24.	Sporządzenie MPZP	2 000 000	2025-2030	- środki własne

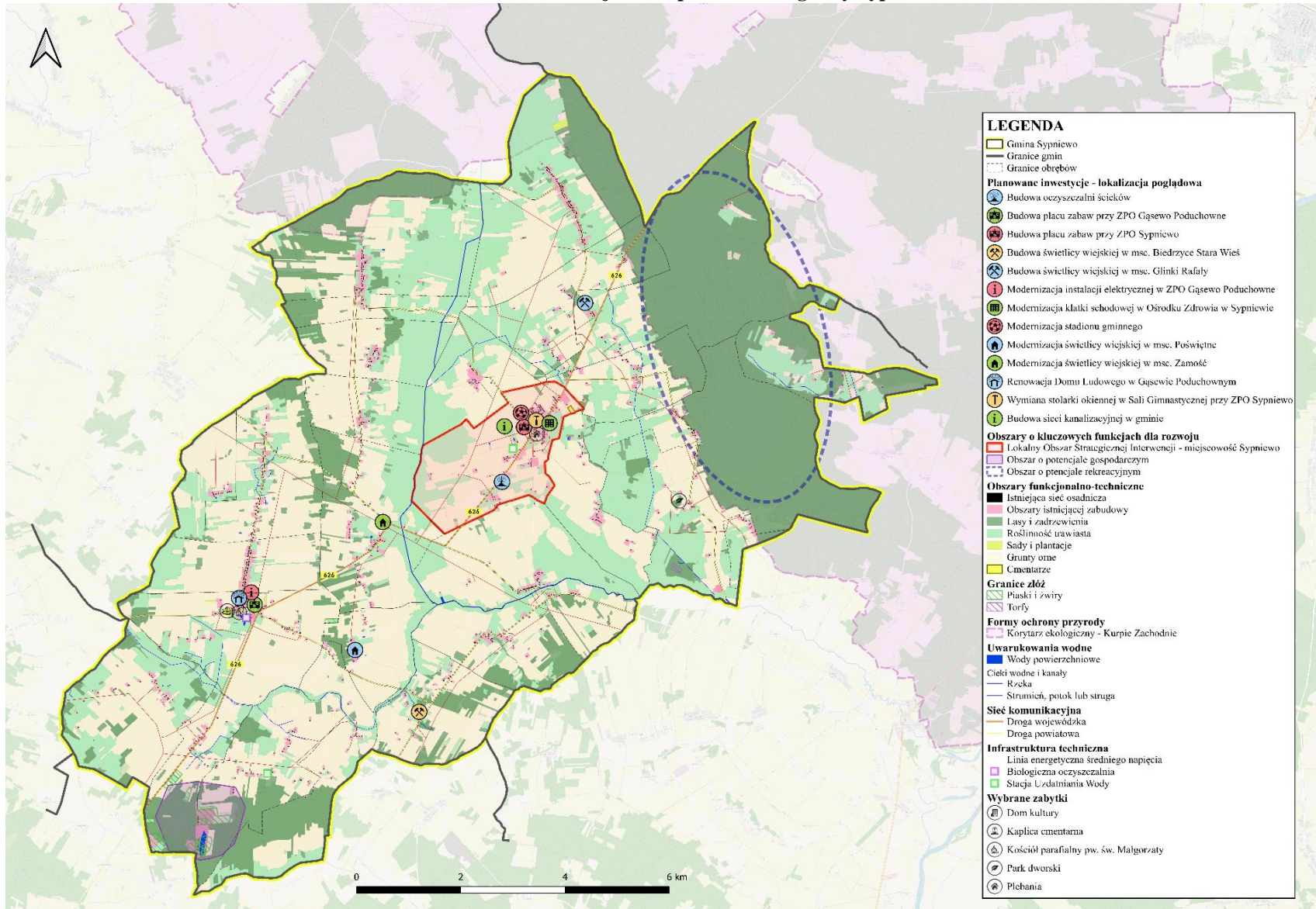
Źródło: opracowanie własne

4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Sypniewo oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Sypniewo.

Model funkcjonalno-przestrzenny w Strategii Rozwoju Gminy ma na celu wyodrębnienie kluczowych z punktu widzenia rozwoju gminy obszarów, zdefiniowaniu ich funkcji oraz zależności między poszczególnymi obszarami o różnej charakterystyce funkcjonalności. Kluczowym wyzwaniem w tej materii jest precyzyjne lokalizowanie szeregu różnych funkcji przestrzeni, które odpowiadają celom Strategii Rozwoju Gminy. Zatem istotne jest wskazanie dokładnej lokalizacji gdzie dane funkcję mogą być realizowane. W procesie dyslokacji istotne wydają się być zachowanie balansu oraz odpowiednich proporcji pomiędzy różnymi funkcjami mając na uwadze uwarunkowania oraz potrzeby z niej wynikające.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej w sposób wizualny i opisowy przedstawia kompleksowy proces przygotowania i wdrażania wielopłaszczyznowych pomysłów w celu efektywnego i zrównoważonego rozwoju gminy. Bazą i punktem wyjścia niniejszego modelu jest przestrzeń, która pełni funkcję dobra i zasobu o znaczeniu strategicznym dla zamieszkujących ją mieszkańców gminy. Model stanowi zobrazowanie strategicznej wizji rozwoju gminy w perspektywie długookresowej (kilka-kilkanaście lat) wynikającej z jej wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, rozpoznanych potrzeb rozwojowych oraz posiadanego własnego potencjału przy uwzględnieniu charakteru i zróżnicowania wewnętrznego gminy. Model wskazywać ma te obszary, które w ocenie Strategii uznaje ona za kluczowe dla osiągnięcia zamierzonych celów rozwoju. Model składa się z zarówno elementów stałych, które związane są głównie ze środowiskiem przyrodniczym jak i elementów zmiennych, do których zaliczyć można wszystkie te elementy, które związane są z działalnością człowieka (układ zabudowy, sieć infrastruktury technicznej czy układ komunikacyjny). Uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne gminy Sypniewo zostały zaprezentowane w poniższym modelu nr 1.

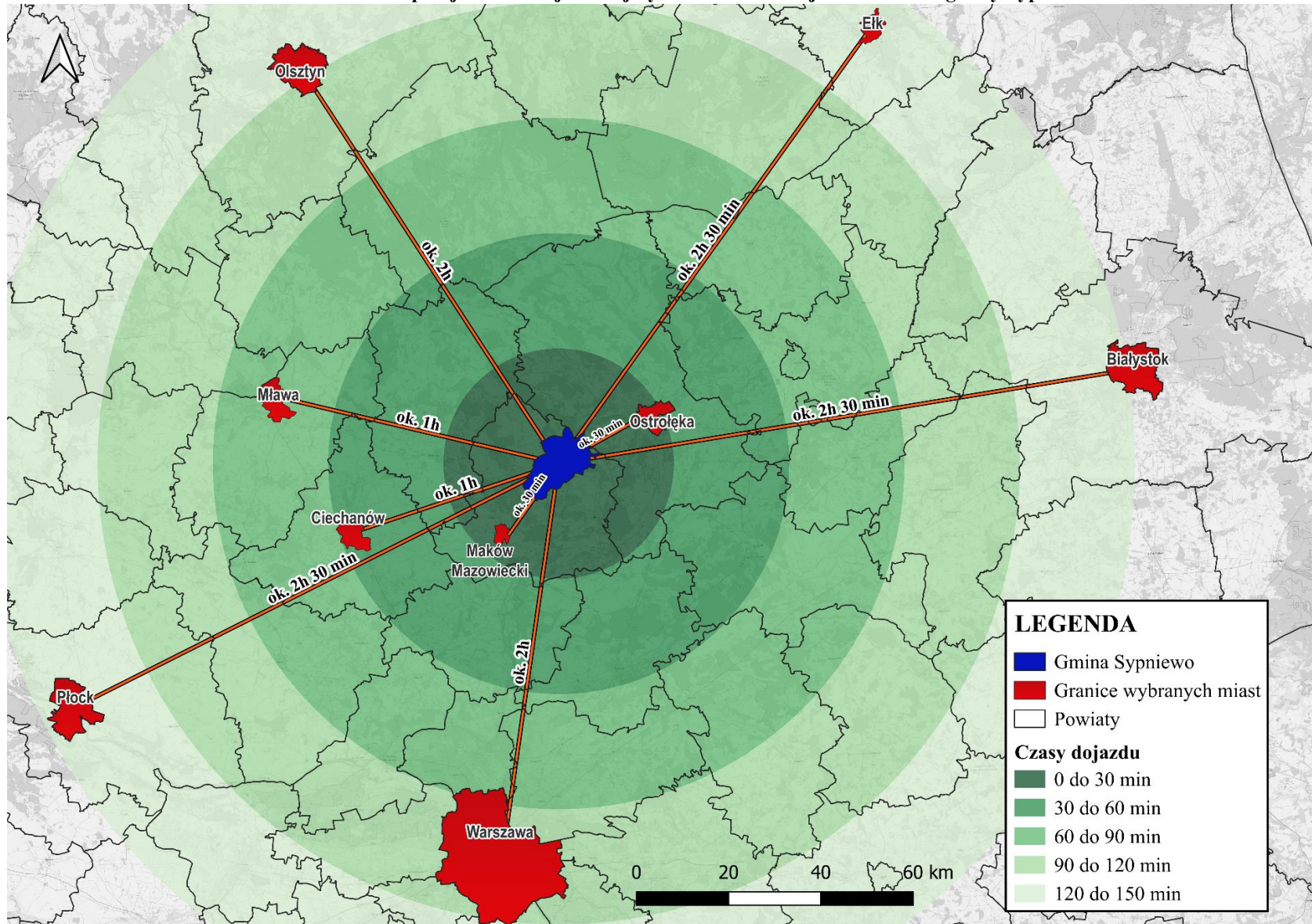
Model 1 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Sypniewo



Źródło: opracowanie własne

Gmina Sypniewo swoje położenie odzwierciedla w północnej części woj. mazowieckiego w powiecie makowskim. Gmina leży oddalona o ok. 24 km od Ostrołęki, o ok. 20 km. od Makowa Mazowieckiego, o ok. 55 km. od Ostrowa Mazowieckiego oraz o ok. 100 km. od Warszawy. Gmina dzięki swojemu położeniu pomiędzy kilkoma dużymi miastami Polski ma stosunkowo korzystny układ lokalizacyjny. Czas dojazdu do miast takich jak Warszawa, Olsztyn wynosi ok. 2 godz., z kolei czas jaki trzeba poświęcić na dojazd do miast jak np. Płock, Ełk czy Białystok wynosi ok. 2,5 godz. W bliższym zasięgu mieszkańców gminy Sypniewo znajduje się Mława oraz Ciechanów gdzie czas dojazdu wynosi ok. 1 godz. W zasięgu ok. 0,5 godz. od gminy Sypniewo znajdują się miejscowości takie jak chociażby stolica powiatu czyli Maków Mazowiecki oraz Ostrołęka. Na modelu nr 2 przedstawiono czas dojazdu do największych ośrodków miejskich znajdujących się w zasięgu mieszkańców gminy.

Model 2 Średni czas przejazdu do najważniejszych ośrodków miejskich z terenu gminy Sypniewo



Źródło: Opracowanie własne z wykorzystaniem programu QGIS 3.16.6 – Hannover

Pod względem geograficznym gmina położona jest w północnej części Niziny Mazowieckiej w północno-wschodniej rubieży Wysoczyzny Ciechanowskiej. Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 626, która łączy miejscowości Nowa Wieś z Makowem Mazowieckim licząca łącznie 34 km. Od centrum gminy Sypniewo w odległości ok. 20 km znajdują się droga ekspresowa S7, której łączna długość wynosi aktualnie ok. 567 km. Swój początek znajdują w Gdańsku a skończywszy w Rabce-Zdrój. Położenie gminy Sypniewo w stosunkowo bliskiej odległości od wspomnianej drogi zapewnia mieszkańcom możliwość swobodnego przemieszczania się pomiędzy największymi aglomeracjami miejskimi położonymi na trasie drogi. Całkowita powierzchnia gminy wynosi 128,6 km², co przekłada się na 12,1% całkowitej powierzchni pow. makowskiego. Gmina Sypniewo graniczy z pięcioma gminami, którymi są: od zachodu z gminą Krasnosielc (pow. makowski), gminą Płoniawy-Bramura (pow. makowski), od południa z gminą Czerwonka (pow. makowski), od wschodu z gminą Młynarze (pow. makowski) oraz od północy z gminą Olszewo-Borki (pow. ostrołęcki). Gmina Sypniewo jest jednostką terytorialną o charakterze typowo rolniczym, ok. 90% mieszkańców utrzymuje się głównie z produkcji rolnej. Gmina wyróżnia się na tle pozostałych czystym środowiskiem naturalnym, w małym stopniu przekształcone przez działalność człowieka.

Podstawowym dokumentem będącym punktem wyjścia na podstawie, którego możliwe było opracowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego gminy Sypniewo jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sypniewo, w którym zawarto najważniejsze kierunki rozwoju w wymiarze przestrzennym w gminie. Dokumentem obowiązującym na terenie gminy spełniającym rolę określenia prowadzonej polityki przestrzennej jest Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sypniewo podjętej przez *Uchwałę nr XXXII/129/2006 r. z dnia 20 kwietnia 2006 r.* Dokument w swojej treści stwierdza, że wiodącą, najistotniejszą funkcję z punktu widzenia rozwoju gminy pełni funkcja rolnicza. Funkcja ta ma wynikać m.in. z uwarunkowań glebowo-rolniczych, z istnienia tradycji gospodarki rolnej, w której prym wiodą indywidualne gospodarstwa rolne. Gospodarstwa rolne na terenie gminy obejmują dużą część całkowitej powierzchni (dominują głównie w południowej, południowo-zachodniej oraz centralnej części gminy. W dużej większości są to tereny gruntów ornych chronionych, gdzie dominują jak wcześniej wspomniano indywidualne gospodarstwa rolne. W dokumencie podkreślono, iż występująca na terenie gminy rzeźba oraz jej charakter nie wpływa w sposób ograniczający na rozwój funkcji rolniczej oraz osadniczej. Na terenie gminy

duży odsetek stanowią grunty nośne, które nie stanowią przeciwwskazań dla rozwoju budownictwa mieszkalnego. Istotnym elementem wspomnianej wcześniej funkcji rolniczej gminy jest uzależnienie występowania opadów atmosferycznych od negatywnych skutków poprzez rozwój infrastruktury technicznej, głównie w postaci zbiorników małej retencji wody. W odniesieniu do gleb o niekorzystnych walorach uprawnych Studium zakłada ich skuteczną rekultywację i doprowadzenie do stanu używalności. Grunty te w dużej mierze położone są w południowej oraz zachodniej części gminy, w której dominuje zabudowa mieszkalna. Elementem zawartym w Studium współtworzącym strukturę przestrzenną gminy jest m.in. kompleks lasów Puszczy Kurpiowskiej znajdujący się w północno-wschodniej części gminy, jak również obecność dwóch mniejszych znajdujących się nieopodal w gminie Krasnosielc oraz gminie Płoniawy-Bramura w raz z występująca rzeką Różanica. Terenem wyłączonym w znacznej mierze z użytkowania przez mieszkańców gminy z funkcji rolniczej jak i osadniczej pełnią tereny bagienne znajdujące się głównie w południowej części gminy. Tereny te uniemożliwiają rozwój na tym obszarze jakiegokolwiek funkcji z racji swojej niekorzystnej charakterystyki. W kontekście funkcji mieszkalnej do, której zaliczamy tereny zabudowy mieszkalnej, zagrodowej, usług, działalności gospodarczej mają swoje przełożenie i koncentrację głównie w centralnej oraz zachodniej części gminy, wzdłuż najistotniejszych dróg w tym drogi wojewódzkiej nr 626. Układ przestrzenny gminy i rozmieszczenie zagospodarowania przestrzennego tego rodzaju jest dość równomierne rozproszone na terenie gminy. Brak wskazania koncentracji tego rodzaju zabudowy na terenie gminy niesie ze sobą pozytywne jak i negatywne efekty. Rozproszona zabudowa mieszkalna i działalności usługowej z jednej strony powodują większe zagospodarowanie terenu, bardziej równomierny rozwój każdego z poszczególnych obszarów. Z kolei rozłożenie poszczególnych podmiotów gospodarczych na większej powierzchni terenu wpływa pozytywnie na lepszą dostępność mieszkańców do poszczególnych i usług i towarów co z kolei przekłada się na większy komfort i jakość życia. Rozproszona zabudowa niesie ze sobą również te mniej pozytywne aspekty, do których zaliczyć można m.in.: oddzielenie podstawowych miejsc takich jak praca, dom, szkoła, sklepy od mieszkańców, zależność od dostępności środka transportu (samochód, komunikacja publiczna) w celu przemieszczenia się, zwiększony wpływ na środowisko naturalne poprzez nową zabudowę i związaną z nią infrastrukturę, oraz fragmentacją i stopniową degradacją środowiska naturalnego a co za tym idzie również siedlisk dla wielu organizmów żywych. Gmina Sypniewo wyróżnia się bogatą szatą walorów przyrodniczych jak

i kulturowych. Znaczna część obszaru gminy, głównie północna część jest zalesiona przez różnorodne gatunki drzew, krzewów, roślin co ma swoje przełożenie na bogaty ekosystem obszaru gminy. Biorąc pod uwagę dodatkowo korzystny mikroklimat jakim odznacza się gmina, stanowi ona miejsce siedlisk wielu gatunków zwierząt, które są istotnym elementem ekosystemu gminy. Warto wspomnieć, że gmina zaliczana jest do obszaru tzw. „Zielonych Płuc Polski”. Biorąc pod uwagę liczne aspekty przyrodnicze gmina stanowi atrakcyjne miejsce do wypoczynku dla tutejszej społeczności jak również dla potencjalnych turystów z gmin ościennych i nie tylko. Gmina Sypniewo nie posiada obszarów prawnie chronionych zaliczanych do NATURA 2000.

Gmina Sypniewo jest ośrodkiem pełniącym wiele istotnych funkcji w wielu dziedzinach życia dla mieszkańców, jednakże należy stwierdzić, że ład przestrzenny w wielu miejscach jest zaburzony poprzez niezachowanie należytych proporcji pomiędzy poszczególnymi sferami funkcjonalnymi gminy. W niektórych obszarach istotne jest uzupełnienie ich o nową funkcję co przełożyło by się na większą dostępność poszczególnych sfer dla mieszkańców.

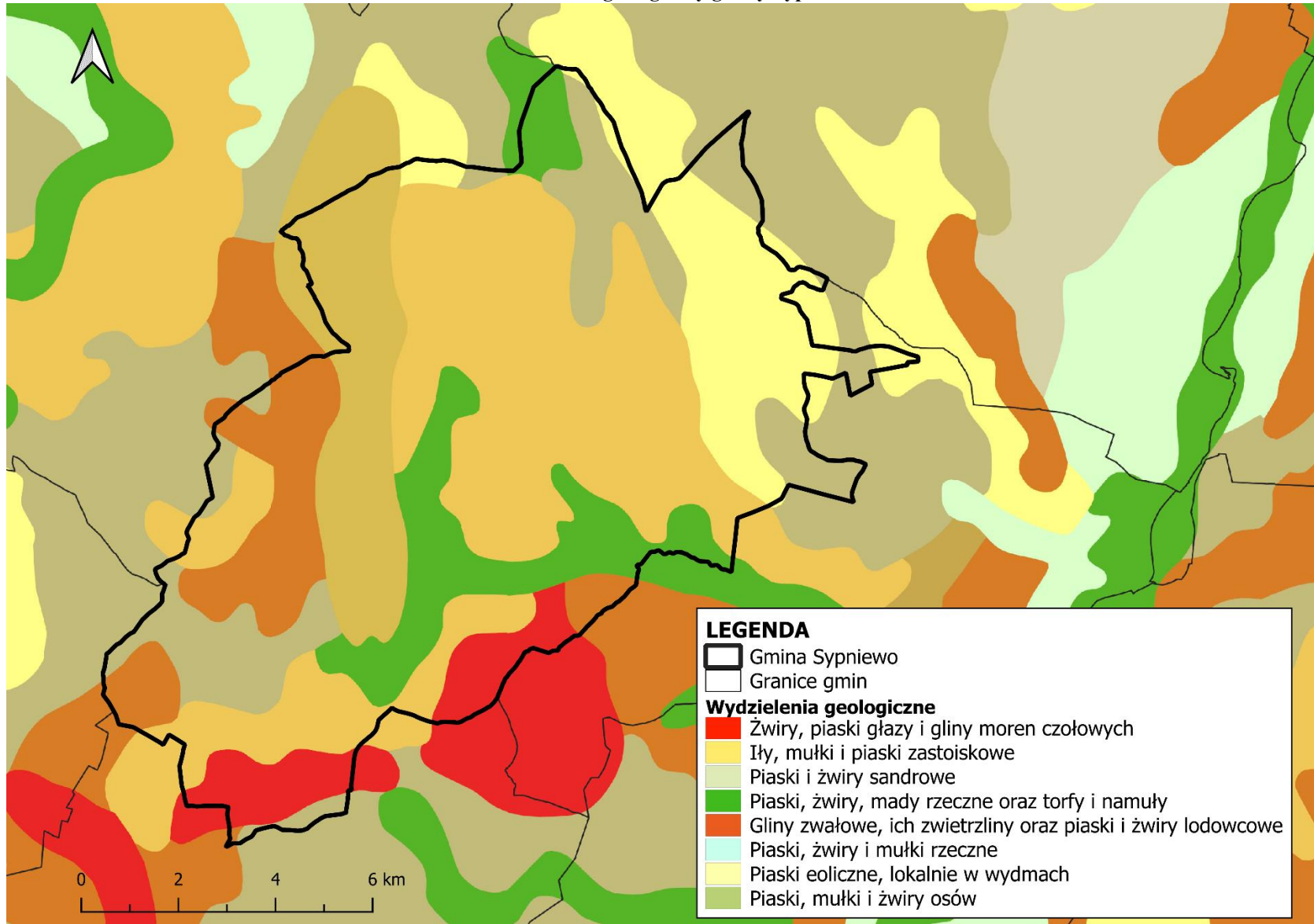
Ponadto do kluczowym elementów pod względem wyzwań strategicznych na najbliższe lata w gminie Sypniewo w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej uznać należy:

- inwestycje w rozwój i modernizację infrastruktury drogowej oraz sieci infrastruktury technicznej wobec rozwoju nowej zabudowy,
- dbałość o ochronę i stan środowiska przyrodniczego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju,
- rozwój turystyki i infrastruktury okołoturystycznej przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego,
- budowanie tożsamości lokalnej oraz wzmacnianie potencjału społecznego poprzez budowę i modernizację budynków kultury i miejsc integracji oraz promowanie lokalnych tradycji i zwyczajów,
- odpowiednie wkomponowanie w krajobraz gminy nowych obiektów względem charakteru i tożsamości lokalnej,
- zalesianie i zadrzewianie gruntów zdegradowanych i nieużytkowanych rolniczo jak również gleb niskich klas bonitacyjnych,
- planowanie przestrzeni publicznej oraz infrastruktury usług publicznych względem wszystkich grup społecznych ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i z niepełnosprawnością,

- współpracę z gminami sąsiednimi w zakresie wspólnych inwestycji.

Gmina Sypniewo jest gminą bogatą w różnorodne wydzielania geologiczne. W dużej mierze większość terenu jest pokryta piaskami, mułkami, żwirami, z elementami glina zwałowych oraz mad rzecznych przy współwystępowaniu torfów i namuł. Poniższy model nr 3 przedstawia rozmieszczenie poszczególnych wydzieleni geologicznych na terenie gminy Sypniewo.

Model 3 Układ geologiczny gminy Sypniewo



Źródło: Opracowanie własne na podstawie ogólnodostępnych danych ze strony, geologia.pgi.gov.pl

5. Spójność kierunków rozwoju gminy Sypniewo ze strategią rozwoju województwa mazowieckiego. Charakterystyka obszarów strategicznej interwencji określony w strategii rozwoju województwa i KSRR 2030

Wyznaczone cele strategiczne oraz kierunki działań zawarte w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039 są poparte wnikliwą i szczegółową analizą stanu gminy w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Jednocześnie cele te są spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu rangi krajowej oraz wojewódzkiej. Mamy tu na myśli Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Strategię rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze. Zgodność celów strategicznych gminy Sypniewo z działaniami oraz priorytetami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu wpływać będzie na skuteczną realizację wyznaczonych celów.

OSI w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030

Przyjęcie przez Radę Ministrów uchwały w sprawie przyjęcia „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030” KSRR 2030, dało nowy impuls do kształtowania polityki regionalnej państwa. W dokumencie wskazano nowy model rozwoju regionalnego Polski, ponadto rozwój państwa zaprogramowano jako społecznie i terytorialne zrównoważony poprzez efektywny rozwój i wykorzystanie miejscowych zasobów i potencjałów wszystkich regionów. Dokument jest podstawowym narzędziem strategicznym kształtującym politykę regionalną państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw.

Głównym zamysłem przygotowania modelu było zwiększenie uwagi w szczególności w tych obszarach, które nie są w stanie w pełni i samodzielnie rozwinąć swojego potencjału rozwojowego poprzez utratę funkcji społeczno-gospodarczych, które pełniły jeszcze kilkanaście lat temu, czego wymiernym skutkiem jest mniejsza odporność na wiele negatywnych zjawisk kryzysowych (np. negatywne skutki procesów demograficznych). Dokument przedstawia cele polityki regionalnej jak również działania i zadania potrzebne do ich osiągnięcia, które obligatoryjnie powinny podejmować rządy na poszczególnych szczeblach regionalnych.

Głównym celem polityki regionalnej w KSRR 2030 jest - *„efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy*

jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. W ramach KSRR 2030 oprócz wyznaczenia celu głównego przedstawiono również trzy cele szczegółowe, które brzmią¹:

cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,

cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,

cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Opracowanie dokumentu KSRR 2030 wiąże się z wzięciem odpowiedzialności za zrównoważony rozwój całego kraju w tym zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego w wielu różnych płaszczyznach. Strategia zawiera listę zidentyfikowanych potrzeb rozwojów wszystkich obszarów kraju oraz rozpoznanie zasobów jakimi dysponują poszczególne jednostki samorządu terytorialnego. Ponadto dokument wskazuje wyzwania najbliższej przyszłości oraz bariery uniemożliwiające osiągnięcie rozwoju. Jednym z celów istnienia KSRR jest wprowadzenie spójności rozwojowej kraju poprzez efektywne wsparcie dla obszarów słabszych gospodarczo. Do tego celu wskazano tzw. OSI czyli obszary strategicznej interwencji, które w najbliższych latach mają otrzymać szczególne wsparcie. Do obszarów OSI zgodnie ze Strategią zaliczono obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcję społeczno-gospodarcze, Śląsk oraz tereny Polski wschodniej. Strategia ma wspierać konkurencyjność regionów poprzez podejmowanie inicjatyw mających na celu wzrost jakości kapitału ludzkiego i społecznego w tym również przedsiębiorczości oraz innowacyjności. W Strategii dostrzeżono również fakt rozwoju kompetencji administracji publicznej głównie w zakresie poszerzania umiejętności, które mają okazać się kluczowe z punktu widzenia prowadzenia skutecznej polityki rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem terenów o niskim potencjale rozwojowym. W końcu w dokumencie przewidziano również zwiększenie roli i odpowiedzialności władz lokalnych jako tych organów, które mają w najbliższej przyszłości decydować o polityce rozwoju na poziomie lokalnym. Strategia ma stworzyć wspólną płaszczyznę do większej aktywności samorządów gminnych i powiatowych, których efektem działań ma być realizacja wspólnych projektów i inwestycji i rozszerzać współpracę ponad poziom lokalny².

¹ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

² J.w.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Ponadto na poziomie krajowym Rada Ministrów 14 lutego 2017 r. uchwaliła dokument pod nazwą „Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)”. SOR pełni kluczową rolę w zakresie średnio i długookresowej polityki gospodarczej. Dokument wskazuje na podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraj w trzech wymiarach, wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. W Strategii przyjęto całkowicie nowy model rozwoju regionalnego Polski, którego głównym celem ma być „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich socjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów Mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Strategia wskazuje na najważniejsze elementy będące kluczowe dla rozwoju polityki regionalnej na poziomie krajowym, do których mają należeć³:

- adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie zagrożeń środowiska,
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych,
- rozwój wsparcia kapitału ludzkiego i społecznego,
- wzrost produktywności oraz innowacyjności regionalnych gospodarek,
- rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach,
- zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowanie działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządem terytorialnym i między sektorami,
- przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Do innych istotnych dokumentów przy opracowaniu strategii rozwoju na poziomie krajowym zaliczamy poniższe akty prawne:

- Polityka ekologiczna państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,

³ *Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*

- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa, rybactwa 2030,
- Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP 2022,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- Plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP),
- Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS).

OSI w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ innowacyjne Mazowsze

W SRWM 2030+ innowacyjne Mazowsze zidentyfikowano obszary strategicznej interwencji (OSI) – jako obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, które determinują o tym czy na danym terenie istnieją bariery rozwoju lub trwałe, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do których jest kierowana interwencja publiczna.

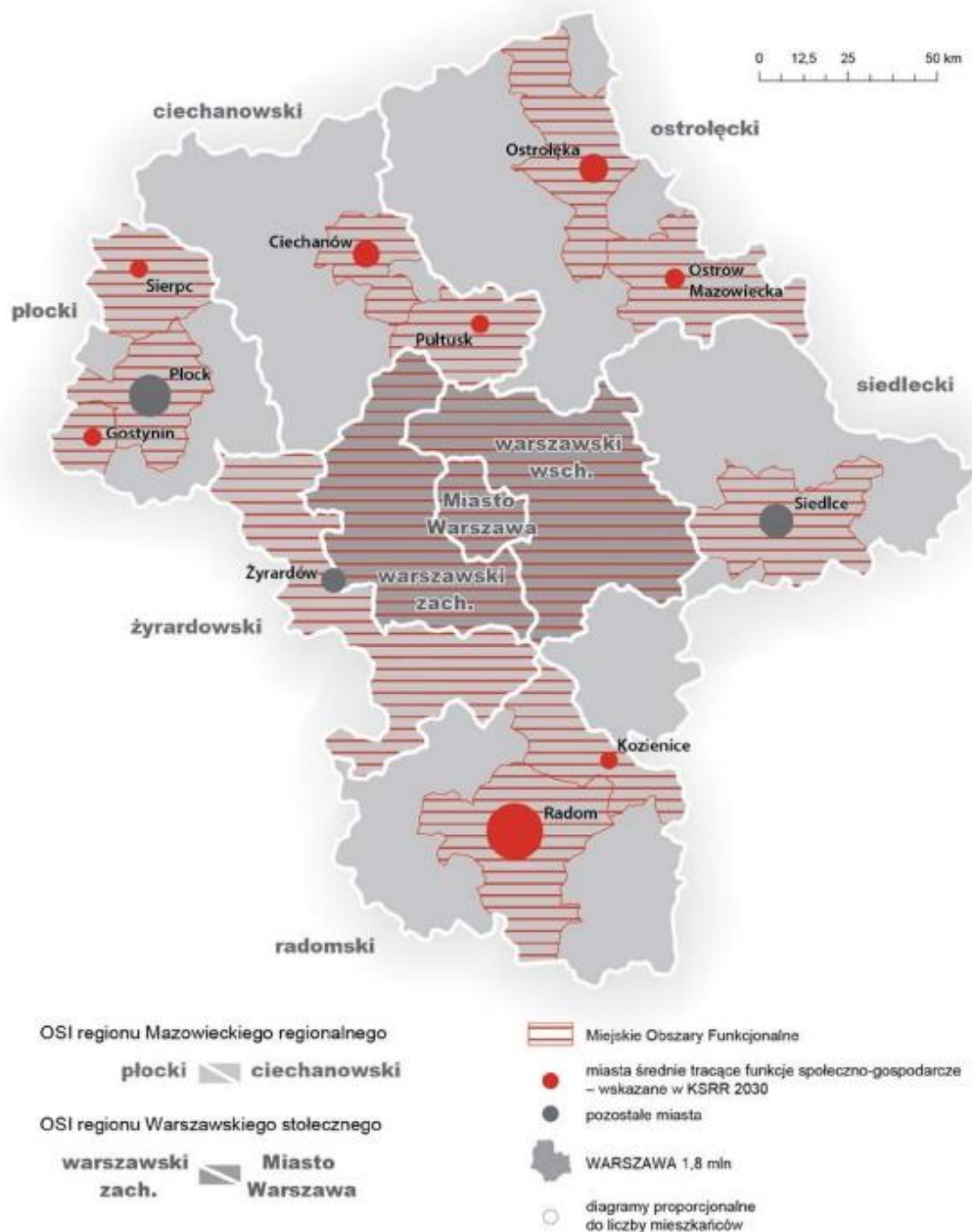
W dokumencie zdiagnozowano obszary strategicznej interwencji (OSI), na których występują problemy, które mają stanowić barierę rozwojową regionu bądź potencjały, które użyte w odpowiedni sposób mogą stanowić i być początkiem procesów rozwojowych. Na poziomie województwa mazowieckiego wyznaczone zostały dwa typy OSI⁴:

- problemowe – podregiony NUTS 3:
- w regionie Mazowieckim regionalnym: ciechanowski, ostrołęcki, płocki, radomski, siedlecki, żyrardowski,
- w regionie Warszawskim stołecznym: warszawski zachodni, warszawski wschodni i miasto Warszawa,
- bieguny wzrostu – miejskie obszary funkcjonalne:
- miejski obszar funkcjonalny Warszawy (region Warszawski stołeczny) jako istniejący biegun wzrostu,
- miejskie obszary funkcjonalne miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz Płocka, Siedlec i Żyrardowa jako potencjalnych biegunów wzrostu.

⁴ Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ innowacyjne Mazowsze

OSI, które zostały wyznaczone na poziomie woj. mazowieckiego, obejmują również OSI z poziomu krajowego wskazane w SOR oraz KSRR, są to obszary zagrożone trwałą marginalizacją tj. 101 gmin w woj. mazowieckim oraz miasta średnie tracące funkcję społeczno-gospodarcze tj. Radom, Ciechanów, Ostrołęka, Pułtusk, Ostrow Mazowiecka, Gostynin, Sierpc, Kozienice.

Rysunek 1 Obszary Strategicznej Interwencji województwa mazowieckiego



Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ innowacyjne Mazowsze

Gmina Sypniewo w niniejszym dokumencie została zaliczona do ostrołęckiego OSI. Wedle zapisów polityka prowadzona w tym obszarze OSI ma być skoncentrowana na poprawie warunków prowadzenia działalności gospodarczej i zwiększaniu zdolności absorpcyjnych podregionu przy wykorzystaniu wewnętrznych potencjałów głównie miast Ostrołęki i Ostrowi Mazowieckiej. Elementem niezbędnym do realizacji założonych celów ma być m.in. poprawa skomunikowania podregionu z pozostałą częścią województwa, która odbywać się ma poprzez rozwój sieci kolejowej oraz związanej z nią komunikacji publicznej (autobusowej). Kluczowym dla osiągnięcia celu poprawy jakości życia i stanu środowiska naturalnego mają być ponadto działania podjęte na rzecz zwiększenia dostępności do sieciowej infrastruktury komunalnej głównie gazowej i kanalizacyjnej. Ostrołęcki OSI charakteryzujący się korzystnymi warunkami przyrodniczymi i dużego udziału sektora rolnego w gospodarkach poszczególnych gmin, tworzy potencjał do budowy i rozwoju rolnictwa ekologicznego działającego w ramach rodzinnych gospodarstw rolnych. Biorąc pod uwagę bogate walory przyrodnicze i kulturowe na, które wskazują dokument w treści kluczowe jest wspieranie inicjatyw rozwoju infrastruktury turystycznej dla efektywniejszego wykorzystania możliwości potencjału turystycznego będącego motorem napędowym gospodarki podregionu.

Działania w OSI ostrołęckim skoncentrowane będą na wskazanych poniżej obszarach⁵:

1. Poprawa dostępności obszaru poprzez:

- rozwój transportu kolejowego z wykorzystaniem nowych i zmodernizowanych linii kolejowych, uzupełnienie sieci przystankowej oraz zwiększenie liczby połączeń,
- rozwój zintegrowanego, niskoemisyjnego transportu zbiorowego poprawiającego dostępność przystanków kolejowych i centrów lokalnych.

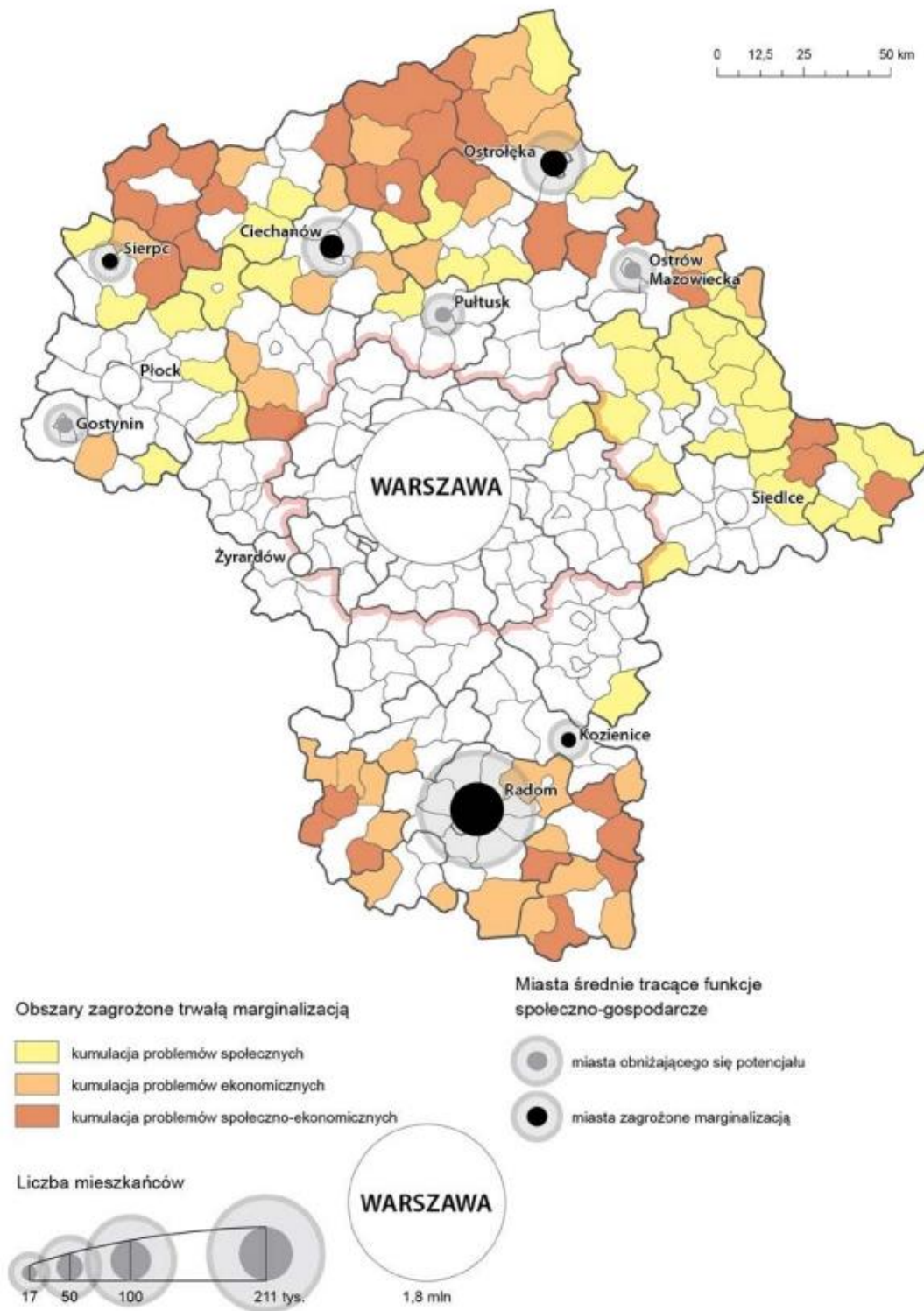
2. Ochrona oraz wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego poprzez:

- rozwój rolnictwa ekologicznego,
- wykorzystanie potencjału przyrodniczego, w tym obszarów nadrzecznych i leśnych, na potrzeby rekreacyjno-wypoczynkowe, np. agroturystyki,
- modernizację istniejącej infrastruktury turystycznej oraz budowę nowych szlaków turystyki aktywnej,
- rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych.

⁵ J.w

W dokumencie poza wyznaczeniem OSI wskazano również obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Gmina Sypniewo została zaklasyfikowana do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją (kumulacja problemów ekonomicznych), na terenie gminy Sypniewo brak miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

Rysunek 2 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze



Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ innowacyjne Mazowsze

W Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ innowacyjne Mazowsze głównym celem jest - „**zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwałe i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu środowiska naturalnego**”. Wizja wyznaczona w ramach strategii to z kolei: „**Mazowsze z Warszawą, Warszawa ku Europie**”. Realizacja przyjętej wizji i misji rozwoju województwa odbywać się ma poprzez realizację pięciu celów strategicznych, do których do każdego z nich przypisano poszczególne kierunki działań z wyszczególnieniem kierunków priorytetowych oraz działań podejmowanych w ramach realizacji przedsięwzięć. Sformułowanie szeregu działań ma za zadanie podejmowanie trafnych i właściwych decyzji przez władze samorządowe, które mają przełożyć się na rozwój całego regionu przy jednoczesnej poprawie jakości życia mieszkańców każdej jednostki samorządowej oraz koncentracji finansów i wysiłku głównie w tych obszarach, które mają przynieść największą wartość i korzyść⁶.

Osiągnięcie celu głównego i wizji w dokumencie ma zostać zrealizowane poprzez pięć obszarów tematycznych w ramach, których wyznaczono również cele. W obszarze **gospodarka** za cel obrano - „konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze”. W ramach tego obszaru cel ma być osiągnięty poprzez wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii. Drugi z wznaczonych obszarów **dostępność**, celem jest - „dostępne i mobilne Mazowsze”. Cel ma głównie skupiać się na poprawie dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko, kształtowanie ładu przestrzennego. Kolejny z obszarem o nazwie **środowisko i energetyka**, głównym celem w tym obszarze ma być - „zielone, niskoemisyjne Mazowsze”, cel ma zostać zrealizowany przez poprawę stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody. Czwartym obszarem w dokumencie jest **społeczeństwo**, w ramach, którego wyznaczono cel - „Mazowsze zintegrowane społecznie”, którego efektem końcowym ma być poprawa jakości i dostępności do usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w ramach nowoczesnej gospodarki. Ostatnim wyznaczonym obszarem w Strategii jest **kultura i dziedzictwo**, którego celem jest - „Mazowsze bogate kulturowo”, gdzie w ramach wyznaczonego obszaru podejmowane działania mają skoncentrować się na wykorzystaniu walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju województwa i poprawy jakości życia.

⁶ J.w.

Trzecim dokumentem ponadlokalnym jest Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, w ramach którego samorząd województwa mazowieckiego prowadząc politykę rozwoju zapewnia trwałą i zrównoważony rozwój, zachowanie spójności społeczno-gospodarczej i terytorialnej, w tym również wzrost konkurencyjności gospodarki regionu przy tworzeniu nowych miejsc pracy. W planie zostały przedstawione również zaplanowane inwestycje celu publicznego o charakterze ponadlokalnym, które mają obejmować bezpośrednio obszar gminy Sypniewo lub swoim zasięgiem. Do inwestycji wymienionych w dokumencie istotnych z punktu widzenia gminy należą⁷:

Inwestycje celu publicznego w zakresie dróg wojewódzkich:

- przebudowa drogi woj. nr 626 na odc. od km 20+935 do km 22+718 w m. Sypniewo, poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Inwestycje celu publicznego w zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej:

- inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowa i modernizacja.,
- inwestycje w zakresie oczyszczania ścieków, w tym budowa, rozbudowa lub modernizacja.

Inwestycje wymienione powyżej są ściśle powiązane z terenem gminy Sypniewo, należy jednak zaznaczyć, że na obszarze województwa mazowieckiego będą realizowane również inne projekty i inwestycje, których lokalizacja na dzień dzisiejszy nie jest jeszcze znana, co oznacza, że na terenie gminy Sypniewo katalog inwestycji nie jest zamknięty.

Gmina Sypniewo zaliczona została do grupy wiejskich obszarów funkcjonalnych uczestniczących w procesach rozwojowych. Wg. definicji zaprezentowanej w dokumencie Planu są to tereny ściśle powiązane z najważniejszymi ośrodkami miejskimi regionu, położone w strefie oddziaływania potencjału rozwojowego miast. Obszary te charakteryzują się dobrymi połączeniami komunikacyjnymi z miastami i tym samym ułatwionym dostępem do rynku pracy, usług publicznych i usług wyższego rzędu. W gminach zlokalizowanych na tych terenach zauważalne jest zjawisko suburbanizacji oraz zatracania ich wiejskiego charakteru związanego z funkcjonowaniem gospodarstw rolnych. Do głównych zasad zagospodarowania na tych terenach wg. Planu należą⁸:

- ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy,
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom suburbanizacji w aspekcie ochrony środowiska,

⁷ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego

⁸ J.w.

- ochrona krajobrazu przed chaosem inwestycyjnym i kształtowanie ładu przestrzennego,
- ochrona gruntów rolnych klas I-III oraz gruntów leśnych przed ich nieuzasadnionym przeznaczeniem na cele nierolnicze i nieleśne,
- wspieranie działalności gospodarczej towarzyszącej produkcji rolnej, a także dążenie do zrównoważonego rozwoju funkcji pozarolniczych.

W planie zagospodarowania przestrzennego woj. mazowieckiego przyjęto, że sieć osadnicza ma charakter policentryczny z dominującą Warszawą w raz z jej obszarem metropolitalnym oraz otaczającym ją ośrodkami regionalnym i subregionalnymi o równomiernym rozmieszczeniu wokół stolicy. Gmina Sypniewo została zaklasyfikowana do podregionu NUTS 3 jako wiejski obszar funkcjonalny uczestniczący w procesach rozwojowych. Do tej grupy zgodnie z wytycznymi KPZK 2030 należą tereny ściśle powiązane z najważniejszymi ośrodkami miejskimi regionu, położone w głównej mierze w strefie oddziaływania potencjału rozwojowego miast. Obszary zaliczone do tej kategorii charakteryzują się dobrze rozwiniętymi połączeniami komunikacji publicznej z miastami a tym samym posiadając łatwy dostęp do tamtejszego rynku pracy, usług publicznych i usług wyższego rzędu. Gminy te cechują się zjawiskiem suburbanizacji oraz procesom zatracania wiejskiego charakteru związanego głównie z funkcjonowaniem na tych terenach gospodarstw rolnych.

Do głównych celów zagospodarowania dla obszarów tej kategorii zaliczamy⁹:

- ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy,
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom suburbanizacji w aspekcie ochrony środowiska,
- ochrona krajobrazu przed chaosem inwestycyjnym i kształtowanie ładu przestrzennego,
- ochrona gruntów rolnych klas I-III oraz gruntów leśnych przed ich nieuzasadnionym przeznaczeniem na cele nierolnicze i nieleśne,
- wspieranie działalności gospodarczej towarzyszącej produkcji rolnej, a także dążenie do zrównoważonego rozwoju funkcji pozarolniczych.

⁹ J.w.

Tabela 6 Spójność celów Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ z celami Strategii Rozwoju gminy Sypniewo na lata 2024-2039

Strategia Rozwoju gminy Sypniewo na lata 2024-2039	Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+
<p>Cel strategiczny 2: Rozwój gospodarczy Gminy Sypniewo w oparciu o lokalny potencjał gminy.</p> <p>Cel operacyjny: 2.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy</p> <p>Cel operacyjny: 2.2. Aktywna promocja gminy</p> <p>Cel operacyjny: 2.3. Zmniejszenie poziomu bezrobocia</p> <p>Cel operacyjny: 2.4. Modernizacja lokalnego rolnictwa</p>	<p>Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości 2. Rozwój zintegrowanego systemu sprzyjającego generowaniu i absorpcji innowacji 3. Cyfryzacja Gospodarki 4. Rozwój konkurencyjnej Gospodarki 5. Rozwój miast jako centrów aktywności gospodarczej 6. Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich
<p>Cel 3: Rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej</p> <p>Cel operacyjny 3.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej</p> <p>Cel operacyjny: 3.4. Ochrona środowiska naturalnego i ograniczenie niskiej emisji</p>	<p>Dostępne i mobilne Mazowsze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Zwiększenie dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu oraz udziału środków transportu przyjaznych dla środowiska, mieszkańców i przestrzeni 8. Rozwój uporządkowanej sieci osadniczej, sprzyjającej wykorzystaniu transportu zbiorowego i ruchowi niezmotoryzowanemu 9. Udrożnienie systemu tranzytowego i ograniczenie ruchu tranzytowego na pozostałych trasach
<p>Cel 3: Rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej</p> <p>Cel operacyjny: 3.4. Ochrona środowiska naturalnego i ograniczenie niskiej emisji</p> <p>Cel strategiczny 2: Rozwój gospodarczy Gminy Sypniewo w oparciu o lokalny potencjał gminy</p> <p>Cel operacyjny 2.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy</p> <p>Cel operacyjny 2.2. Aktywna promocja gminy</p>	<p>Zielone, niskoemisyjne Mazowsze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska 11. Proekologiczna transformacja energetyki 12. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu 13. Poprawa jakości środowiska 14. Podnoszenie efektywności energetycznej

<p>Cel operacyjny 2.4. Modernizacja lokalnego rolnictwa</p>	
<p>Cel strategiczny 1: Podnoszenie jakości życia mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny: 1.1. Wspieranie inicjatyw obywatelskich i integracji mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 1.2. Zwiększenie bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego</p> <p>Cel operacyjny: 1.3. Zapewnienie wysokiego poziomu administracji publicznej</p> <p>Cel operacyjny: 1.4. Zapewnienie efektywnej pomocy społecznej i ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych</p> <p>Cel strategiczny 2: Rozwój gospodarczy Gminy Sypniewo w oparciu o lokalny potencjał gminy</p> <p>Cel operacyjny: 2.3. Aktywizacja zawodowa mieszkańców</p> <p>Cel strategiczny 3: Rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej</p> <p>Cel operacyjny 3.2. Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej</p> <p>3.3. Rozwój infrastruktury edukacyjnej</p>	<p>Mazowsze zintegrowane społecznie:</p> <p>15. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego</p> <p>16. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych</p> <p>17. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców</p> <p>18. Rozwój priorytetowych dla województwa dziedzin nauki</p> <p>19. Włączenie i integracja społeczna</p>
<p>Cel strategiczny 1: Podnoszenie jakości życia mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny: 1.1. Wspieranie inicjatyw obywatelskich i integracji mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 1.2. Zwiększenie bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego</p> <p>Cel strategiczny 2: Rozwój gospodarczy Gminy Sypniewo w oparciu o lokalny potencjał gminy</p>	<p>Mazowsze bogate kulturowo:</p> <p>20. Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego</p> <p>21. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa</p> <p>22. Upowszechnianie kultury i twórczości</p> <p>23. Kreowanie miast i wsi jako centrów aktywności kulturalnej i turystycznej</p>

Cel operacyjny: 2.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy Cel operacyjny: 2.2. Aktywna promocja gminy Cel strategiczny 3: Rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej Cel operacyjny: 3.2. Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	
--	--

Źródło: opracowanie własne

6. System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039 ma wymiar długookresowy, co w tym przypadku oznacza, że osiągnięcie określonej w dokumencie wizji oraz misji poprzez realizację założonych celów strategicznych i kierunków działań będzie procesem rozciągniętym w czasie przy równoległe zmieniającej się sytuacji prawnej i gospodarczej. Efektywność i czas realizacji poszczególnych zadań będzie również zależny od możliwości pozyskiwania w danej chwili finansowania ze źródeł zewnętrznych w tym także ze środków Unii Europejskiej. W związku z licznymi przesłankami zewnętrznymi, które będą bezpośrednio lub pośrednio wpływać na ten proces należy mieć na uwadze, iż zadania inwestycyjne i cele, które zostały zawarte w niniejszym dokumencie mogą ulec zmianie. Co za tym idzie każda ze Strategii przyjęta i obowiązująca w danej jednostce samorządowej posiada tzw. „fazy życia”, które można podzielić na:

- planowanie, jest to określenie celów strategicznych i operacyjnych, a także kierunków działań, które mają doprowadzić do realizacji założonych wcześniej celów,
- realizacja, jest to weryfikacja kolejnych przedsięwzięć, które przekładają się na osiągnięcie wyznaczonych celów,
- ewaluacja, jest niczym innym jak weryfikacją poziomu osiągnięcia założonych celów,
- aktualizacja, jest to ciągle dostosowywanie zapisów Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo do zmienionych podczas realizacji założeń dokumentu priorytetów.

Celem zapewnienia skuteczności i efektywności realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo proces powinien być oparty na czterech głównych zasadach tj.:

- zrównoważony rozwój, którego cechą przewodnią jest podejmowanie działań mających na celu rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny w zgodzie z zachowaniem równowagi przyrodniczej dla umożliwienia zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń przy uwzględnieniu aktualnego,
- partycypacji i partnerstwa, realizacja założeń Strategii powinna opierać się na zasadach współpracy władz lokalnych z mieszkańcami, z partnerami społecznymi oraz gospodarczymi, przy równoległej współpracy z wykorzystaniem narzędzi m.in.: konsultacji, debat,
- celowości, której myślą przewodnią ma być podejmowanie działań w taki sposób aby ich realizacja dążyła do osiągnięcia wyznaczonych celów w Strategii, które mają służyć podniesieniu i poprawie jakości życia mieszkańców,
- efektywności, realizacja działań i inwestycji, które ukierunkowane są na maksymalizację korzyści dla rozwoju gminy i jej mieszkańców przy możliwie najbardziej optymalnym i efektywnym wykorzystaniu możliwości finansowych.

Wójt gminy Sypniewo odpowiedzialny jest za opracowanie dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo, natomiast proces wdrożenia zapisów w życie (ich realizacja) spoczywa na zaangażowaniu i współdziałaniu bardzo wielu podmiotów publicznych, przedstawicieli sektora prywatnego i społecznego. Struktura organizacyjna wdrażania Strategii dzieli je na podmioty wykonawcze oraz zarządzające. Do podmiotów wykonawczych dokumentu należą jednostki odpowiedzialne za realizację wyznaczonych w strategii kierunków działań, które przekładają się na osiągnięcie założonych celów, a także podmiotów zarządzających odpowiedzialne m.in. za zadania z zakresu monitoringu oraz w razie wynikających potrzeb aktualizacji Strategii.

W ramach wynikających z przepisów prawa wyłącznymi kompetencjami Wójta gminy Sypniewo w zakresie przygotowania i realizacji Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo należą następujące zadania:

- opracowanie projektu Strategii Rozwoju Gminy,
- realizacja elementów Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo dotyczących dziedzin sektora publicznego,
- zabezpieczenie i uwzględnienie w budżecie gminy oraz Wieloletnich Prognozach Finansowych Gminy środków finansowych będących gwarantem realizacji zadań zawartych w Strategii Rozwoju Gminy w zakresie przyjętym w treści dokumentu,

- podejmowanie w razie wystąpienia potrzeby decyzji o ewaluacji i/lub aktualizacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy,
- koordynacja i nadzór podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces realizacji Strategii Rozwoju Gminy.

Do wyłącznych kompetencji Rady Gminy Sypniewo zaliczyć można m.in.:

- podjęcie uchwały dotyczącej przystąpienia do opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy,
- uchwalenie oraz opiniowanie Strategii,
- akceptowanie sprawozdań z realizacji Strategii,
- przy planowaniu budżetu gminy oraz wieloletnich planów inwestycyjnych uwzględnia zaplanowane do realizacji zadania.

Do kompetencji opiekuna Strategii należy m.in.:

- koordynuję podmioty uczestniczące w procesie realizacji Strategii,
- koordynuję zasoby na rzecz realizacja zaplanowanych działań w Strategii,
- upowszechnia założenia Strategii wśród społeczności gminy,
- koordynuję proces opracowania okresowych sprawozdań z realizacji Strategii,
- rekomenduję pomysły i zmiany do treści zapisów Strategii,
- inicjuję realizację kierunków działań.

W zakres kompetencji partnerów realizacji Strategii (komórki Urzędu Gminy Sypniewo oraz jednostki organizacyjne gminy):

- realizacja poszczególnych kierunków działań zapisanych w Strategii,
- informowanie Opiekuna Strategii o stopniu zaawansowania zadań oraz sporządzanie statystyk i danych na potrzeby monitoringu Strategii,
- zgłaszanie wniosków do zmian w Strategii.

Istnieje szereg mechanizmów oraz narzędzi, które mogą posłużyć w prawidłowej realizacji założeń Strategii, a które przyjmują charakter:

- wdrożeniowy – np. gminne strategie, plany, programy,
- organizacyjno-zarządczy – np. regulaminy wydziałów i jednostek,
- finansowy – np. uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe,
- prawny – np. stosowne uchwały rady, akty prawa miejscowego, decyzje administracyjne,

- obejmujący planowanie przestrzenne – np. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- społeczny – np. konsultacje społeczne, działania edukacyjne,
- kadrowy – np. wymiana doświadczeń, dobre praktyki,
- koordynacyjny – np. ciała o charakterze opiniodawczo-doradczym, jak rada działalności pożytku publicznego, rada seniorów, rada młodzieżowa,
- kontrolny – np. aktualizacja ewidencji i rejestrów.

Obowiązkowym elementem systemu realizacji strategii są wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych tj. obowiązkowych lub fakultatywnych programów, planów, które obecnie funkcjonują w gminie Sypniewo. Istotnym elementem jest, iż dokumenty powinny być zgodne z zapisami Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo, w razie zaistnienia potrzeby powinny być zaktualizowane dla zachowania wewnętrznej spójności. Poniżej przedstawiono tabelę dokumentów wykonawczych obowiązujących na moment opracowania Strategii z odniesieniem do ich aktualności.

Tabela 7 Wytyczne dla sporządzenia dokumentów wykonawczych

Obszar tematyczny	Nazwa dokumentu	Szczegóły
Planowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sypniewo	Dokument obowiązujący przyjęty Uchwałą nr XXXII/129/2006r Rady Gminy Sypniewo z dnia 20 kwietnia 2006 r.
Gospodarka komunalna	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Sypniewo obejmujący lata 2022-2027	Dokument przyjęty Uchwałą Nr XXX/223/2021 Rady Gminy Sypniewo z dnia 24 listopada 2021 r.
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sypniewo na lata 2018 - 2023	Dokument przyjęty Uchwałą Nr XXXVI/195/2018 Rady Gminy Sypniewo z dnia 21 marca 2018 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXV/189/2018 Rady Gminy Sypniewo z dnia 16 lutego

		2018 roku w sprawie uchwalenia
	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Sypniewo	Dokumenty przyjęty Uchwała Nr XV/88/2016 Rady Gminy Sypniewo z dnia 30 maja 2016 r.
	Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Sypniewo na lata 2009 - 2032".	Dokumenty przyjęty Uchwała Nr XXX/140/2010 Rady Gminy Sypniewo z dnia 29 kwietnia 2010 r.
Polityka społeczna	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sypniewo na lata 2018-2025	Dokument przyjęty Uchwałą nr XXXV/185/2018 Rady Gminy Sypniewo z dnia 16 lutego 2018 r.
	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sypniewo na lata 2023 - 2026	Dokument przyjęty Uchwała Nr XLIII/301/2023 Rady Gminy Sypniewo z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XLII/293/2023 Rady Gminy Sypniewo z dnia 22 lutego 2023 r.
	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 - 2026 dla Gminy Sypniewo	Dokument przyjęty Uchwała Nr XLII/295/2023 Rady Gminy Sypniewo z dnia 22 lutego 2023 r.
Rozwój lokalny	Program współpracy Gminy Sypniewo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art 3 ust. 3 ustawy z dnia 24	Dokumenty przyjęty Uchwała Nr XL/276/2022 Rady Gminy Sypniewo z dnia 26 października 2022 r.

	kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023	
Finanse publiczne	Zmiana Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sypniewo na lata 2023-2031	Dokument przyjęty Uchwałą Nr XLIII/297/2023 Rady Gminy Sypniewo z dnia 29 marca 2023 r.
	Uchwała budżetowa Gminy Sypniewo na 2023 rok	Dokument przyjęty Uchwałą nr XLI/281/2022 Rady Gminy Sypniewo z dnia 28 grudnia 2022 r.

Źródło: opracowanie własne

Monitoring i ewaluacja Strategii

Istotnym elementem poddającym analizie efektywność szeregu podejmowanych inicjatyw w ramach realizacji założeń w Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo jest przeprowadzenie analizy poszczególnych celów w zakresie stopnia ich realizacji. Monitoring umożliwia podmiotom odpowiedzialnym za realizacji celów strategicznych weryfikację oraz ewentualną reakcję w razie konieczności wystąpienia negatywnych zjawisk w tym również aktualizację zapisów w dokumencie w przypadku zaistnienia potrzeby ich wprowadzenia.

Monitoring pełni dwie kluczowe funkcję, z jednej strony funkcję kontrolną z drugiej weryfikacyjną realizowanych przedsięwzięć na terenie gminy. Wnioski, które zostaną opracowane w zakresie tego procesu powinny być zawarte w przygotowanym corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z zapisami art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Proces monitorowania realizacji założeń Strategii ma również przełożenie na fakt informowania podmiotów zewnętrznych o wypracowanych wynikach, rodzajach i stopniu zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach oraz planowanych strategicznych inwestycjach.

System monitoringu realizacji zapisów Strategii odbywać się będzie przy wykorzystaniu tabeli ewaluacyjnej, która stanowi nieodzowny element dokumentu. Bieżące uzupełnianie treści tabeli i wyników na poszczególnych etapach realizacji zadań przełoży się na rzetelną informację na temat tego czy i w jakim stopniu konkretne działanie zostało zrealizowane. To z kolei pozwoli

na ocenę w jakim stopniu został zrealizowany cel operacyjny i jakie ma to przełożenie na realizację celu wyższego czyli celu strategicznego. Monitoring w swoim założeniu będzie przeprowadzany nie rzadziej niż co 2 lata od dnia przyjęcia Strategii co jest równoznaczne z rozpoczęciem realizacji zaplanowanej w niej założeń w życie.

Prawidłowy proces realizacji Strategii opiera się na właściwie przeprowadzonej ewaluacji, przy pomocy, której możliwe jest przedstawienie jakości i efektów wdrażania poszczególnych założeń Strategii. Ewaluacja dokonywana jest na podstawie niniejszych kryteriów:

- trafności, pozwala ona na ocenę adekwatności planowanych celów Strategii wobec zidentyfikowanych problemów i wyzwań rozwoju gminy,
- skuteczności, która odpowiada na pytanie czy wyznaczone cele zawarte w Strategii są możliwe do osiągnięcia względem zaplanowanych wcześniej działań,
- efektywności, która pozwala na ocenę wyznaczone cele znajdują swoje uzasadnienie pod względem prognoz nakładów finansowych,
- spójności, zewnętrznej (występowanie zgodności Strategii z zapisami dokumentów wyższego rzędu) i wewnętrznej (spójność pomiędzy diagnozą, wizją, celami i działaniami Strategii).

W etapie, w którym założenia Strategii zostaną wprowadzone w życie zostanie podjęta ewaluacja ex-post, której punktem bazowym (wyjścia) do przedstawienia wyników z działań, będzie przeprowadzona w b.r. tj. 2023 ewaluacja ex-ante czyli Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Z kolei głównym celem ewaluacji ex-post będzie wypracowanie długotrwałych efektów wdrażania założeń Strategii, w tym m.in. ilość środków finansowych jak również skuteczność podjętych działań. Efektem obu procesów ewaluacji przedstawionych wcześniej powinno być określenie dalszej polityki rozwoju Gminy Sypniewo oraz przedstawienie czynników, które w procesie realizacji założeń Strategii przyczyniły się do osiągnięcia celów bądź też niepowodzenia wdrażania poszczególnych założeń Strategii.

Aktualizacja Strategii

Bieżący monitoring oraz ocena stopnia i efektów założeń Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo będzie mieć bezpośrednie przełożenie w sytuacji, której zaistnieje potrzeba interwencji, wprowadzenia koniecznych zmian na etapie realizacji. Będzie to mieć wymierny wpływ na efekt finalny jakim jest osiągnięcie poszczególnych celów strategicznych w sytuacji zmiennych uwarunkowań zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych, które mogą mieć bezpośredni wpływ

na skutecznie wdrożenie założeń Strategii. W przypadku konieczności podjęcia działań mających na celu modyfikację założeń Strategii Wójt gminy będzie mógł wystąpić z wnioskiem o modyfikację przyjętych założeń.

Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo będzie możliwa zgodnie z zapisami w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który mówi o tym, iż strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. W przypadku aktualizacji Strategii zastosowanie ma przepis z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminnym.

Procedura chęci przeprowadzenia przeglądu strategicznego lub stwierdzenia przez jednostkę odpowiedzialną za monitoring Strategii konieczności wprowadzenia zmian dopuszcza się taką możliwość. W przypadku zaistnienia takiej potrzeby zostaną przeprowadzone następujące działania:

- Wójt Gminy na sesji Rady Gminy przedstawia wniosek o rozpoczęcie procesu przeglądu strategicznego (aktualizacji Strategii),
- w oparciu o decyzję Rady Gminy Wójt we współpracy z Opiekunem Strategii określa sposób przeprowadzenia aktualizacji (w oparciu o własne zasoby lub z udziałem konsultantów zewnętrznych) oraz przygotowuje harmonogram procesu aktualizacji Strategii,
- w ramach procesu, weryfikacji i aktualizacji poddane mogą zostać: Strategia Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039
- zapisy zawarte w części diagnostycznej – poprzez odniesienie się do aktualnych danych statystycznych oraz wyników analiz, misja rozwoju gminy i jej aktualność w kontekście zmian zachodzących w zakresie zasobów gminy i jej otoczenia (powiatu, województwa, kraju),
- cele strategiczne i operacyjne i ich adekwatność do zweryfikowanej misji rozwoju (w szczególności do domen strategicznego rozwoju), kierunki działań, Obszary Strategicznej Interwencji),
- zaktualizowany dokument Strategii podlega konsultacjom a następnie zostaje przedstawiony Radzie Gminy.

7. Ramy finansowe i źródła finansowania

Zgodnie z założeniami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, strategia rozwoju gminy musi określać ramy finansowe oraz źródła finansowania.

Punktem wyjścia do określenia ram finansowych powziętych założeń strategicznych głównym źródłem będzie budżet gminy Sypniewo w raz z przyjętą wieloletnią prognozą finansową. Przyjęte długookresowe cele strategiczne będą zawarte w wieloletniej prognozie finansowej gminy. Dla oddania rzeczywistości prognoz finansowych oraz rzetelnego przedstawienia zaplanowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa winna być przedstawić wszystkie czynniki, które mogą mieć pośredni lub bezpośredni wpływ na gospodarkę finansową gminy. Do tych czynników zaliczyć można m.in. poziom PKB, inflację, wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę. Na podstawie analizy czynników mających wpływ na kondycję finansową gminy w tym realizację założeń Strategii możliwe będzie wyznaczenie limitów wydatków w poszczególnych latach na realizację założeń.

Podczas opracowania ram finansowych względem założeń zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039 analizie poddano dochody i wydatki w ostatnich latach (2017-2021), zadłużenia gminy oraz uchwałę wieloletniej prognozy finansowej gminy.

Analizując sytuację finansową gminy w latach 2017-2021 należy stwierdzić systematyczny wzrost dochodów. Wg. danych GUS dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Sypniewo w 2017 r. wyniosły 4 468 zł. natomiast z najnowszych dostępnych danych za 2021 r. dochody te wzrosły do poziomu 7 291 zł. Z kolei wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie w tym samym okresie czasu również ulegały wzrostowi, gdzie w 2017 r. suma ta wyniosła 4 801 zł, natomiast w 2021 r. nastąpił wzrost do poziomu 6 618 zł. Biorąc pod uwagę 2021 r. wartość dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Sypniewo była wyższa od wartości wydatków o 673 zł. co przedstawia korzystną sytuację finansową gminy, gdzie dochody do budżetu gminy są wyższe niż wydatki.

Na podstawie art. 226-232 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 t.j.) Rada Gminy Sypniewo podjęła w dniu 28 lipca 2023 r. *Uchwałę nr XLVI/313/2023 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sypniewo na lata 2023-2031*. Zgodnie z treścią niniejszej uchwały stwierdza się, że:

- zwiększa się plan dochodów bieżących gminy o kwotę 730 151,34 zł., które po zmianach wynoszą 16 647 043,56 zł.,

- zwiększa się plan dochodów majątkowych gminy o kwotę 450 000, 00 zł, które po zmianach wynoszą 14 706 397,99 zł.,
- zwiększa się plan wydatków bieżących gminy o kwotę 843 300,34 zł., które po zmianach wynoszą 16 611 939,34 zł.,
- zwiększa się plan wydatków majątkowych gminy o kwotę 746 000,00 zł., które po zmianach wynoszą 19 614 851,41 zł.

Dług na koniec 2023 r. zaplanowano na poziomie 5 198 496,00 zł. przy założeniu, że spłata zaciągniętych kredytów i pożyczek wyniesie w b.r. 344 800,00 zł. i zostanie zaciągnięty kredyt w wysokości 2 800 000 zł.

Rozchody budżetu gminy na 2023 r. zaplanowano na kwotę 344 800, 00 zł. z, którym wiążą się spłaty kredytów i pożyczek długoterminowych zaciągniętych w latach wcześniejszych (szczegółowy wykaz został zawarty w niniejszej uchwale).

Przychody budżetu gminy na 2023 r. zaplanowano na kwotę 5 218 150,19 zł. (szczegółowy wykaz został zawarty w niniejszej uchwale).

Na podstawie analizy finansowej gminy Sypniewo należy stwierdzić, że znaczna większość kosztów realizacji powziętych założeń w Strategii znajdują się w zasięgu budżetu gminy, przy czym konieczne jest zwrócenie działań mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z innych dostępnych źródeł.

Realizacja założeń Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039, które umożliwią osiągnięcie celów strategicznych uzależniona jest od wyodrębnienia odpowiednich źródeł finansowania zarówno własnych jak i zewnętrznych. Do głównych źródeł finansowania Strategii należy wskazać:

- budżet gminy Sypniewo,
- budżet samorządu województwa mazowieckiego,
- budżet samorządu powiatu Makowa Mazowieckiego,
- programy rządowe,
- środki finansowe pochodzące z budżetu krajowego (m.in. krajowe fundusze celowe),
- środki podmiotów prywatnych.

Środki pochodzące z budżetu UE:

- środki finansowe w ramach polityki spójności na lata 2021-2027, do których należą:
 - EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,

- FS – Fundusz Spójności,
- EFS+ – Europejski Fundusz Społeczny+.

Krajowe programy operacyjne (KPO), m.in.:

- FEnIKS – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- FENG – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- FERC – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy, 7
- PTFE – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- FEPŻ – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej:
 - wspólna polityka rolna UE,
 - programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej
 - Europejski Instrument na Rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności,
 - programy Komisji Europejskiej.

Gmina Sypniewo będzie mieć możliwość ubiegania się o dofinansowanie zaplanowanych inwestycji w ramach Funduszy Europejskich dla Mazowsza 2021-2027, którego treść programu została przyjęta w dniu 2.12.2022 r. przez Komisję Europejską. W ramach programu wyznaczono dziewięć nowych osi priorytetowych, które w dalszej perspektywie czasowej mają przyczynić się do rozwoju województwa i ich poszczególnych regionów, a należą do nich:

- priorytet I – Fundusze Europejskie dla bardziej konkurencyjnego i inteligentnego Mazowsza obejmujący m.in. e-administrację, wsparcie prowadzenia i rozwoju działalności przedsiębiorstw;
- priorytet II – Fundusze Europejskie na zielony rozwój Mazowsza – obejmujący m.in. poprawę efektywności energetycznej budynków, porządkowanie gospodarki wodnokanalizacyjnej, gospodarkę odpadami, ochronę różnorodności biologicznej,
- priorytet III – Fundusze Europejskie na rozwój mobilności miejskiej na Mazowszu – obejmujący m.in. infrastrukturę rowerową i pieszą,
- priorytet IV – Fundusze Europejskie dla lepiej połączonego i dostępnego Mazowsza – obejmujący m.in. budowę i przebudowę dróg gminnych;

- priorytet V – Fundusze Europejskie dla wyższej jakości życia na Mazowszu – obejmujący m.in. inwestycje w infrastrukturę zdrowotną czy dostosowanie szkół ogólnodostępnych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami;
- priorytet VI – Fundusze Europejskie dla aktywnego zawodowo Mazowsza – obejmujący m.in. aktywizację osób bezrobotnych, młodych, biernych zawodowo kobiet;
- priorytet VII – Fundusze Europejskie dla nowoczesnej i dostępnej edukacji na Mazowszu obejmujący m.in. podniesienie jakości edukacji przedszkolnej, rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności uczniów;
- priorytet VIII – Fundusze Europejskie dla aktywnej integracji oraz rozwoju usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu – obejmujący m.in. rozwój usług społecznych, integrację społeczną, aktywizację społeczną i zawodową;
- priorytet IX – Mazowsze bliższe obywatelom dzięki Funduszom Europejskim – obejmujący ochronę, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego oraz rewitalizację obszarów zdegradowanych.
- inne środki finansowe, do których zaliczyć można: Fundusze norweskie i EOG, fundusze międzynarodowych instytucji finansowych takich jak np. Bank Światowy.

Przedstawione powyżej instrumenty finansowe oraz środki własne gminy Sypniewo wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których możliwe będzie uzyskanie środków finansowych celem realizacji przyjętych celów strategicznych i projektów inwestycyjnych zawartych w Strategii. Zakłada się, że w perspektywie do 2032 r. dochody własne gminy będą stale rosły, związane będzie to m.in.: ze wzrostem wynagrodzeń, większymi wpływami z tytułu podatku PIT czy podatku od nieruchomości. Na poziom dochodów gminy istotną rolę będą odgrywać zachodzące procesy gospodarcze, które podlegają ciągłym wahaniom związanym z cyklem koniunkturalnym. Zmiany te mają swoje przełożenie na trudności związane z planowaniem budżetu, polegającym w dużej mierze na przyjęciu pewnych prognoz finansowych, do których zaliczyć można: PKB, inflację, bezrobocie czy kursy walut.

Podstawowym narzędziem określającym ramy finansowe stanowi wieloletnia prognoza finansowa i budżet gminy. Długookresowe cele strategiczne powinny zostać zawarte w wieloletniej prognozie finansowej gminy.

Realizacja części założeń przewidzianych w Strategii wymaga i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem makowskim, woj. mazowieckim oraz innymi interesariuszami włączonymi do współpracy.

Spis tabel

Tabela 1 Analiza SWOT - wymiar przestrzenny	12
Tabela 2 Analiza SWOT - wymiar społeczny	13
Tabela 3 Analiza SWOT - wymiar gospodarczy	14
Tabela 4 Plan operacyjny strategii rozwoju gminy Sypniewo na lata 2024-2039	18
Tabela 5 Planowane inwestycje w latach 2024-2030 w gminie Sypniewo spójce z wyznaczonymi celami zawartymi w niniejszej Strategii.	34
Tabela 6 Spójność celów Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ z celami Strategii Rozwoju gminy Sypniewo na lata 2024-2039	57
Tabela 7 Wytyczne dla sporządzenia dokumentów wykonawczych	62

Spis modeli

Model 1 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Sypniewo	38
Model 2 Średni czas przejazdu do najważniejszych ośrodków miejskich z terenu gminy Sypniewo.....	40
Model 3 Układ geologiczny gminy Sypniewo.....	45

Spis rysunków

Rysunek 1 Obszary Strategicznej Interwencji województwa mazowieckiego	50
Rysunek 2 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta tracące funkcje społeczno gospodarcze.....	53

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Sypniewo na lata 2024-2039



G M I N A
SYPNIEWO

Spis treści

1. Wprowadzenie	75
2. Diagnoza sytuacji przestrzennej.....	79
2.1 Charakterystyka gminy Sypniewo i położenie administracyjne i geograficzne gminy.....	79
3. Diagnoza sytuacji społecznej	97
3.1 Sytuacja demograficzna.....	97
3.2 Edukacja	112
3.3 Sport, kultura i rekreacja.....	118
3.4 Turystyka i dziedzictwo kulturowe	122
3.5 Kapitał społeczny.....	125
3.6. Ochrona zdrowia	129
3.7 Bezpieczeństwo publiczne.....	131
3.8 Polityka społeczna	134
4. Diagnoza sytuacji gospodarczej.....	147
4.1.2 Rolnictwo.....	158
4.3 Finanse publiczne i inwestycje	159
5. Podsumowanie.....	175
5.1 Ogólny wskaźnik rozwoju gminy.....	175
5.2 Badanie ankietowe.....	180
Załączniki.....	190

1. Wprowadzenie

Przedmiot opracowania Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i społecznej

Dokument Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i społecznej na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039 został opracowany w sposób możliwie jak najbardziej wnikliwie i szczegółowo w trzech płaszczyznach przekrojowych. W niniejszym dokumencie przedstawiony został aktualny stan gminy w trzech wymiarach: społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym analizując okres lat 2018-2022. Dokument w swojej treści poza analizą danych statycznych, która jest głównym punktem wyjścia dla oceny aktualnego stanu gminy w wielu płaszczyznach, został dodatkowo wzbogacony o wnioski pochodzące z badań opinii mieszkańców gminy, lokalnych przedsiębiorców, różnego rodzaju grup społecznych oraz innych interesariuszy jak i spotkań warsztatowych. Dokument poza wymienionymi wcześniej elementami zawiera wytyczne zarówno z obowiązujących dokumentów wewnętrznych (lokalnych i instytucjonalnych) jak również zewnętrznych – dokumentów ponadlokalnych (regionalnych i krajowych). Opracowana w ramach przedmiotowego dokumentu „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Sypniewo” będzie stanowiła punkt wyjścia i bazę dla opracowania Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039 zgodnie z art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1259) oraz z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40). Diagnoza sytuacji w Gminie Sypniewo w kontekście trzech obszarów tj. społecznej, gospodarczej i przestrzennej wynika wprost z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 225), z art. 10a. ust. 1. Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.

Cel opracowania Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i społecznej

Głównym celem przyświecającym opracowanie niniejszej diagnozy jest przedstawienie w sposób możliwie najbardziej przejrzysty oraz szczegółowy obrazu rzeczywistości obecnego stanu gminy Sypniewo w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Dzięki

szczegółowej i rzetelnej analizie wielopłaszczyznowej możliwe będzie opracowanie bardziej szczegółowych i trafnych wniosków na podstawie analizy dostępnych oraz pozyskanych danych, informacji oraz badań społecznych, które przysłużą się do wypracowania wspólnej misji i wizji dla przyszłości gminy. Obrany cel jakim będzie wizja gminy Sypniewo w 2039 r. będzie mogła być zrealizowana poprzez obranie trafnych kierunków i celów strategicznych a następnie ich realizacja poprzez odpowiednio przeprowadzone inwestycje, które przy wspólnym wysiłku i zaangażowaniu wszystkich interesariuszy pozwolą w niedalekiej przyszłości stworzenie jeszcze lepszej przestrzeni lokalnej do życia dla mieszkańców gminy.

Zakres i treść opracowania

Dokument diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej będący nieodłącznym elementem opracowania Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039 w swojej treści uwzględnia i porusza problematykę szeregu licznych płaszczyzn, które opisują jednostkę terytorialną. W wymiarze społecznym uwzględnia zagadnienia takie jak: demografia, migracja, mieszkalnictwa, aktywności społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, kultury oraz sportu i rekreacji.

W wymiarze gospodarczym zawarto zagadnienia: potencjału gospodarczego, podmiotów gospodarczych czy bezrobocia.

W wymiarze przestrzennym zawarte zostały zagadnienia: zagospodarowania przestrzennego, środowiska czy sytuacji związanej z budownictwem mieszkalnym.

Dokument diagnozy jest charakterystyką wybranych obszarów w gminie Sypniewo w latach 2018-2022 jak również w porównaniu do gmin z nią sąsiadujących tj.: z powiatu makowskiego gminy: Czerwonka, Krasnosielc, Młynarze, Płoniawy-Bramura oraz z powiatu ostrołęckiego gminy Olszewo Borki, z województwem mazowieckim oraz Polską. Porównanie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego pozwala na bardziej rzetelną i szczegółową analizę poszczególnych wskaźników, co w rezultacie przekłada się na bardziej trafną i dokładną diagnozę stanu gminy. Skondensowanie wyników, ich analiza oraz porównanie pozwoli w dokumencie strategii rozwoju gminy na konkretne i bardziej trafne propozycje inwestycyjne na terenie gminy, które będą mogły zostać zrealizowane w najbliższych latach.

Niniejsza diagnoza została opracowana w oparciu o dane ilościowe takie jak:

- aktualne dane statystyczne prowadzone przez GUS (lata 2018-2022) dla gminy Sypniewo, gmin z nią sąsiadujących, województwa mazowieckiego i Polski,

- dane zgromadzone przez urząd gminy i inne podległe mu jednostki,
- dokumenty wyższego rzędu, dokumenty regionalne i ponadlokalne,
- dane publikowane na serwisach Związku Miast Polskich (Monitor Rozwoju Lokalnego, System Analiz Samorządowych),
- badania opinii społecznej w formie ankiet internetowych, papierowych oraz warsztatów konsultacyjnych.

Dane o charakterze jakościowym wykorzystane w dokumencie to:

- wyniki przeprowadzonych badań ankietowych wśród mieszkańców gminy,
- treść istniejących raportów,
- prace warsztatowe, dyskusję, spotkania,
- dane udostępnione od samorządu i jednostek mu podległych,
- dane i treści udostępniane na oficjalnych stronach internetowych instytucji.

Wsparciem w zakresie analizy sytuacji gminy Sypniewo w niniejszym dokumencie było narzędzie o nazwie Monitor Rozwoju Lokalnego (MRL) przygotowany przez organizację Związku Miast Polskich. Narzędzie umożliwia ocenę jakim potencjałem dysponuje dana jednostka samorządowa w wymiarze społeczno-gospodarczym w czasie oraz w stosunku do innych gmin o zbliżonej funkcji. Dla stworzenia MRL analizie zostało poddanych wiele różnych wymiarów, które determinują rozwój danej jednostki samorządowej. Wobec tego wyróżniono podział trójwymiarowy skupiony wokół gospodarki, społeczeństwa oraz środowiska połączonego z układem przestrzennym. Całość analizy zawarta jest w 152 wskaźnikach. Gmina Sypniewo w narzędziu MRL została sklasyfikowana do grupy: *H4_GW: Intensywna funkcja rolnicza*, w której znajdują się ponadto 378 innych gminy.



DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY SYPNIEWO

2. Diagnoza sytuacji przestrzennej

2.1 Charakterystyka gminy Sypniewo i położenie administracyjne i geograficzne gminy

Gmina Sypniewo położona jest w północnej części województwa mazowieckiego w powiecie makowskim. Gmina oddalona jest od Ostrołęki o 24 km, od Makowa Mazowieckiego o 20 km, Przasnysza o 35 km, Ostrowa Mazowieckiego o 55 km oraz od Warszawy o 100 km. Geograficznie gmina leży na północy Niziny Mazowieckiej w północno-wschodniej rubieży Wysoczyzny Ciechanowskiej, granicząc z Równiną Kurpiowską. Na terenie gminy znajdują się kategorie dróg takich jak: wojewódzkie – o długości 19,2 km., powiatowe – o długości 41,3 km. oraz gminne – o długości 40,3 km. Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 626, łącząca Nową Wieś z Makowem Mazowieckim o długości jest pełna 34 km. Miejscowości leżące na trasie poza wcześniej wymienionymi to: Gąsiewo Poduchowne oraz Zamość. Od gminy Sypniewo oddalona jest o ok. 20 km droga ekspresowa S7 o łącznej docelowej długości 706 km. (aktualnie ok. 567 km.) rozpoczynająca swoją trasę w Gdańsku a skończywszy w Rabce-Zdroju, przebiegająca przez województwo: pomorskie, warmińsko-mazurskie, mazowieckie, świętokrzyskie i małopolskie. Jest tym samym najdłuższą trasą szybkiego ruchu w Polsce. Dzięki bliskości położenia trasy, nieopodal gminy Sypniewo, mieszkańcy mają możliwość szybkiego i swobodnego przemieszczania się między największymi ośrodkami aglomeracyjnymi takimi jak aglomeracja trójmiejska, warszawska, kielecka czy krakowska. Gmina położona jest nieopodal rzeki Narew, na nizinie Północno-Mazowieckiej na obszarze Wysoczyzny Ciechanowskiej (większa, południowo-zachodnia część) oraz Równiny Kurpiowskiej (część północno-wschodnia). Znaczna większość sołectw znajduje się w centralnej części gminy. Obrzeża administracyjne gminy są znacznie mniej zaludnione, są to obszary zalesione. Dużym atutem gminy jest czyste nieskażone środowisko naturalne, jakość przestrzeni produkcyjnej oraz duże gospodarstwa rolne.

Wg. podjętej Uchwały Nr III/6/2018 Rady Gminy Sypniewo z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Sypniewo w skład gminy wchodzi 30 sołectw o całkowitej powierzchni 128,6 km² co stanowi 12,1% powierzchni powiatu makowskiego. Gminę zamieszkują 2 944 osoby (stan na dzień 31.12.2022 r.) co stanowi 6,4% całkowitej ludności powiatu makowskiego, co przekłada się na gęstość zaludnienia ok. 23 osoby/km². Sołectwa wchodzące w skład gminy: Batogowo, Biedrzyce-Koziegłowy, Biedrzyce-Stara Wieś, Boruty,

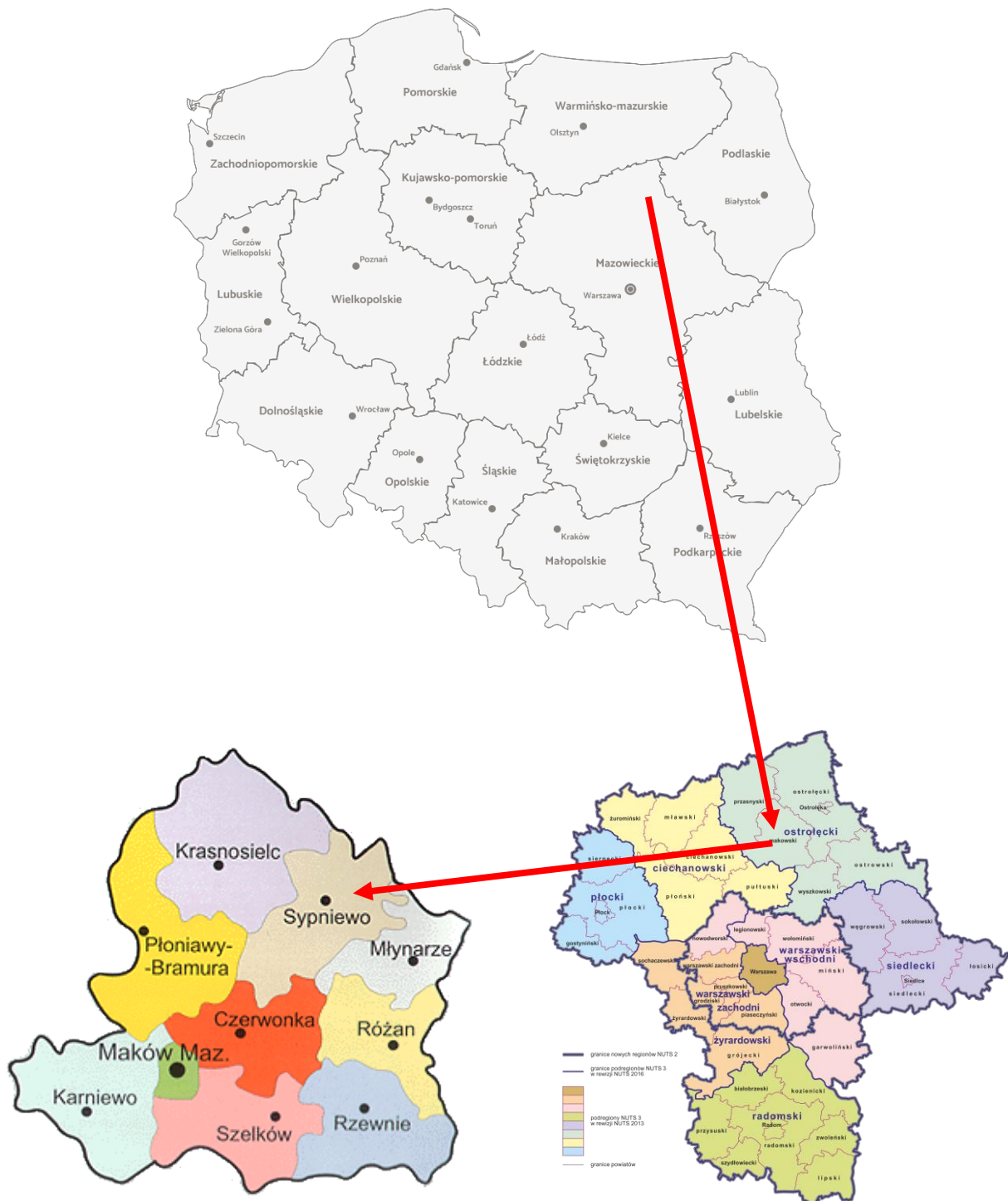
Chełchy, Chojnowo, Dylewo, Gąsewo Poduchowne, Głącka, Glinki-Rafały, Jarzyły, Majki-Tykiewki, Mamino, Nowe Gąsewo, Nowe Sypniewo, Nowy Szczeglin, Olki, Poświętne, Rawy, Rzechowo-Gać, Rzechowo Wielkie, Rzechówek, Sławkowo, Stare Glinki, Strzemieczne-Sędko, Sypniewo, Szczeglin Poduchowny, Zalesie, Zamość, Ziemaki. Gmina Sypniewo jest gminą o charakterystyce rolniczej, w której ok. 90 % mieszkańców utrzymuje się głównie z produkcji rolnej. Elementami wyróżniającymi gminę jest z pewnością czyste środowisko naturalne, w małym stopniu przekształcone przez działalność człowieka. W połączeniu z przestrzenią produkcyjną oraz dostępnością dużych gospodarstw rolnych przekłada się na korzystne warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz produkcji żywności nieprzetworzonej co w obecnych czasach staje się co raz większym atutem, wpisując się w tendencję zdrowego odżywiania. Po za elementem rolniczym gminy, istnieją korzystne warunki do rozwoju agroturystyki oraz szeroko pojętego biznesu, który ma doskonałe warunki do rozwoju tej gałęzi gospodarki.

Gmina Sypniewo położona jest pomiędzy kilkoma dużymi miastami Polski gdzie czas dojazdu w zależności od występowania różnych czynników jest odmienny. Jednak co ważne czas w jaki można przebyć daną trasę z punktu A do punktu B bywa w wielu przypadkach czynnikiem kluczowym pod kątem znacznie większej ilości dostępu do różnego rodzaju świadczonych usług, rynku pracy, jego różnorodności oraz atrakcyjności płacowej czy też rynku zbytu. Gmina z racji swojego położenia między kilkoma dużymi miastami, jednakże znacznie oddalonymi od gminy nie jest w korzystnym położeniu. Czas dojazdu do stolicy kraju Warszawy to ok. 2 godz., do Białegostoku ok. 2,5 godz., do Płocka ok. 2,5 godz. oraz Olsztyna ok. 2 godz. Takie położenie geograficzne gminy potęguję stosunkowo niską częstotliwość przejazdu między dużymi ośrodkami miejskimi. Z drugiej zaś strony w maksymalnie ok. 2,5 godz. mieszkańcy mają możliwość przemieszczenia się aż w czterech kierunkach dużych aglomeracji miejskich co powodują dużą różnorodność i zwiększa możliwości poszczególnych mieszkańców w różnych sferach życia zarówno zawodowego jak i na płaszczyźnie prywatnej.

Gmina Sypniewo sąsiaduje z pięcioma gminami:

- od zachodu z gminą Krasnosielec (pow. makowski), gminą Płoniawy-Bramura (pow. makowski),
- od południa z gminą Czerwonka (pow. makowski),
- od wschodu z gminą Młynarze (pow. makowski),
- od północy z gminą Olszewo-Borki (pow. ostrołęcki).

Mapa 1 Gmina Sypniewo - położenie administracyjne na tle Polski, woj. mazowieckiego i pow. makowskiego



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych w źródłach internetowych

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

System planowania przestrzennego na terenie Polski został uregulowany przepisami Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741 z późn. zm.). Struktura systemu została podzielona na 3 szczeble, wyszczególniając podział na poziom: krajowy, regionalny i lokalny. Głównym celem przyświecającym sporządzenie dokumentu Studium jest umożliwienie prowadzenia skutecznej polityki przestrzennej uwzględniającej rozwój gospodarczy i społeczny przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Celem określenia polityki przestrzennej gminy jak również lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego rada gminy Sypniewo podjęła *Uchwałę nr XXXII/129/2006 r. z dnia 20 kwietnia 2006 r.* w sprawie zatwierdzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sypniewo. Wg. treści niniejszego dokumentu na terenie gminy wiodącą funkcję pełni funkcja rolnicza, która wynika m.in.: z uwarunkowań glebowo-rolniczych, z istniejącej tradycji gospodarki rolnej, w której główny potencjał stanowią indywidualne gospodarstwa rolne. W rozdziale 5. Wpływ uwarunkowań na ustalenia kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy podkreśla się, że rzeźba terenu gminy nie wpływa w sposób ograniczający na rozwój funkcji osadniczej oraz rolnictwa. W znacznej części na terenie gminy dominują grunty nośne, które nie stwarzają ograniczeń dla budownictwa mieszkalnego. Kolejnym elementem wywierającym wpływ na ustalenia kierunków zagospodarowania zawartym w Studium jest uniezależnienie produkcji rolniczej od występujących opadów atmosferycznych poprzez rozwój infrastruktury technicznej w postaci małej retencji wody na występujących na terenie gminy rzekach. Kolejnym wyznacznikiem w odniesieniu tym razem do celów poza rolniczych jest wykorzystanie gleb o mało korzystnych i niekorzystnych warunkach go uprawy. Użytki zielone mają być pozostawione w dotychczasowym użytkowaniu. Studium podkreśla również, że szansą rozwoju gminy jest turystyka i agroturystyka. Walory przyrodnicze mają sprzyjać rozbudowie tras turystyki rowerowej i pieszej. Wg. zapisów dokumentu strukturę przestrzenną gminy tworzą: kompleks lasów Puszczy Kurpiowskiej znajdujący się w północno-wschodniej części gminy oraz dwa mniejsze kompleksy położone w północnej i południowo-zachodniej części gminy. Rzeka Róż rozciągająca się na terenie gminy Krasnosielec oraz gminy Płoniawy-Bramura w raz z rzeką Różanica znajdującą się w południowej części gminy. Kolejnym elementem są tereny bagienne znajdujące się głównie w południowej części gminy. Rolnicza

przestrzeń produkcyjna na pozostałym obszarze gminy oraz sieć osadnicza obsługująca funkcję rolnicze i nie rolnicze. Dopełnieniem struktury przestrzennej gminy są elementy liniowej infrastruktury technicznej: droga wojewódzka, drogi powiatowe, gęsta sieć dróg gminnych oraz linie energetyczne SN i nn. Studium w dalszej części podkreśla, że ważne jest utrzymanie wykształconej struktury gminy. Dodatkowo zakłada potrzebę utrzymania i podniesienia rangi walorów przyrodniczych gminy poprzez wyodrębnienie a następnie objęcie ochroną prawną obszarów przyrodniczych dla rozwoju funkcji turystycznej oraz wskazanie obszarów dla funkcji osadniczych w połączeniu z rozwojem funkcji usługowych celem zwiększenia jakości i dostępności tego rodzaju infrastruktury dla rozwoju funkcji turystycznej. W treści Studium określono główne kierunki dotyczące zagospodarowania przestrzennego gminy, do których należą:

- zwarta zabudowa, obejmująca tereny zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usług, działalności gospodarczej,
- zabudowa mieszkaniowa, zagrodowa i letniskowa z usługami i działalnością gospodarczą nie wpływająca negatywnie na środowisko, obszary wsi: Głacka i Stare Glinki,
- produkcyjno-usługowe, zlokalizowane m.in. we wsiach: Gąsewo Poduchowne, Nowe Gąsewo, Zamość, Sypniewo oraz Sławkowo,
- zabudowa rozproszona, obejmująca pojedyncze siedliska na terenach rolnych poza zwartą zabudową wsi, leśniczówki oraz osady leśne,
- możliwość realizacji zabudowy na terenach wyposażonych w infrastrukturę techniczną i posiadających dostęp do dróg publicznych.

Określenie kierunków zagospodarowania terenów:

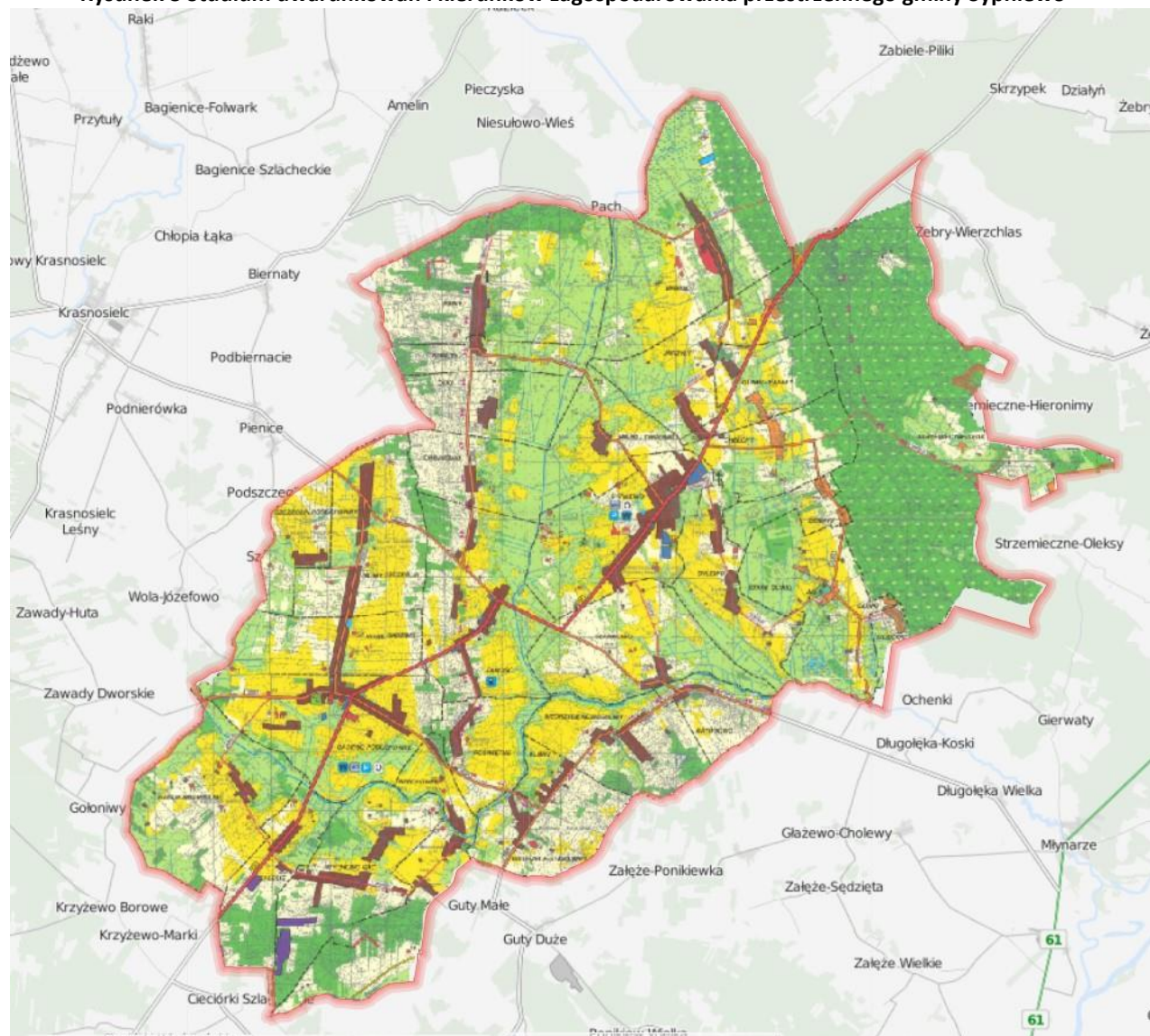
- porządkowanie przestrzennego zagospodarowania terenów, przystosowanie do pełnienia funkcji ośrodka zarządzającego gminą,
- tworzenie form zagospodarowania, które mają nawiązywać do tradycji we wsi gminnej na terenach rozwojowych i w pozostałych wsiach,
- obowiązek utrzymania dostępnego do rzek pasa terenu o szerokości min. 10 m. jak również obowiązek utrzymania dostępności do innych cieków wodnych (rowów melioracyjnych) pasa terenu o szerokości m.in. 3.0 m.,
- ograniczenie do niezbędnego minimum zabudowy na działkach leśnych w przypadkach zaistnienia konieczności sytuowanie obiektu na terenie wolnym od drzewostanu.

Kolejny punkt dotyczący obszarów i zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego wymaga działań takich jak:

- rekultywacja terenów zdegradowanych w wyniku eksploatacji surowców,
- uporządkowanie gospodarki ściekowej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb gospodarstw rolnych,
- ograniczenie wyłączeń z użytkowania terenów leśnych i łąk,
- wprowadzenie zalesień i zadrzewień szczególnie na gruntach rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa oraz obszarów źródłiskowych i lokalnych wododziałów.

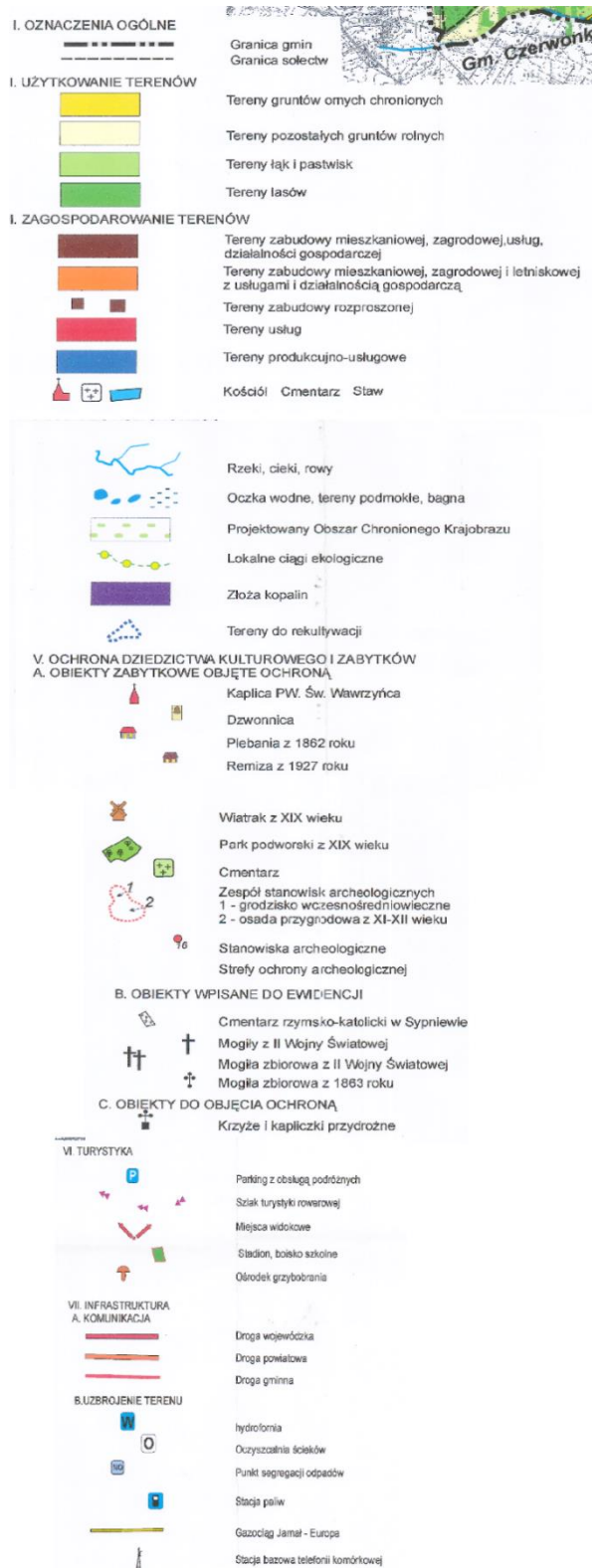
Poniżej została przedstawiona mapa przedstawiająca zagospodarowanie przestrzeni publicznej na terenie gminy Sypniewo. Na podstawie analizy poniższego rysunku należy stwierdzić, że oznaczonym kolorem brązowym – tereny zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usług, działalności gospodarczej zostały usytuowane w obrębie drogi wojewódzkiej, dróg powiatowych i gminnych. Zabudowa występuje głównie w centralnej części gminy, w jej zachodniej oraz południowej części. Kolorem żółtym oznaczono z kolei – tereny gruntów ornych chronionych, które w znacznej mierze znajdują się w centralnej oraz południowo-zachodniej części gminy, tam mamy do czynienia z jej największym zagęszczeniem. Znaczna część obszaru pokryta jest łąkami i pastwiskami oznaczona kolorem jasnozielonym. Głównie występująca w centralnej i północnej części gminy. Tereny leśne zostały oznaczone kolorem ciemnozielonym, miejscem największego skupiska są głównie północne oraz wschodnie części gminy. Przy znacznie mniejszym udziale w jej południowych krańcach. Kolor pomarańczowy odpowiada z kolei za tereny zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i letniskowej z usługami i działalnością gospodarczą gdzie miejscem o jej największym natężeniu są tereny północno-wschodniej części gminy. Tereny związane z usługami oznaczone kolorem czerwonym mają swoje odzwierciedlenie głównie w północnej części gminy. Natomiast tereny produkcyjno-usługowe oznaczone kolorem niebieskim na poniższym rysunku ich największe natężenie ma miejsce w centralnej części gminy.

Rysunek 3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sypniewo



Źródło: [//sip.gison.pl/Sypniewo](http://sip.gison.pl/Sypniewo)

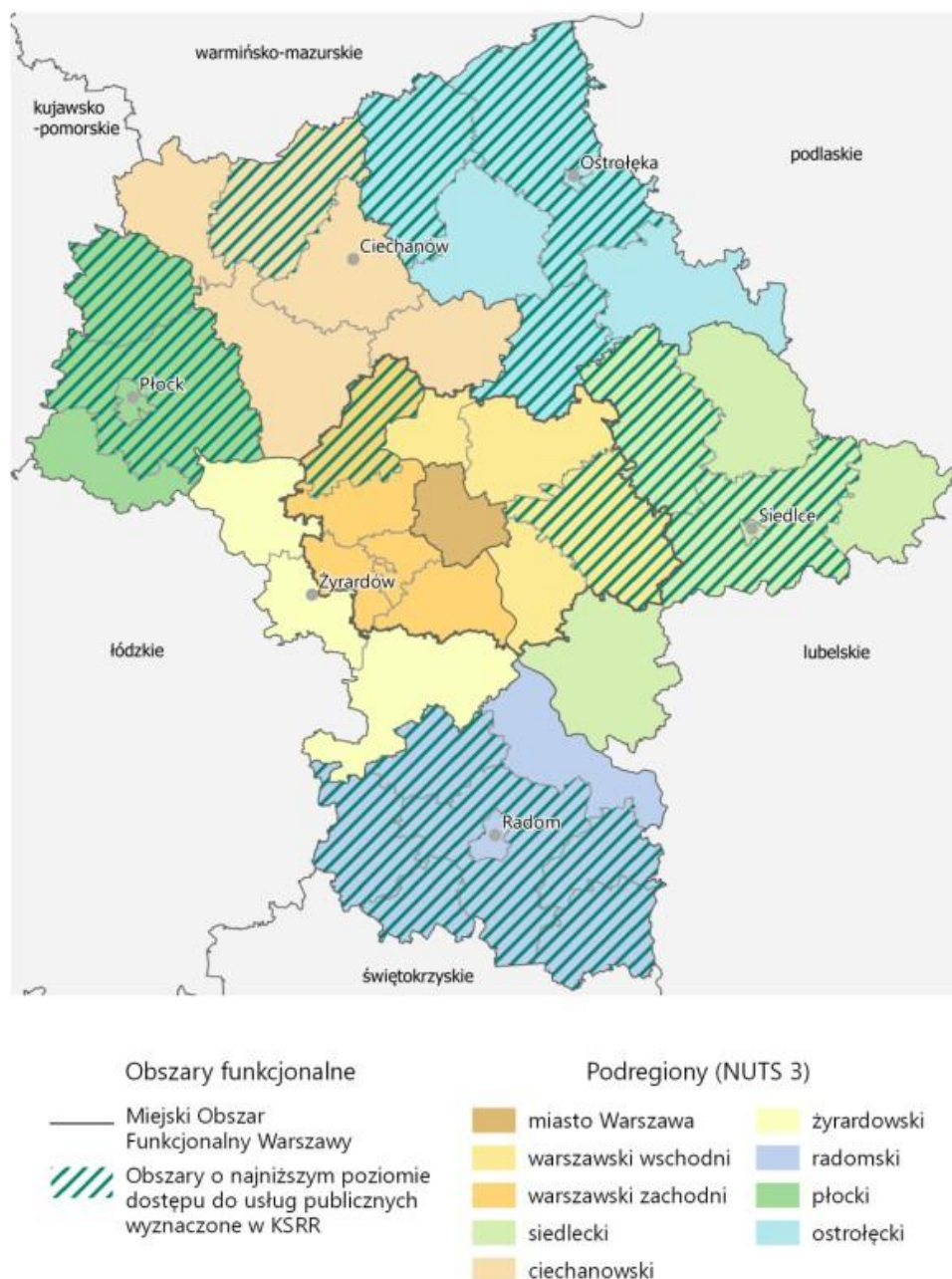
Rysunek 4 Legenda do mapy Studium zagospodarowania przestrzennego gminy Sypniewo



Źródło: //sip.gison.pl/sypniewo

Wg. planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego przyjętego *Uchwałą nr 28/18* Sejmiku województwa mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r. gmina Sypniewo nie została wskazana w obszarach funkcjonalnych województwa mazowieckiego jako obszar wymagający interwencji. Gmina Sypniewo została przydzielona do podregionu NUTS 3 – Ostrołęcki (Obszary o najniższym poziomie dostępu do usług publicznych w KSRR). Poniżej została przedstawiona mapa MOFW zawarta w dokumencie strategicznym woj. mazowieckiego.

Rysunek 5 Obszary funkcjonalne – MOFW oraz obszary o najniższym poziomie dostępu do usług publicznych



Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, s. 25.

Gmina Sypniewo na chwilę obecną nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy. Proces odbywa się na podstawie wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. W 2022 r. na terenie gminy wydano łącznie 42 decyzje o warunkach zabudowy, 13 z nich dotyczyły budowy budynków mieszkalnych, 12 określenia zasad podziału nieruchomości gruntowych, 5 z nich związane było z budową farm fotowoltaicznych, 3 budowy magazynu na sprzęt rolniczy i płody rolne, 2 dotyczące budynków usługowo- handlowych, 1 budowy obory, 1 budowy wiaty, 1 budynku gospodarczego, 1 instalacji zbiornikowej na gaz płynny, 1 zmiany decyzji, 1 nadbudowy budynku garażowego oraz 1 zmiany decyzji.

W kolejnej części przedstawiono kwestie związane z budownictwem mieszkalnym, które opisano m.in. przy wykorzystaniu poniższych wskaźników tj. mieszkań oddanych do użytkowania oraz nowych budynków mieszkalnych w przeliczeniu na 1 000 ludności. Wartość wskaźnika mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1 000 ludności w analizowanym okresie czasu lat 2018-2022 w gminie Sypniewo ulegał wahaniom. W 2018 r. osiągnął wartość 2,4 w kolejnych dwóch latach zmniejszał się, by w 2021 r. odnotować kolejny wzrost. Natomiast w najnowszym okresie czasu w 2022 r. wyniósł on 2,7. Wartość ta przełożyła się na sytuację lepszą jedynie niż w gminie Płoniawy-Bramura, która odnotowała wartość dla wskaźnika 1,8. Z kolei średnia dla woj. Mazowieckiego oraz Polski wyniosła odpowiednio 6,3 oraz 7,8. Analizując drugi ze wskaźników tj. nowych budynków mieszkalnych w przeliczeniu na 1 000 ludności w Gminie Sypniewo wskaźnik również ulegał wahaniom, w 2022 r. osiągnął tą samą wartość co wcześniejszy czyli 2,7. Dla porównania średnia dla woj. Mazowieckiego dla wskaźnika wyniosła 3,1, natomiast dla Polski 3,0. W poniższej tabeli nr 8 przedstawiono szczegółowo omawiane wartości wskaźników

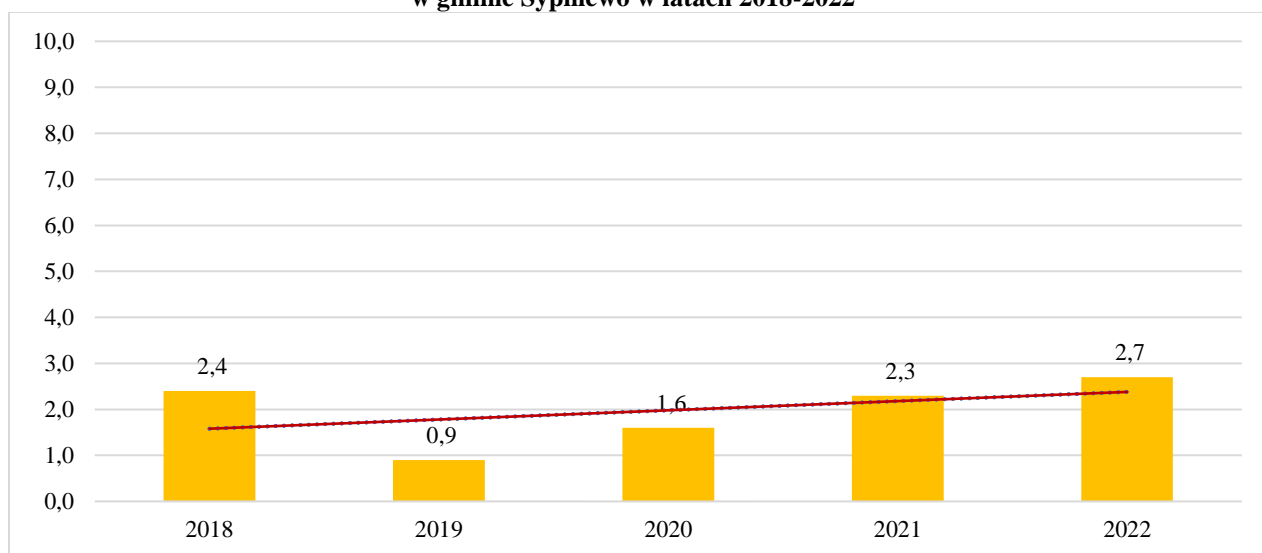
Tabela 8 Mieszkania oddane do użytku oraz nowe budynki mieszkalne w przeliczeniu na 1 000 ludności

Jednostka terytorialna rok	Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności					Nowe budynki mieszkalne na 1 000 ludności				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	4,8	5,4	5,8	6,2	6,3	2,1	2,2	2,4	2,9	3,0
Mazowieckie	7,6	8,0	8,4	8,1	7,8	2,1	2,4	2,7	3,2	3,1
Czerwonka	2,6	1,9	2,7	4,3	5,5	2,6	1,9	2,7	4,3	5,5
Krasnosielc	0,9	1,4	2,6	2,0	3,0	0,9	1,4	2,6	2,0	3,0

Młynarze	1,7	1,7	1,2	2,4	3,7	1,7	1,7	1,2	2,4	3,7
Płoniawy-Bramura	1,3	0,4	1,4	0,8	1,8	1,3	0,4	1,4	0,8	1,8
Sypniewo	2,4	0,9	1,6	2,3	2,7	2,4	0,9	1,6	2,3	2,7
Olszewo-Borki	5,0	6,1	5,6	5,1	6,8	5,0	6,1	5,6	5,1	6,8

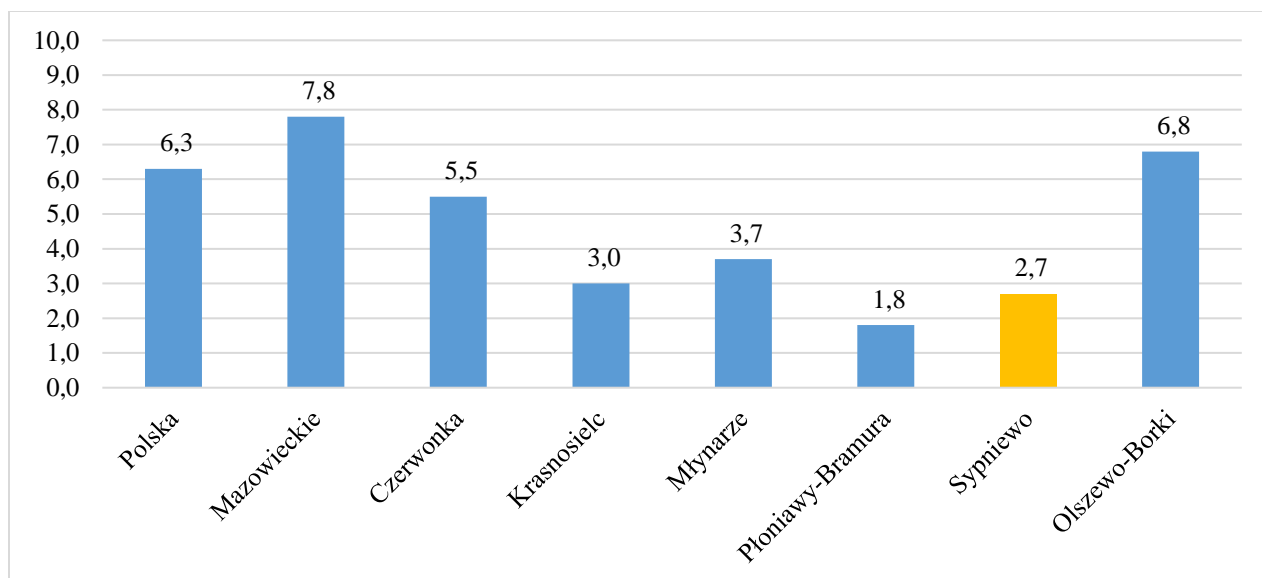
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 1 Mieszkania oddane do użytkowania w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 2 Mieszkania oddane do użytkowania w przeliczeniu na 1000 ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kolejnym wskaźnikiem opisującym kwestię mieszkalnictwa w gminie Sypniewo są wskaźniki dotyczące pozwoleń wydanych na budowę z projektem budowlanym w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców. Wartość wskaźnika pozwoleń wydanych na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w 2021 r. dla gminy Sypniewo wyniosła 24 co było wynikiem lepszy wyłącznie od gminy Płoniawy-Bramura. Przy czym wartość dla woj. Mazowieckiego wyniosła 36, natomiast dla Polski 35. Przekłada się to na mniej korzystną sytuację aniżeli w pozostałych porównywanych jednostkach terytorialnych. Podobnie niekorzystna sytuacja ma miejsce w drugim ze wskaźników dotyczących pozwoleń wydanych na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym – budynki jednorodzinne w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców, gdzie wskaźnik dla gminy w 2021 r. również wyniósł 24, natomiast dla woj. mazowieckiego był na poziomie 32, dla Polski 33 co w obu przypadkach było wartością większą niż w gminie Sypniewo.

Tabela 9 Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2020-2022

Jednostka terytorialna rok	Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym na 10 000 mieszkańców			Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym - budynki jednorodzinne na 10 000 mieszkańców		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Polska	28	35	b.d	26	33	b.d
Mazowieckie	27	36	b.d	25	32	b.d
Czerwonka	43	78	b.d	43	78	b.d
Krasnosielc	27	36	b.d	27	36	b.d
Młynarze	37	37	b.d	37	37	b.d
Płoniawy-Bramura	42	18	b.d	42	18	b.d
Sypniewo	37	24	b.d	37	24	b.d
Olszewo-Borki	68	68	b.d	68	68	b.d

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Aspektem opisującym charakterystykę gminy w wymiarze przestrzennym jest również analiza stanu i dostępność infrastruktury technicznej: wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gospodarstwach domowych. Poniższy wykres przedstawia udział % korzystających z instalacji w ogóle ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do sytuacji w gminach sąsiednich, woj. Mazowieckiego oraz Polski w 2021 r. Natomiast w tabeli nr 3 przedstawiono sytuację na przestrzeni lat 2017-2021 i jej przemian w tym okresie. Gmina Sypniewo w momencie sporządzania Strategii posiada spośród trzech wymienionych wcześniej rodzaj infrastruktury

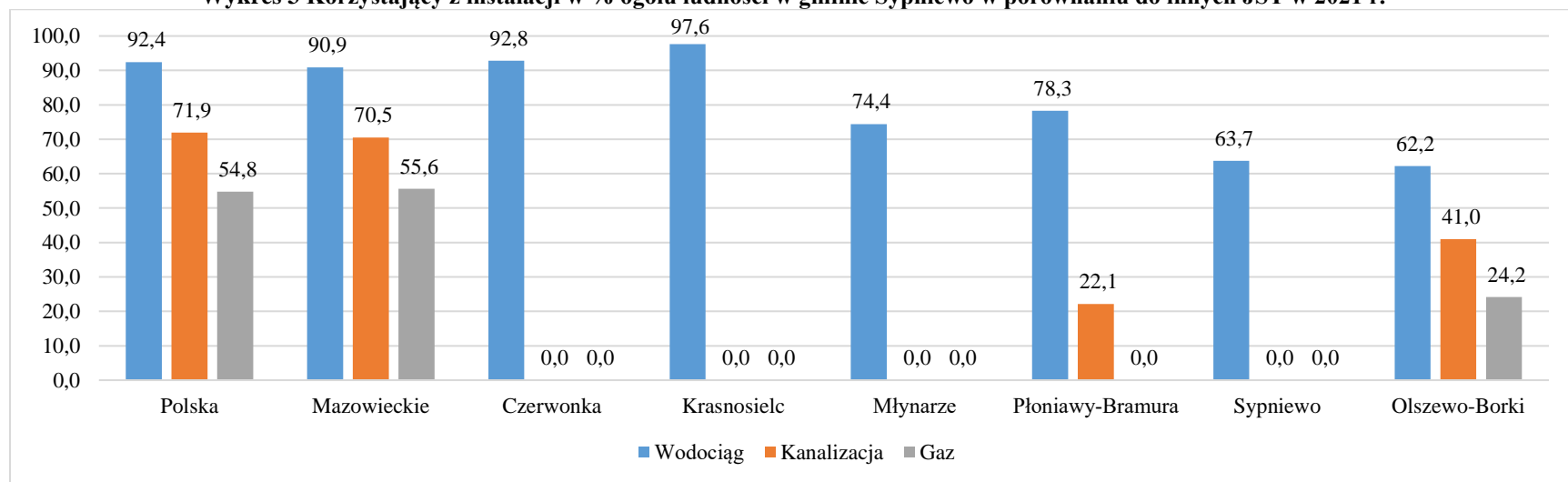
technicznej, dostęp jedynie do infrastruktury wodociągowej. Na terenie gminy w chwili obecnej funkcjonują dwie Stacje Uzdatniania Wody. Jedna z nich zlokalizowana jest w Sypniewie przy ul. Grodzisk, druga z nich znajduje się w Rzechowo Gać. Wg. danych z raportu gminy Sypniewo za 2022 r. całkowita długość sieci wodociągowej wyniosła 80,8 km, ilość podłączonych do sieci gospodarstw domowych to z kolei 835, natomiast łączna liczba odbiorców to 2 259 mieszkańców gminy. Analizując tabelę oraz wykres należy stwierdzić, że poziom zwodociągowania gospodarstw domowych na terenie gminy z każdym rokiem wzrastał i w 2021 r. wyniósł on 63,7%. Gorszą sytuację pod tym względem prezentuje gmina Olszewo-Borki. Gmina Sypniewo znacząco odstaje od poziomu zwodociągowania gospodarstw domowych na tle średniej dla woj. mazowieckiego, która w 2021 r. wyniosła 90,9% oraz Polski, która plasowała się na poziomie 92,4%.

Tabela 10 Wskaźniki korzystających z instalacji w % ogółu ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2021

Jednostka terytorialna rok	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności														
	Wodociąg					Kanalizacja					Gaz				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	92,0	92,2	92,2	92,4	b.d	70,8	71,2	71,5	71,9	b.d	52,3	52,9	54,2	54,8	b.d
Mazowieckie	90,3	90,5	90,7	90,9	b.d	69,4	69,8	70,2	70,5	b.d	52,9	53,4	55,0	55,6	b.d
Czerwonka	92,2	92,3	92,7	92,8	b.d	0,0	0,0	0,0	0,0	b.d	0,0	0,0	0,0	0,0	b.d
Krasnosielc	97,5	97,6	97,6	97,6	b.d	0,0	0,0	0,0	0,0	b.d	0,0	0,0	0,0	0,0	b.d
Młynarze	74,1	74,4	74,4	74,4	b.d	0,0	0,0	0,0	0,0	b.d	0,0	0,0	0,0	0,0	b.d
Płoniawy-Bramura	78,0	78,0	78,1	78,3	b.d	22,7	22,7	22,1	22,1	b.d	0,0	0,0	0,0	0,0	b.d
Sypniewo	59,8	59,9	60,4	63,7	b.d	0,0	0,0	0,0	0,0	b.d	0,0	0,0	0,0	0,0	b.d
Olszewo-Borki	55,3	55,8	57,0	62,2	b.d	38,4	39,8	40,9	41,0	b.d	17,8	19,9	22,5	24,2	b.d

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

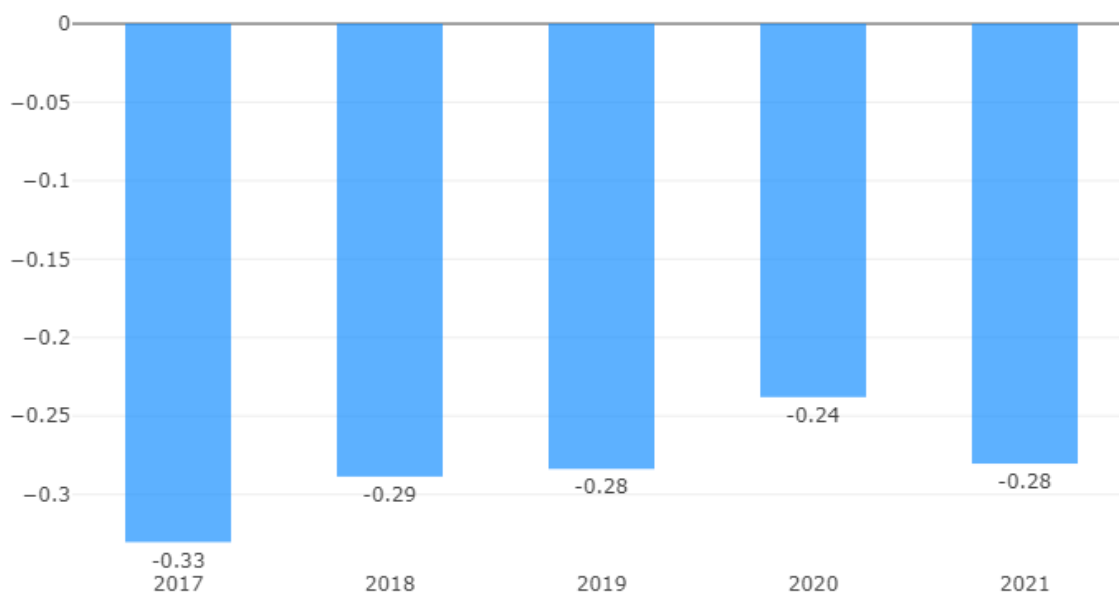
Wykres 3 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Analizą przygotowaną przez MRL w wymiarze środowiskowym została przedstawiona na rysunku nr 6, gdzie poddano analizie lata 2017-2021. Z przedstawionego poniżej rysunku wynika, że gmina Sypniewo w każdym analizowanym roku osiągała ujemne wartości wskaźnika. Natomiast sytuacja uległa lekkiej poprawie w 2021 r. w stosunku do 2017 r., gdzie wartość wzrosła z (-0,33) do wartości (-0,28). Ujemna wartość wskaźnika oznacza, iż gmina wypada mniej korzystnie w stosunku do gmin o podobnej charakterystyce w swojej grupie.

Rysunek 6 Wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym w gminie Sypniewo w latach 2017-2021 (MRL)



Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 15.08.2023 r.

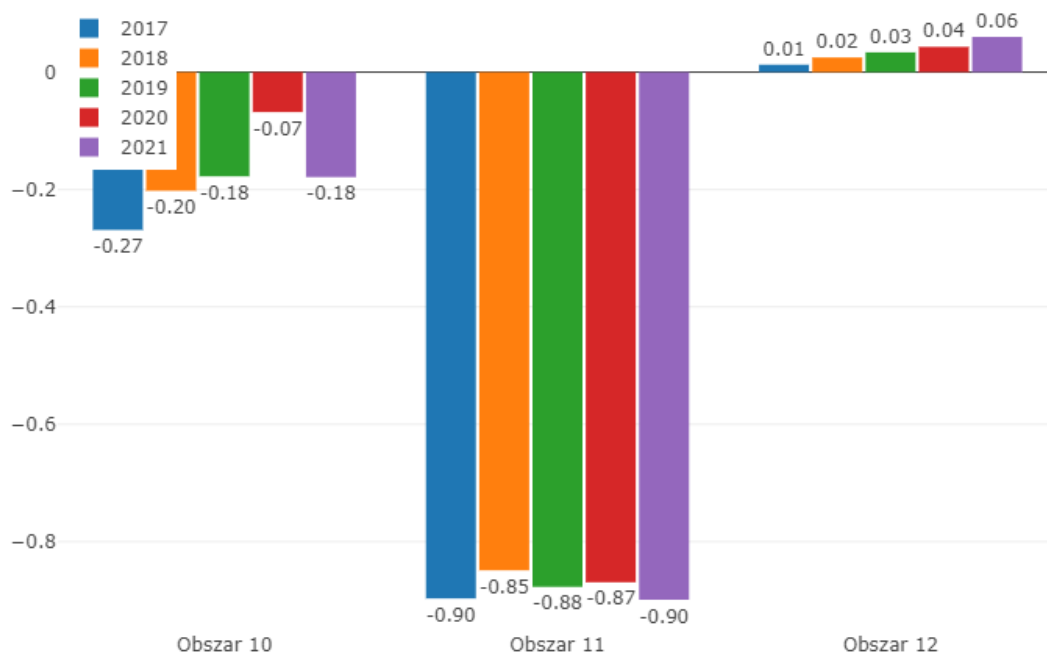
Kolejny rysunek nr 7 przedstawia wymiar środowiskowy na przestrzeni lat 2017-2021 w gminie Sypniewo w trzech obszarach tj.:

- dostępność komunikacyjna (zewnętrzna i wewnętrzna) (Obszar 10),
- ład i struktura przestrzenna obszaru (Obszar 11),
- lokalne środowisko przyrodnicze (Obszar 12).

Najkorzystniej wypadł obszar nr 12 – lokalne środowisko przyrodnicze, który w badanym okresie w każdym roku przybierał wartości dodatnie, a w 2021 r. wyniósł 0,06. Pozostałe dwa

obszary tj. obszar 10 oraz 11 w analizowanym okresie czasu wypadły niekorzystnie, wskaźnik w każdym analizowanym roku był ujemny.

Rysunek 7 Wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym w gminie Sypniewo w latach 2017-2021 (MRL)

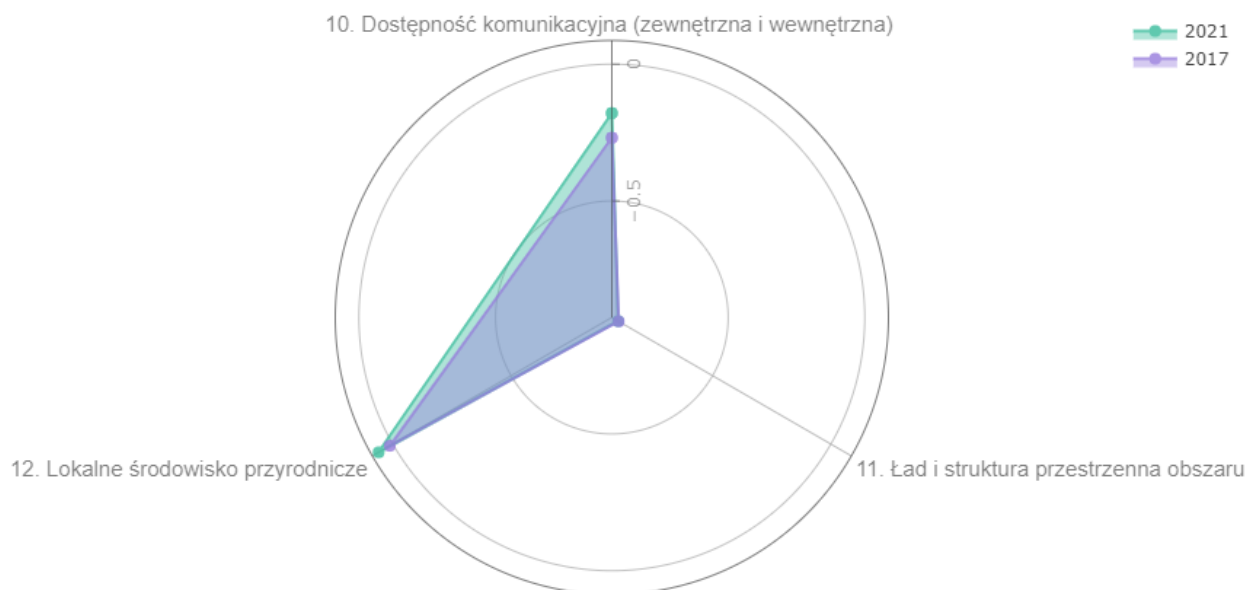


Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 15.08.2023 r.

Na kolejnym rysunku nr 8 przedstawiono zmianę wskaźnika w obszarze środowiskowym uwzględniając początek (2017 r.) z końcem analizowanego okresu (2021 r.). Analizując poniższy rysunek wynika z niego, że zmiany jakie zaszły są niewielkie, jednakże w dwóch z trzech obszarów nastąpiła poprawa sytuacji względem początku i końca badanego okresu czasu. W obszarze nr – dostępność komunikacyjna (zewnętrzna i wewnętrzna) wartość wskaźnika wzrosła z poziomu (-0,27) w 2017 r. do poziom wartości (-0,18) w 2021 r. Poprawa wartości

wskaźnika nastąpiła również w obszarze nr 12 – lokalne środowisko przyrodnicze, którego wartość w 2017 r. wyniosła 0,01, natomiast w 2021 r. wzrosła do poziomu 0,06.

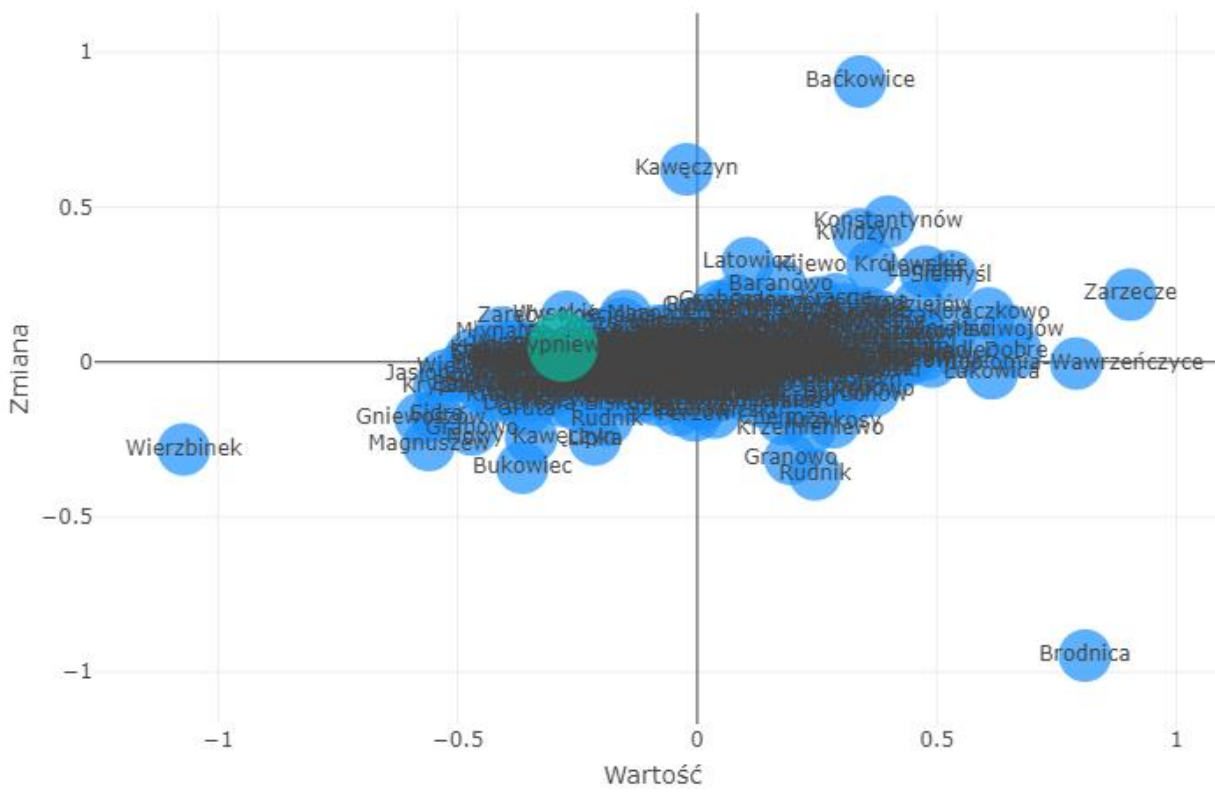
Rysunek 8 Wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym na początku (2017 r.) i końcu (2021 r.) badanego okresu w gminie Sypniewo



Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 15.08.2023 r.

Na rysunku nr 9 zaprezentowana została pozycja gminy Sypniewo na osi (zmiana -wartość). Gmina Sypniewo położona jest między I a II ćwiartką co oznacza, że sytuacja gminy jest mniej korzystna niż średnia w grupie porównawczej gmin o podobnych charakterze a sytuacja nie ulega zmianie.

Rysunek 9 Pozycja gminy Sypniewo w wymiarze środowiskowym grupie porównawczej gmin o podobnym charakterze - H4_GW1 intensywna funkcja rolnicza



Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 15.08.2023 r.



DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY SYPNIEWO

3. Diagnoza sytuacji społecznej

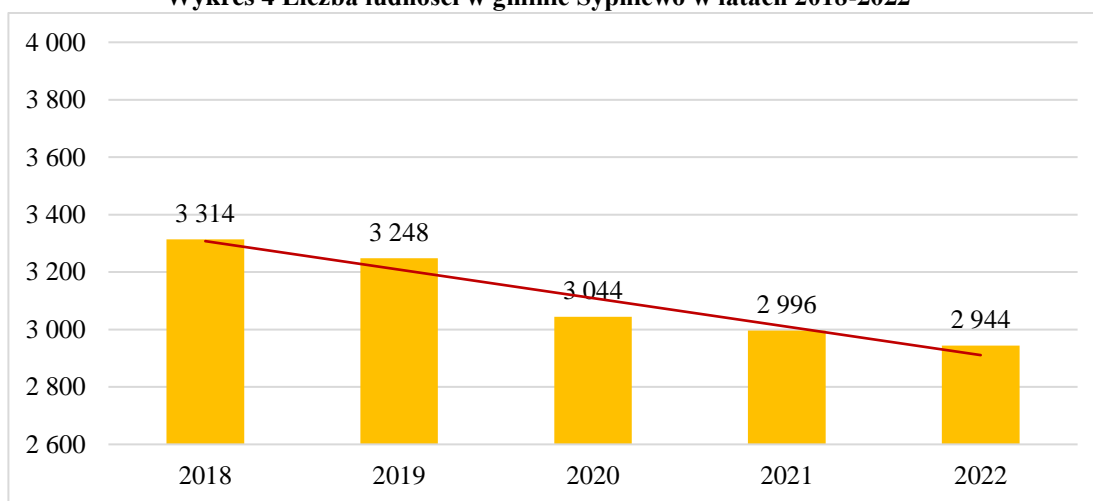
W tej części diagnozy poddano analizie najbardziej istotne dane oraz wskaźniki dotyczące płaszczyzny społecznej gminy, m.in. demografię, edukację czy ochronę publiczną. W dalszej części rozdziału szczegółowo zostaną omówione poszczególne składowe wymiary społeczne gminy.

3.1 Sytuacja demograficzna

Demografia jest dziedziną naukową, której głównym celem jest opis wszystkiego co związane jest z ludźmi. Określa takie zjawiska jak przyrost naturalny, migracje, strukturę płci itp. Podstawową jednostką w dziedzinie demografii jest człowiek, rodzina oraz gospodarstwa domowe.

Dane statystyczne zawarte w bazie GUS wskazują, że liczba osób zamieszkująca gminę Sypniewo w 2022 r. wyniosła 2 944 osoby, z czego mężczyźni stanowili 1 531 osób, natomiast kobiety odpowiednio 1 413 osób. Gęstość zaludnienia wyniosła 23 osoby/km². W analizowanym okresie czasu w latach 2018-2022 liczba mieszkańców gminy z roku na rok malała. W 2018 r. liczba mieszkańców gminy wynosiła 3 314 mieszkańców co w stosunku do najnowszego badanego okresu - 2022 r. stanowi spadek o 370 osób. Na wykresie nr 4 zaprezentowano sytuację demograficzną gminy Sypniewo w latach 2018-2022.

Wykres 4 Liczba ludności w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Tabela nr 11 przedstawia liczbę mieszkańców gminy Sypniewo w porównaniu do gmin sąsiednich, województwa mazowieckiego oraz Polski w okresie lat 2018-2022. Z danych w przedstawionej poniżej tabeli wynika, że liczba mieszkańców gminy w raz z upływem lat

sukcesywnie zmniejsza się. Biorąc pod uwagę gminy sąsiednie z gminą Sypniewo z pow. makowskiego również wśród tych gmin zauważalna jest tendencja spadkowa liczby mieszkańców. Tendencją wzrostową wśród porównywanych gmin sąsiednich wykazują się jedynie gmina Olszewo-Borki, gdzie zauważalny jest niewielki trend wzrostowy liczby mieszkańców. Spadająca liczba mieszkańców gminy Sypniewo jest tożsama z tendencją panującą w woj. mazowieckim gdzie od 2020 r. również zauważalny jest spadek liczby mieszkańców jak również dla Polski gdzie w całym analizowanym okresie lat 2018-2022 liczba mieszkańców stopniowo zmniejszała się.

Tabela 11 Liczba ludności - ogółem gminy Sypniewo w stosunku do gmin sąsiednich, województwa mazowieckiego i Polski w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Ludność - ogółem				
	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	38 411 148	38 382 576	38 088 564	37 907 704	37 766 327
Mazowieckie	5 403 412	5 423 168	5 517 616	5 512 794	5 510 612
Czerwonka	2 640	2 647	2 574	2 553	2 548
Krasnosielec	6 426	6 352	6 048	5 983	5 915
Młynarze	1 761	1 742	1 666	1 626	1 636
Płoniawy-Bramura	5 381	5 336	5 093	5 016	4 947
Sypniewo	3 314	3 248	3 044	2 996	2 944
Olszewo-Borki	10 718	10 786	10 913	10 960	10 968

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

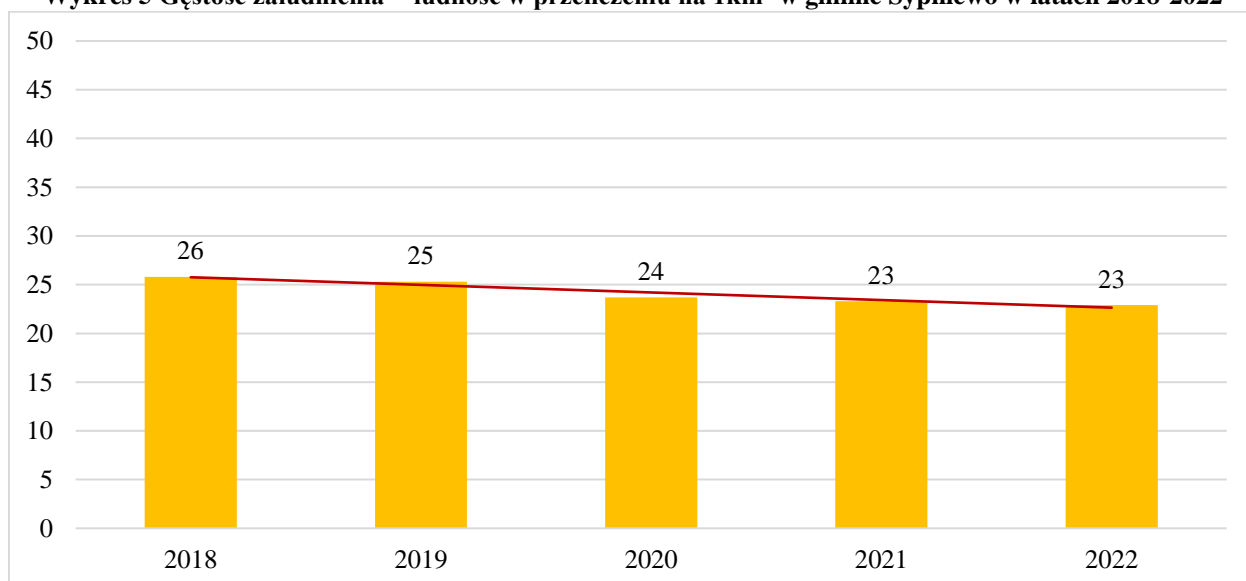
Kolejnym ze wskaźników opisującym sytuację demograficzną na terenie gminy Sypniewo jest wskaźnik gęstości zaludnienia w przeliczeniu na 1 km². Gęstość zaludnienia czyli inaczej - miara zagęszczenia ludności na określonym terytorium - wyrażana najczęściej w osobach na 1 km² (również w osobach na 1 ha - przy bardzo dużym zaludnieniu np. w aglomeracjach miejskich). Z przedstawionej poniżej tabeli nr 12 wynika, że w badanym okresie czasu gęstość zaludnienia na terenie gminy w latach 2018-2022 ulegała niewielkim wahaniom oraz wykazywała w tym okresie tendencję spadkową. W 2018 r. wartość wskaźnika plasowała się na poziomie 26 osób/km². Natomiast na końcu analizowanego okresu czasu tj. w 2022 r. wartość ta wyniosła 23 osoby/km². Taką samą wartość dla wskaźnika zanotowano w gminie Czerwonka. W porównaniu do gmin sąsiednich tylko gmina Młynarze zanotowała mniejszą wartość w 2022 r., która wyniosła wówczas (22 osoby/km²). Porównując wskaźnik do średniej dla woj. mazowieckiego oraz dla Polski, wynoszący odpowiednio 155 i 121 osób/km², gmina Sypniewo posiada kilkakrotnie niższą gęstość zaludnienia od wspomnianych wcześniej jednostek terytorialnych.

Tabela 12 Gęstość zaludnienia - ludność na 1 km² w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Gęstość zaludnienia - ludność na 1km ²				
	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	123	123	122	121	121
Mazowieckie	152	153	155	155	155
Czerwonka	24	24	23	23	23
Krasnosielc	38	38	36	36	35
Młynarze	24	23	22	22	22
Płoniawy-Bramura	40	40	38	37	37
Sypniewo	26	25	24	23	23
Olszewo-Borki	55	55	56	56	56

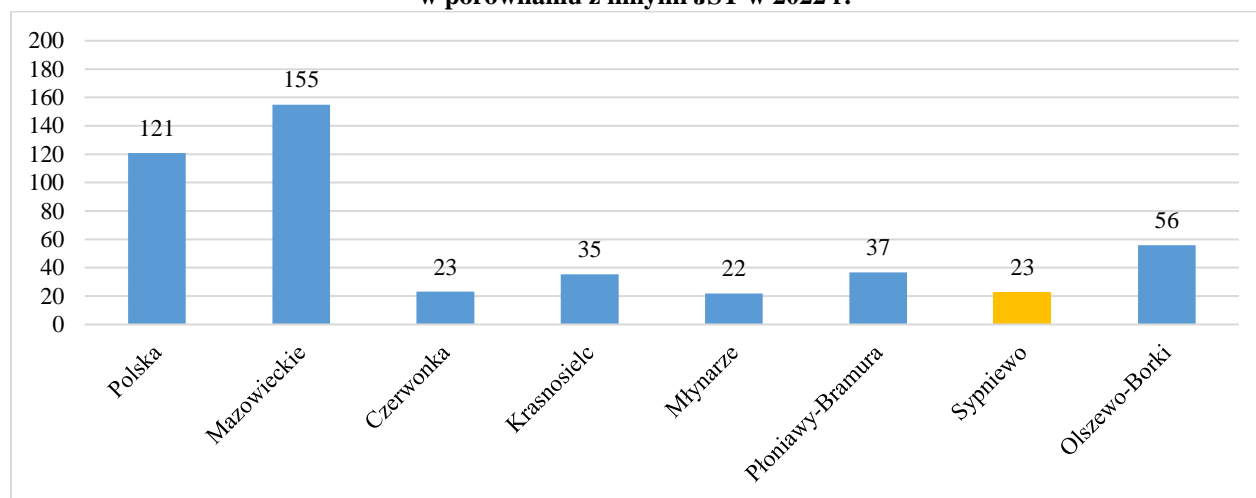
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Wykres 5 Gęstość zaludnienia - ludność w przeliczeniu na 1km² w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

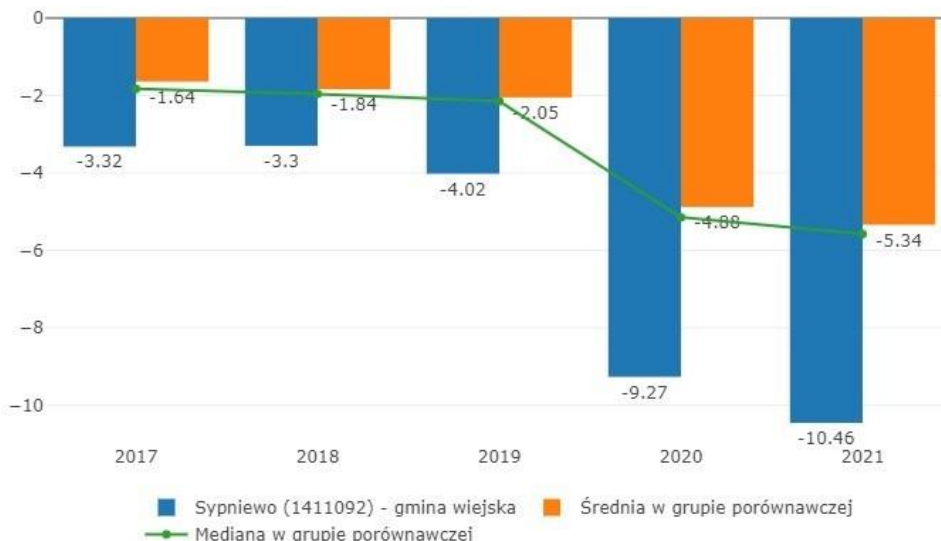
Wykres 6 Gęstość zaludnienia - ludność w przeliczeniu na 1 km² w gminie Sypniewo w porównaniu z innymi JST w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Istotnym porównaniem dynamiki liczby ludności gminy Sypniewo jest porównanie do gmin o podobnej charakterystyce dzięki wykorzystaniu zestawu badań i analiz przygotowanych przez Związek Miast Polskich. Zestawienie gminy Sypniewo w raz z innymi gminami o podobnej charakterystyce dokonano na podstawie poszczególnych cech gmin takich jak m. in.: liczba ludności, powierzchnia czy poziom rozwoju gospodarczego. Dla porównania sytuacji, która ma miejsce w gminie Sypniewo, wybrano pięć losowych gmin z puli łącznie 378 gmin o podobnej charakterystyce - *H4_GW: Intensywna funkcja rolnicza*. Wybrane gminy do porównania to.: gmina Abramów, gmina Będków, gmina Białopole, gmina Huszlew, gmina Radzanów. Na przedstawionym poniżej rysunku nr 8 zaprezentowano wskaźnik zmiany liczby ludności w ostatnich 4 latach w odniesieniu do % ludności w roku bazowym. Kolorem niebieskim oznaczono gminę Sypniewo, kolorem pomarańczowym oznaczoną średnią dla gmin z grupy porównawczej natomiast kolorem zielonym medianę dla grupy porównawczej. Z danych wynika, że dynamika liczby mieszkańców gminy Sypniewo w latach 2017-2021 zmniejsza się szybciej w stosunku do średniej w gminach o podobnej charakterystyce. Dla porównania w 2017 r. wartość dla gminy Sypniewo wyniosła (-3,32) natomiast średnia w grupie porównawczej gmin o podobnej charakterystyce wyniosła (-1,64). Na końcu analizowanego okresu w 2021 r. wartość wynosiła (-10,46), analogiczne dla średniej w grupie porównawczej gmin wartość ta plasowała się na poziomie (-5,34).

Rysunek 10 Zmiana liczby ludności w ostatnich 5 latach jako % ludności w roku bazowym w gminie Sypniewo w porównaniu do średniej z wybranych gmin z grupy porównawczej

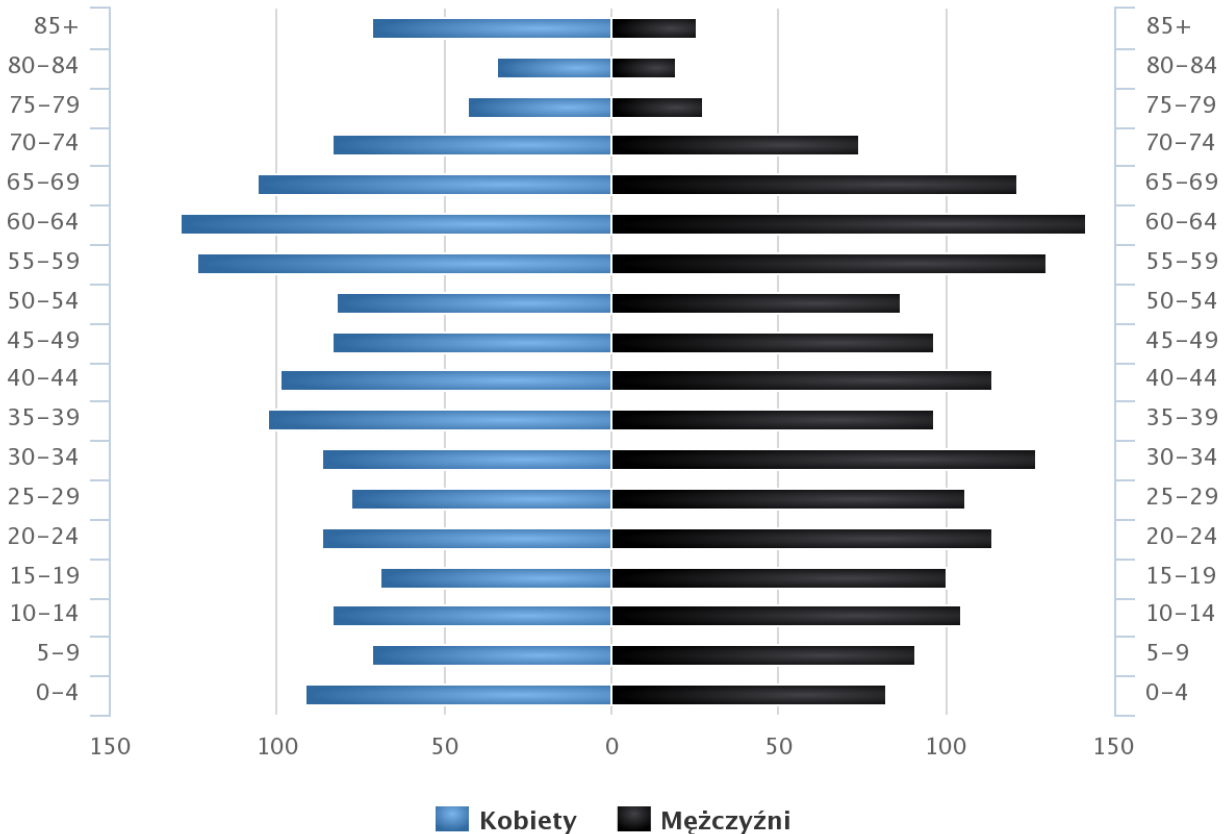


Źródło: MRL, *gminy.monitorrozwaju.pl*, stan z dnia 19.08.2023 r.

Rysunek nr 11 przedstawia strukturę ludności gminy Sypniewo w podziale na poszczególne grupy wiekowe wraz z wyszczególnieniem podziału na płeć mieszkańców (przedstawione dane za 2021 r.). Analizując poniższy rysunek wynika, że społeczeństwo zamieszkujące gminę wykazuje tendencję społeczeństwa starzejącego się. Zauważalne jest dość mocne wybrzuszenie w grupie wiekowej: 60-64 oraz 55-59 czyli grup wiekowych będących bezpośrednio tuż przed wejściem w wiek emerytalny. Znaczny przyrost mieszkańców w wspomnianych wcześniej dwóch grupach wiekowych odbywa się przy jednoczesnym mniejszym odsetku osób w najmłodszych grupach wiekowych: 0-4 oraz 5-9 w porównaniu do grup starszych. Tendencję mającą miejsce w gminie mają bezpośrednie przełożenie na wzrost odsetku ludzi w grupie 65 lat i więcej (czyli trzeciej, ostatniej grupy wiekowej w społeczeństwie – ludność w wieku poprodukcyjnym) w stosunku do reszty, stosunkowo niskim przyrostem naturalnym oraz znacznym obciążeniu demograficznym o czym więcej w dalszej części analizy w wymiarze demograficznym gminy.

Rysunek 11 Piramida wieku Gminy Sypniewo w 2021 r.
Piramida wieku mieszkańców gminy Sypniewo, 2021

(Źródło: GUS)



Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Sypniewo

W tabeli nr 13 przedstawiono udział ludności w podziale na trzy ekonomiczne grupy wiekowe tj. ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym w latach 2018-2022. Analizując wskaźnik udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym w gminie Sypniewo należałoby stwierdzić, że na przestrzeni analizowanego czasu ulegał on nie dużym wahaniom. Na początku i końcu badanego okresu czasu wskaźnik był na tym samym poziomie. W 2022 r. wyniósł on 19,2% co przełożyło się na wyższą wartość wskaźnika niż w gminie Płoniawy-Bramura (18,4%) oraz co znaczące, wyższą od średniej dla Polski, która również wyniosła 18,4%. Od pozostałych porównywanych gmin sąsiednich oraz średniej dla woj. mazowieckiego, gmina Sypniewo charakteryzowała się niższym poziomem wskaźnika. W przypadku drugiej grupy ekonomicznej tj. ludności w wieku produkcyjnym w 2022 r. gmina zanotowała wartość wskaźnika na poziomie 57%. Wartość na początku i końcu badanego okresu

czasu zmniejszyła się o 3,7 pp.. Niski odsetek ludności w gminie w tej grupie wiekowej przełożył się również na najmniejszą wartość spośród wszystkich porównywanych jednostek terytorialnych. Poddając analizie trzecią grupę wiekową tj. ludności w wieku poprodukcyjnym gmina Sypniewo z spośród porównywanych jednostek posiada największy udział ludności w tej grupie wiekowej co przekłada się jednocześnie na najmniej korzystną sytuację w grupie porównawczej. Wartość wskaźnika na początku i końcu badanego okresu czasu wzrosła o 3,8 pp. Wartość wskaźnika w gminie w 2022 r. wyniosła 23,8 %, dla porównania z mniejszymi wartościami dla woj. mazowieckiego (21,9%) oraz dla Polski (22,9%).

Tabela 13 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022

Udział % ludności wg ekonomicznych grup wieku															
Jednostka terytorialna rok	Udział % ludności w wieku przedprodukcyjnym					Udział % ludności w wieku produkcyjnym					Udział % ludności w wieku poprodukcyjnym				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	18,1	18,1	18,4	18,4	18,4	60,6	60,0	59,4	59,1	58,7	21,4	21,9	22,2	22,5	22,9
Mazowieckie	19,0	19,2	19,3	19,4	19,4	59,5	59,0	59,2	59,0	58,7	21,4	21,8	21,5	21,6	21,9
Czerwonka	19,3	19,6	20,7	20,7	20,7	62,0	61,6	60,2	59,9	59,4	18,8	18,8	19,1	19,4	19,9
Krasnosielc	20,4	20,0	20,7	20,8	20,5	60,6	60,4	59,2	59,1	58,9	19,0	19,6	20,1	20,2	20,6
Młynarze	20,2	20,0	21,2	20,7	20,8	61,4	61,0	59,1	59,5	58,8	18,4	18,9	19,7	19,8	20,4
Płoniawy-Bramura	17,7	18,1	18,5	18,4	18,4	62,8	62,0	58,5	58,3	58,1	19,5	20,0	23,0	23,2	23,5
Sypniewo	19,2	19,2	19,6	19,6	19,2	60,7	60,0	58,3	57,4	57,0	20,0	20,7	22,1	23,0	23,8
Olszewo-Borki	21,0	20,9	22,2	22,1	21,9	64,1	63,6	62,3	61,9	61,5	14,9	15,5	15,5	16,0	16,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

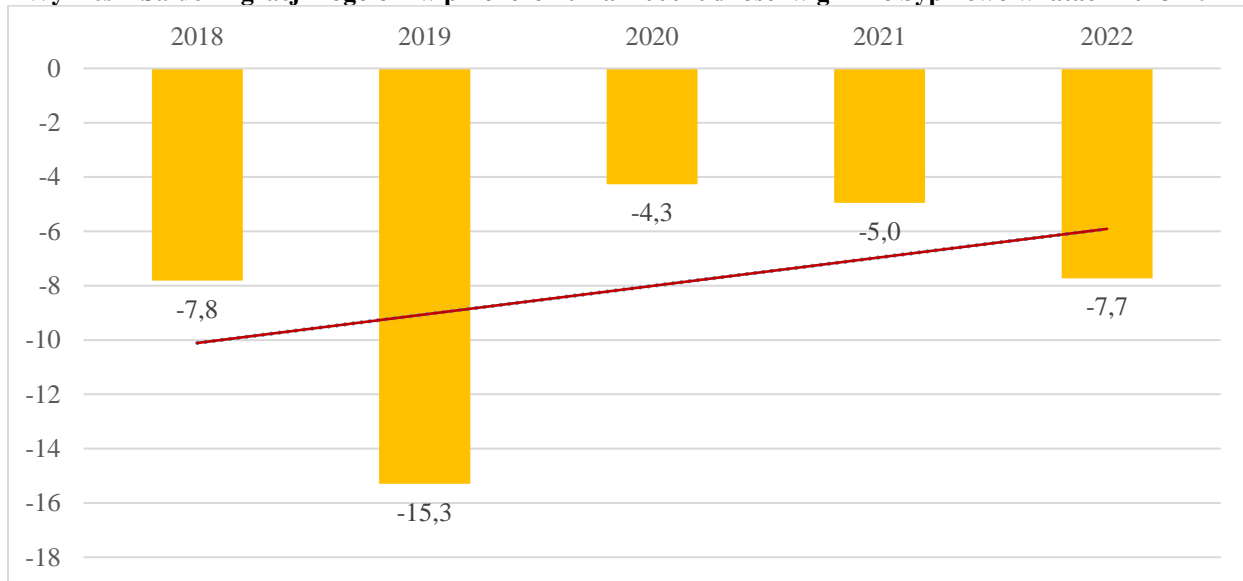
W tabeli nr 14 przedstawiono wskaźnik salda migracji w przeliczeniu na 1 000 ludności dla gminy Sypniewo w porównaniu do innych jednostek terytorialnych w latach 2018-2022. Saldo migracji jest różnicą pomiędzy liczbą osób zameldowanych a wymeldowanych w gminie w ciągu roku kalendarzowego. W analizowanym okresie czasu wartość wskaźnika dla gminy Sypniewo w każdym roku osiąga wartości ujemne (poniżej zera) co jest negatywnym zjawiskiem świadczącym o znacznym odpływie mieszkańców z terenu gminy poza jego granice administracyjne. Najniższą wartość odnotowano w 2019 r., gdzie wyniosła wówczas (-15,3). W 2020 r. odnotowano wzrost wartości wskaźnika do poziomu (-4,3), natomiast od tego momentu zauważalna jest ponowna tendencja spadkowa, której wartość w 2022 r. wyniosła (-7,7). W porównaniu do gmin sąsiednich wskaźnik dla gminy Sypniewo w ostatnim analizowanym roku jest najmniej korzystny. W porównaniu z wartościami dla woj. mazowieckiego oraz Polski, gmina Sypniewo również wypada znacznie mniej korzystnie gdzie w obu przypadkach zanotowano dodatnie wartości wskaźnika (powyżej zera) były to odpowiednio wartości 2,1 oraz 0,1.

Tabela 14 Saldo migracji ogółem w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do innych jednostek samorządu terytorialnego w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Saldo migracji ogółem na 1 000 ludności				
	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
Mazowieckie	3,1	3,3	2,2	2,4	2,1
Czerwonka	-9,8	1,9	-0,4	2,0	4,3
Krasnosielc	-3,9	-10,3	-2,5	-4,6	-3,7
Młynarze	-8,0	-14,4	-9,0	-13,9	5,5
Płoniawy-Bramura	-5,6	-3,2	-8,0	-6,1	-5,4
Sypniewo	-7,8	-15,3	-4,3	-5,0	-7,7
Olszewo-Borki	2,9	4,4	0,6	5,5	-0,1

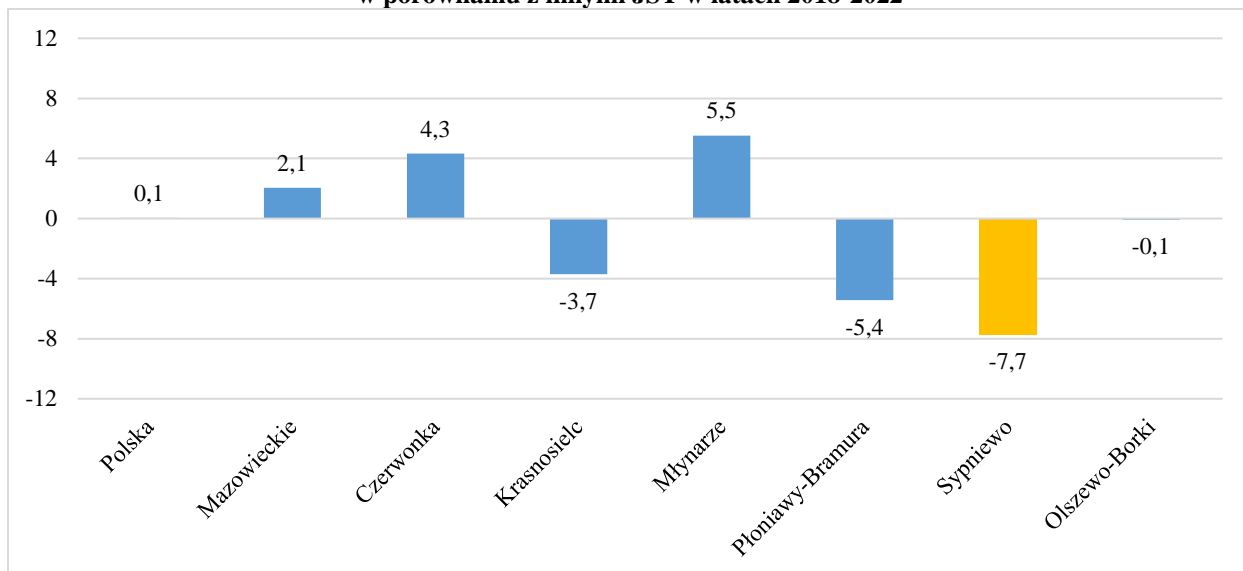
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 7 Saldo migracji - ogółem w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 8 Saldo migracji - ogółem w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Sypniewo w porównaniu z innymi JST w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kolejnym wskaźnikiem analizującym sytuację demograficzną jest wskaźnik przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1 000 osób. Przyrost naturalny a zatem różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów. Wartość dodatnia (powyżej zera) oznacza, że liczba urodzeń przewyższa liczbę zgonów, ujemna (poniżej zera) oznacza sytuację odwrotną. W tabeli nr 15 przedstawiono wskaźnik w gminie Sypniewo w porównaniu do innych jednostek terytorialnych w latach 2018-2022. Wskaźnik przyrostu naturalnego w gminie w analizowanym okresie czasu przyjmował w każdym roku wartości ujemne (poniżej zera). Najwyższe saldo przyrostu

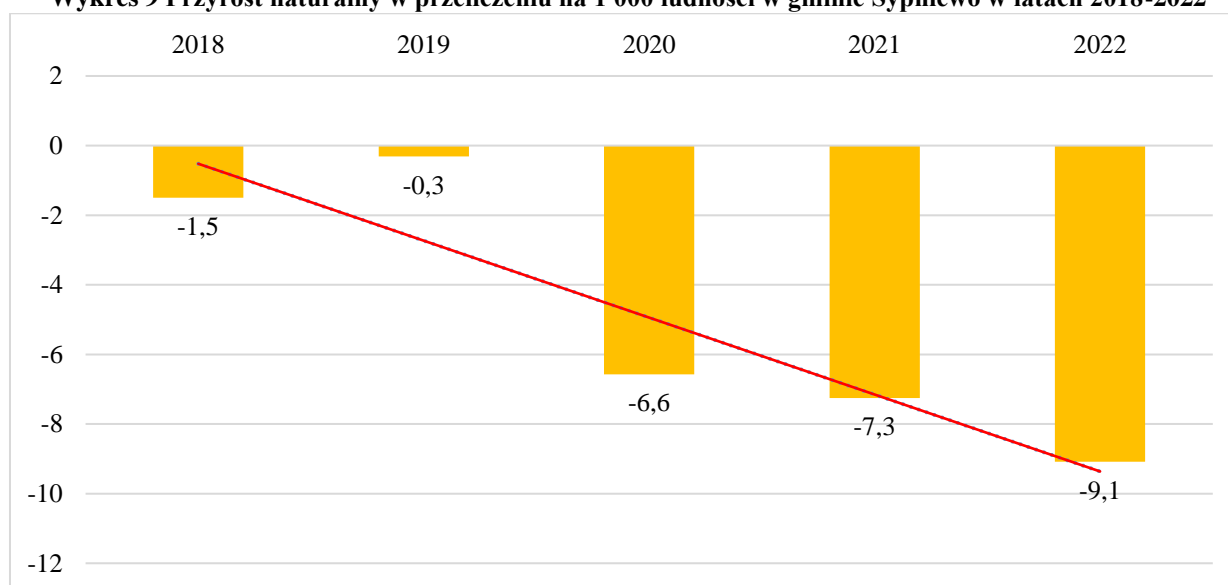
naturalnego w gminie odnotowano w 2019 r., wartość wyniosła wówczas (-0,3) od tego momentu wartość ta systematycznie spadała, natomiast w 2022 r. odnotowano najmniejszą wartość w analizowanym okresie czasu, która wyniosła (-9,1). Należy dodać, że jest to tym samym najniższa wartość dla wskaźnika spośród grupy porównawczej jednostek samorządu terytorialnego w 2022 r. Wśród pozostałych porównywanych jednostek w 2022 r. wartości dodatnie (powyżej zera) zanotowano jedynie w gminie Młynarze (0,6) oraz w gminie Olszewo-Borki (0,4).

Tabela 15 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Sypniewo i innych JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Przyrost naturalny na 1 000 ludności				
	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	-0,7	-0,9	-3,2	-5,0	-3,8
Mazowieckie	0,3	0,4	-2,0	-3,5	-2,2
Czerwonka	-6,4	-1,5	-9,3	-8,6	-3,5
Krasnosielc	-2,2	-0,8	-7,9	-7,3	-5,9
Młynarze	0,0	-0,6	-2,4	-7,9	0,6
Płoniawy-Bramura	-9,6	-5,0	-8,8	-10,1	-8,6
Sypniewo	-1,5	-0,3	-6,6	-7,3	-9,1
Olszewo-Borki	5,4	2,2	-0,8	-1,2	0,4

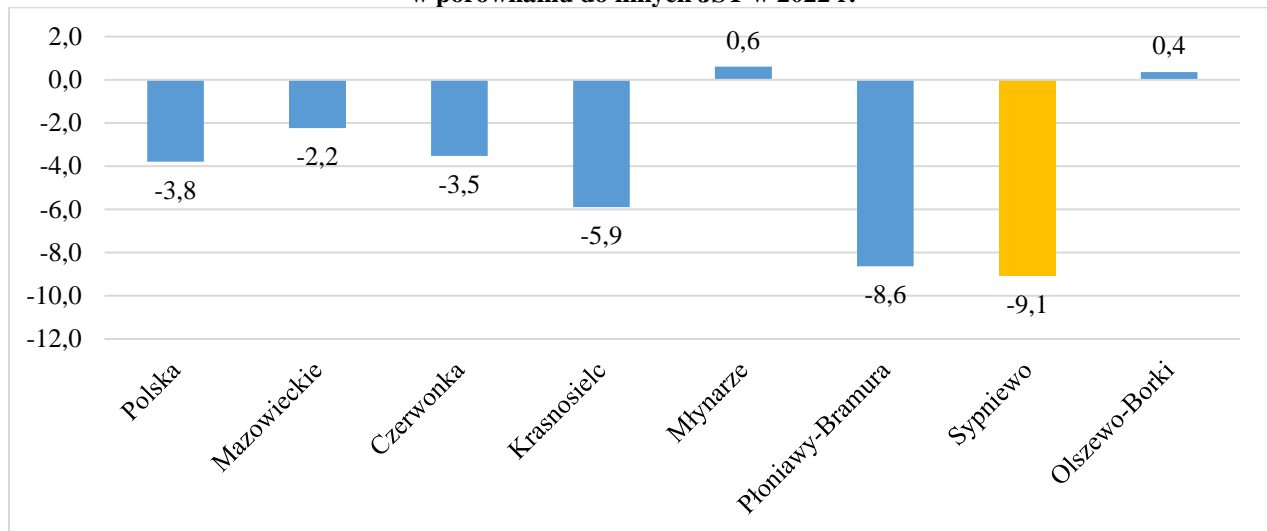
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 9 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 10 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Istotnym czynnikiem determinującym kwestię demograficzną danej jednostki terytorialnej jest analiza struktury wieku mieszkańców. Analiza wskaźnika pozwala na rozpoznanie wyzwań przed jakimi musi stanąć gmina w zakresie zapewnienia dostępności do usług publicznych dla poszczególnych grup wiekowych takich jak chociażby przedszkola, szkoły czy klub seniora. Analizując strukturę ludności wg ekonomicznych grup wieku w latach 2018-2022 należy stwierdzić ogólnopolski trend wzrostu odsetku ludności z grupy poprodukcyjnej (65 lat i więcej) w stosunku do dwóch pozostałych grup (ludność w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym). Nie inaczej sytuacja ma się w gminie Sypniewo gdzie z każdym rokiem odsetek osób w trzeciej grupie ekonomicznej wzrastał. Wartości dla tego wskaźnika pokrywają się z piramidą wieku przedstawioną we wcześniejszej części diagnozy demograficznej co świadczy o zjawisku regularnej tendencji starzenia się społeczeństwa w gminie Sypniewo. Odsetek osób w grupie poprodukcyjnej (65 lat i więcej) w gminie w ogóle społeczeństwa w badanym okresie czasu systematycznie wzrasta. W 2018 r. wartość wynosiła 33, natomiast w 2022 r. wskaźnik osiągnął wartość 42, a więc o 9 pp. większą w stosunku do początku analizowanego okresu czasu. Całość przekłada się na najmniej korzystną sytuację wskaźnika w stosunku do pozostałych porównywanych jednostek gdzie różnica w początkowym analizowanym okresie oraz na jej końcu była znacznie mniejsza (mniejsza dynamika zmiany struktury wiekowej społeczeństwa). Taki stan rzeczy pozwala na postawienie tezy o tym, iż społeczeństwo gminy w stosunkowo szybkim czasie starzeje się. Porównując wartość wskaźnika dla jednostek wyższego rzędu wynosiły one w 2022

r. odpowiednio dla woj. mazowieckiego 37, natomiast dla Polski było to 39. W przypadku wskaźnika ludności w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w gminie Sypniewo tendencja jest również niekorzystna. W analizowanym okresie czasu wartość wskaźnika wzrosła z 65 w 2018 r. do poziomu 75 w 2022 r. co przekłada się na wzrost o 10 pp. na przestrzeni kilku lat. W porównaniu do średniej dla woj. mazowieckiego (70) oraz Polski (70) sytuacja w gminie Sypniewo w tym wskaźniku jest również mniej korzystna. Najlepsza sytuacja ma miejsce w gminie Olszewo-Borki, gdzie wskaźnik obciążenia jest racjonalnie niski (63). Szczegółowo wskaźniki obciążenia demograficznego przedstawiono w poniższej tabeli nr 16.

Tabela 16 Wskaźniki obciążenia demograficznego w gminie Sypniewo w porównaniu z innymi JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Wskaźniki obciążenia demograficznego														
	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym					Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym					Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	65	67	68	69	70	118	121	121	122	124	35	37	37	38	39
Mazowieckie	68	70	69	70	70	113	114	112	112	113	36	37	36	37	37
Czerwonka	61	62	66	67	68	97	96	93	94	96	30	31	32	32	34
Krasnosielc	65	66	69	69	70	93	98	97	97	101	31	32	34	34	35
Młynarze	63	64	69	68	70	91	95	93	96	98	30	31	33	33	35
Płoniawy-Bramura	59	61	71	71	72	110	110	124	126	128	31	32	39	40	40
Sypniewo	65	67	72	74	75	104	108	112	118	124	33	35	38	40	42
Olszewo-Borki	56	57	61	62	63	71	74	70	73	76	23	24	25	26	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.2 Edukacja

Rozwój społeczno-gospodarczy każdej jednostki samorządu terytorialnego wymaga edukacji młodych osób, które stawiają pierwsze kroki w swoim życiu. Edukację należy rozpatrywać w dwóch kategoriach, na płaszczyźnie efektywności, jakości kształcenia uczniów oraz przez pryzmat infrastruktury czy wyposażenia placówek oświatowych kształcących młode pokolenie społeczeństwa. Poddając analizie wymiar edukacji w gminie powzięto podział na dwie główne kategorie tj. szkolnictwo przedszkolne oraz szkolnictwo podstawowe gdzie przedstawione zostały dane dotyczące m.in.: liczby placówek i oddziałów, liczby uczniów czy współczynnik skolaryzacji netto. Wartości poszczególnych wskaźników zestawieniu w porównaniu z innymi jednostkami terytorialnymi.

Edukacja przedszkolna

Na terenie gminy funkcjonują dwa ośrodki edukacyjne łączące szkolnictwo przedszkolne i podstawowe:

- Zespół Placówek Oświatowych w Sypniewie ul. Broniewskiego 2a, 06-216 Sypniewo:
 - nauczyciele zatrudnieni na pełen etat: 21 (ubyło 2)
 - zatrudnieni na nie pełen etat: 6 (przybyło 2)Łącznie: 27.
 - nauczyciele dyplomowani: 21,
 - nauczyciele mianowani: 2,
 - nauczyciele kontraktowi: 3,
 - nauczyciele początkujący: 1.
- Zespół Placówek Oświatowych w Gąsewie Poduchownym ul. Władysława Reymonta 12, 06-213 Sypniewo:
 - zatrudnieni na pełen etat: 16 (ubyło 2),
 - zatrudnieni w niepełnym etacie: 3 (przybyło 2).Łącznie: 19.
 - nauczyciele dyplomowani: 21,
 - nauczyciele mianowani: 2,
 - nauczyciele kontraktowi: 3,

- nauczyciele początkujący: 1.

Poniższe tabele nr 17 i 18 przedstawiają łączną liczbę placówek wychowania przedszkolnego i podstawowego w gminie Sypniewo jak również w pozostałych porównywanych jednostkach terytorialnych. Z poniższych tabel wynika, że liczba placówek obu szczebli edukacyjnych na terenie gminy w badanym okresie czasu była na tym samym poziomie.

Tabela 17 Liczba placówek wychowania przedszkolnego w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Placówki wychowania przedszkolnego - ogółem				
	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	22 157	22 318	22 354	22 430	b.d
Mazowieckie	3 665	3 683	3 691	3 687	b.d
Czerwonka	1	1	1	1	b.d
Krasnosielc	4	4	4	4	b.d
Młynarze	2	2	2	2	b.d
Płoniawy-Bramura	4	4	4	4	b.d
Sypniewo	2	2	2	2	b.d
Olszewo-Borki	8	8	8	8	b.d

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 18 Liczba placówek wychowania podstawowego w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Placówki wychowania podstawowego - ogółem				
	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	14 584	14 502	14 297	14 205	b.d
Mazowieckie	1 953	1 942	1 926	1 916	b.d
Czerwonka	1	1	1	1	b.d
Krasnosielc	4	4	4	4	b.d
Młynarze	1	1	1	1	b.d
Płoniawy-Bramura	4	5	5	5	b.d
Sypniewo	2	2	2	2	b.d
Olszewo-Borki	7	7	7	7	b.d

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W tabeli nr 19 przedstawiono wskaźniki liczby dzieci - ogółem, liczby dzieci przypadającą na 1 placówkę oraz dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego dzieci w wieku 3-5 lat w ujęciu – procentowym (%). W gminie Sypniewo w badanych okresie czasu od 2018 r., w którym liczba dzieci była najmniejsza (107) w kolejnych lat zauważalna była tendencja

wzrostowa. W 2021 r. całkowita liczba dzieci zamieszkująca na terenie gminy wyniosła 113. W porównaniu z gminami sąsiednimi sytuacja w gminie jest stosunkowo korzystna. Mniejszą liczbę dzieci odnotowano w dwóch porównywanych gminach, jednakże i w omawianych przypadkach również widoczna jest tendencja niewielkich wahań ogólnej liczby dzieci na przestrzeni lat. W porównaniu do sytuacji na szczeblu wojewódzkim oraz ogólnopolskim tendencja jest również wzrostowa, co świadczy o zwiększeniu liczby urodzeń, która później bezpośrednio przekłada się na wzrost liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego oraz podstawowego. Wzrost liczby dzieci na terenie gminy Sypniewo pociąga za sobą skutki większego obciążenia placówek, gdzie z tabeli przedstawionej poniżej wynika, że w 2021 r. na jedną placówkę przypadało 57 dzieci. Stanowi to tym samym w stosunku do porównywanych gmin największą wartość, natomiast mniejszą w porównaniu ze średnią dla woj. mazowieckiego (65) oraz Polski (66).

Tabela 19 Liczba dzieci, dzieci przypadająca na 1 placówkę, dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego dzieci w wieku 3-5 lat (%) w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Dzieci					Liczba dzieci przypadająca na 1 placówkę					Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego dzieci w wieku 3-5 lat (%)				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	1392920	1401026	1424536	1472572	b.d	62,8	62,7	63,7	65,6	b.d	87,3	88,5	85,2	88,3	b.d
Mazowieckie	225865	227633	232504	239424	b.d	61,6	61,8	62,9	64,9	b.d	93,5	93,5	90	92,5	b.d
Czerwonka	53	43	46	55	b.d	53	43	46	55	b.d	41,6	43,4	37,7	50,7	b.d
Krasnosielc	194	199	185	195	b.d	48,5	49,7	46,2	48,7	b.d	61	70,1	68,4	70,9	b.d
Młynarze	59	57	55	59	b.d	29,5	28,5	27,5	29,5	b.d	87,2	64,7	56,9	72,7	b.d
Płoniway-Bramura	149	147	144	144	b.d	37,2	36,7	36	36	b.d	63,8	64,9	68,2	68,8	b.d
Sypniewo	107	105	106	113	b.d	53,5	52,5	53	56,5	b.d	69,2	71,2	75	79,2	b.d
Olszewo-Borki	308	340	373	402	b.d	38,5	42,5	46,6	50,2	b.d	66,6	70,7	70,5	71,5	b.d

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Edukacja podstawowa

W roku szkolnym 2021/22 w gminie Sypniewo funkcjonowały dwie placówki szkolnictwa podstawowego:

- Szkoła Podstawowa im. por. Tadeusza Janeczko w Sypniewie, ul. Szkolna 1,
- Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Sypniewie ul. Broniewskiego 2a.

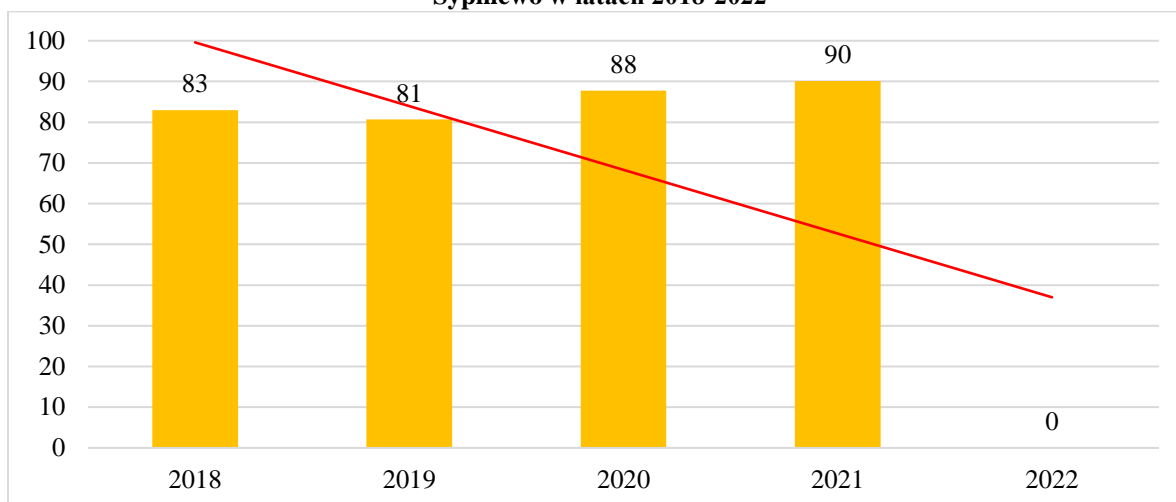
Wraz z rozpoczęciem nowego roku szkolnego w gminie Sypniewo swoją edukację rozpoczęło 270 uczniów. Zśród porównywanych gmin sąsiednich, gmina Sypniewo pod względem liczby uczniów plasuje się w środkowej części zestawienia. Na uwagę zasługują praktycznie stała liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych w analizowanym okresie czasu co przy obecnie występujących trendach spadku liczby urodzeń jest pozytywnym aspektem wyróżniającym gminę na tle sąsiednich jednostek samorządu terytorialnego. Kolejnym wskaźnikiem obrazującym sytuację szkolnictwa podstawowego w gminie Sypniewo jest wskaźnik liczby uczniów w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. W gminie wartość w 2021 r. wyniosła 90 co przekłada się na najwyższą wartość wskaźnika spośród porównywanych jednostek terytorialnych. Dla porównania wartość dla woj. mazowieckiego wyniosła 88 natomiast dla Polski 82 (Wykres nr 12).

Na dużą uwagę zasługują wskaźnik współczynnika skolaryzacji netto, który w gminie Sypniewo spośród wszystkich porównywanych jednostek terytorialnych jest najwyższy. W 2022 r. wyniósł on 98, przy czym średnia dla woj. mazowieckiego wyniosła (97) dla Polski (95) co przedstawiono w tabeli nr 20.

Tabela 20 Wskaźniki szkolnictwa podstawowego w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022

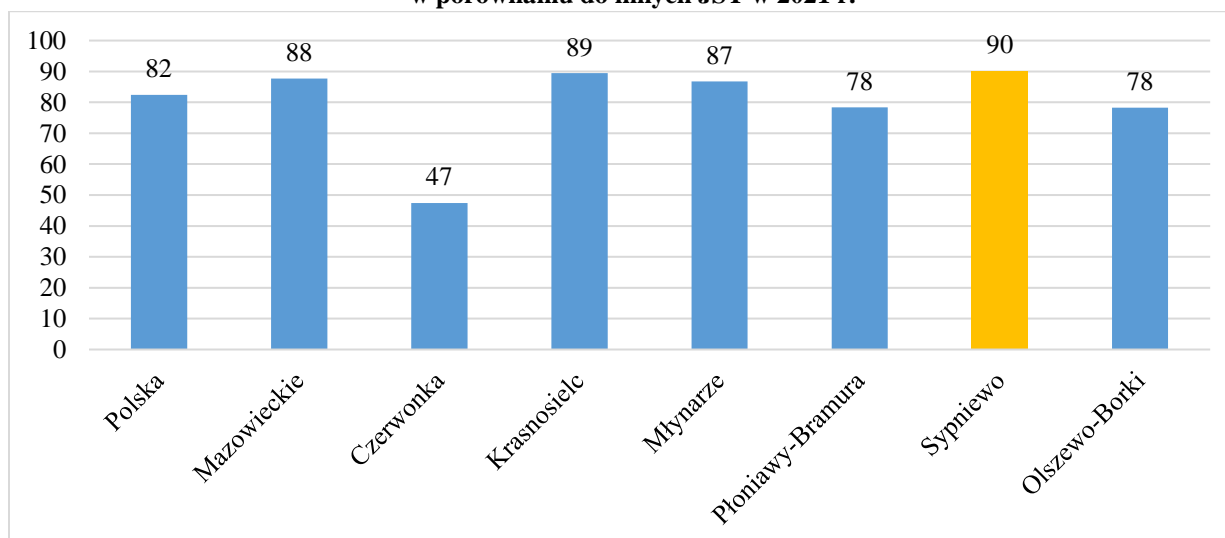
Jednostka terytorialna rok	Szkolnictwo podstawowe																								
	Ogółem placówki					Liczba uczniów					Współczynnik skolaryzacji netto					Liczba uczniów w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców									
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022					
Polska	14 584	14 502	14 297	14 205	b.d	3 043 162	3 064 937	3 094 150	3 123 409	b.d						94	94	95	95	b.d	79	80	81	82	b.d
Mazowieckie	1 953	1 942	1 926	1 916	b.d	463 224	467 799	476 173	483 290	b.d						97	97	98	97	b.d	86	86	86	88	b.d
Czerwonka	1	1	1	1	b.d	114	118	111	121	b.d						47	48	47	47	b.d	43	45	43	47	b.d
Krasnosielc	4	4	4	4	b.d	562	573	565	535	b.d						89	90	91	90	b.d	87	90	93	89	b.d
Młynarze	1	1	1	1	b.d	141	142	149	141	b.d						89	89	97	91	b.d	80	82	89	87	b.d
Płoniawy-Bramura	4	5	5	5	b.d	389	426	424	393	b.d						92	87	88	88	b.d	72	80	83	78	b.d
Sypniewo	2	2	2	2	b.d	275	262	267	270	b.d						95	96	96	98	b.d	83	81	88	90	b.d
Olszewo-Borki	7	7	7	7	b.d	862	850	861	858	b.d						80	80	81	76	b.d	80	79	79	78	b.d

Wykres 11 Liczba uczniów w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 12 Liczba uczniów w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Edukacja ponadpodstawowa

Na terenie gminy Sypniewo nie występują szkoły ponadpodstawowe dla tutejszej młodzieży. Dostępność oferty nauczania podstawowego dla młodzieży zamieszkującej gminę oferują m.in. stolica pow. makowskiego – Maków Mazowiecki, który w swojej ofercie oprócz edukacji przedszkolnej i podstawowej posiada również nauczanie na poziomie ponadpodstawowym. Dla młodzieży i osób chcących skorzystać z nauczania na poziomie wyższym oddalona jest pełna 100 km. od gminy Warszawa, która stanowi ważny element dla mieszkańców gminy w tym zakresie oferując szeroką bazę studiów wyższych oraz studiów podyplomowych gdzie mieszkańcy mogą pobierać nauki.

3.3 Sport, kultura i rekreacja

Korzystanie z dostępnych na terenie gminy dóbr i usług prowadzonych przez instytucje oddelegowane do zadań związanych z kulturą, sportem i rekreacyjną ma duży wpływ na jakość i komfort życia mieszkańców co przekłada się na poziom rozwoju społecznego danej jednostki terytorialnej. Placówki kultury, sportu i rekreacji zlokalizowane na terenie gminy za główny cel obierają sobie zagwarantowanie podstawowej dostępności do swoich usług dla mieszkańców a także poprzez prowadzoną działalność upowszechniania prozdrowotnych form spędzania czasu wśród mieszkańców. Działalność ta oparta jest m.in. na poszerzaniu zainteresowań kulturalnych mieszkańców gminy, organizację różnego rodzaju imprez gdzie społeczność lokalna ma dostęp do rozrywki jak również pełni ona element edukacyjny, w którym mieszkańcy mogą rozszerzać własne horyzonty o różnego rodzaju kulturę. Działalność ze strony instytucji samorządowych poza wymienionymi wyżej elementami stanowi również płaszczyznę dla aktywnego uczestnictwa społeczności lokalnej gdzie mieszkańcy mogą brać udział w zajęciach kulturalnych, zawodach sportowych i wielu innych wydarzeniach, będąc ich aktywnym uczestnikiem. Wszystkie wymienione wcześniej aspekty są ściśle powiązane z infrastrukturą jaką dysponuje gmina, gdzie wspomniane aktywności mogą być efektywnie realizowane przez społeczeństwo. Włączenie społeczności lokalnej zarówno w formie biernej jak i czynnej jest jednym z zadań władz gminnych czego rezultatem jest poziom aktywności społecznej mieszkańców.

Na terenie gminy Sypniewo za realizację zadań z dziedziny kultury odpowiada Gminny Ośrodek Kultury w Sypniewie, ul. Ostrołęcka 39A, który odpowiada za krzewienie kultury wśród mieszkańców, organizację imprez kulturalno-rozrywkowych jak również za aktywizację

i włączenie mieszkańców do czynnego uczestnictwa w życiu gminy. W ramach GOK funkcjonuje również Gminna Biblioteka Publiczna. Biblioteka łączy ludzi, informacje i idee, tradycję i nowoczesność, wzbogacając życie mieszkańców i budując lokalną społeczność. Gminna Biblioteka Publiczna w Sypniewie swoją działalnością obejmuje bibliotekę główną oraz Filię Biblioteczną w Gąsewie Poduchownym. Filia znajduje się w Domu Ludowym w Gąsewie. Zlokalizowana jest tak, aby dorośli czytelnicy mieli łatwy dostęp do zbiorów bibliotecznych oraz tak, by dzieci mogły korzystać z oferty bibliotek w wolnym czasie oraz podczas przerw lekcyjnych. Wnętrze biblioteki wymaga generalnego remontu i modernizacji. Aktualnie jest przeprowadzana wymiana stolarki drzwiowej i okiennej. GBP Sypniewo mieści się w Zabytkowym Dworcu Modrzewiowym. Biblioteka główna także wymaga modernizacji wnętrza, tak, aby było ono przyjaźniejsze, nowocześniejsze i dostosowane dla współczesnych użytkowników biblioteki. Gminna Biblioteka Publiczna w Sypniewie kieruje swą działalność na rozwijanie i popularyzowanie czytelnictwa w społeczności lokalnej za pomocą promocji książki w Internecie, współpracy ze szkołami i przedszkolami. Biblioteka prowadzi elektroniczne wypożyczanie książek poprzez program MAK+. Aktualnie trwa katalogowanie księgozbioru w komputerowej bazie, co pozwoli na w pełni zautomatyzowaną obsługę biblioteczną. Czytelnicy mają możliwość zamawiania książek za pomocą Facebooka, poczty internetowej oraz telefonicznie - tzw. „Książka na telefon”. Na koniec 2022 r. księgozbiór bibliotek wynosił 16 033 egzemplarzy książek, w tym: Gminna Biblioteka Publiczna w Sypniewie: 10 132 woluminów Filia biblioteczna w Gąsewie Poduchownym 5 901 woluminów Książki zakupywane są ze środków od organizatora oraz ze środków pozyskanych w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych. Zbiory bibliotek wzbogaca się w książki o tematyce dostosowanej do potrzeb i wymagań czytelników. Biblioteka śledzi rynek wydawniczy, wzbogaca księgozbiory o nowości książkowe. Księgozbiór Biblioteki ma charakter uniwersalny, obejmuje wszystkie dziedziny wiedzy. Zbiory są uzupełniane systematycznie Przez cały rok prowadzony jest profil na Facebooku, na którym umieszczane są aktualności dotyczące Biblioteki, zdjęcia nowości książkowych, przeprowadzane są konkursy, przekazywane są znaczące informacje, itp. Aktualnie trwają prace nad utworzeniem strony internetowej, tak, aby dostęp do informacji dla czytelników był szybszy i pełniejszy. Biblioteka prowadzi szereg działań z czytelnikiem mających na celu promowanie i rozwój zainteresowań czytelniczych. Można tu wymienić lekcje biblioteczne dla uczniów i przedszkolaków, organizację spotkań czytelniczych

i spektakli, czy organizacja konkursów plastycznych. Biblioteka realizuje zadania w dziedzinie edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę oraz upowszechniania i inicjowania działań kulturalnych. Ponadto, kultywuje polskie zwyczaje Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sypniewie oraz Urzędem Gminy w Sypniewie. Aby podnieść solidarność społeczną, upowszechniać promocję produktu regionalnego, zagospodarować czas mieszkańcom, Gminna Biblioteka Publiczna w Sypniewie cyklicznie organizuje wydarzenia kulturalne. Wydarzenia dostosowane są do poszczególnych grup społecznych. Wśród najważniejszych i zarazem najbardziej popularnych imprez okolicznościowych znajdują się m.in Zapusty Gminne, organizacja ferii zimowych dla dzieci, Festyn Gminny, Organizacja zajęć wakacyjnych oraz wycieczek dla dzieci w czasie wakacji, współorganizacja wraz z GKRPA działań mających na celu zwalczanie wszelkiego rodzaju uzależnień wśród dzieci i młodzieży, organizacja wigilii dla Seniorów. W ostatnim czasie placówki kulturowe na terenie gminy były organizatorem taki wydarzeń jak:

- czytanie na świeżym powietrzu: uczestnicy głównie najmłodszy mieszkańcy mieli możliwość wysłuchania kilku bajek, wzięcia udziału w przygotowanych zagadkach ze znajomości treści bajek,
- organizacja wycieczki do Dino Parku, w której uczestnicy mieli możliwość m.in.: zwiedzenia ścieżki edukacyjnej, mini-zoo, wioski neandertalskiej, muzeum skamieniałości i wiele innych,
- warsztaty tworzenia latawców,
- wycieczka rowerowa oraz turniej piłki nożnej, gdzie uczestnicy wzięli udział w rozgrywce sportowej, wspólnych grach,
- zajęcia sportowe w świetlicy wiejskiej, której celem było przeciwdziałanie uzależnieniom od komputera oraz Internetu wśród najmłodszych,
- zajęcia teatralne podczas, których dzieci mają możliwość szlifowania własnych umiejętności aktorskich i nie tylko,
- festyn gminny z występem zespołów muzycznych i atrakcjami dla mieszkańców,
- warsztaty florystyczne dla seniorów, w których to uczestnicy mieli możliwość rozwinięcia ich zdolności manualne w połączeniu z kreatywnością. Drugą częścią było puszczenie wianków oraz ognisko integracyjne,

- ekologiczny piknik rodzinny, w którym najmłodszy mieli możliwość uczestniczyć w spotkaniu z pracownikami PSSE w Makowie Mazowieckim, warsztatach ekologicznych, warsztatach sadzenia roślin antysmogowych,
- uroczystości Jubileuszowe 100-lecia Orkiestry Dętej OSP Gąsewo oraz Gminne Obchody Dnia Strażaka. Obchody poprzedziła Msza Święta, w kolejnym etapie uroczystości wręczono odznaczenia dopełnione poprzez przedstawienie historii i koncert Orkiestry OSP Gąsewo,
- organizacja z okazji Dnia Kobiet, w którym kobiety aktywnie działające na rzecz gminy, kobiety pełniące funkcję radnych oraz sołtysów i pozostałe kobiety z UG w Sypniewie wzięły udział w koncercie,
- spotkanie warsztatowe z PSP w Makowie Mazowieckim z zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
- wydarzenie „Zapusty Gminne”, w którym mieszkańcy brali udział w konkursie kulinarnym w czterech kategoriach, połączony z występem artystycznym kabaretu „Rozumisz” i koncertem zespołu Everest,
- ferie zimowe w dniach 15.02-24.02.

Na terenie gminy w bezpośrednim sąsiedztwie GOK oraz Zespołu Placówek Oświatowych znajdują się boisko sportowe, na którym młodzież uczęszczająca do pobliskiej placówki edukacyjnej jak i pozostali mieszkańcy mogą czynnie uprawiać sport jak i podtrzymywać swoją kondycję zdrowotną. Boisko sportowe jest też miejscem odbywania się imprez sportowych oraz kulturalno-rozrywkowych organizowanych przez instytucje kultury działające na terenie gminy.

W kwestii płaszczyzny rekreacyjnej gmina może pochwalić się licznymi walorami przyrodniczymi, dużym zalesieniem, czystym środowiskiem naturalnym gdzie mieszkańcy gminy jak również odwiedzający gminę turyści mają możliwość spędzenia wolnego czasu korzystając z wszelkich dobroci przyrodniczych. Warto wspomnieć ponadto o istnieniu na terenie gminy przy ul. Ostrołęckiej 47a, lokalizacji klubu Capitol Club Sypniewo, który jest rozpoznawalnym punktem na mapie klubowej w okolicy jak i w województwie, oferującym swoim uczestnikom rozrywkę przy muzyce popularnych DJ z całego kraju. Wydarzenia rozrywkowe odbywają się w piątki i soboty gromadząc dużą część uczestników.

3.4 Turystyka i dziedzictwo kulturowe

Postrzegając atrakcyjność turystyczną należy przyjąć wiele czynników, które wpływają na całokształt potencjału turystycznego danego miejsca, regionu. Wyróżnia się podstawowy podział determinujący atrakcyjność turystyczną tj. walory przyrodnicze oraz antropogeniczne. Do walorów antropogenicznych zaliczyć można m.in.: wody powierzchniowe, ukształtowanie powierzchni, czy florę roślinną. Czynniki antropogeniczne skupione są głównie wokół walorów związanych z wszelką architekturą. Do tych elementów zaliczyć można m.in.: dostępną infrastrukturę turystyczną (bazę noclegową, punkty gastronomiczne, ciągi komunikacyjne), tereny wypoczynkowe i miejsca rekreacyjne, szlaki turystyczne, obiekty dziedzictwa kulturowego czy obiekty sportowe. Gmina Sypniewo jest obszarem posiadającym bogate walory przyrodnicze oraz kulturowe. Znaczna część terenu gminy jest zalesiona przez różnorodne gatunki drzew, krzewów oraz roślin co przekłada się na dużą atrakcyjność i różnorodną florę roślinną. W połączeniu z występującym korzystnym mikroklimatem stanowi atrakcyjne miejsce do wypoczynku zarówno dla mieszkańców gminy jak i mieszkańców gmin ościennych, którzy w wolnym czasie mają możliwość regeneracji i odpoczynku jak również obcowania bezpośrednio z przyrodą. Cały obszar gminy Sypniewo należy do obszaru „Zielonych Płuc Polski. W dniu 1 maja 2021 r. na terenie gminy został oficjalnie otwarty punkt konsultacyjny programu „Czyste Powietrze”, który jest do dyspozycji interesantów w godzinach pracy Urzędu. Punkt udziela wszystkim zainteresowanym nieodpłatnej pomocy w zakresie przygotowania i sporządzenia wniosków o dofinansowanie do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, a w fazie finalizacji rozliczenia otrzymanej dotacji. W 2022 r. punkt przyjął 17 wniosków o dofinansowanie, część z nich została zweryfikowana pozytywnie i wnioskujący mogli otrzymać rekompensatę poniesionych kosztów termomodernizacyjnych. Elementem wpływającym na atrakcyjność turystyczną i posiadany kapitał środowiskowy są grunty leśne oraz obszary prawnie chronione. Powierzchnia ogólna gruntów leśnych na terenie gminy w 2022 r. wyniosła 3 325 z czego 1 496 stanowiły grunty publiczne, natomiast 1 829 grunty prywatne. Obszar prawnie chroniony na terenie gminy wyniósł 7 000, niestety na terenie gminy brak elementem objętych ochroną prawną (Tabela nr 21).

Tabela 21 Wskaźniki dotyczące gruntów leśnych i obszarów chronionych w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.

Jednostka terytorialna rok	Powierzchnia ogółem [ha]	Grunty leśne					Obszary prawnie chronione				
		Ogółem	Publiczne	Prywatne	Ogółem	Parki narodowe	Rezerwy przyrody	Parki krajobrazowe razem	Obszary chronionego krajobrazu razem	Użytki ekologiczne	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
Polska	31 270 525	9 476 926	7 692 449	1 784 476	10 113 949	315 234	171 336	2 613 465	7 026 138	56 089	117 101
Mazowieckie	1 518 279	843 543	471 159	372 384	1 056 876	38 476	19 543	173 189	835 722	1 883	5 435
Czerwonka	6 030	4 715	1 977	2 738	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d
Krasnosielc	8 216	5 345	3 416	1 929	40	0	40	0	0	0	0
Młynarze	4 409	2 518	213	2 304		b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d
Płoniawy-Bramura	3 489	3 444	1 185	2 259	616	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d
Sypniewo	7 248	3 325	1 496	1 829	7 000	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d
Olszewo-Borki	15 223	8 851	4 054	4 797	8 070	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie gminy funkcjonują ponadto cztery obwody łowieckie tj.:

- Koło Łowieckie „Świt” w Sulisze – obwód łowiecki nr 77, 78,
- Koło Łowieckie „Sarna” w Ostrołęce – obwód łowiecki nr 65, 76,
- Koło Łowieckie „Wisła” w Warszawie – obwód łowiecki nr 91,
- Koło Łowieckie „Jeleń” w Ożarowie Mazowieckim – obwód łowiecki nr 7.

Gmina Sypniewo poza wcześniej wspomnianą atrakcyjnością przyrodniczą na swoim terenie posiada kilka obiektów lokalnego dziedzictwa kulturowego, które stanowią ważny element zarówno turystyczny jak i tożsamościowy wokół, których mieszkańcy gminy identyfikują się, jak również stanowią ważny element społeczno-historyczny. Do najważniejszych obiektów kulturowych na terenie gminy zaliczyć można:

- kaplica św. Wawrzyńca (z 1822 r.): zlokalizowana jest na cmentarzu grzebalnym w miejscowości Gąsiewo Poduchowne. Kaplica została zbudowana przy udziale księdza Wawrzyńca Antoniego Gutowskiego, sufragana pułtuskiego, biskupa garasceńskiego, w 1832 roku. Budowla o charakterze klasycystycznym, orientowana, zbudowana z cegły. Kształt na planie ośmioboku z węższym i niższym prezbiterium, które zamknięte jest trójbocznie. W ołtarzu głównym można podziwiać św. Wawrzyńca, w lewym św. Izydora Oracza, w prawym św. Józefa z Dzieciątkiem Jezus. Na ścianie widnieje tablica fundacyjna z czarnego marmuru z datą 1832 oraz cztery tablice epitafijne¹⁰,
- drewniana plebania w Sypniewie (z 1862 r.),
- murowana plebania w Sypniewie (z 1921 r.),
- Dom Ludowy w Gąsiewie (z 1925 r.),
- mogiła powstańców w Glinkach Starych: w czasie powstania w 1830 r. w miejscowości znajdował się ośrodek dla rannych. W kolejnym powstaniu w 1863 r. powstał kopiec, w którym pochowano 9 powstańców. Na kopcu znajdują się figura Najświętszej Marii Panny¹¹,
- wiatrak (paltrak) w Maminie: jeden z charakterystycznych obiektów dziedzictwa kulturowego w gminie. Obiekt w 1962 r. został wpisany do rejestru zabytków.

Elementem wpisującym się w rozwój turystyczny danego obszaru jest dostępność i jakość infrastruktury towarzyszącej, do której zaliczamy m.in. bazę noclegową czy dostęp do obiektów

¹⁰ <http://www.polskaniemzwykla.pl/web/place/42047,gasewo-poduchowne-kaplica-sw--wawrzynca.html>

¹¹ <https://www.powiat-makowski.pl/asp/park-w-starych-glinkach,348,artykul,2,6027>

gastronomicznych. Na terenie gminy funkcjonuje jeden podmiot świadczący tego rodzaju usługi, jakim jest „Agroturystyka Sypniewo Janusz Dorota Długołęccy”, zlokalizowany przy ul. Witosa 21 w Sypniewie. Podmiot dla swoich klientów ma do dyspozycji łącznie 12 miejsc noclegowych z dostępem do bezprzewodowego Internetu. Na terenie obiektu znajdują się sad z różnymi odmianami drzew owocowych do dyspozycji klientów. Agroturystyka poza wcześniej wymienionymi zaletami posiada nieopodal wiele elementów przyrodniczych w postaci łąk, pól oraz terenów leśnych. Ponadto nieopodal goście mają możliwość korzystania ze strzeżonego kąpieliska i wypożyczalni kajaków przy zalewie (rzeka Orzyc). Do atrakcji turystycznych zlokalizowanych w pobliżu zaliczyć można m.in.:

- kościół z XV wieku w Makowie Mazowieckim,
- Muzeum Romantyzmu w Opinogórze,
- Zamek książąt Mazowieckich w Ciechanowie,
- Sanktuarium św. St. Kostki w Rostkowie,
- park dworski i kapliczkę w Glinkach Starych.

3.5 Kapitał społeczny

To w jaki sposób kształtują się kapitał społeczny w głównej mierze zależy od zaangażowania społeczności lokalnej we współpracy z władzami gminy. Kapitał społeczny W gminie Sypniewo oceniony został na podstawie analizy wskaźnika fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na parytet ludnościowy. W ciągu ostatnich 5 lat na terenie gminy nie odnotowano nowo zarejestrowanego podmiotu zakwalifikowanego do grupy stowarzyszeń, fundacji i organizacji społecznych. Natomiast dużym wyróżnikiem jest wskaźnik istniejących fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców. Co należy uznać za pozytywną tendencję świadczącą o rozwoju sektora organizacji pozarządowych na terenie gminy. Przekłada się tym samym na poziom aktywności lokalnej społeczności, rozwój kapitału społecznego, a także pełni rolę identyfikacji mieszkańców z gminą, poczuciem przynależności oraz dbałością o jej aktualny stan jak i nadchodzącą przyszłość.

W 2022 r. wartość dla tego wskaźnika w gminie wyniosła 41, co jest wynikiem lepszym od trzech z porównywanych gmin sąsiednich i nieco gorszym od średniej dla Polski wynoszącej 43 oraz gorszym niż średnia dla woj. mazowieckiego, której wartość wyniosła odpowiednio 51. W tabeli nr 22 przedstawiono szczegółowo zakres omawianego wskaźnika. Istotną funkcję na terenie gminy pełnią organizację pozarządowe, do których należą Ochotnicze Straże Pożarne

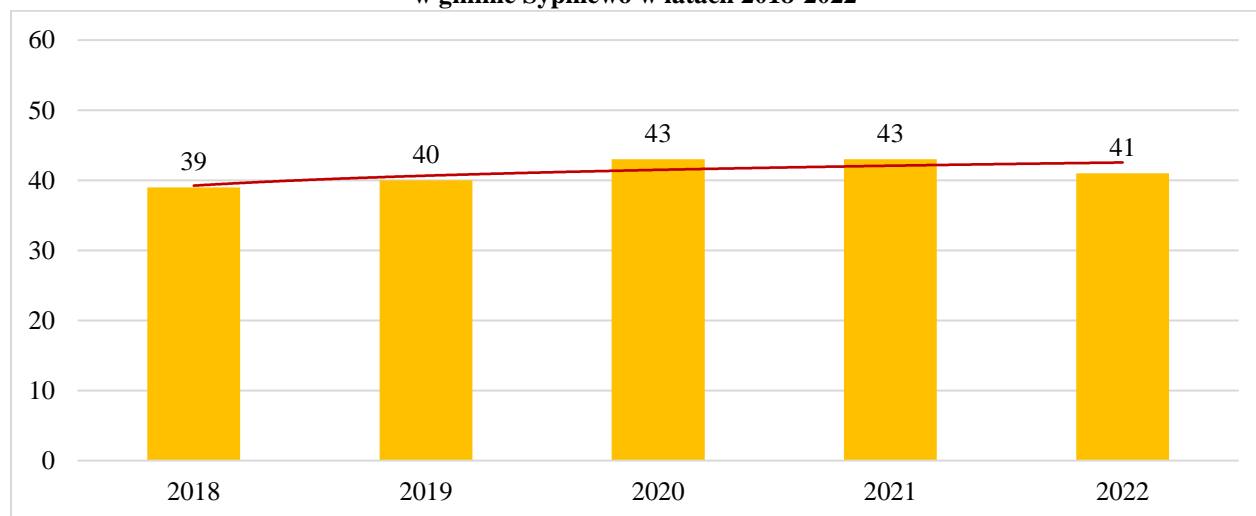
(OSP), które poza działalnością związaną głównie ze zwalczaniem wystąpień pożarów oraz funkcją ratowniczą, prowadzą one również działalność kulturalną i oświatową.

Tabela 22 Kapitał społeczny - wybrane wskaźniki w gminie Sypniewo w porównaniu z innymi JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 000 mieszkańców					Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 000 mieszkańców				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	2	2	1	2	2	37	38	40	41	43
Mazowieckie	2	3	2	2	3	44	46	47	49	51
Czerwonka	4	4	0	0	4	38	42	43	39	39
Krasnosielc	0	0	0	0	2	33	33	35	35	37
Młynarze	0	6	0	0	0	40	46	48	49	49
Płoniawy-Bramura	0	2	2	0	2	35	37	41	42	44
Sypniewo	0	0	0	0	0	39	40	43	43	41
Olszewo-Borki	1	2	1	3	3	21	24	23	26	28

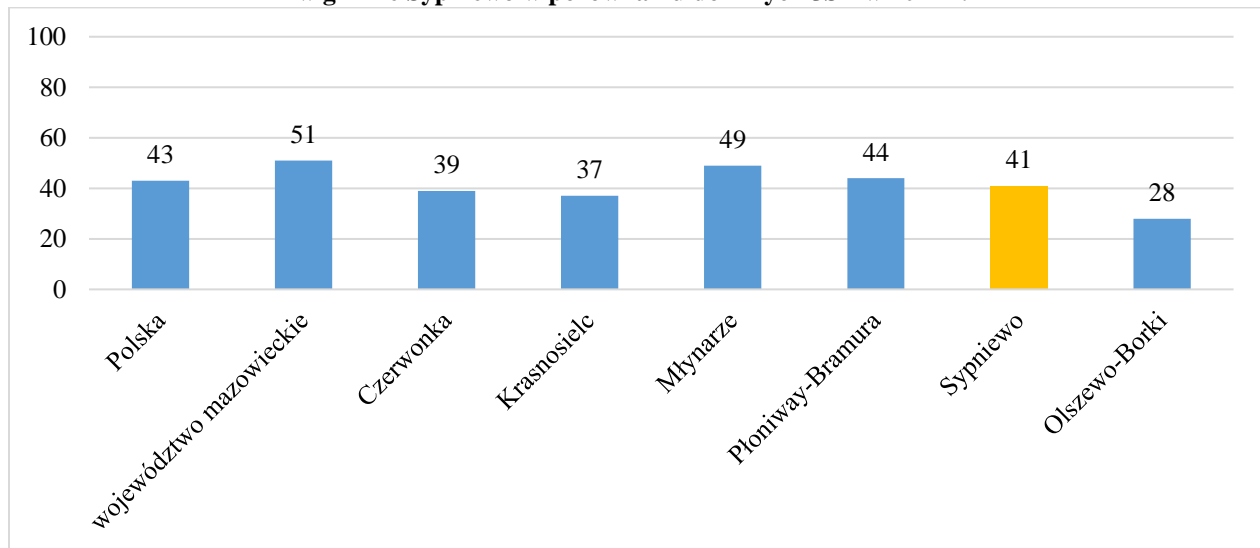
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 13 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 14 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Elementem wpływającym na kapitał społeczny jest tzw. współpraca międzysektorowa. Współpraca międzysektorowa jest zatem zdolnością budowania relacji pomiędzy różnymi sektorami życia społecznego - publicznym, prywatnym i społecznym, w której łączą one siły, by osiągnąć wspólnie zamierzony cel. Istotną cechą jest fakt, że działania podejmowane przez każdy z sektorów są zgoła inne, pełnią inną rolę oraz posiadają różny zakres kompetencji swojej działalności. Jednakże różnorodność podmiotów w połączeniu daje możliwości bardziej skutecznego i efektywnego działania co przekłada się na znacznie skuteczniejsze osiągnięcie wyznaczonych celów. W celu nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi rada gminy podjęła *Uchwałę Nr XL/276/2022* Rady Gminy Sypniewo z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Gminy Sypniewo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023”.

W niniejszej uchwale przyjętej przez radę gminy możemy przeczytać, że celem głównym współpracy Gminy Sypniewo z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego jest rozwój gminy oraz poprawa warunków życia mieszkańców oraz kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym, poprzez budowanie partnerstwa pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi.

Do celów szczegółowych programu należy:

- kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym,
- stworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej gminy Sypniewo,
- integracja podmiotów kreujących politykę lokalną w sferze zadań publicznych wymienionych w art. 4 ustawy,
- ugruntowanie pozycji organizacji pozarządowych jako partnerów samorządu w działaniu na rzecz lokalnego rozwoju lokalnego,
- realizacja przepisów dotyczących współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi, polegająca na zapewnieniu wykonania zadań publicznych gminy,
- aktywacja organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków spoza budżetu gminy, w tym funduszy unijnych.

Uchwała wyróżnia również zakres współpracy w ramach Programu Współpracy, którymi są:

- zlecenia organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie,
- wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działania,
- konsultowania z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy, projektów aktów normatywnych dotyczących działalności pożytku publicznego i wolontariatu,
- umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie.

Kapitał społeczny to oprócz działalności organizacji pozarządowych również aktywność obywatelska społeczności lokalnej gminy czyli innymi słowy aktywność wyborcza. W wyborach parlamentarnych do Sejmu i Senatu w 2019 r. w gminie Sypniewo uprawnionych do głosowania było 2 605 osób. Frekwencja wyniosła wówczas 60,31 % co przełożyło się na 1 571 wydanych kart przy 1 550 głosów ważnych. Frekwencja w gminie Sypniewo była o ponad 4 pp. większa od frekwencji w pow. makowskim (56,06%) i nieznacznie mniejsza od frekwencji ogólnopolskiej (61,74%). W porównaniu do woj. Mazowieckiego (69,74 %) frekwencja w gminie była już znacznie mniejsza o ponad 9 pp. (Tabela nr 23). Na podstawie niniejszej tabeli można wywnioskować, że mieszkańcy gminy Sypniewo charakteryzują się stosunkowo wysoką aktywnością obywatelską. Wysoki potencjał aktywności obywatelskiej może również przekładać

się na równie wysoki potencjał społeczny w sprawy lokalne, istotne z punktu widzenia mieszkańców.

Tabela 23 Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych do Sejmu i Senatu w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2019 r.

Frekwencja wyborcza w wyborach Sejmu i Senatu w 2019 r.	
Jednostka rok	2019
Polska	61,74
Mazowieckie	69,46
pow. makowski	56,06
Gmina Sypniewo	60,31

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PKW

3.6. Ochrona zdrowia

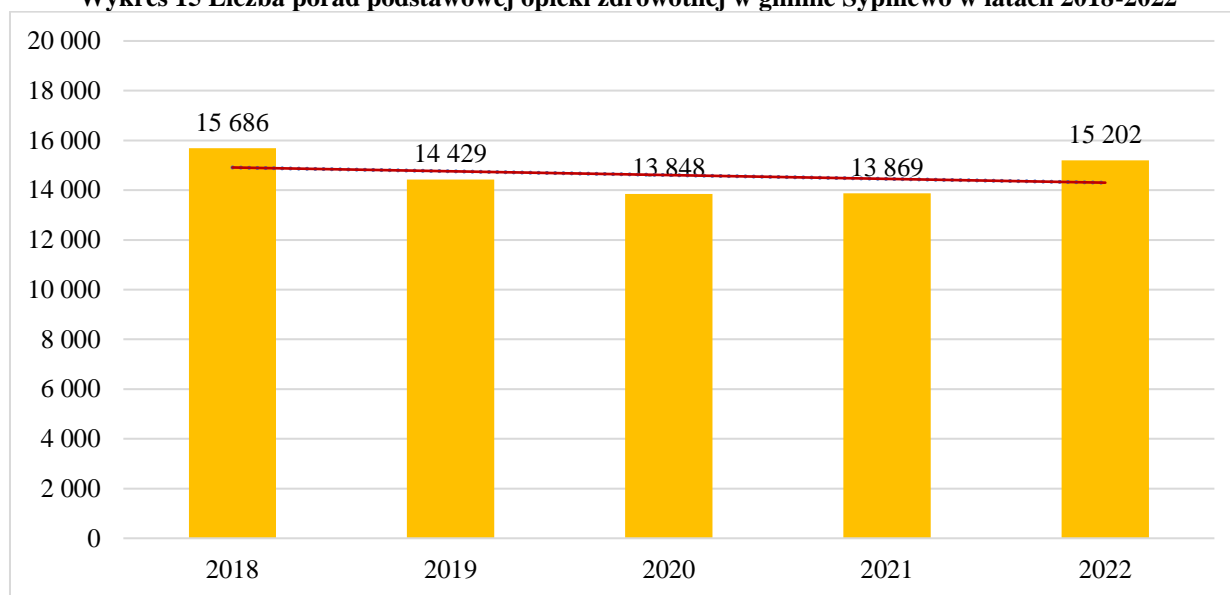
W świetle przepisów prawa do zadań własnych jednostki samorządu lokalnego w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy w szczególności:

- opracowywanie i realizacja oraz ocena efektów programów polityki zdrowotnej wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy,
- inicjowanie i udział w wytyczaniu kierunków przedsięwzięć lokalnych zmierzających do zaznajamiania mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami,
- podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy.

Na terenie gminy Sypniewo świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej udzielana są przez jedną placówkę podstawowej opieki zdrowotnej - Przychodnia lekarska, ul. Witosa 2. Zakres zadań realizowanych przez placówkę POZ w gminie Sypniewo to m.in.: podstawowa opieka zdrowotna, medycyna szkolna, medycyna pracy, medycyna rodzinna, szczepienia. Te i inne usługi realizowane są poprzez: poradnię lekarza POZ, poradnię pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, poradnię położnej środowiskowo-rodzinnej, poradnię lekarza POZ dla dzieci, gabinet medycyny szkolnej, gabinet zabiegowy, punkt szczepień, poradnię dziecięcą, poradnię ginekologiczno-położną, poradnię medycyny pracy. Na terenie gminy funkcjonują również jeden punkt apteczny „Balcerzak Alina”, w którym mieszkańcy mogą realizować recepty wystawione przez specjalistów medycyny.

Ocena sytuacji w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców gminy jest mierzalna dzięki m.in. danym o udzielonych poradach podstawowej opieki zdrowotnej. W 2018. r. całkowita liczba porad POZ wyniosła 15 686, liczba ta w następnych dwóch latach spadała, a w 2021 r. ponownie zaczęła rosnąć, gdzie w 2022 r. wyniosła 15 202 porad lekarskich udzielonych przez placówki opieki zdrowotnej na terenie gminy (Wykres nr 15).

Wykres 15 Liczba porad podstawowej opieki zdrowotnej w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kolejnym wskaźnikiem obrazującym sytuację w kwestii ochrony zdrowia w gminie Sypniewo są wydatki w Dziale 851 – Ochrona zdrowia. Wydatki w analizowanym okresie czasu 2018-2022 ulegały znacznym wahaniom. Tendencja wzrostowa występowała między 2018 a 2021 r. Najwyższą sumę wydatków osiągnięto w 2021 r. wówczas wydatki wyniosły 122 821 zł. Rok później suma ta wyniosła już tylko 30 770 zł. Co jest spadkiem wydatków o prawie 100 000 zł. Niższą sumą wydatków w 2022 r. odnotowano jedynie w gminie Młynarze (22 333 zł.). Co warto podkreślić to fakt, że w gminie Sypniewo jak i w każdej z porównywanych gmin wydatki na ochronę zdrowie w analizowanym okresie ulegały dość znacznym wahaniom jest to spowodowane wieloma zmiennymi, planami inwestycyjnymi, projektem budżetu itd.

Tabela 24 Wydatki w dziale 851 - Ochrona zdrowia w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Wydatki w dziale 851 - Ochrona zdrowia - ogółem				
	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	1 817 352 277	1 895 881 473	2 017 586 106	2 222 993 373	2 468 176 519
Mazowieckie	457 304 171	419 068 820	477 188 820	511 673 058	568 524 539
Czerwonka	16 630	20 402	19 401	41 240	35 430

Krasnosielc	70 602	75 639	58 479	111 187	101 901
Młynarze	24 142	25 253	16 035	39 973	22 333
Płoniawy-Bramura	60 808	81 052	51 003	87 683	124 896
Sypniewo	89 407	101 780	114 201	122 821	30 770
Olszewo-Borki	130 203	127 073	153 397	228 948	213 381

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

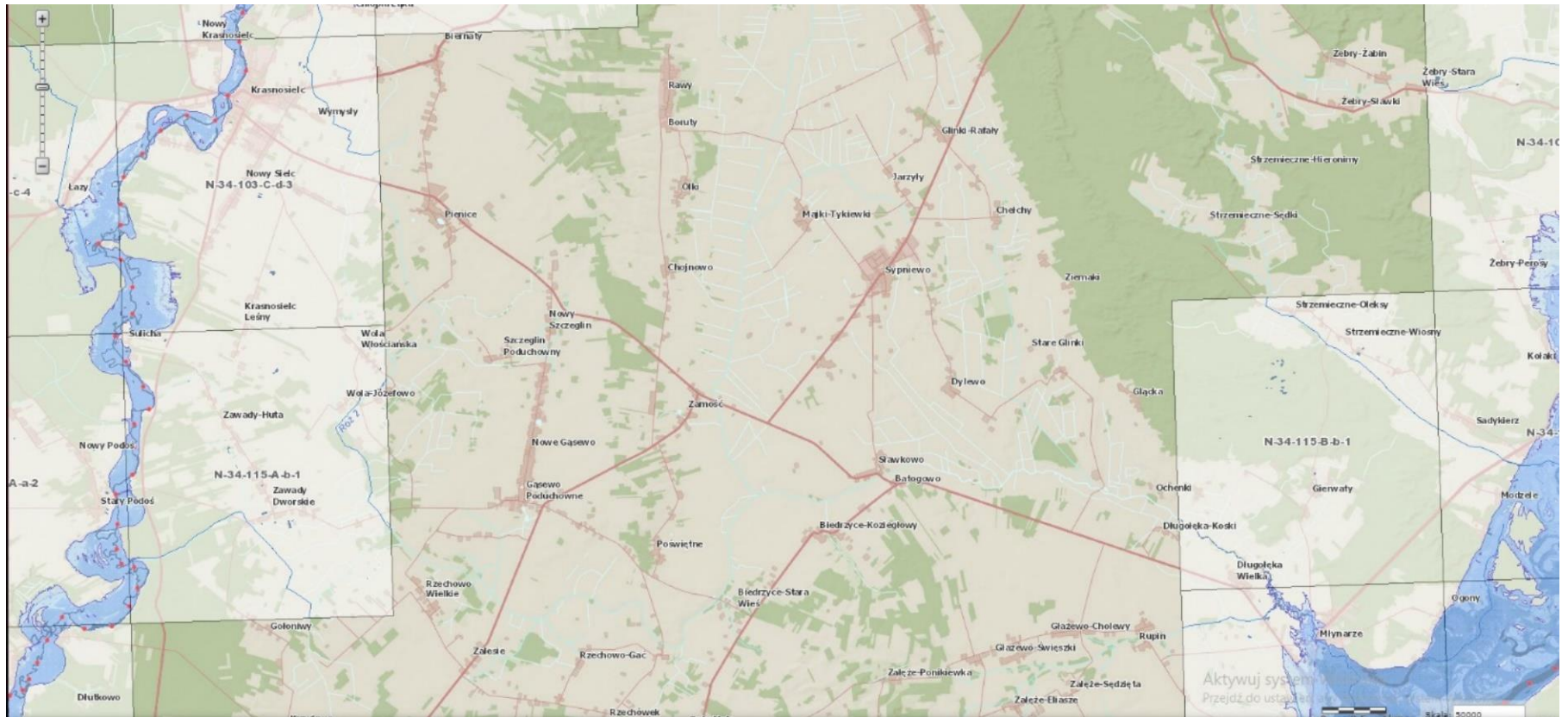
3.7 Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest niczym innym jak składową warunków i instytucji chroniących obywateli, ustrój oraz suwerenność przed wszelkiego rodzaju negatywnymi zjawiskami grożącymi dla zakłócenia ładu prawnego. Skuteczność i sprawne działanie instytucji publicznych odpowiedzialnych za szeroko rozumiane bezpieczeństwo wpływa nie tylko na prawidłowe funkcjonowanie danej jednostki terytorialnej ale i indywidualne poczucie bezpieczeństwa każdego z osobna. Za poziom bezpieczeństwa na terenie gminy Sypniewo odpowiada szereg różnego rodzaju instytucji publicznych, do których zaliczyć można m.in.: Komendę Powiatową Policji w Makowie Mazowieckim, ul. Łąkowa 3, która realizują całodobowo zadania z zakresu bezpieczeństwa oraz ładu i porządku publicznego na terenie całego powiatu w tym również gminy. Ponadto na terenie gminy funkcjonują Posterunek Policji w Krasnosielcu zlokalizowany przy ul. Rynek 31, który jest dostępny dla interesantów w każdy poniedziałek w godz. 10-14. Ważnym elementem w systemie bezpieczeństwa publicznego są istniejące na terenie gminy jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP). Na terenie gminy funkcjonuje 8 tego typu jednostek OSP, w tym dwie jednostki OSP włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG), które współdziałają z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej (KP PSP) w Makowie Mazowieckim. Jednostki OSP funkcjonujące na terenie gminy prowadzą swoją działalność na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2261). W skład jednostek wchodzi: OSP Gąsewo - rok założenia 1910, ul. Władysława Reymonta 14/3, OSP Sypniewo - rok założenia 1922, ul. Ostrołęcka 39. Do pozostałych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej funkcjonujących na terenie gminy należą: OSP Biedrzyce - rok założenia 1962, Biedrzyce-Koziegłowy 16, OSP Mamino - rok założenia 1928, Mamino 46, OSP Poświętne - rok założenia 2009, Poświętne 5A, OSP Rawy - rok założenia 1930, Rawy 2A, OSP Sławkowo - rok założenia 1938, Sławkowo 15, OSP Zamość - rok założenia 1924, Zamość 20. Liczbę przestępstw stwierdzonych na terenie gminy Sypniewo w 2022 r. stwierdzono szacunkowo na podstawie danych powiatowych biorąc pod uwagę liczbę

mieszkańców gminy oraz powiatu. W 2022 r. na terenie gminy odnotowano w przybliżeniu łącznie 63 przestępstwa, co przekłada się na 21,26 przestępstw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców gminy. Tym samym jest to wartość mniejsza od średniej dla woj. mazowieckiego (23,3%) oraz średniej dla Polski (22,81%). Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw ogółem na terenie gminy Sypniewo wyniósł 88,8% i jest większy od wartości dla woj. mazowieckiego (63%) oraz średniej dla Polski (71%). Stwierdzono w przybliżeniu 63 przestępstwa mające miejsce na terenie gminy Sypniewo 33 z nich stanowiły przestępstwa o charakterze kryminalnym, 19 o charakterze gospodarczym, 7 przestępstw drogowych, 1 przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu oraz 18 przeciwko mieniu. Analizując wskaźnik liczby przestępstw a także poziom ich wykrywalności w porównaniu do woj. mazowieckiego oraz średniej dla Polski należy stwierdzić, że gmina Sypniewo jest gminą w dużej mierze bezpieczną, na której do przestępstw dochodzi rzadziej aniżeli stosunku do średniej w jednostkach terytorialnych wyższego rzędu. Również poziom wykrywalności przestępstw jest znacznie większy niż ma to miejsce dla średniej dla województwa oraz Polski.

Elementem wpływającym na poziom bezpieczeństwa w gminie jest zabezpieczenie przed ewentualnym wystąpieniem różnego rodzaju klęsk żywiołowych w tym przypadku zagrożeń związanych z powodzią. Portal Hydroportal Wód Polskich opracował m.in. mapę zagrożeń powodziowych na terenie całej Polski w tym również na terenie gminy Sypniewo. Analizując obszar poniższego rysunku nr 10 przygotowanej przez Wody Polskie należy stwierdzić, że gmina nie znajduje się w obszarze bezpośredniego zagrożenia powodziowego a szanse na wystąpienie tego rodzaju ryzyka są minimalne. Dwie rzeki od wschodu rzeka Narew oraz od zachodu rzeka Orzyc są oddalone od terenu gminy o kilkanaście-kilkadziesiąt km. co powoduje znacznie mniejsze zagrożenie aniżeli dla gmin i miejscowości położonych bezpośrednio przy korycie rzek. Wg. analizy Hydroportalu gmina pod kątem wystąpienia zagrożenia powodziowego jest praktycznie całkowicie bezpieczna.

Rysunek 12 Obszar zagrożenia powodziowego na terenie gminy Sypniewo



Źródło: Opracowanie własne na podstawie Hydroportalu Wód Polskich, wody.gov.pl

Dopełnieniem w kwestii bezpieczeństwa publicznego na obszarze gminy jest Wójt, który oprócz pełnienia funkcji wykonawczych, wykonując uchwały rady gminy i zadania gminy określone przepisami prawa jest organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego. Organem pomocniczym w tej materii jest Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego, który funkcjonuje na terenie gminy Sypniewo. Głównym celem instytucji jest zapewnienie mieszkańcom gminy podstawowych warunków ochrony w razie wystąpienia potencjalnego zagrożenia związanego z wystąpieniem klęski żywiołowej oraz innych zagrożeń spowodowanych działalnością sił natury bądź działalnością człowieka. Na moment opracowania dokumentu odbyły się trzy posiedzenia Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego. Których głównym tematem było przygotowania do przyjęcia ludności z terenu objętych konfliktem zbrojnym na Ukrainie.

3.8 Polityka społeczna

Do zadań i obowiązków gminy oprócz wymienionych we wcześniejszych należy również obowiązek zagwarantowania pomocy społecznej dla mieszkańców gminy. Uregulowane zostało to w ustawie o pomocy społecznej a konkretnie w art. 17 tej ustawy, który w swojej treści wyróżnia podział zadań gminy na własne, które finansowane są z budżetu gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, które powierza oraz finansuje budżet państwa. Zadania te na terenie gminy realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sypniewie, ul. Ostrołęcka 27. Mieszkańcy gminy korzystają ze wsparcia pod postacią pieniężną oraz niepieniężną. Pomoc odbywa się poprzez zdiagnozowanie rodzin wymagających wsparcia na terenie gminy a następnie poprzez określenie planu pomocy wdrażania założeń w życie. Aby skutecznie móc podjąć działania pracownicy socjalni określają sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów indywidualnych osób jak i rodzin, które znajdują się aktualnie w trudnej sytuacji życiowej.

Dla skutecznej oceny sytuacji polityki społecznej w gminie w niniejszym rozdziale poddano analizie zapotrzebowanie oraz jakość świadczonych usług z zakresu pomocy społecznej przy wykluczeniu świadczeń rodzinnych. Dla odpowiedniego zobrazowania przedstawiono wskaźniki dotyczące pomocy środowiskowej.

Jednym z najważniejszych wskaźników obrazujących sytuację polityki społecznej jest całkowita liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wg. kryterium dochodowego. W przedstawionej poniżej tabeli nr 18 wynika, iż liczba gospodarstw

na terenie gminy korzystających z tej formy wsparcia regularnie w analizowanym okresie czasu zmniejszała się. W 2018 r. liczba gospodarstw wynosiła 79, natomiast w 2021 r. była to liczba 48, co jest spadkiem o 31 jednostek. Spadek spowodowany jest m.in.: wzrostem zamożności oraz jakości życia mieszkańców gminy. Kolejnym wskaźnikiem obrazującym sytuację polityki społecznej w gminie Sypniewo jest wskaźnik beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców. W 2018 r. wartość wskaźnika dla gminy wynosiła 739. W kolejnych latach w badanym okresie czasu zauważalna jest wyraźna tendencja spadkowa co jest pozytywnym aspektem i jest wynikiem zmniejszającej się liczby osób wymagających wsparcia socjalnego. W 2021 r. wartość dla wskaźnika wyniosła 415. W porównaniu do gmin sąsiednich, gmina Sypniewo wypada w stosunku do nich najbardziej korzystnie, odznaczając się najmniejszą liczbą osób korzystających ze wsparcia socjalnego. W porównaniu do średniej dla woj. mazowieckiego (304) oraz Polski (373), gmina Sypniewo wypada nieco mniej korzystnie (Tabela nr 26 i wykres nr 17). Kolejnym wskaźnikiem z tej grupy jest wskaźnik udziału % beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem. Na początku badanego okresu czasu tj. w 2018 r. wskaźnik ten w gminie wyniósł 7,4%, natomiast na końcu okresu w 2021 r. uplasował się na poziomie 4,2%, co przekłada się na spadek o 3,2 pp. co jest optymistycznym zjawiskiem świadczącym o wzroście dochodów i jakości życia mieszkańców gminy poprzez brak potrzeby korzystania z tej formy wsparcia. Porównując wskaźnik do gmin sąsiednich gmina Sypniewo wypada najbardziej korzystnie odznaczając się najniższą wartością. W porównaniu do średniej dla woj. mazowieckiego, która w 2021 r. wyniosła 3,0% gmina wypada mniej korzystnie, natomiast lepiej w porównaniu do średniej dla Polski wynoszącej wówczas 5,1%.

Analizując wskaźnik rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci w gminie Sypniewo w 2018 r. wartość wyniosła 152 i z każdym kolejnym rokiem zmniejszała się, osiągając w 2021 r. wartość 106. Analizując ten sam wskaźnik w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w analizowanym okresie czasu wartość wskaźnika również regularnie spadała z wartości w 2018 r. wynoszącej 46, do wartości 35 w 2021 r. W porównaniu do gmin sąsiednich lepszą sytuacją wykazują się jedynie gmina Olszewo-Borki z wartością 33. Porównując wartości wskaźnika na tle woj. mazowieckiego (15) oraz Polski (18), gmina Sypniewo wypada gorzej (Tabela nr 28). Wskaźnik rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne w przeliczeniu na 1 000 rodzin w gminie Sypniewo na przestrzeni analizowanego okresu czasu zmniejszył się. W 2018 r. wartość wyniosła 15, w 2021 r. było to 12, co przekłada się na spadek o 3 (Wykres nr 20). W porównaniu

do gmin sąsiednich lepszą sytuacją odznacza się gmina Olszewo-Borki przyjmując wartość w 2021 r. na poziomie 11. Natomiast w gminach Sypniewo jak i Płoniawy-Bramura sytuacja od pozostałych gmin jest korzystniejsza. Porównując wskaźnik do wartości dla woj. mazowieckiego oraz Polski, sytuacja w Gminie jest mniej korzystna, wskaźnik przyjmują odpowiednio wartości 5 i 6 (Tabela nr 28 i wykres nr 21).

Tabela 25 Wskaźnik gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego														
	Ogółem					Poniżej kryterium dochodowego					Powyżej kryterium dochodowego				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	896 157	825 006	762 536	704 117	b. d	534 681	458 561	429 004	406 370	b. d	361 476	366 445	333 532	297 747	b. d
Mazowieckie	107 104	96 694	91 154	83 444	b. d	63 415	53 873	50 705	49 509	b. d	43 689	42 821	40 448	33 935	b. d
Czerwonka	100	98	78	65	b. d	68	58	50	44	b. d	32	40	28	21	b. d
Krasnosielc	293	275	256	232	b. d	204	189	161	140	b. d	89	86	95	92	b. d
Młynarze	50	43	38	30	b. d	27	20	16	15	b. d	23	23	22	15	b. d
Płoniawy-Bramura	174	159	141	121	b. d	141	120	105	88	b. d	33	39	36	33	b. d
Sypniewo	79	63	54	48	b. d	52	41	39	36	b. d	27	22	15	12	b. d
Olszewo-Borki	231	204	186	192	b. d	148	125	112	114	b. d	83	79	74	78	b. d

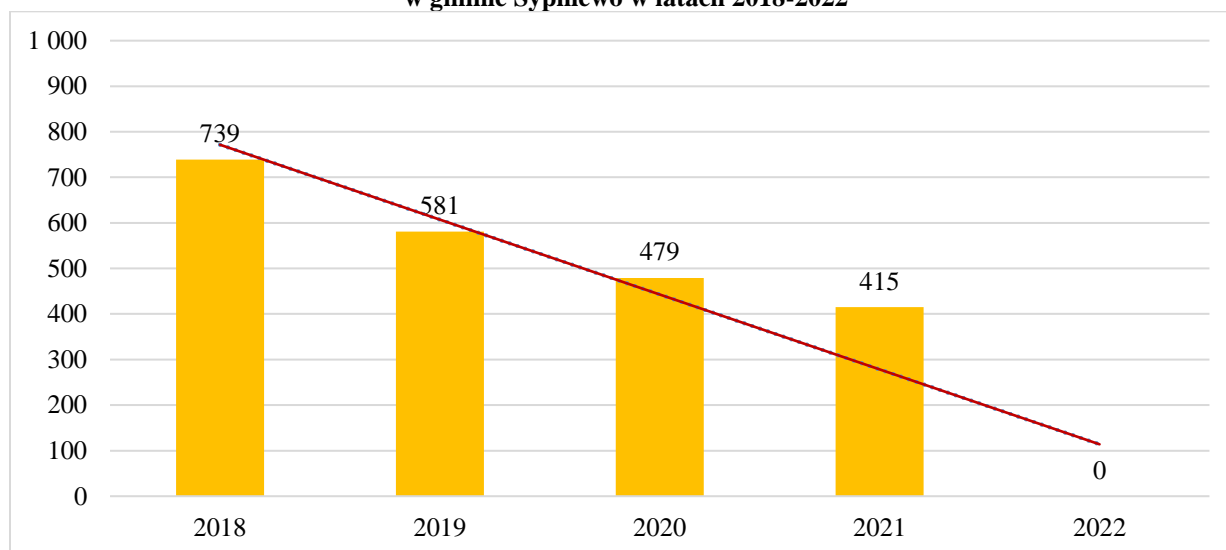
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 26 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 ludności oraz udział [%] beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 ludności					Udział [%] beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	513	463	416	373	b.d	7,1	6,5	5,7	5,1	b.d
Mazowieckie	436	386	340	304	b.d	4,4	3,9	3,4	3,0	b.d
Czerwonka	1 357	1 293	1 062	814	b.d	13,6	12,9	10,6	8,1	b.d
Krasnosielc	1 407	1 338	1 298	1 148	b.d	14,1	13,4	13,0	11,5	b.d
Młynarze	1 052	931	889	708	b.d	10,5	9,3	8,9	7,1	b.d
Płoniawy-Bramura	904	845	741	657	b.d	9,0	8,5	7,4	6,6	b.d
Sypniewo	739	581	479	415	b.d	7,4	5,8	4,8	4,2	b.d
Olszewo-Borki	645	522	478	469	b.d	6,5	5,2	4,8	4,7	b.d

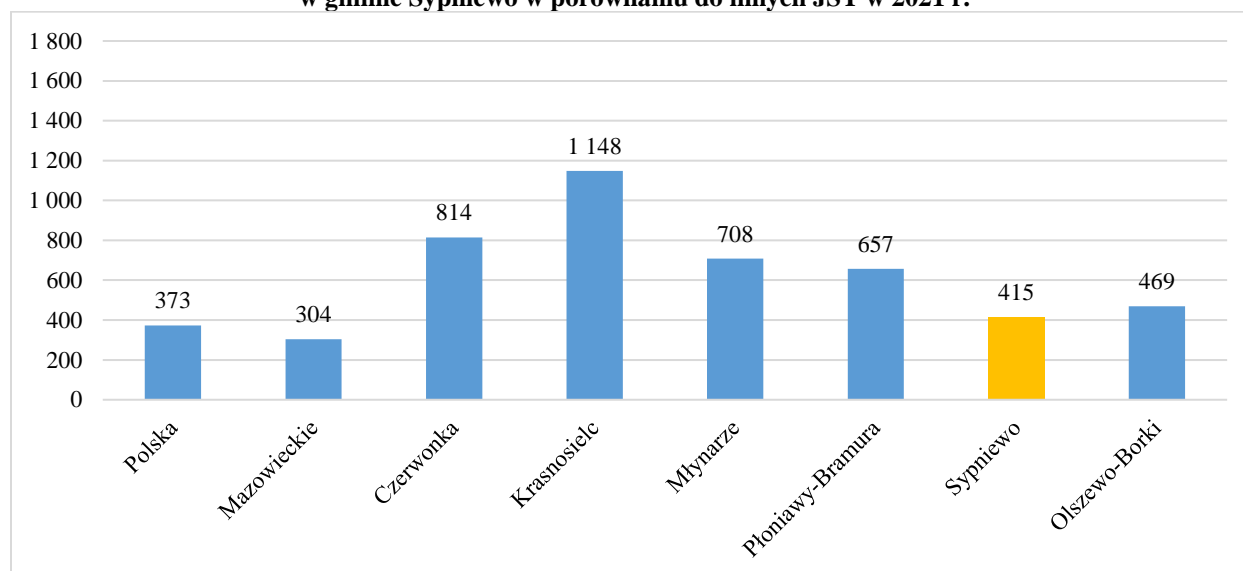
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 16 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 000 ludności w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



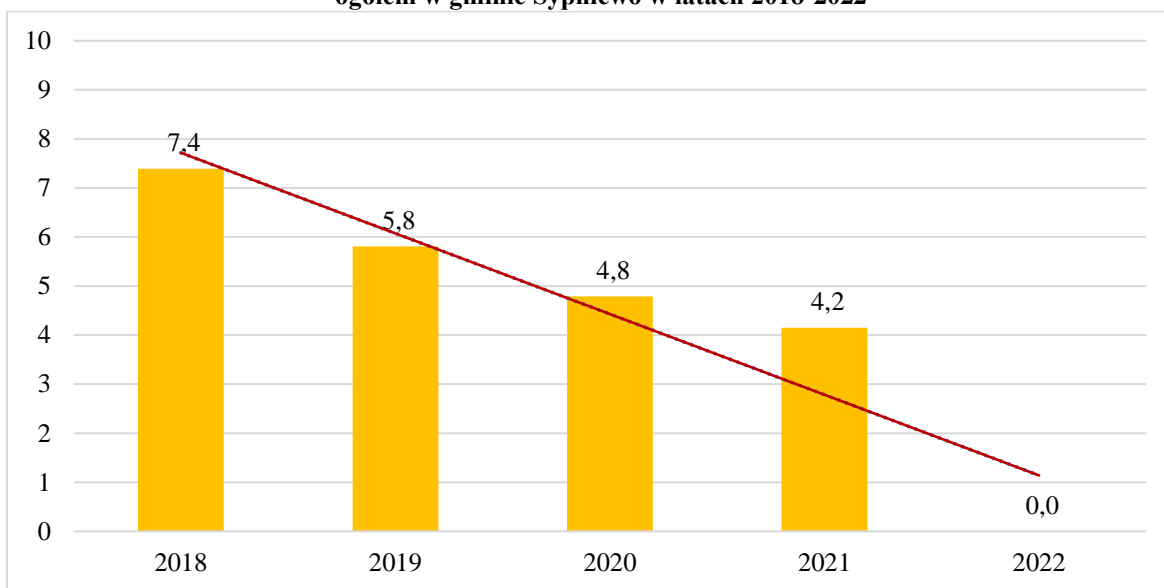
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 17 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 000 ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.



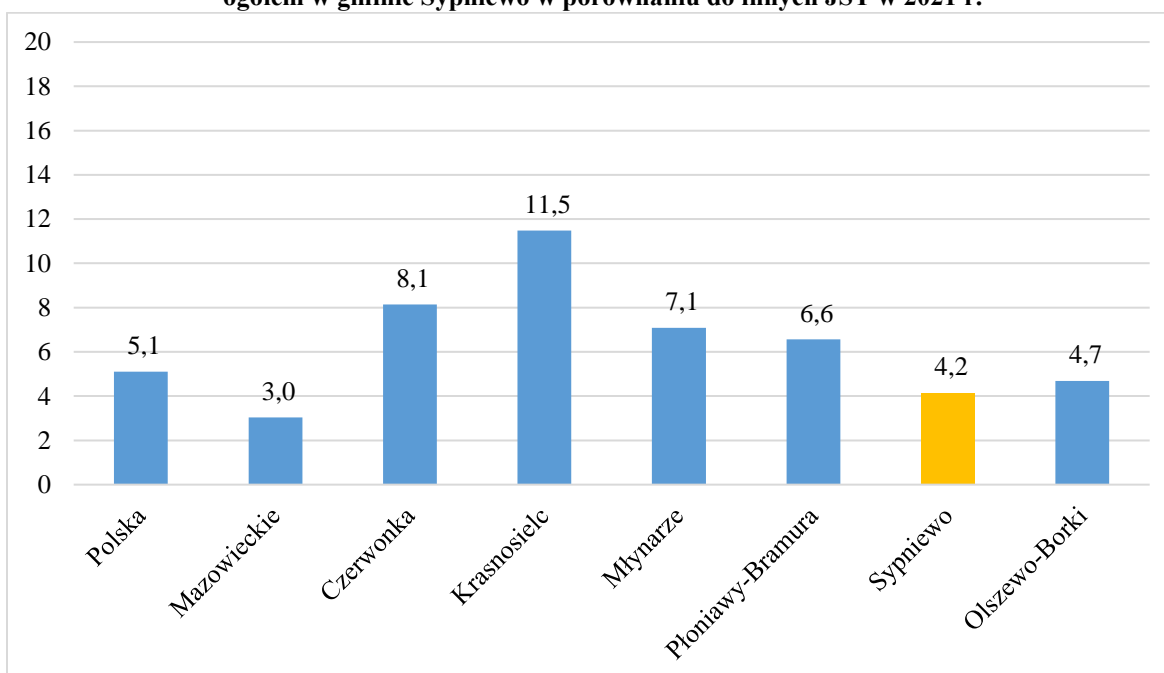
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 18 Udział [%] beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności - ogółem w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 19 Udział [%] beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności – ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 27 Wskaźniki dot. rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci - ogółem/ na 1 000 mieszkańców oraz udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w gminie Sypniewo w porównaniu do innych

Jednostka terytorialna rok	Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci					Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w przeliczeniu na					Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	1 115 800	1 008 127	821 901	678 957	b.d	29	26	22	18	b.d	29,4	27,0	22,6	19,4	b.d
Mazowieckie	139 479	126 847	103 178	85 136	b.d	26	23	19	15	b.d	24,9	22,6	18,6	15,9	b.d
Czerwonka	180	162	145	123	b.d	68	61	56	48	b.d	63,4	59,2	50,0	45,9	b.d
Krasnosielc	465	416	388	333	b.d	72	65	64	56	b.d	61,6	57,4	56,5	51,1	b.d
Młynarze	103	90	83	67	b.d	58	52	50	41	b.d	55,0	49,3	46,9	39,8	b.d
Płoniawy-Bramura	252	236	206	175	b.d	47	44	40	35	b.d	50,2	46,6	42,3	37,4	b.d
Sypniewo	152	129	117	106	b.d	46	40	38	35	b.d	45,7	41,1	39,0	35,1	b.d
Olszewo-Borki	566	517	438	360	b.d	53	48	40	33	b.d	45,5	42,8	35,6	31,4	b.d

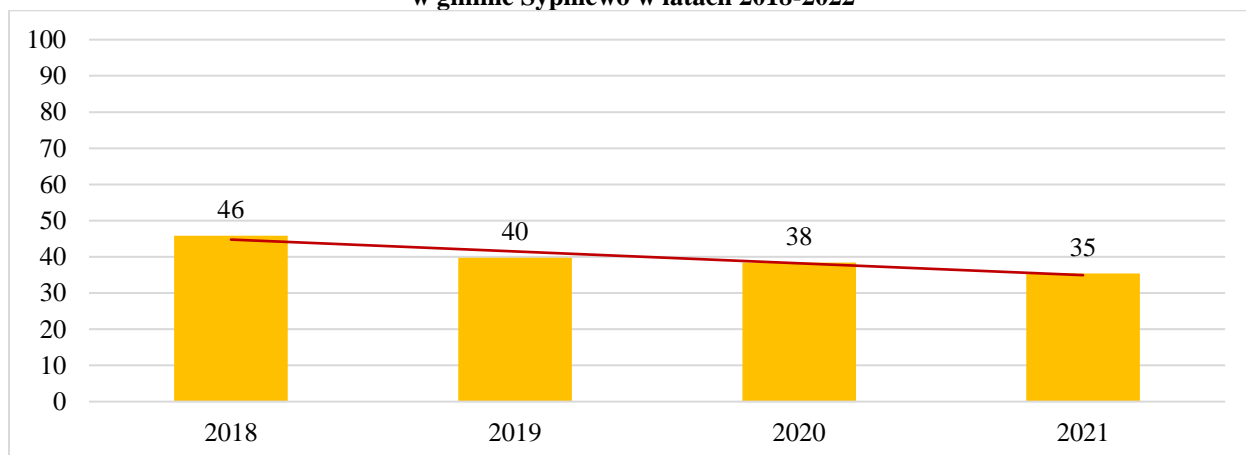
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 28 Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne w przeliczeniu na 1 000 rodzin w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne w przeliczeniu na 1 000 rodzin				
	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	10	9	7	6	b.d
Mazowieckie	9	8	6	5	b.d
Czerwonka	23	20	19	16	b.d
Krasnosielc	24	22	21	19	b.d
Młynarze	19	17	17	14	b.d
Płoniawy-Bramura	16	15	13	12	b.d
Sypniewo	15	13	13	12	b.d
Olszewo-Borki	18	16	13	11	b.d

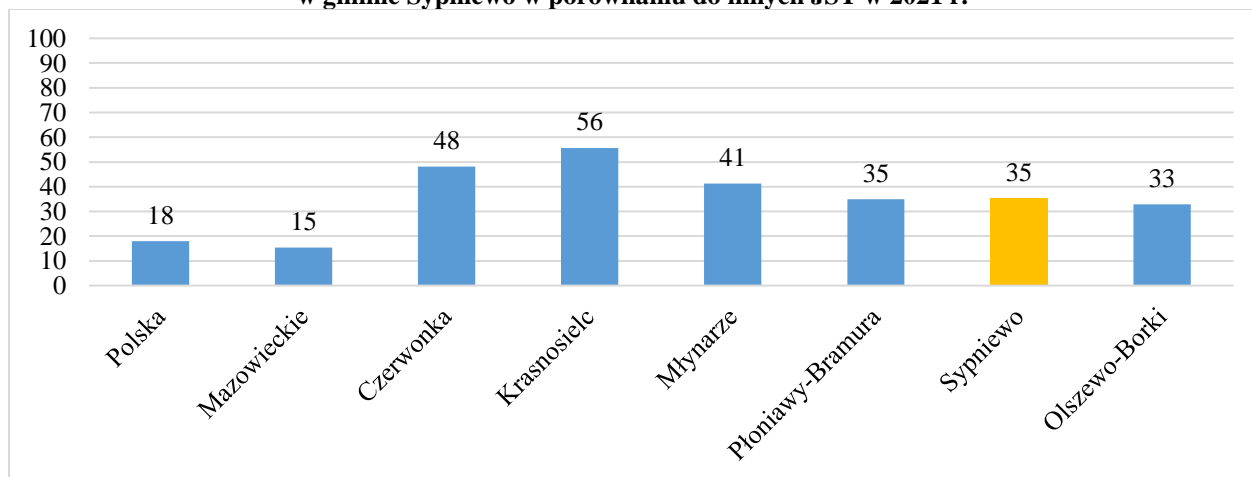
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 20 Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



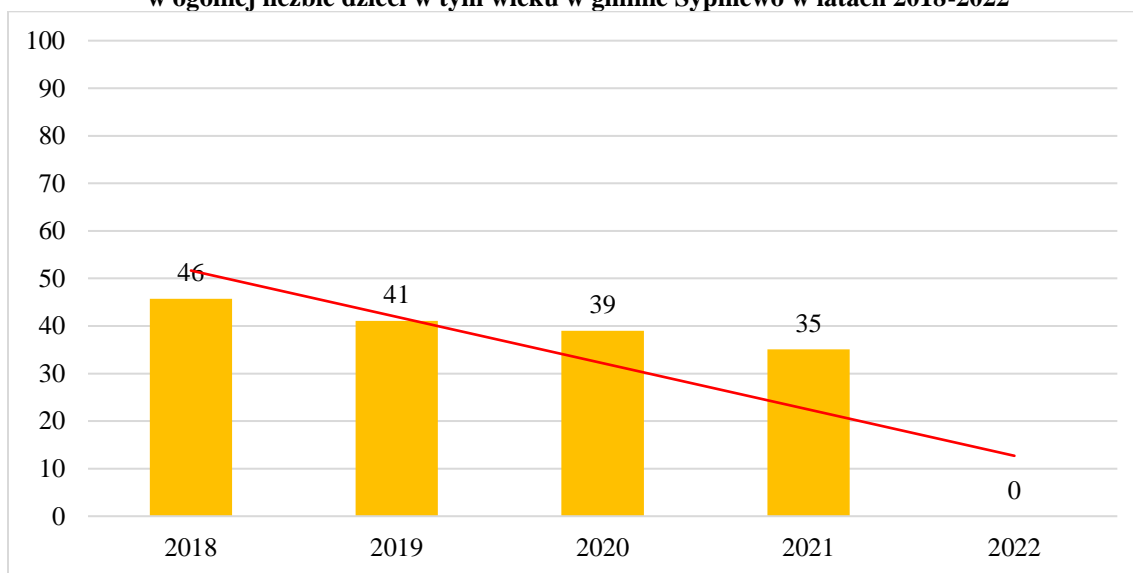
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 21 Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.



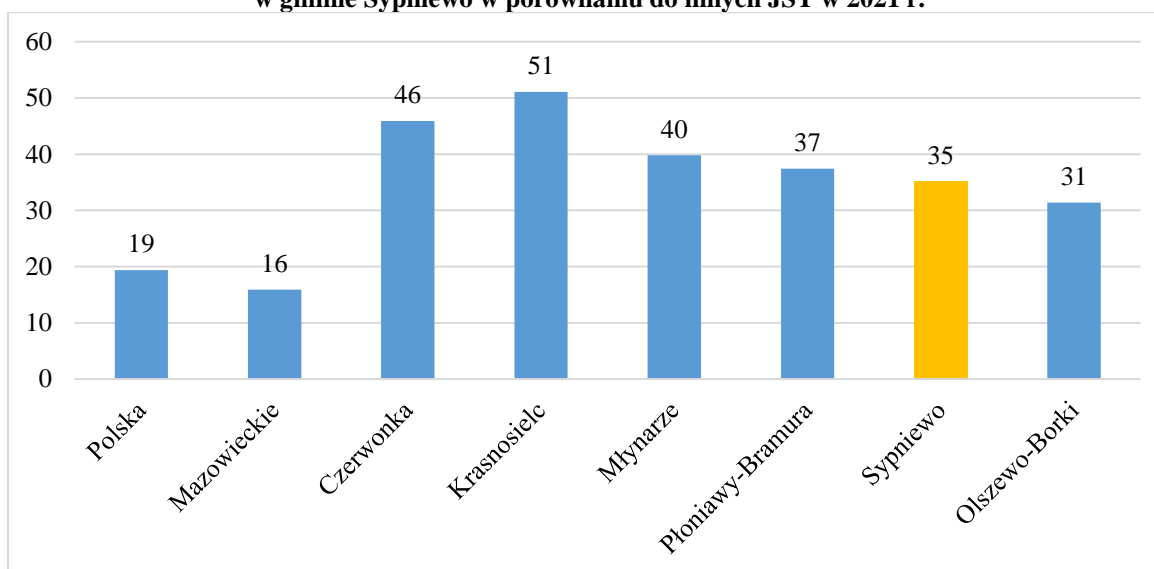
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 22 Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 23 Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

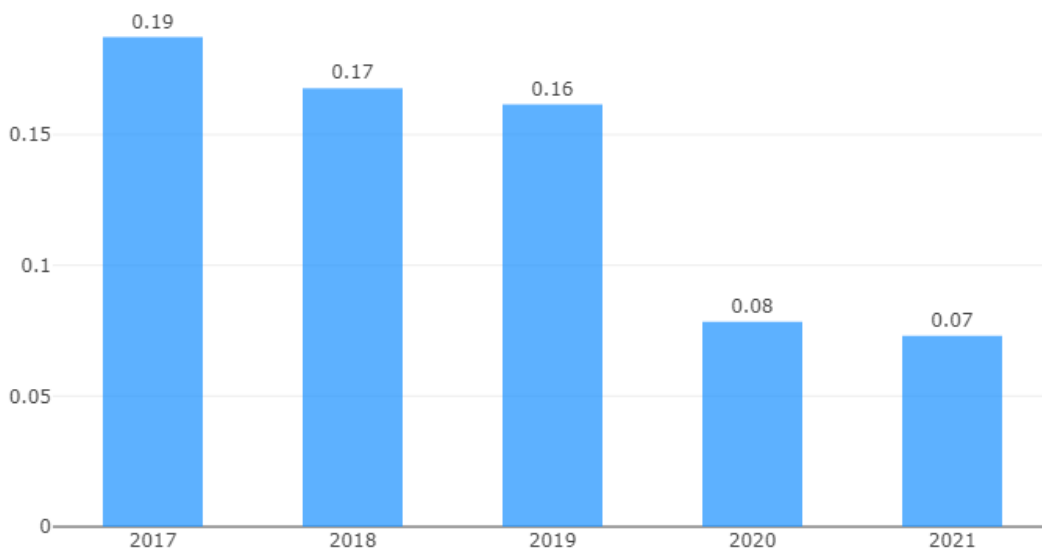
Podsumowaniem rozdziału opisującym kwestię płaszczyzny społecznej w gminie Sypniewo będzie kilka porównań przygotowanych przez Związek Miast Polskich - monitor rozwoju lokalnego. Narzędzie to porównuje daną gminę z innymi gminami o podobnym charakterze. W przypadku gminy Sypniewo jak wspomniano już we wcześniejszych fragmentach

Diagnozy grupę porównawczą stanowią 378 gminy o intensywnej funkcji rolniczej. W ramach wymiaru społecznego wyróżniono 5 obszarach oznaczonych numerami 5-9, do których zaliczamy:

- dostępność i jakość usług oraz infrastruktury (Obszar 5),
- dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych w gminie (Obszar 6),
- zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny gminy (Obszar 7),
- poziom bezpieczeństwa (Obszar 8),
- sytuacja demograficzna (Obszar 9).

Pierwszym z porównań płaszczyzny społecznej w gminie w ramach narzędzia jest rysunek nr 11 przedstawiający wskaźnik rozwoju w wymiarze społecznym w latach 2017-2021. Wartość wskaźnika w analizowanym okresie czasu była dodatnia. Natomiast od początku badanego okresu tj. 2017 r. gdzie wartość wyniosła (0,19) zauważalny jest spadek wartości do poziomu 0,07 na końcu badanego okresu tj. 2021 r. co przekłada się na pogorszenie sytuacji w omawianym wymiarze.

Rysunek 13 Wskaźnik rozwoju w wymiarze społecznym w gminie Sypniewo w latach 2017-2021 (MRL)

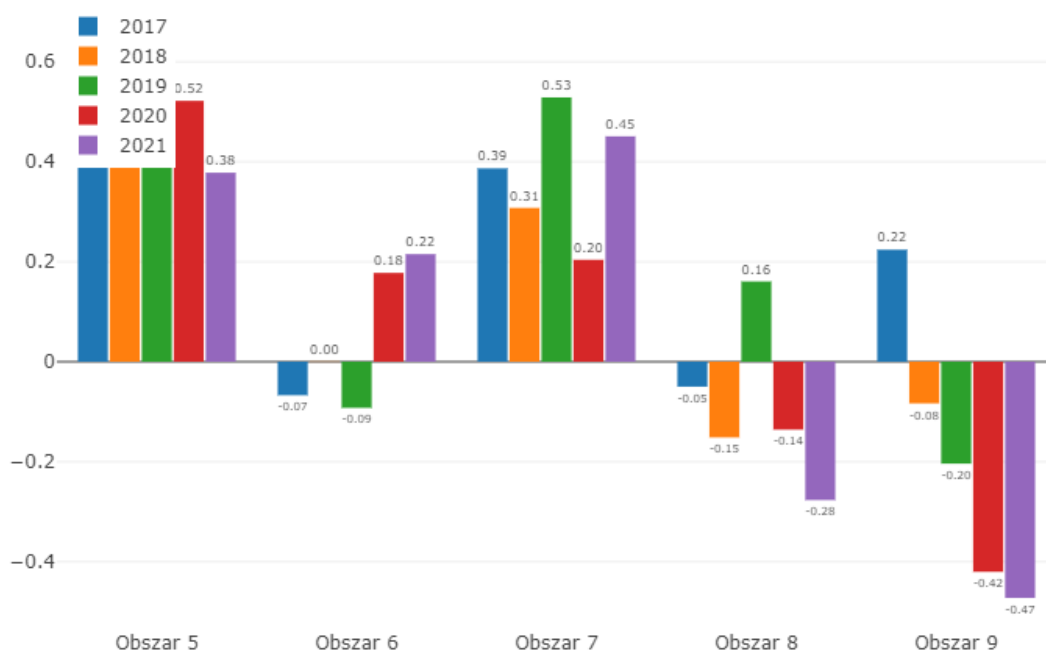


Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 18.08.2023 r.

Kolejnym porównaniem w ramach narzędzia MRL jest przedstawienie pięciu obszarów wymiaru społecznego w gminie Sypniewo w latach 2017-2021. Porównanie ma na celu przedstawienie zachodzących zmian (panujących tendencji) w badanym okresie czasu w obszarach odwołujących się do płaszczyzny społecznej. Najmniej korzystną sytuację

przedstawia obszar nr 9 - sytuacja demograficzna, który jedynie w 2017 r. odznaczał się wartością dodatnią na poziomie (0,22), a z każdym kolejnym rokiem jego wartość spadała i w kolejnych latach była ujemna. W 2021 r. odnotowano dla tego obszaru wartość (-0,47). Najkorzystniej w wymiarze społecznym wypadł obszar nr 5 - dostępność i jakość usług oraz infrastruktury, który w badanym okresie czasu przyjmował wartości dodatnie. W 2017 r. wartość dla tego obszaru wyniosła (0,41), natomiast w 2021 r. zanotowano wartość (0,38). Obszarem prezentującym się nieco gorzej jednakże odznaczającym się w analizowanym okresie czasu również wartościami dodatnimi jest obszar nr 7 - zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny gminy, którego wartość w 2017 r. wyniosła (0,39), a w 2021 r. (0,45). Poniżej na rysunku nr 14 przedstawiono szczegółowe informacje odnośnie poszczególnych obszarów.

Rysunek 14 Wskaźnik rozwoju społecznego w gminie Sypniewo (5 obszarów) w latach 2017-2021 (MRL)

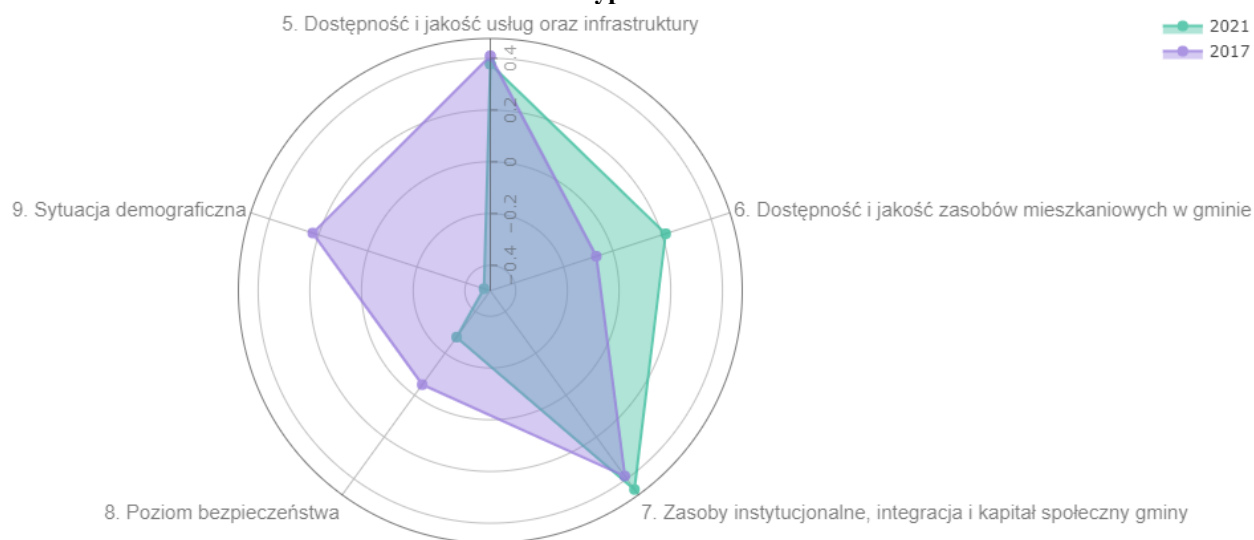


Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 18.08.2023 r.

Kolejnym opisem wymiaru społecznego przygotowanego przez narzędzie jest porównanie pięciu obszarów w wymiarze społecznym z wartością na początku badanego okresu (2017 r.) z końcem (2021 r.) i przedstawienie zmian (tendencji) na przestrzeni kilku lat (Rysunek nr 15). W obszarach, który sytuacja poprawiła się na końcu badanego okresu czasu z jej początkiem jest obszar nr 6 - dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych w gminie. Wartość dla tego obszaru w 2017 r. wyniosła (-0,07), natomiast w 2021 r. wzrosła do wartości (0,22). Drugim obszarem,

w którym na przestrzeni analizowanego okresu czasu nastąpiła poprawa sytuacji jest obszar nr 7 - zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny gminy. W 2017 r. wartość dla tego obszaru wyniosła (0,39), natomiast w 2021 r. nastąpił wzrost i poprawa sytuacji gdzie wartość wyniosła wówczas (0,45). Obszarem, w którym zanotowano znaczne pogorszenie sytuacji jest obszar nr 9 - sytuacja demograficzna, której wartość w 2017 r. wynosiła (0,22), kilka lat później w 2021 r. zmniejszyła się do wartości (-0,47).

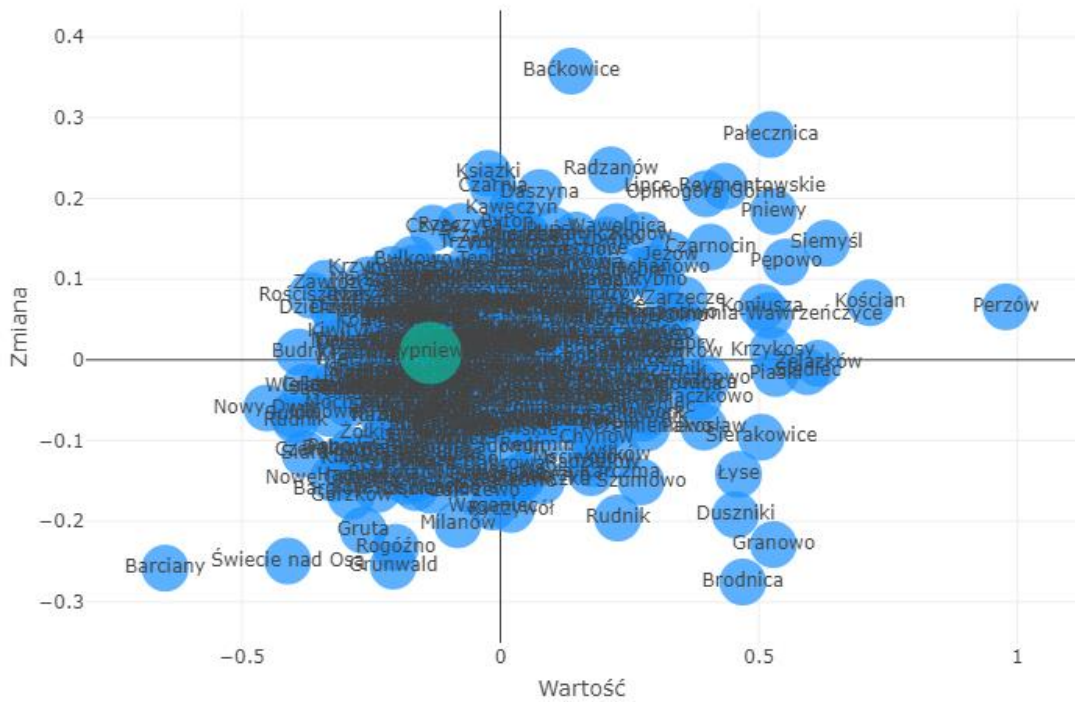
Rysunek 15 Wskaźnik rozwoju społecznego na początku badanego okresu (2017 r.) i końcu (2021 r.) w gminie Sypniewo



Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 20.08.2023 r.

Kolejny i zarazem ostatni wizualnym zaprezentowaniem w wymiarze społecznym przygotowanym przez narzędzie MRL dla gminy Sypniewo jest zaprezentowanie gminy Sypniewo na osi (zmiana - wartość) w odniesieniu do własnej grupy porównawczej gmin o podobnym charakterze. Gmina Sypniewo znajduje się w drugiej ćwiartce, gdzie wartość gminy w grupie porównawczej wynosi (0,07) co oznacza, że sytuacja gminy jest lepsza od pozostałych gmin w tej grupie. Natomiast wskaźnik dynamiki wynosi (-0,11) co przekłada się na zmniejszenie przewagi oraz pogorszenie sytuacji w stosunku do innych gmin (Rysunek nr 16).

Rysunek 16 Pozycja gminy Sypniewo w wymiarze społecznym w grupie porównawczej gmin o podobnym charakterze - H4_GWI intensywna funkcja rolnicza



Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 20.08.2023 r.



DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY SYPNIEWO

4. Diagnoza sytuacji gospodarczej

W tym rozdziale analizując sytuację gospodarczą analizie poddano liczbę i strukturę zarejestrowanych podmiotów, lokalny rynek pracy z uwzględnieniem rolnictwa oraz finanse samorządowe.

W gminie Sypniewo wg. danych (stan na dzień 31.12.2022) w rejestrze REGON zarejestrowanych było 258 podmiotów gospodarki narodowej, z czego aż 206 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

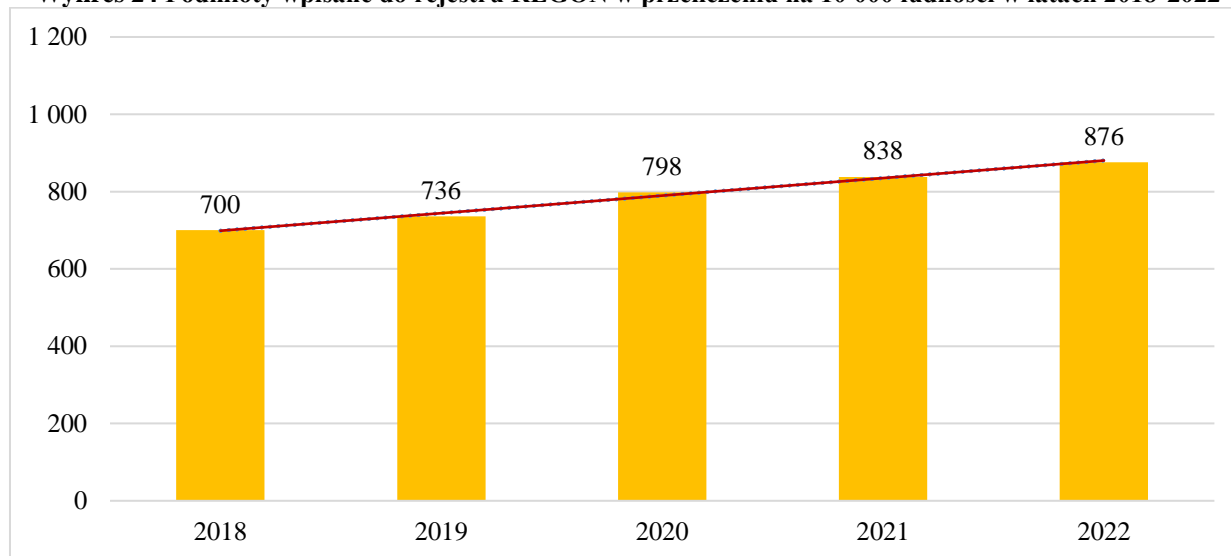
Następnie analizie poddano wskaźnik podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w latach 2018-2022. W gminie Sypniewo sytuacja z roku na rok ulegała polepszeniu co związane było ze wzrostem w każdym z analizowanym lat liczby podmiotów gospodarczych. W 2018 r. wartość ta wyniosła 700, a w 2022 r. było to już 876 co stanowi wzrost o 176 jednostek (Wykres nr 24). W porównaniu do gmin sąsiednich gmina Sypniewo plasuje się w środku stawki, posiadając lepszą sytuację od gmin sąsiednich tj. Płoniawy-Bramura, Krasnosielc oraz Czerwonka. Porównując wskaźnik dla średniej dla woj. mazowieckiego (1 758) oraz Polski (1 323) gmina posiada znacznie mniej korzystną sytuację (Wykres nr 25).

Tabela 29 Wybrane wskaźniki dotyczące gospodarki w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 000 ludności w latach 2018-2022					Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 000 ludności					Podmioty nowo zarejestrowane na 10 000 ludności w wieku produkcyjnym					Podmioty na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym					Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 000 mieszkańców				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	1 136	1 175	1 224	1 276	1 323	102	99	86	97	102	169	165	145	165	174	188	196	206	216	225	810	837	873	909	942
Mazowieckie	1 511	1 576	1 608	1 683	1 758	134	130	112	128	143	225	221	189	218	243	254	267	272	285	299	991	1 032	1 049	1 093	1 139
Czerwonka	633	661	734	760	801	90	49	85	74	78	147	80	142	124	132	102	107	122	127	135	542	555	625	654	679
Krasnosielc	730	760	825	851	861	64	70	62	56	49	105	117	106	96	83	120	126	139	144	146	615	639	698	719	727
Młynarze	761	809	894	923	935	63	86	72	54	68	102	141	122	93	114	124	133	151	155	159	568	591	660	677	685
Płoniawy-Bramura	706	740	791	833	863	54	69	51	79	58	86	112	87	137	101	113	120	135	143	149	554	583	622	660	677
Sypniewo	700	736	798	838	876	51	52	66	66	64	84	87	113	116	113	115	123	137	146	154	549	582	634	668	700
Olszewo-Borki	801	838	892	936	973	83	89	89	99	89	129	140	143	159	145	125	132	143	151	158	676	704	751	786	811

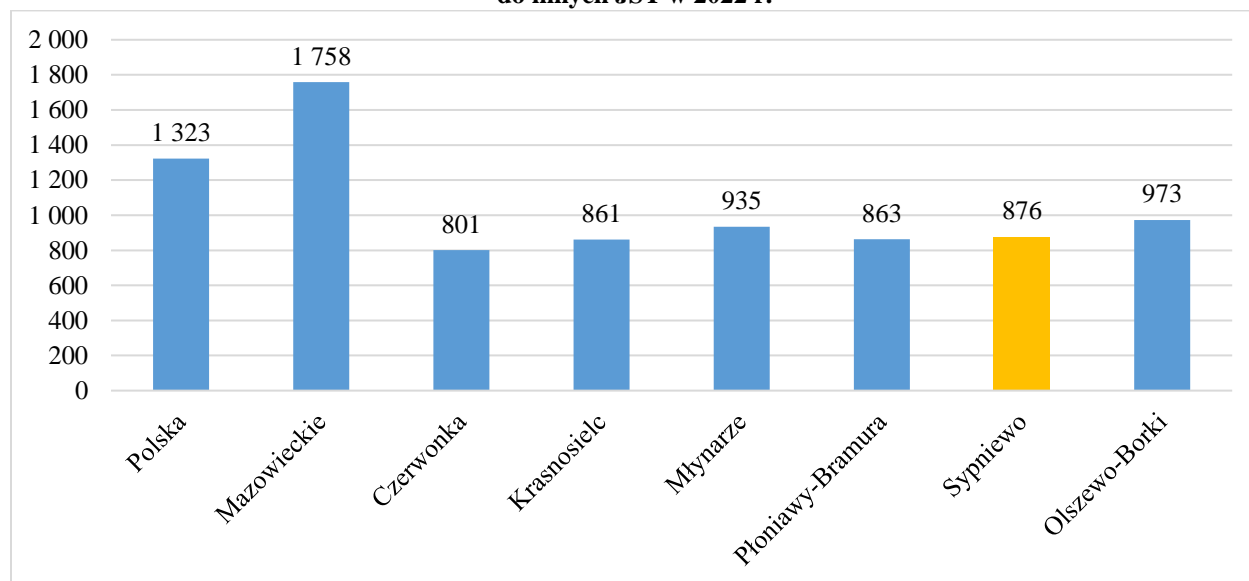
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 24 Podmioty wpisane do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 000 ludności w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

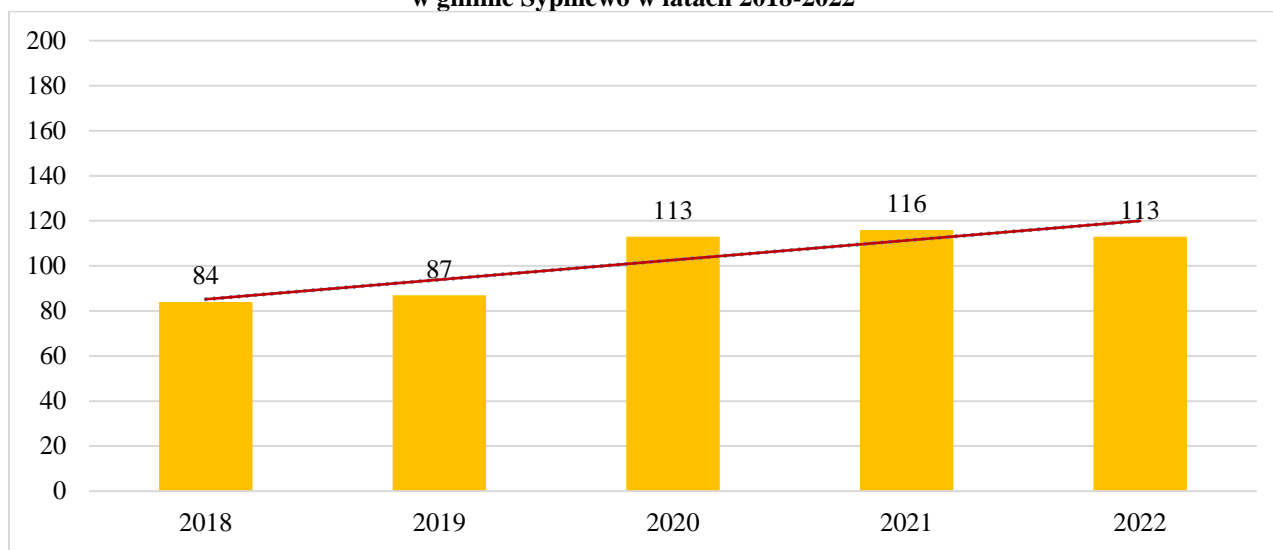
Wykres 25 Podmioty wpisane do rejestru REGON w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

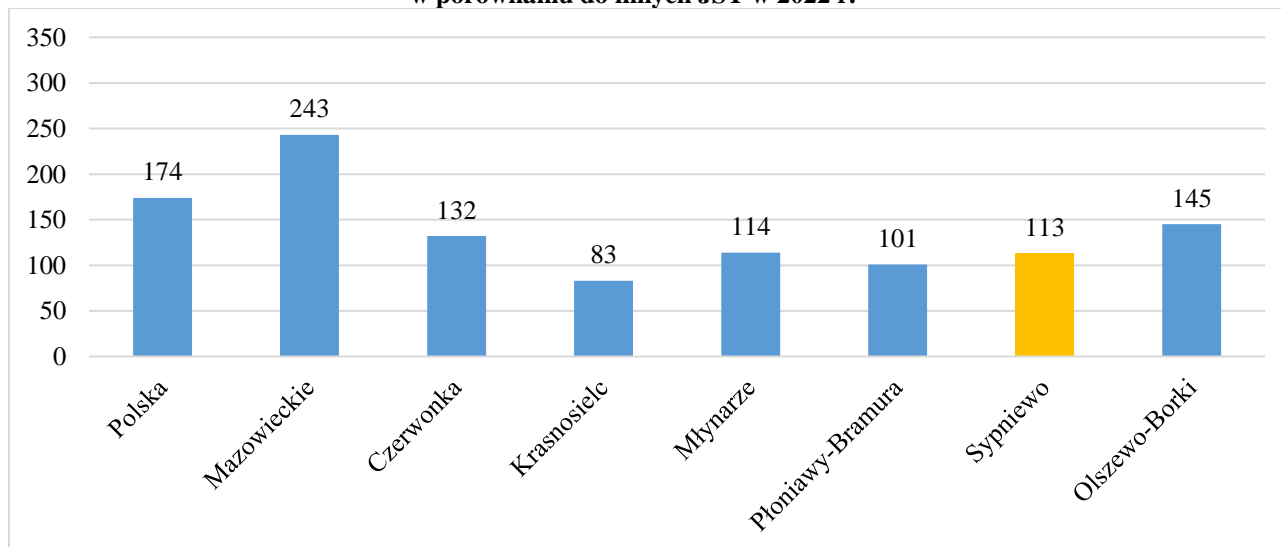
Innym istotnym wskaźnikiem jest liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców. W gminie Sypniewo w latach 2018-2021 wartość sukcesywnie wzrastała. W 2018 r. wyniosła 84, natomiast w 2021 r. wartość wzrosła do 116. W 2022 r. odnotowano niewielki spadek do wartości 113. W porównaniu do gmin sąsiednich gmina również w analizowanym wskaźniku pozycjonuje się w środku zestawienia, wyprzedzając gminy Płoniawy-Bramura oraz Czerwonkę. W porównaniu do średniej dla woj. mazowieckiego (243) oraz Polski (174) gmina charakteryzuje się mniej korzystną sytuacją.

Wykres 26 Podmioty nowo zarejestrowane w przeliczeniu na 10 000 ludności w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 27 Podmioty nowo zarejestrowane w przeliczeniu na 10 000 ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.

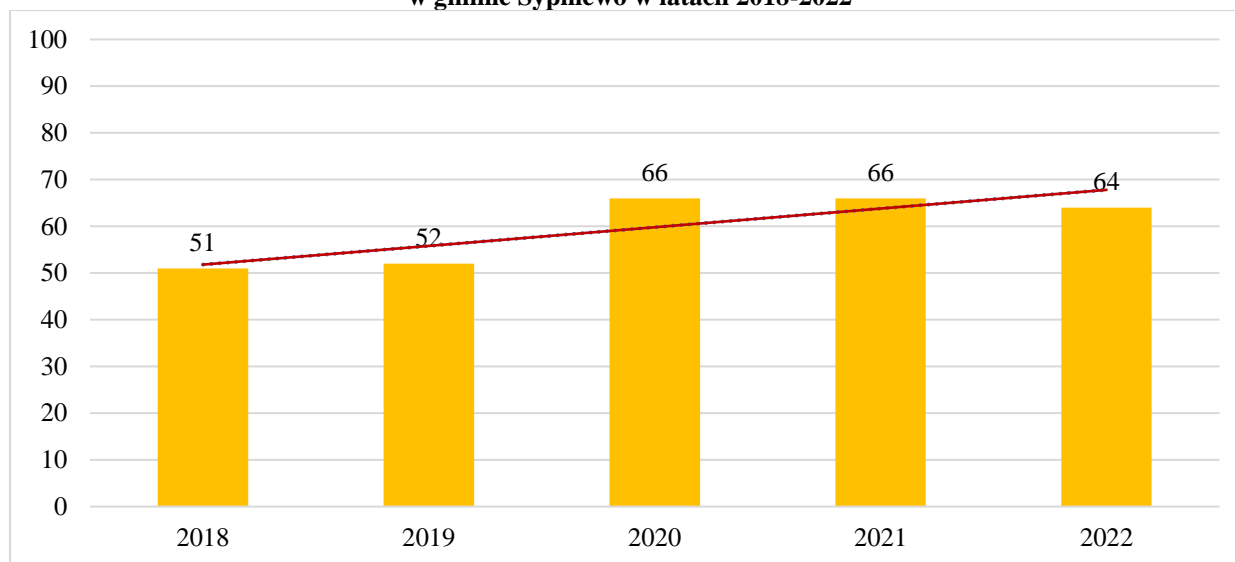


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kolejnym wskaźnikiem opisującym płaszczyznę gospodarczą w gminie Sypniewo jest wskaźnik jednostek nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców. Analizując przytoczony wskaźnik należy stwierdzić, że najniższą wartość odnotowano na początku analizowanego okresu czasu tj. w 2018 r., która wyniosła wówczas 51. W następnych latach wartość zwiększyła się do wartości 66 w latach 2021-2022, by w 2022 r. zmniejszyć się do wartości 64 (Wykres nr 28). Analizując dany wskaźnik w porównaniu do gmin sąsiednich gmina Sypniewo podobnie jak w innych wskaźnikach gospodarczych plasuje się

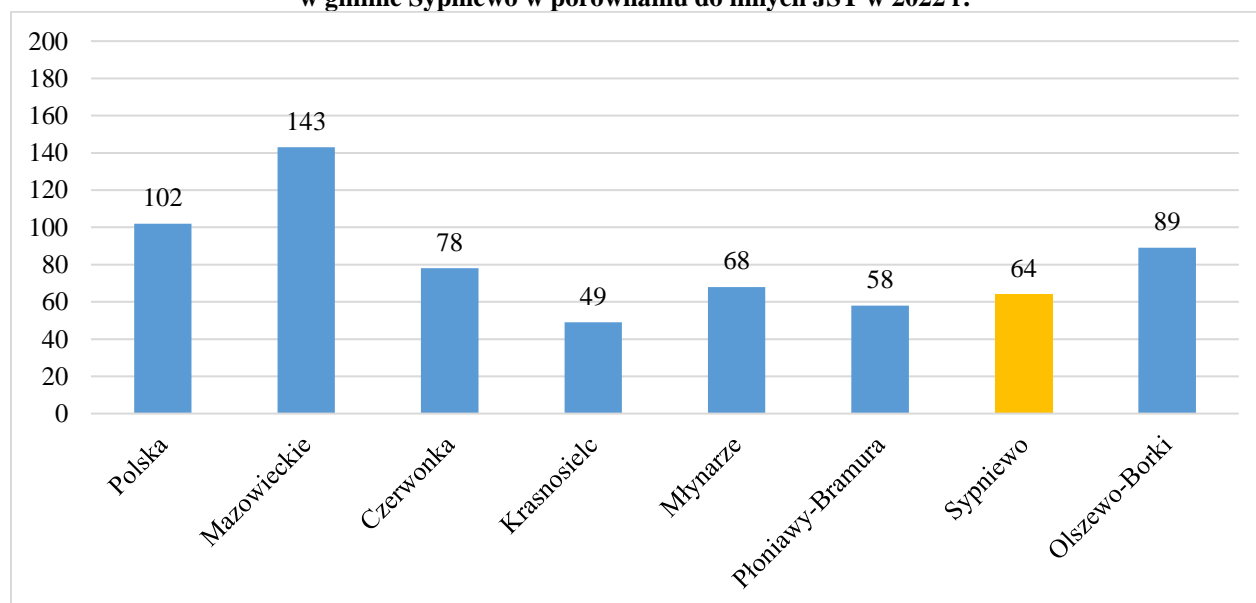
w środku zestawienia. Wyprzedzając tym samym gminy takie jak: Krasnosielc i Płoniawy-Bramura. W porównaniu do średniej dla woj. mazowieckiego oraz Polski gmina w tej relacji wypada już znacznie gorzej. Wartości dla przywołanych jednostek wynoszą odpowiednio 143 i 102 (Wykres nr 29).

Wykres 28 Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 29 Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.

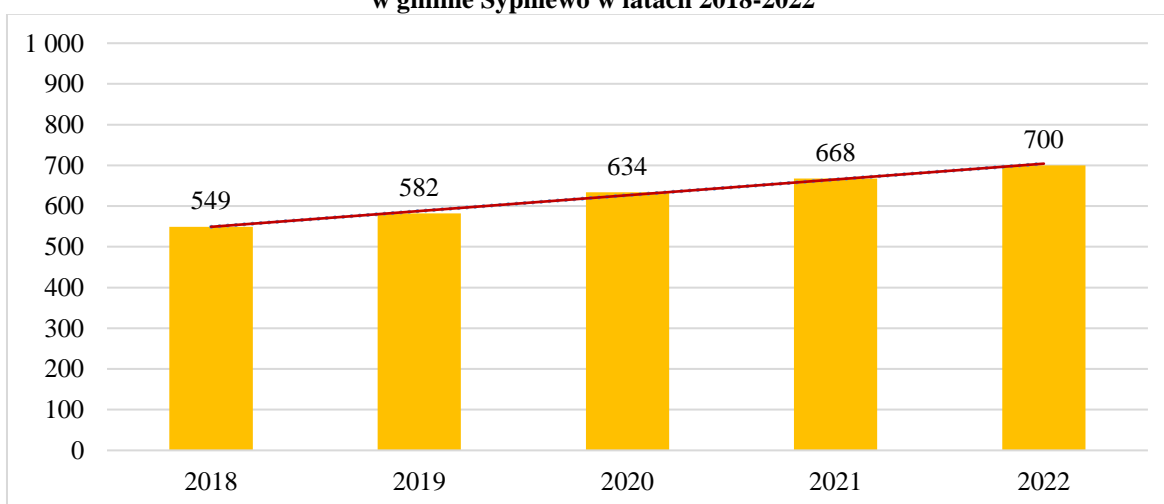


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kolejnym elementem obrazującym sytuację gospodarczą w gminie Sypniewo jest analiza wskaźnika osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 000

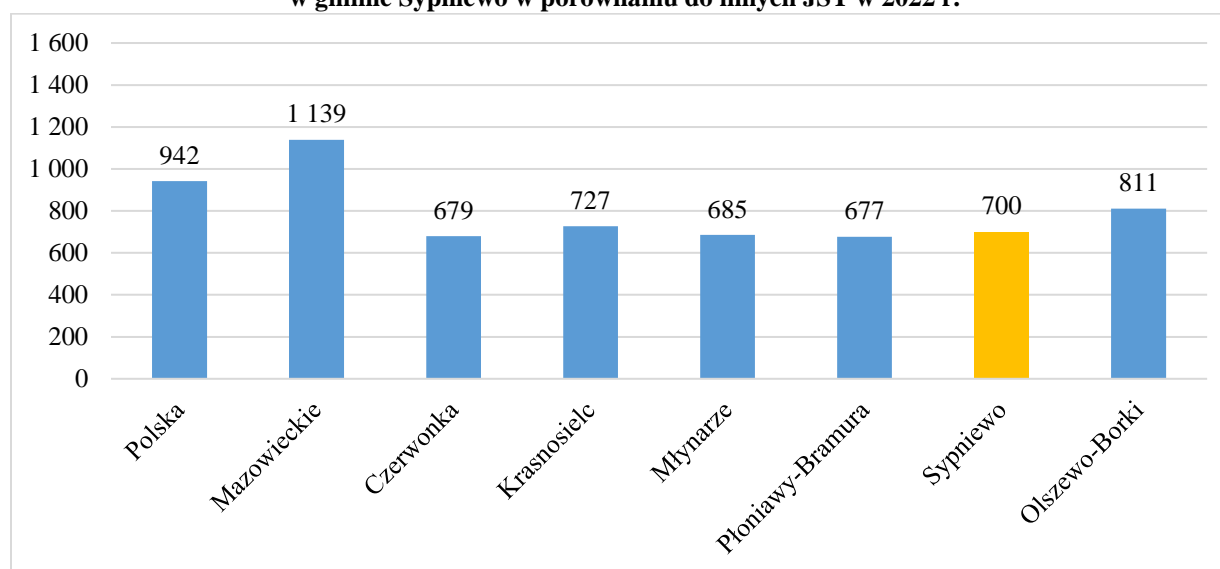
mieszkańców. W przytoczonym wskaźniku po raz kolejny dostrzegalna jest tendencja wzrostowa sytuacji w gminie Sypniewo, podobnie jak miało to miejsce w poprzednich wskaźnikach dotyczących stanu lokalnej gospodarki gminy. Biorąc pod uwagę analizowany okres czasu wartość z każdym kolejnym rokiem ulegała zwiększaniu się. W 2018 r. wartość wyniosła 549, natomiast w 2022 r. wartość wzrosła do stanu 700 (Wykres nr 30). Wartość ta przekłada się na lepszą sytuację gminy Sypniewo w analogicznym wskaźniku niż w gminach: Płoniawy-Bramura, Młynarze oraz Czerwonka. W porównaniu do średniej dla woj. Mazowieckiego (1 139) oraz Polski (942) sytuacja w gminie jest mniej korzystna (Wykres nr 31).

Wykres 30 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 31 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

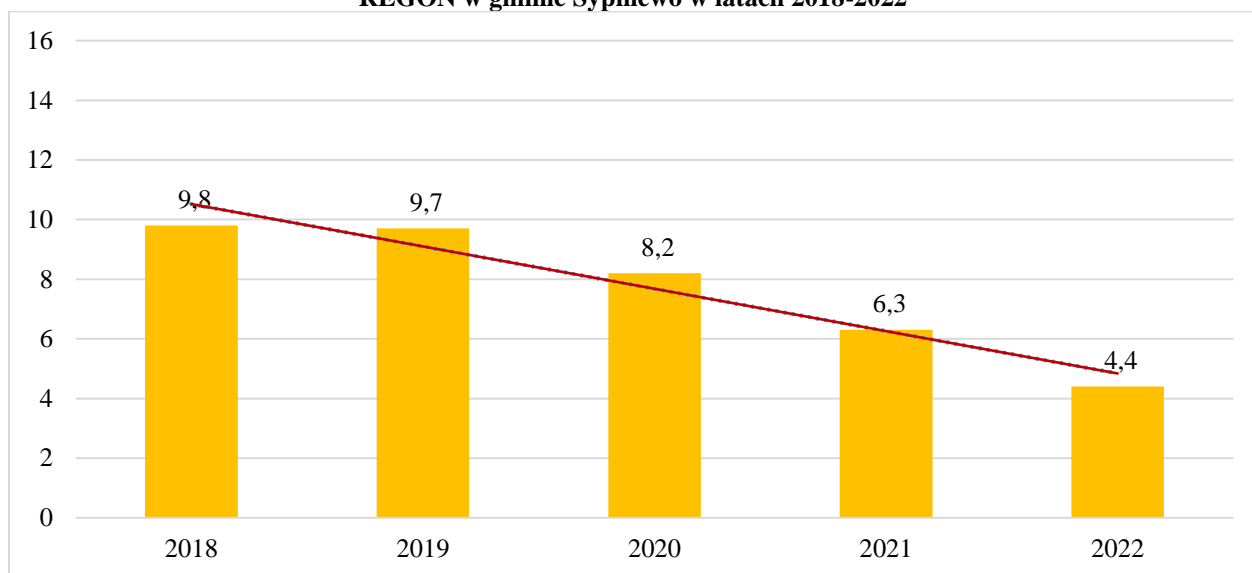
Kolejnym wskaźnikiem obrazującym sytuację gospodarczą gminy Sypniewo w porównaniu z innymi jednostkami samorządu terytorialnego jest udział % podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON. W analizowanym okresie czasu wskaźnik ulegał wahaniom oraz z każdym kolejnym rokiem jego wartość zmniejszała się co jest korzystnym zjawiskiem biorąc pod uwagę omawiany wskaźnik. W 2018 r. wartość wynosiła 9,8 %, a w 2022 r. wskaźnik wynosił 4,4 %, co przełożyło się na zmniejszenie wartości o ponad połowę o 5,4 pp. (Wykres nr 32). W porównaniu do sąsiednich gmin sytuacja gminy Sypniewo pozycjonowała się w środku zestawienia. Sytuacja była korzystniejsza od gmin: Olszewo-Borki, Krasnosielc oraz Czerwonka. Na uwagę zasługują fakt, iż wartość wskaźnika w porównaniu do średniej dla woj. mazowieckiego (4,4%) była taka sama, natomiast sytuacja gminy była korzystniejsza niż średnia dla Polski, która wynosiła 5% (Wykres nr 33).

Tabela 30 Udział % podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Udział % podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON				
	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	7,0	6,9	6,7	7,6	5,0
Mazowieckie	7,1	6,8	6,6	6,4	4,4
Czerwonka	12,5	8,4	7,5	5,6	4,8
Krasnosielc	9,0	8,8	9,3	5,8	4,7
Młynarze	6,8	7,2	6,6	4,5	2,0
Płoniawy-Bramura	6,2	6,3	6,3	3,3	3,2
Sypniewo	9,8	9,7	8,2	6,3	4,4
Olszewo-Borki	10,7	9,3	10,0	8,3	6,4

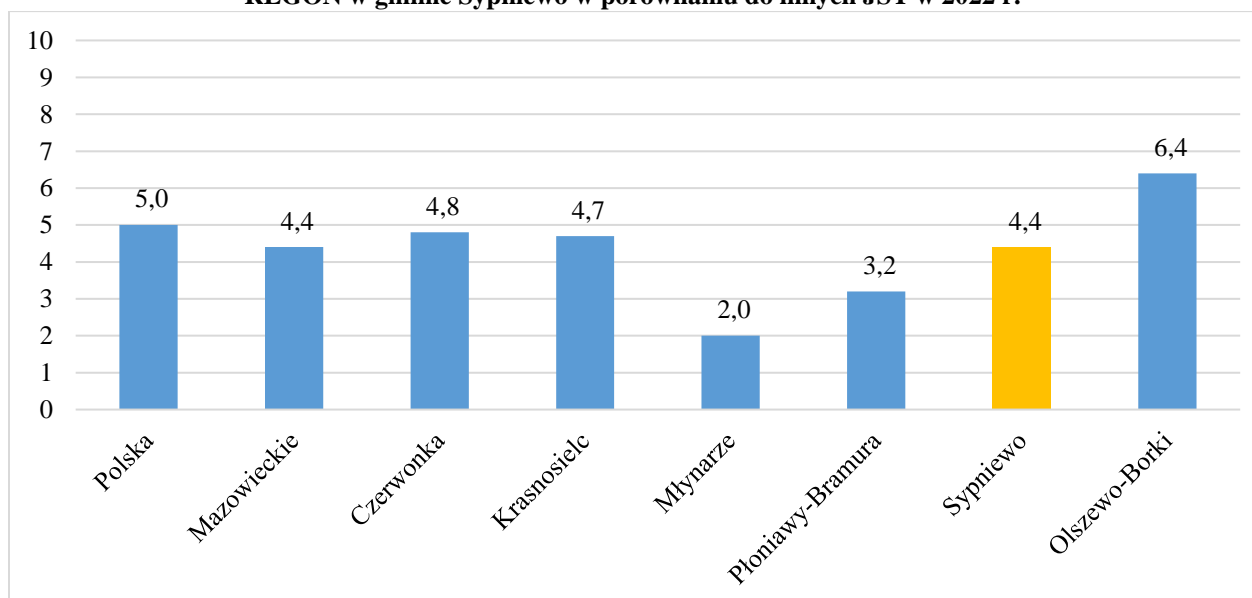
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 32 Udział % podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 33 Udział % podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kolejnym wskaźnikiem mającym istotny wpływ na sferę gospodarczą i rynek pracy jest zjawisko bezrobocia. Bezrobocie jest to stan, w którym określona część osób zdolnych do pracy nie może znaleźć zatrudnienia. Za osobę bezrobotną uważa się osobę, która nie jest nigdzie zatrudniona, nie wykonuje pracy zarobkowej oraz nie prowadzi działalności gospodarczej. Chcąc rzetelnie przeanalizować wymiar zjawiska bezrobocia na terenie gminy Sypniewo zasadna jest analiza wskaźnika udziału bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym czyli ujęciu

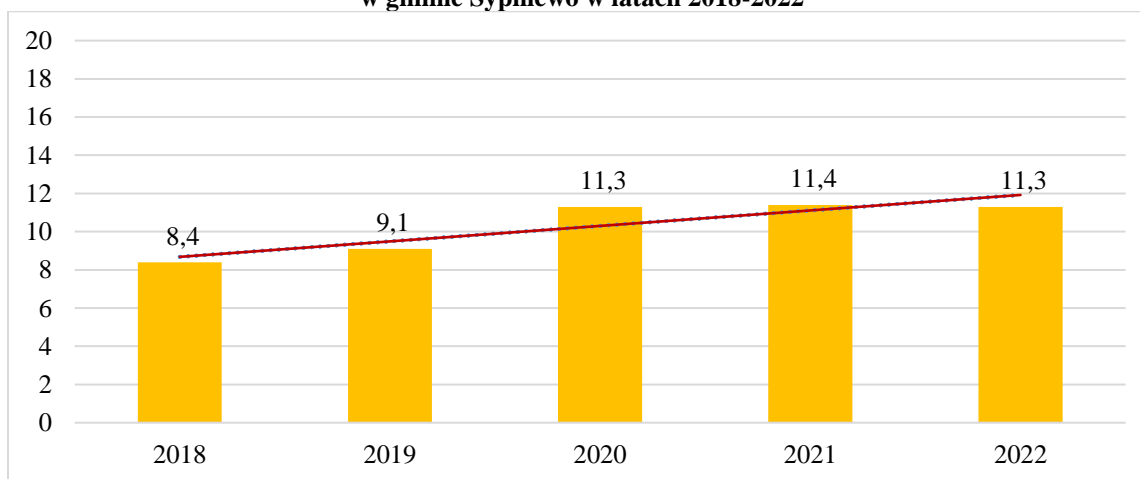
osób zdolnych i gotowych do podjęcia pracy zarobkowej. Udział osób bezrobotnych na terenie gminy Sypniewo w analizowanym okresie czasu ulegał wahaniom, w 2018 r. wynosił 8,4, w następnych latach wzrastał do 2021 r. by w 2022 r. ulec minimalnemu zmniejszeniu się kiedy to wyniósł 11,3 (Wykres nr 34). W porównaniu do gmin sąsiednich wskaźnik dla gminy Sypniewo był taki sam jak w gminach: Płoniawy-Bramura oraz Czerwonka, od pozostałych gmin sąsiadujących był mniej korzystny. Taka wartość wskaźnika w porównaniu do innych porównywanych jednostek samorządu terytorialnego wskazują na fakt, że sytuacja gminy w tym wymiarze w stosunku do nich jest niekorzystna. W porównaniu do średniej wartości dla woj. mazowieckiego (3,6) oraz dla Polski (3,7) gmina Sypniewo wypada znacznie gorzej na tym tle (Wykres nr 35).

Tabela 31 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym				
	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	4,2	3,8	4,6	4,0	3,7
Mazowieckie	4,2	3,9	4,5	4,0	3,6
Czerwonka	11,8	10,9	11,3	12,0	11,3
Krasnosielc	12,4	11,1	12,5	12,4	11,0
Młynarze	9,6	9,1	10,4	9,9	8,8
Płoniawy-Bramura	12,0	11,0	12,6	12,3	11,3
Sypniewo	8,4	9,1	11,3	11,4	11,3
Olszewo-Borki	7,9	7,1	7,2	7,1	6,5

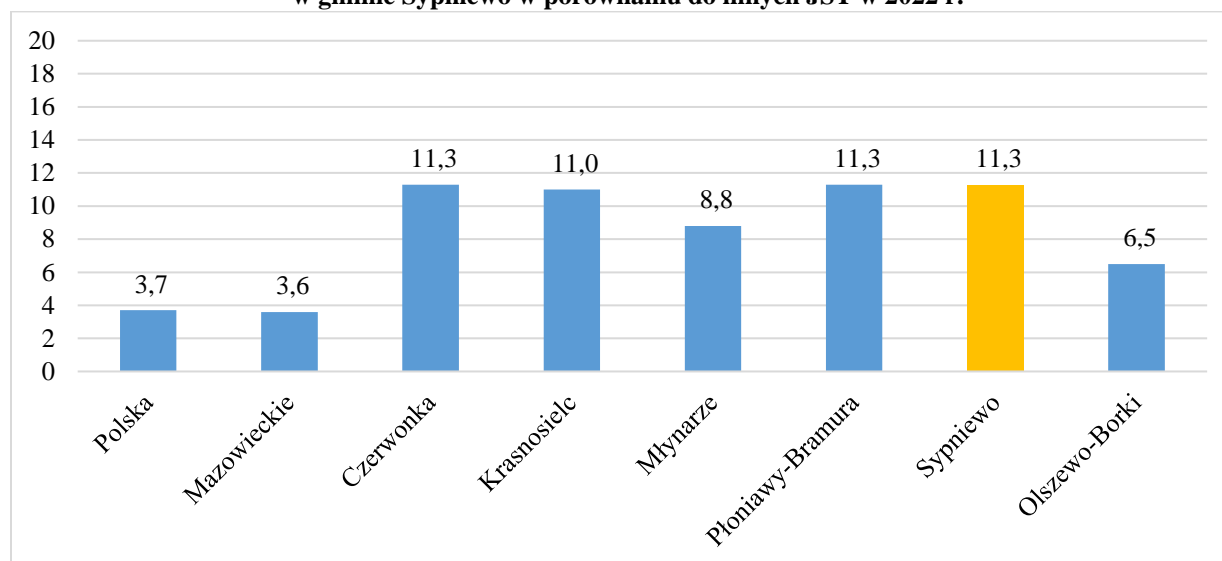
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 34 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

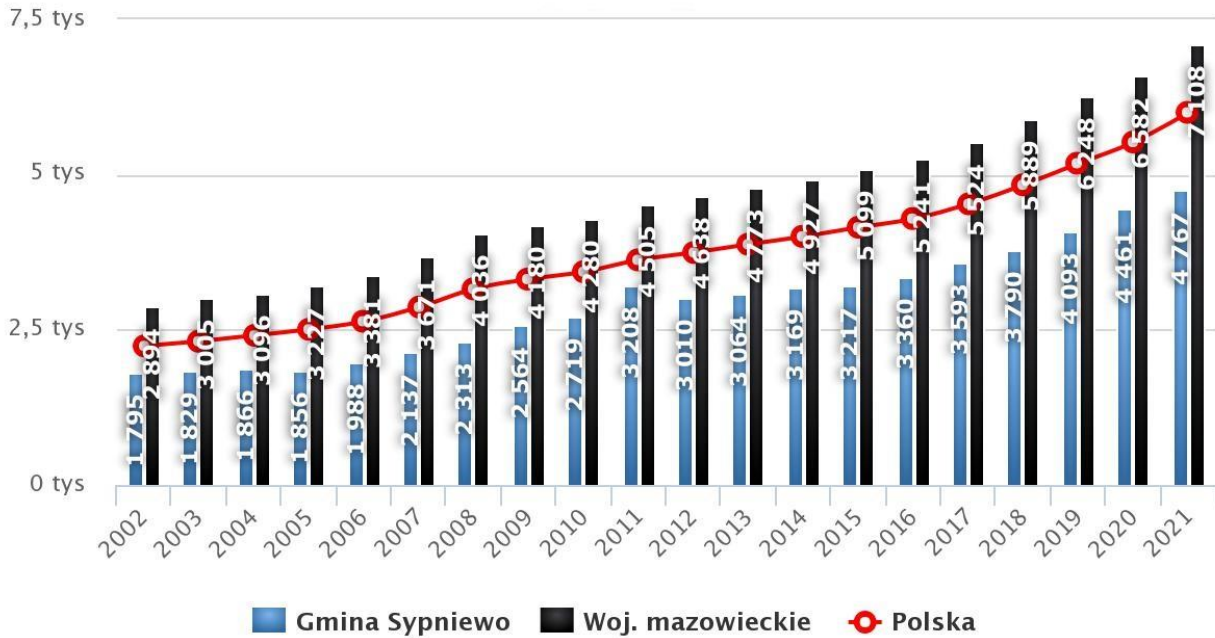
Wykres 35 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

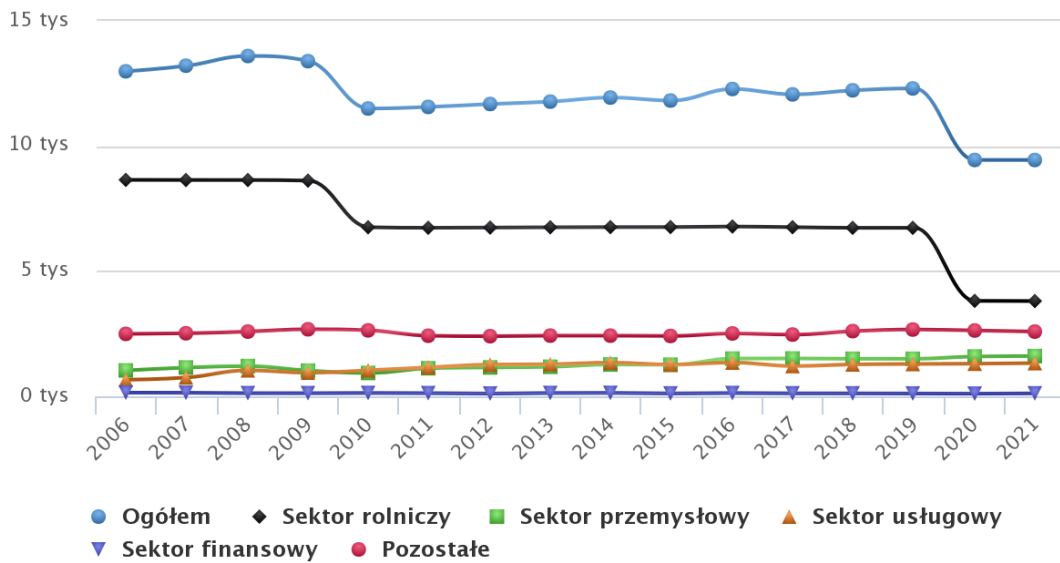
Istotnym miernikiem sytuacji gospodarczej na terenie gminy jest wielkość przeciętnego wynagrodzenia brutto. Wg. danych GUS na dzień 31.12.2021 r. przeciętne wynagrodzenie brutto w gminie Sypniewo wyniosło 4 767 zł. W porównaniu do średniej dla woj. mazowieckiego, które wyniosło 7 108 zł., oraz średniej dla Polski 6 001 zł., w obu porównaniach gmina wypada znacznie gorzej (Rysunek nr 17). W 2021 r. wg danych powiatowych oszacowano pracujących w gminie Sypniewo wg ekonomicznych sektorów. Największy odsetek mieszkańców z terenu gminy pracują w sektorze - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (około 40,3%). Następnie w sektorze - przemysł i budownictwo (17,0%). W sektorze - handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja (ok. 14,0%). W sektorze - działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości (1,2%). W sektorze – pozostałe (27,4) (Rysunek nr 18).

Rysunek 17 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w gminie Sypniewo w latach 2002-2021



Źródło: Polska w liczbach; https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Sypniewo#rynek-pracy

Rysunek 18 Liczba pracujących wg sektorów ekonomicznych w gminie Sypniewo w latach 2006-2021



Źródło: Polska w liczbach; https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Sypniewo#rynek-pracy

4.1.2 Rolnictwo

Gmina Sypniewo jest gminą o charakterze rolniczym, w którym 90% mieszkańców jednym ze źródeł dochodów stanowi właśnie działalność rolnicza. *Uchwałą nr XXXV/189/2018 Rady Gminy Sypniewo z dnia 16 lutego 2018 r. przyjęto program w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sypniewo na lata 2018-2023”*. W treści programu możemy odczytać, że użytki rolne stanowią 9408,25 ha tj. 72,4% całkowitej powierzchni gminy, natomiast nieużytki to 166 ha. W gminie przeważają gleby klasy IV uprawiane jest głównie: żyto, pszenżyto, owies, kukurydza, rośliny pastewne ziemniaki i warzywa. Ze względu na brak bazy przetwórczej, rolnictwo posiada niewykorzystane moce produkcyjne, zarówno w uprawie jak i w hodowli. Większość użytków rolnych na terenie gminy stanowi własność prywatną. Gmina posiada korzystne warunki do rozwoju upraw warzy i sadownictwa jak również rozwijania hodowli bydła mlecznego i opasowego. Wg. danych zawartych w treści Programu w gminie Sypniewo istnieje ok. 650 gospodarstw rolnych, których średnia wielkość wynosi 14,5 ha. Wśród dominujących upraw na terenie gminy należą zboża. Drugim względem wielkości są rośliny pastewne w postaci kukurydzy¹².

Na terenie gminy Sypniewo występują dwa typy gleb:

- bielicowe i rdzawe wytworzone z piasków słabo gliniastych, gliniastych i luźnych,
- mady rzeczne wytworzone z piasków i glin lekkich.

Gmina Sypniewo charakteryzują się przewagą gleb o okresowym niedoborze wody (ok. 39% użytków rolnych), natomiast 33,7% o relatywnie optymalnej ilości wody. Gleb o stałym niedoborze wody stanowią 16,3% użytków rolnych, głównie we wschodniej części gminy. Natomiast gleby o okresowym nadmiarze wody, znajdujące się głównie wzdłuż cieków wodnych stanowią 10,3%. Kompleksy gleb żytnich słabych i bardzo słabych stanowią łącznie 55% gruntów ornych. Pszenne oraz żytnie bardzo dobre i dobre obejmują powierzchnie 35,4%. Gleby zlokalizowane w centralnej i północnej części gminy sprzyjają rozwojowi gałęzi rolnych¹³.

¹² *Uchwała nr XXXV/189/2018 Rady Gminy Sypniewo z dnia 16 lutego 2018 r. przyjęto program w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sypniewo na lata 2018-2023”, str. 27-30.*

¹³ *Jw., str. 34*

4.3 Finanse publiczne i inwestycje

W podrozdziale omówiono sytuację finansową gminy, dochody i wydatki gminy jak również wykonanie budżetu w analizowanym okresie czasu oraz ostatnio zrealizowane inwestycje na terenie gminy.

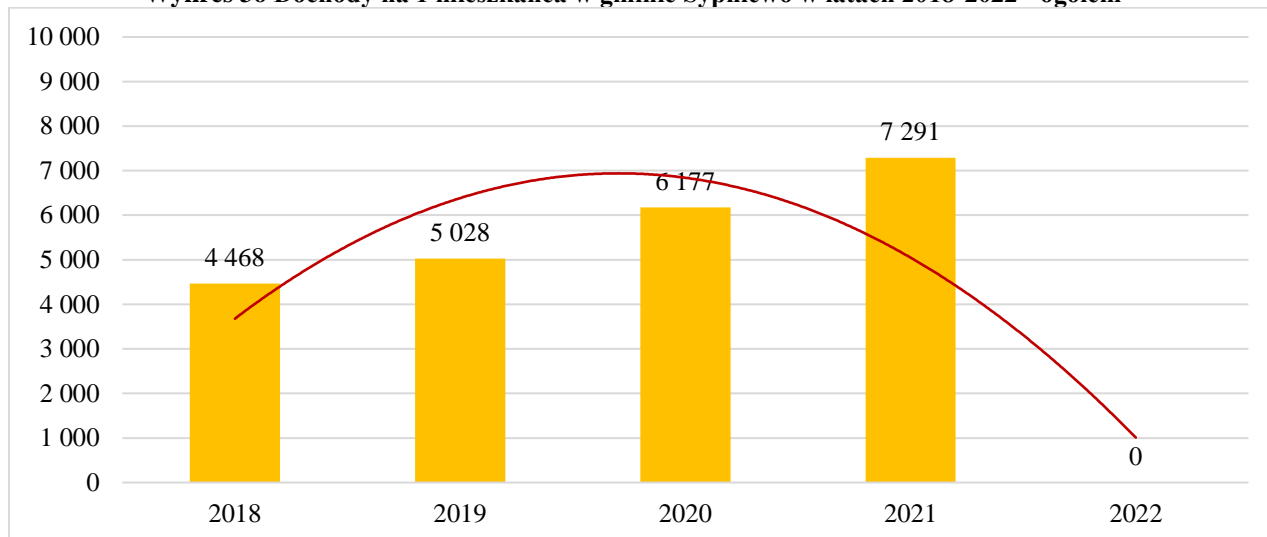
Pierwszym analizowanym wskaźnikiem z tej grupy w okresie czasu w latach 2018-2022 wskaźnik dochodów - ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca rok co roku ulegał poprawie (wzrostowi). W 2018 r. plasowały się na poziomie 4 468, natomiast w 2021 r. wyniosły już 7 291. Aktualnie brak danych za 2022 r. (Wykres nr 36). Porównując ten sam wskaźnik wśród do gmin sąsiednich tylko gmina Młynarze w 2022 r. osiągnęła wartość dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyższą niż w gminie Sypniewo, która wynosiła 7 986. Co warte podkreślenia to, że wartość dochodów - ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca była wyższa niż średnia dla Polski, która wyniosła 7 226, natomiast niższa niż średnia dla woj. mazowieckiego gdzie wyniosła 8 505 (Wykres nr 37). Biorąc powyższe na wgląd można postawić tezę o tym, że gmina skutecznie pozyskuje dochody zarówno ze źródeł zewnętrznych takich jak np. fundusze europejskie czy dotacje z budżetu państwa, które następnie inwestują w liczne projekty służące ogółowi społeczeństwa zamieszkującego gminę.

Tabela 32 Wskaźniki dotyczące dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna rok	Dochody na 1 mieszkańca w latach 2018-2022																			
	Ogółem					Dochody własne					Dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych					Dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	5 387	5 969	6 533	7 226	b.d	2 732	2 959	3 188	3 479	b.d	1 136	1 253	1 235	1 399	b.d	84	95	99	124	b.d
Mazowieckie	6 657	7 233	7 528	8 504	b.d	3 991	4 208	4 217	4 736	b.d	1 809	1 989	1 904	2 159	b.d	207	228	234	249	b.d
Czerwonka	4 655	5 174	5 740	6 781	b.d	1 726	1 863	2 126	2 123	b.d	469	485	458	521	b.d	0	0	0	0	b.d
Krasnosielc	4 843	5 302	5 950	6 855	b.d	945	1 039	1 202	1 384	b.d	377	440	440	589	b.d	1	4	1	1	b.d
Młynarze	4 867	5 499	6 963	7 986	b.d	1 840	1 955	3 057	2 662	b.d	480	452	588	778	b.d	14	11	-9	86	b.d
Płoniwaj-Bramura	4 457	5 255	5 672	6 385	b.d	1 741	2 076	2 199	2 261	b.d	458	517	545	594	b.d	13	16	11	14	b.d
Sypniewo	4 468	5 028	6 177	7 291	b.d	1 296	1 490	2 090	1 989	b.d	449	528	564	688	b.d	23	48	-14	39	b.d
Olszewo-Borki	4 430	5 737	5 654	6 092	b.d	1 443	2 018	2 201	1 995	b.d	776	865	822	973	b.d	4	2	4	5	b.d

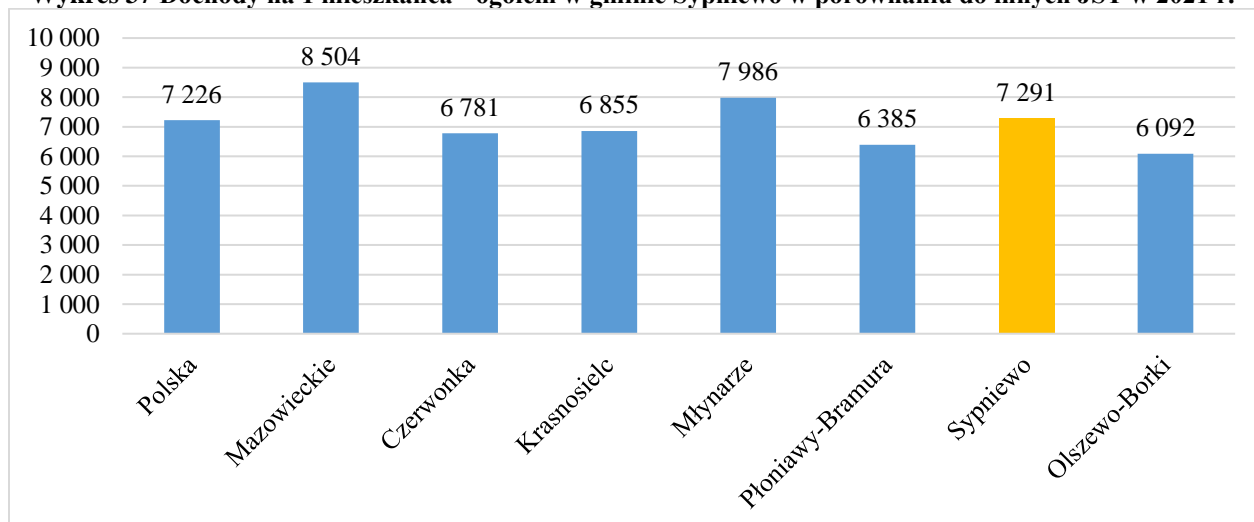
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 36 Dochody na 1 mieszkańca w gminie Sypniewo w latach 2018-2022 - ogółem



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 37 Dochody na 1 mieszkańca - ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.

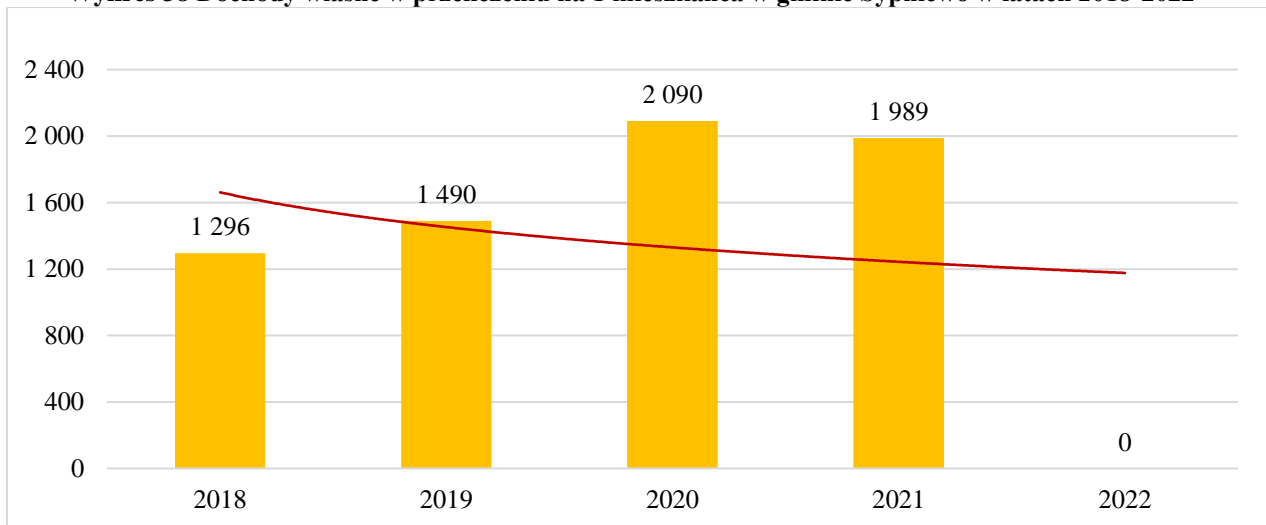


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Do podstawowych kategorii dochodów gminy należą dochody własne, dotacje jak również subwencje oraz inne środki uzupełniające. W niemal wszystkich gminach w Polsce największy procentowy udział w budżetach poszczególnych gmin mają dochody własne. Wysokość dochodów własnych przekłada się w głównej mierze na zdolność gminy do samofinansowania się a także zasadniczo wpływa na wielkość oraz rodzaj realizowanych inwestycji. Jeżeli chodzi o wskaźnik udziału dochodów własnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość ta w 2021 r. w gminie Sypniewo wyniosła 1 989 i w analizowanym okresie czasu ulegała wahaniom (Wykres nr 38). W porównaniu z gminami sąsiednimi pozycjonując gminę na przedostatnim miejscu.

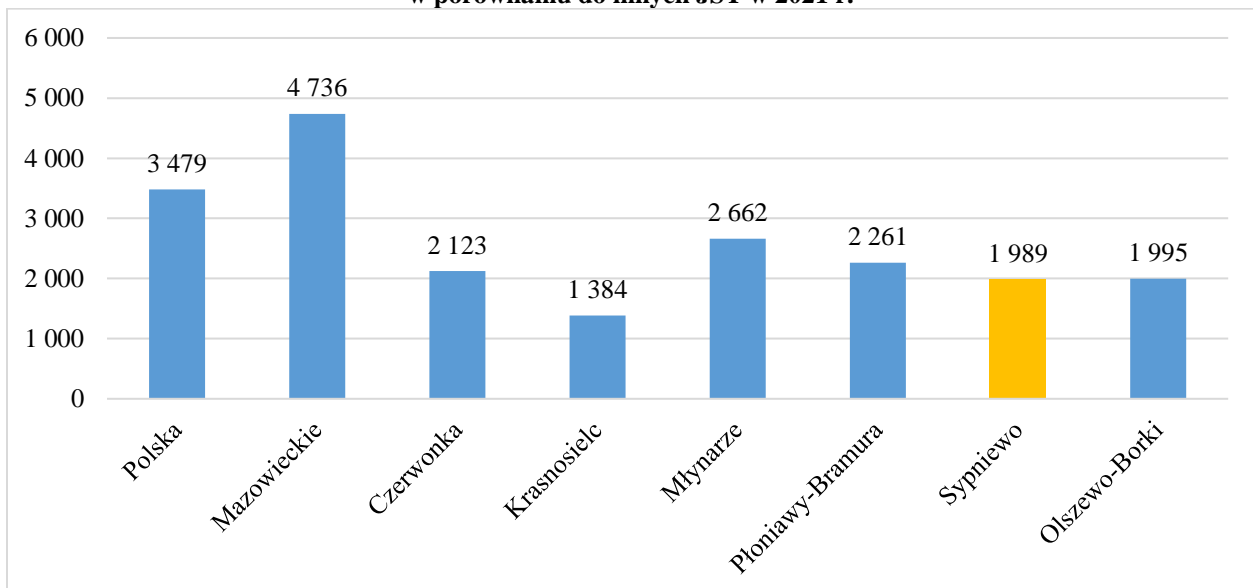
Natomiast sytuacja gminy w porównaniu do średniej dla woj. mazowieckiego (4 736) oraz średniej dla Polski (3 479) prezentują się znacznie gorzej (Wykres nr 39).

Wykres 38 Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 39 Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.

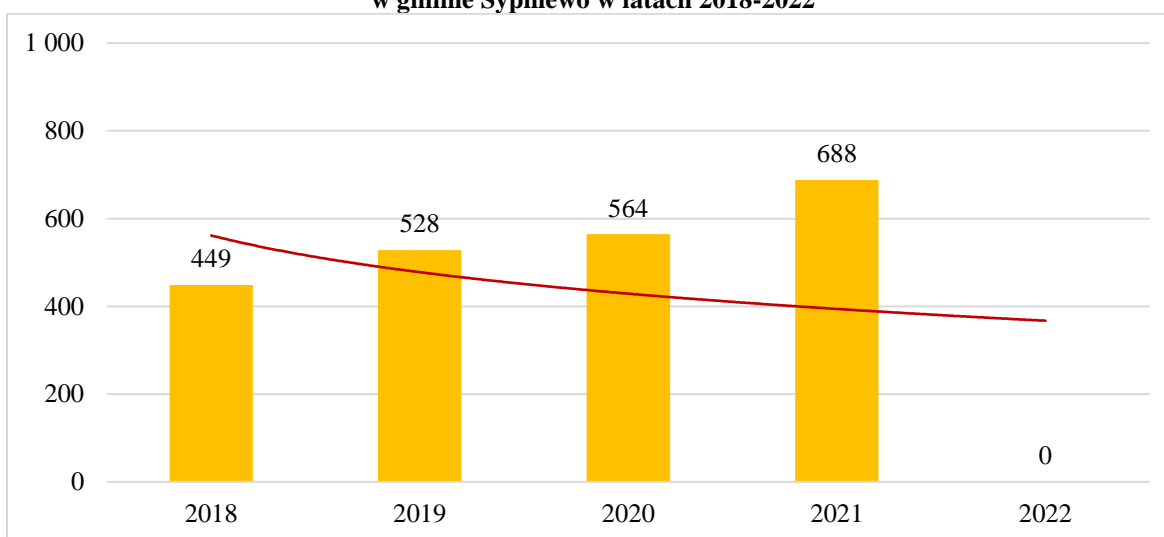


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kolejnym źródłem dochodów własnych gminy są podatki w postaci wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkujących na terenie gminy Sypniewo mieszkańców. W analizowanym okresie czasu w gminie Sypniewo rok w rok zauważalna jest tendencja wzrostowa udziałów w podatkach dochodowych od osób fizycznych. W 2018 r. udział ten wynosił 449, kilka lat później w 2021 r. wzrósł do wartości 688 (Wykres nr 40). W porównaniu z gminami

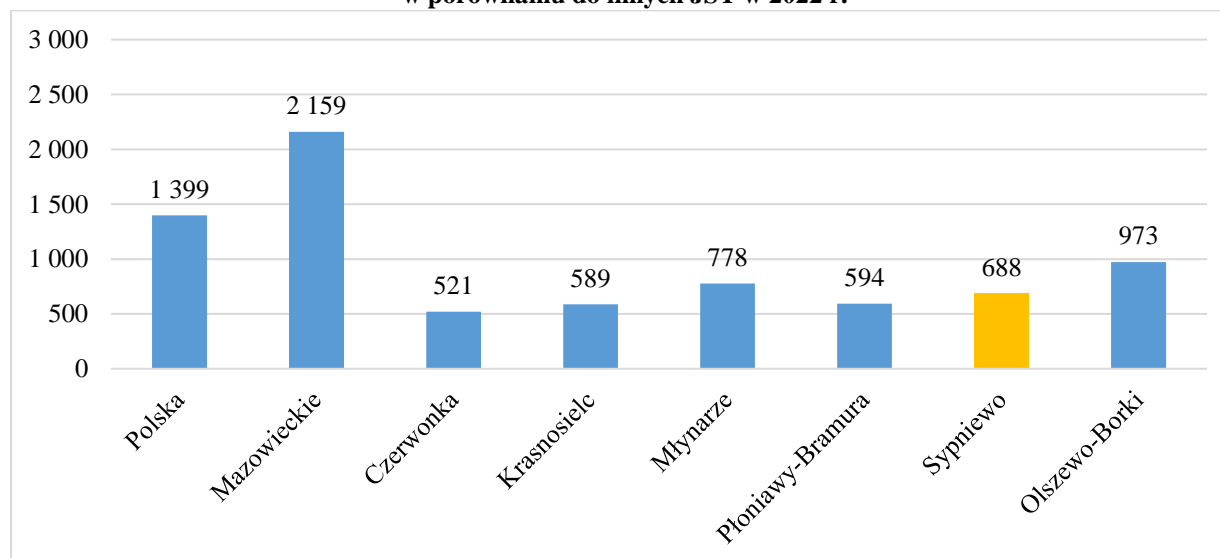
sąsiednimi gmina Sypniewo na ich tle wypada całkiem korzystnie, wyprzedzając gminy takie jak: Czerwonka, Krasnosielc oraz Płoniawy-Bramura. W zestawieniu ze średniej dla woj. mazowieckiego oraz średnią dla Polski wynoszącej odpowiednio 2 159 oraz 1 399 w tej relacji gmina prezentują się już znacznie gorzej (Wykres nr 41).

Wykres 40 Dochody na 1 mieszkańca w latach 2018-2022. Dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 41 Dochody na 1 mieszkańca w 2021 r. Dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.

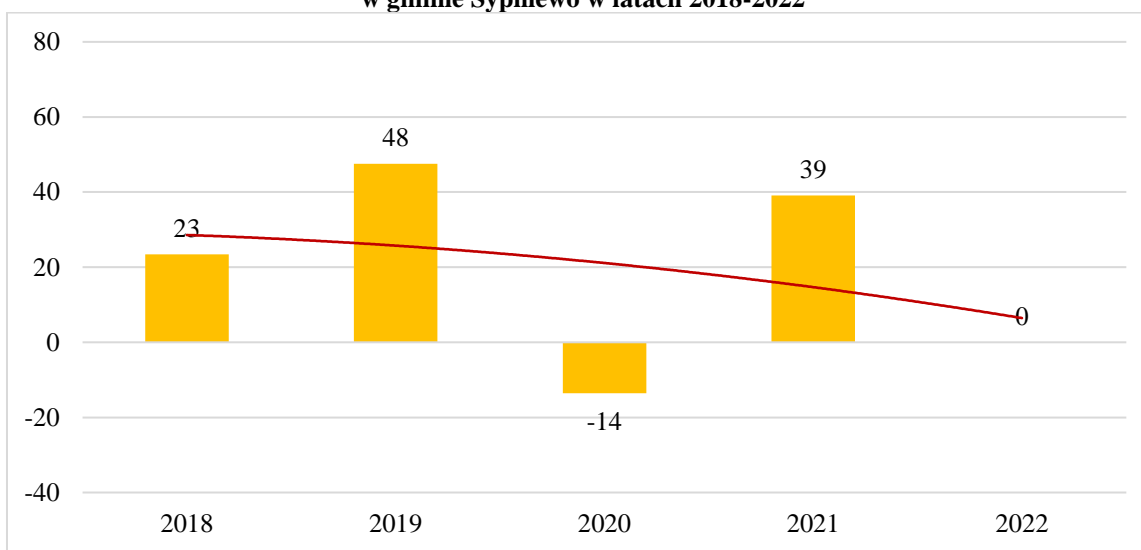


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

We wcześniejszym fragmencie analizy sytuacji finansowej gminy Sypniewo analizie poddano dochody z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. W tym fragmencie

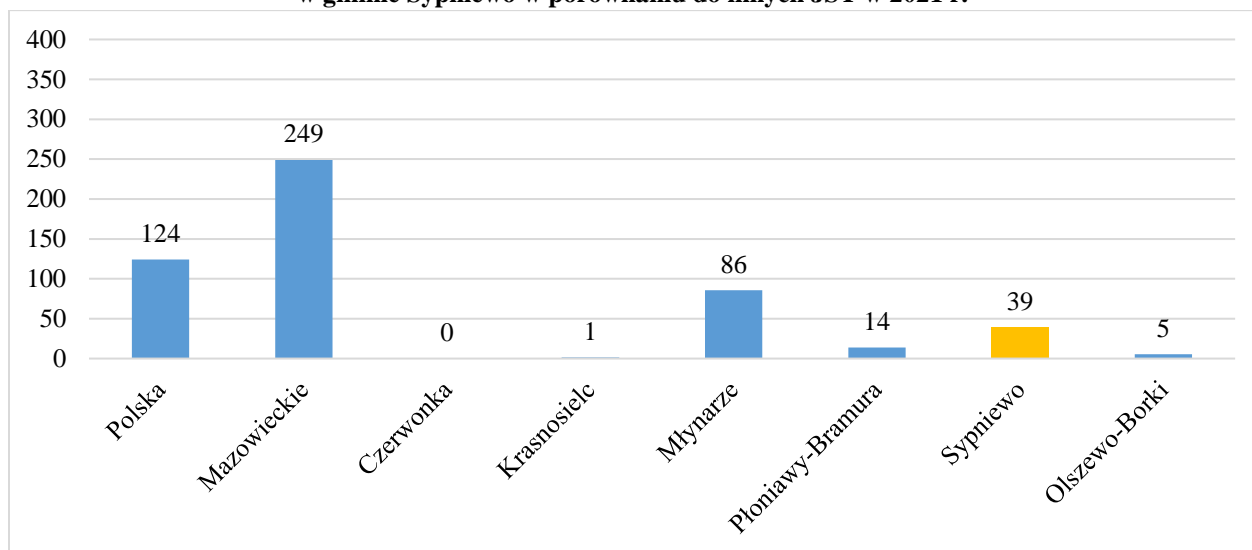
przeanalizowano drugi rodzaj podatku, mowa o podatku dochodowym od osób prawnych. Na wykresie nr 42 przedstawiono udział tego rodzaju podatku w dochodach własnych gminy Sypniewo, gdzie udział ten na przestrzeni analizowanego okresu czasu ulegał wahaniom, gdzie w 2020 r. osiągnął wartość (-14). W najnowszym okresie czasu w 2021 r. wartość ta ponownie wzrosła do poziomu powyżej zera i wyniosła 39. Sytuacja ta przełożyła się tym samym na wynik wśród gmin sąsiednich gorszy jedynie od gminy Młynarze (86). Na tle woj. mazowieckiego (249) oraz Polski (124) sytuacja podobnie jak w poprzednich wskaźnikach analizujących sytuację finansów publicznych gminy jest znacznie gorsza (Wykres nr 43).

Wykres 42 Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2018-2022. Dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

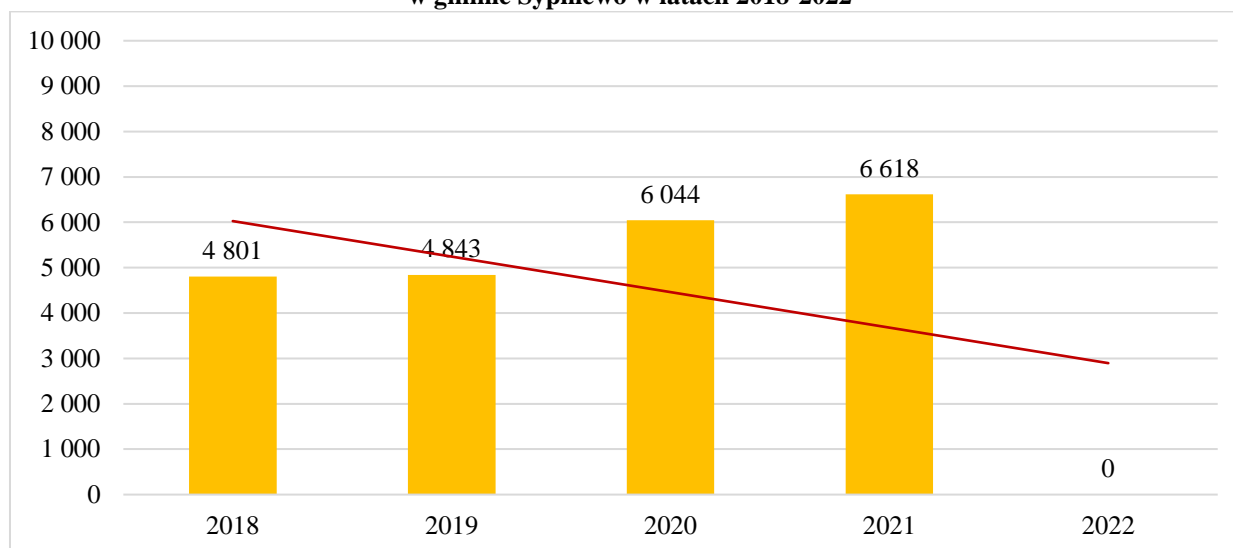
Wykres 43 Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2018-2022. Dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

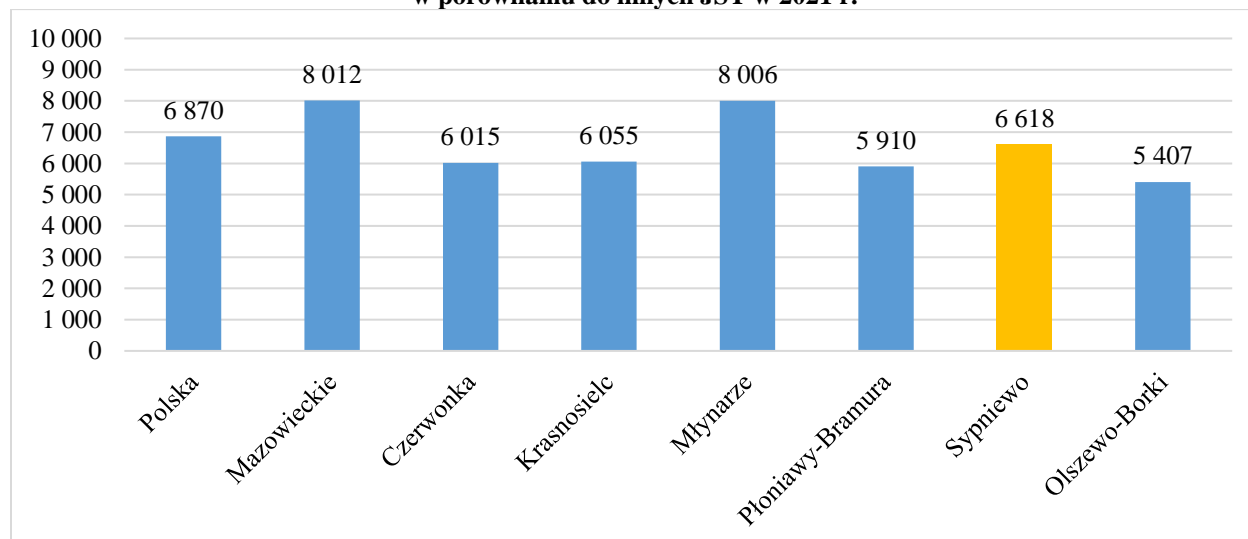
Opisem sytuacji finansowej danej jednostki samorządu terytorialnego oprócz dochodów do budżetu są również jej wydatki. Do jej opisu użyto m.in. wskaźnik wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca - ogółem w latach 2018-2022. W przedstawionym wykresie nr 44 zauważalne jest zjawisko wzrostu wydatków z budżetu gminy. W 2018 r. wskaźnik ten plasował się na poziomie 4 801, natomiast w 2021 r. wzrósł do poziomu 6 618. Porównując omawiany wskaźnik na tle gmin sąsiadujących gmina Sypniewo wypada na tym tle bardzo korzystnie, gdzie wyłącznie w gminie Młynarze wartość jest wyższa. W zestawieniu ze średnią dla woj. mazowieckiego (8 012) oraz średnią dla Polski (6 870), gmina wypada nieznacznie gorzej od średniej dla kraju natomiast wyraźną różnicę na niekorzyść gminy zauważyć można w odniesieniu do średniej dla województwa (8 012) (Wykres nr 45).

Wykres 44 Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2018-2022 - ogółem w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 45 Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca - ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.

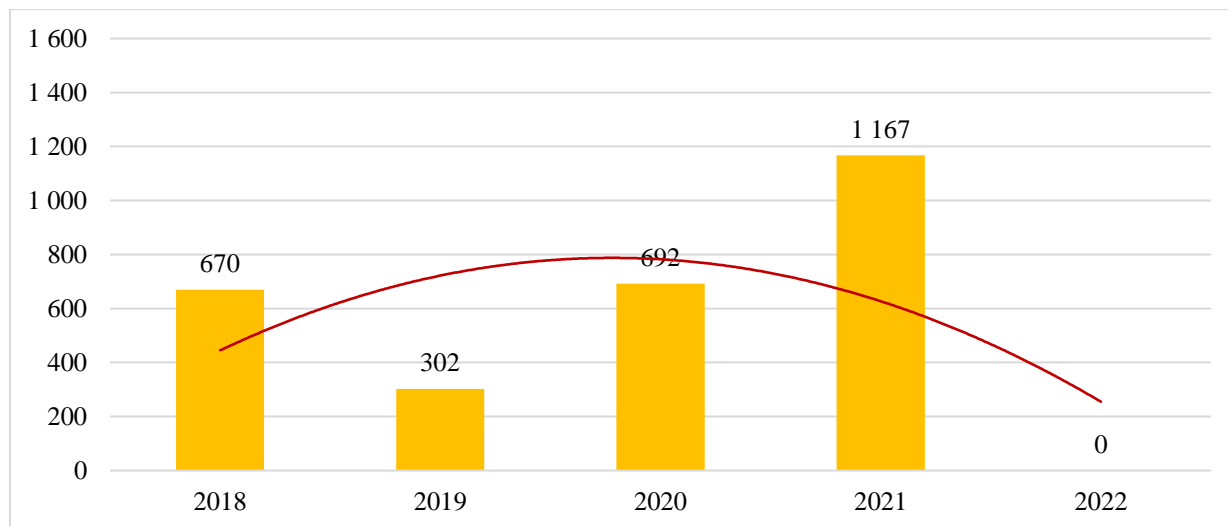


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kolejnym istotnym wskaźnikiem determinującym sytuację finansów publicznych gminy jest wskaźnik wydatków majątkowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca - ogółem. W badanym okresie czasu wspomniany wskaźnik w gminie Sypniewo ulegał zmianom. W 2018 r. wartość wskaźnika uplasowała się na poziomie 670, natomiast w 2021 r. wartość ta wzrosła niemal o połowę i wyniosła 1 167 (Wykres nr 46). W zestawieniu wskaźnika w porównaniu do innych jednostek samorządu terytorialnego gmina wypada na ich tle bardzo dobrze ustępując miejsca

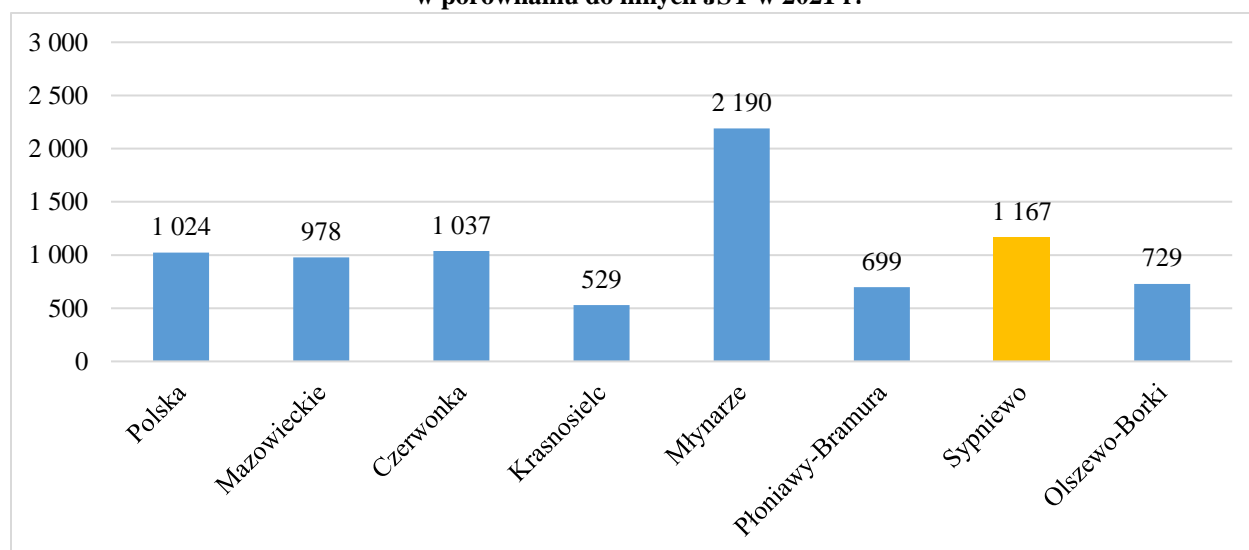
jedynie gminie Młynarze (2 190). Przy czym prezentując wyższą wartość od średniej dla woj. mazowieckiego jak i średniej dla Polski wynoszących odpowiednio 978 i 1 024 (Wykres nr 47).

Wykres 46 Wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca - ogółem w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 47 Wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca - ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.

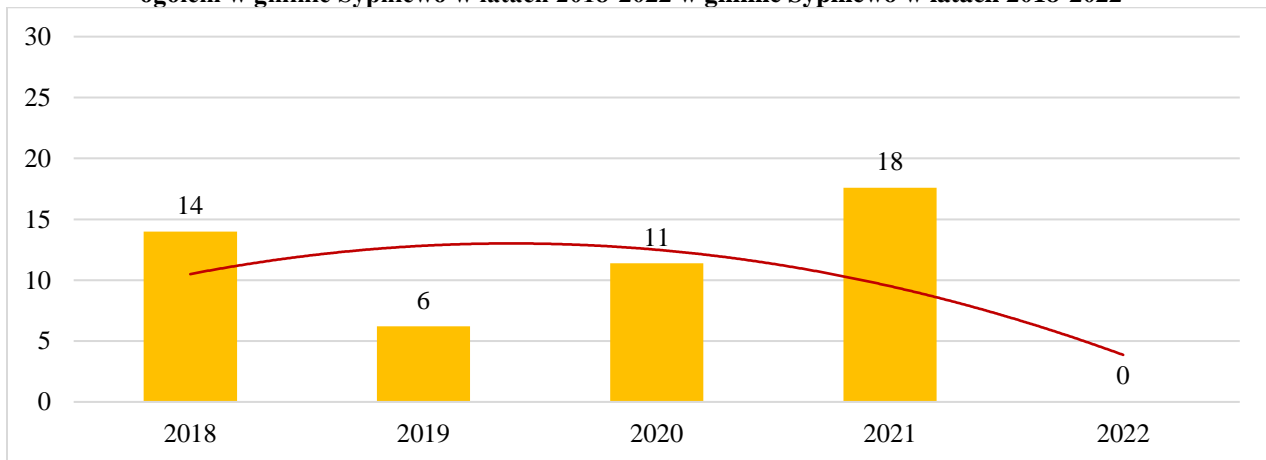


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przed ostatnim analizowanym wskaźnikiem opisującym sytuację finansową gminy Sypniewo jest wskaźnik wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca - udział % wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w gminie Sypniewo w latach 2018-2022. Wskaźnik ten w analizowanym okresie czasu podobnie jak poprzednie wskaźniki opisujące finanse samorządowe ulegał wahaniom. W najnowszym badanym okresie tj. w 2021 r. wartość wyniosła

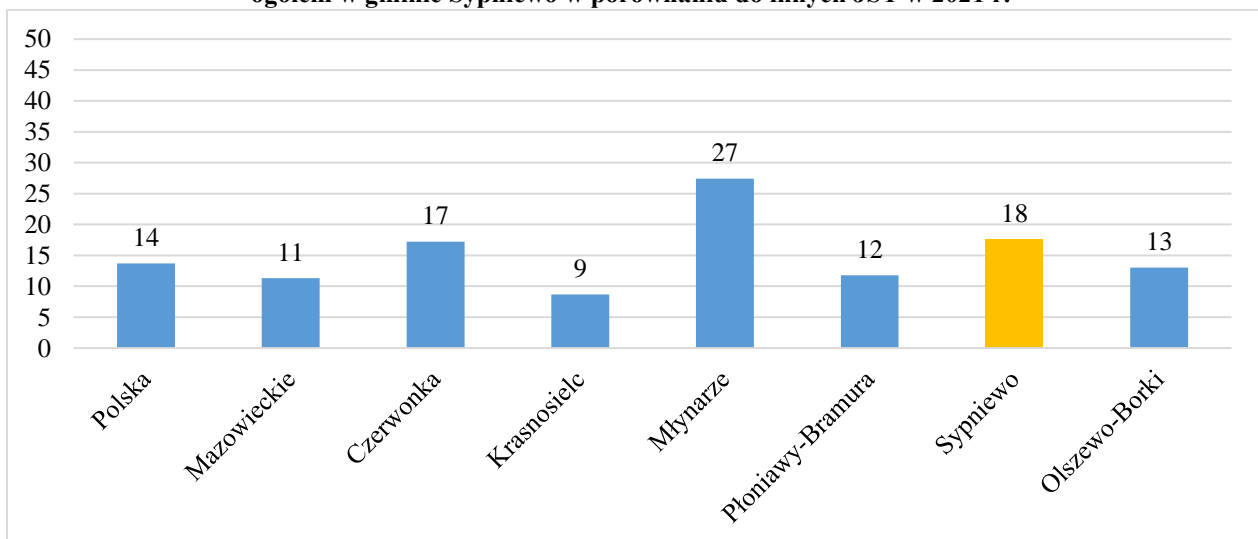
18 % (Wykres nr 48). W porównaniu do innych porównywanych jednostek samorządu terytorialnego gmina Sypniewo na inwestycje przeznacza mniej jedynie od gminy Młynarze, natomiast od pozostałych plasuje się wyżej przeznaczając tym samym więcej środków na rozwój. Dla porównania w woj. mazowieckim wskaźnik ten wynosi 11 % natomiast w Polsce jest to 14 % (Wykres nr 49). Sytuację przedstawiono na wykresach poniżej.

Wykres 48 Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca - udział % wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w gminie Sypniewo w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 49 Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca - udział % wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ostatnim wskaźnikiem ale niezwykle istotnym w kwestii możliwości finansowych gminy jak i ich wykorzystanie poprzez realizację inwestycji publicznych jest wskaźnik liczby podpisanych umów/ decyzji o dofinansowanie z programów operacyjnych. W 2022 r. gmina Sypniewo zrealizowała łącznie 40 różnego rodzaju umów i decyzji z czego 38 z nich stanowił

Regionalny Program Operacyjny województwa mazowieckiego, natomiast 2 pochodzą z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (Tabela nr 33).

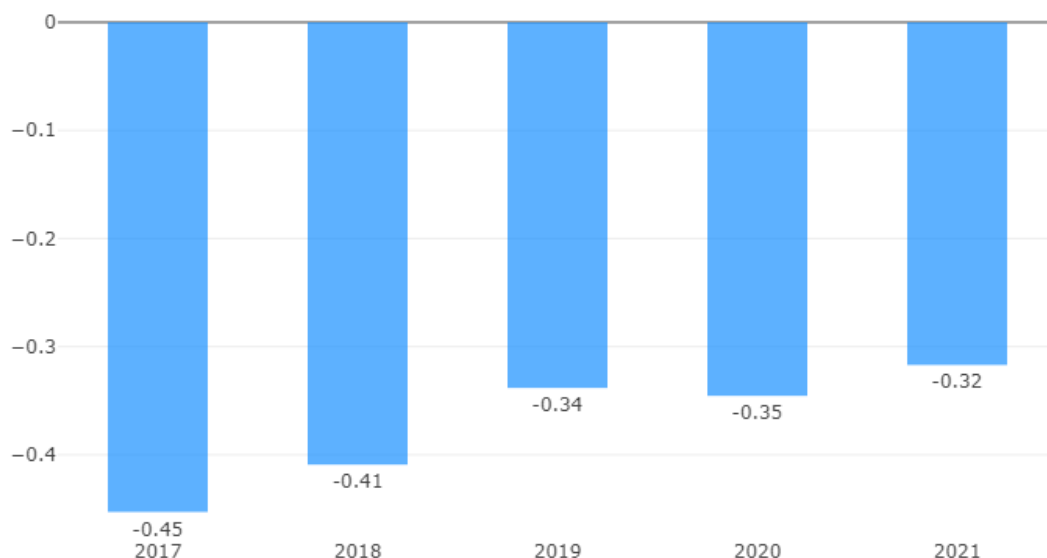
Tabela 33 Liczba podpisanych umów/ decyzji o dofinansowanie w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2020-2022

Jednostka terytorialna rok	Liczba umów/ decyzji o dofinansowanie wg programów operacyjnych																					
	Ogółem			Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko			Program Operacyjny Inteligentny Rozwój			Program Operacyjny Polska Cyfrowa			Program Operacyjny Pomoc Techniczna			Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój			RPO Województwa Mazowieckiego			
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	
Polska	83 632	97 046	101 972	2 643	2 840	2 974	11 752	14 062	14 547	654	710	733	342	393	401	6 919	7 414	7 539	4 759	5 620	5 696	
Mazowieckie	7 503	8 724	8 963	364	381	398	1 838	2 127	2 268	59	66	65	0	0	0	481	529	534	4 759	5 619	5 696	
Czerwonka	78	91	91	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	77	90	90	
Krasnosielc	65	66	66	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	64	65	65	
Młynarze	71	74	74	0	0	0	3	4	4	2	2	2	0	0	0	0	0	0	66	68	68	
Płoniawy-Bramura	66	67	67	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	65	66	66	
Sypniewo	39	39	40	0	0	0	0	0	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0	37	37	38	
Olszewo-Borki	46	51	52	0	0	0	2	3	3	1	1	1	0	0	0	0	0	0	43	47	48	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dodatkową analizą sytuacji gospodarczej jest przedstawienie wskaźnika rozwoju w wymiarze gospodarczym w gminie Sypniewo przygotowanego przez MRL. Poniżej zaprezentowany został wskaźnik rozwoju gminy w wymiarze gospodarczym w 4 badanych obszarach w okresie lat 2017-2021. Wskaźnik rozwoju w wymiarze gospodarczym dla gminy w analizowanym okresie był ujemny (poniżej zera). Sytuacja z każdym kolejnym rokiem ulegała niewielkim wahaniom, gdzie w 2017 r. wartość wynosiła (-0.45), natomiast w 2021 r. (-0,32) co przekłada się na wzrost wskaźnika na przestrzeni kilku lat o 0,13 pp. Wzrost wartości wskaźnika na przestrzeni kilku lat jest pozytywnym aspektem dla gminy świadczącym o poprawie sytuacji gospodarczej na terenie gminy (Rysunek nr 19).

Rysunek 19 Wskaźnik rozwoju w wymiarze gospodarczym w gminie Sypniewo w latach 2017-2021 (MRL)

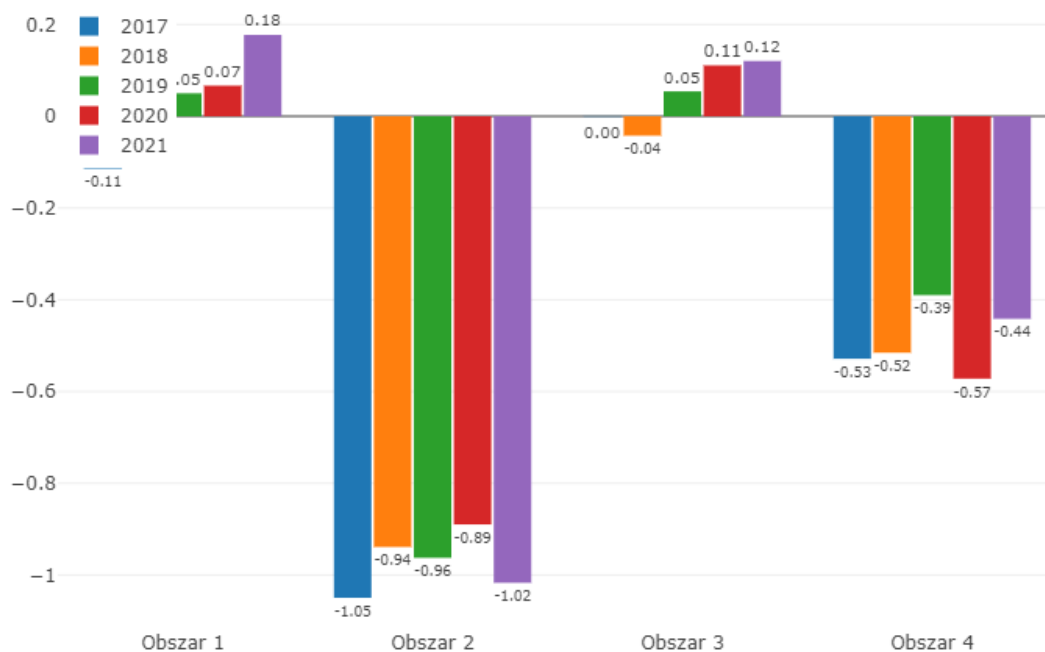


Źródło: MRL, , gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 22.08.2023 r.

Kolejnym zobrazowaniem sytuacji gospodarczej gminy Sypniewo jest wskaźnik rozwoju gospodarczego przedstawiony w czterech obszarach oznaczonych odpowiednią numeracją, gdzie: obszar 1 - potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki, obszar 2 - rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej, obszar 3 - sytuacja materialna mieszkańców, 4 - stan finansów publicznych. W przedstawionym poniżej rysunku nr 18 przygotowanym przez MRL wynika, że najlepsza sytuacja w gminie ma miejsce w obszarze nr 1, gdzie wartości w analizowanym okresie czasu są dodatnie (powyżej zera). Niewiele gorsza sytuacja ma miejsce w obszarze nr 3, gdzie wartości w 3 z 5 analizowanych lat również były dodatnie (powyżej zera). Najmniej korzystna

sytuacja ma miejsce w obszarze nr 2, gdzie w całym analizowanym okresie czasu wartości były ujemne (poniżej zera). Niewiele lepsza sytuacja ma miejsce w obszarze nr 4, gdzie wartości w każdym z analizowanych lat również były ujemne (poniżej zera).

Rysunek 20 Wskaźnik rozwoju w wymiarze gospodarczym w podziale na obszary w gminie Sypniewo w latach 2017-2021



Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 24.08.2023 r.

Kolejne zobrazowanie sytuacji gospodarczej gminy Sypniewo przygotowane przez MRL przedstawia wskaźnik rozwoju gospodarczego w czterech obszarach porównując sytuację początkową na terenie gminy w badanym okresie czasu (2017 r.) z sytuacją w końcowym okresie czasu (2021 r.). Analizując poniższy rysunek nr 19 wynika z niego, że sytuacja we wszystkich czterech obszarach gospodarczych w gminie Sypniewo uległa poprawie (stan w 2017 r. w relacji do 2021 r.). Największą poprawę sytuacji (największy wzrost) odnotowano w obszarze nr 1 - potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki. W 2017 r. wartość wynosiła (-0,11) natomiast w 2021 r. wartość ta plasowała się na poziomie 0,18. Najmniejszą poprawę sytuacji (najmniejszy wzrost) odnotowano w obszarze nr 2 - rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej. Gdzie wartość w 2017 r. wyniosła (-1,05), w 2021 r. wzrosła do poziomu (1,02).

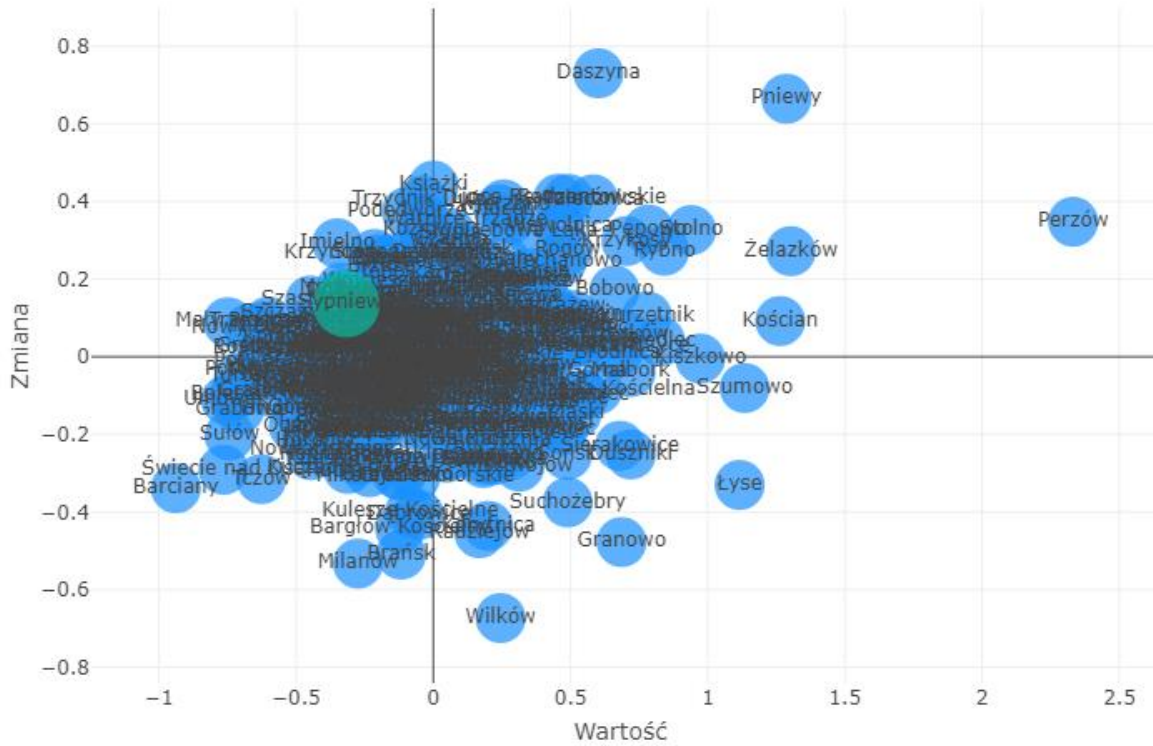
Rysunek 21 Wskaźnik rozwoju w obszarach gospodarczych w początkowym i końcowym badanym okresie czasu w gminie Sypniewo



Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 23.08.2023 r.

Ostatnim wizualną analizą wykonaną przez MRL jest przedstawienie pozycji gminy Sypniewo na osi (zmian - wartości). Gmina Sypniewo sklasyfikowana została jak wspomniano wcześniej jako gmina wiejska, *H4_GWL intensywna funkcja rolnicza*, do której należą ponadto 378 inne gminy z terenu Polski. Gmina pozycjonuje się w II ćwiartce, przyjmując wskaźnik wartości (-0,22) oraz dynamiki (0,16). Oznacza to, że gmina wypada mniej korzystnie niż pozostałe gminy zaklasyfikowane do grupy porównawczej gmin o podobnym charakterze, natomiast sytuacja ulega poprawie co zwiastuje w najbliższych latach polepszenie sytuacji w gminie w wymiarze gospodarczym (Rysunek nr 22).

Rysunek 22 Pozycja gminy Sypniewo w wymiarze gospodarczym w grupie porównawczej gmin o podobnym charakterze - H4_GWI intensywna funkcja rolnicza

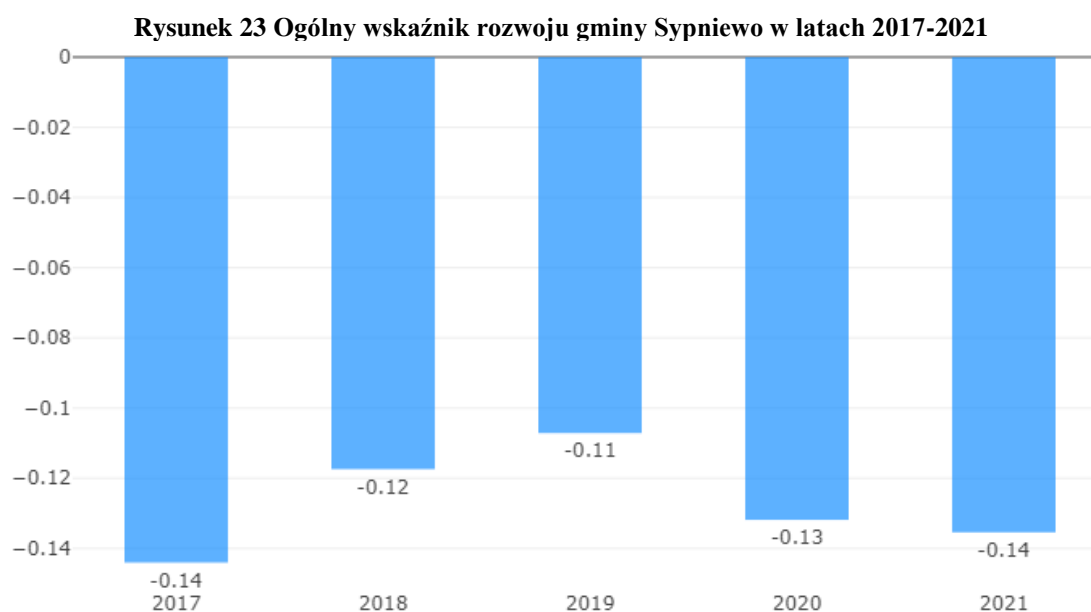


Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 24.08.2023 r.

5. Podsumowanie

5.1 Ogólny wskaźnik rozwoju gminy

Podsumowanie sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Sypniewo zostało jak i pozostałe wskaźniki zawarte w Monitorze Rozwoju Lokalnego Związku Miast Polskich. W poszczególnych wskaźnikach dostarczonych przez MRL jasno wynika, że najkorzystniejsza sytuacja w gminie Sypniewo ma miejsce w wymiarze społecznym, gdzie ogólny wskaźnik w tym wymiarze w analizowanym okresie czasu miał dodatnie wartości powyżej zera. Jeżeli chodzi o dwa pozostałe analizowane wymiary tj. w postaci gospodarczej oraz środowiskowej gmina w całym okresie badanego czasu notowała wartości ujemne poniżej zera. Wskaźnikiem, który scala wszystkie wspomniane wcześniej wymiary jest ogólny wskaźnik rozwoju gminy, który całościowo ocenia potencjał społeczno-gospodarczy przy uwzględnieniu płaszczyzny przestrzenno-środowiskowej gminy. Wskaźnik ten jest średnią arytmetyczną wartości z analizowanych wskaźników w 12 obszarach. Wskaźnik zawiera wartość oraz zmianę w okresie lat 2017-2021. W przedstawionej poniżej analizie wynika, że w badanym okresie czasu wartość wskaźnika w każdym roku była ujemna. Wartości ulegały niewielkim wahaniom, natomiast sytuacja od 2019 do 2021 r. ulega minimalnemu pogorszeniu. Ujemna wartość ogólnego wskaźnika rozwoju gminy oznacza, że sytuacja gminy jest gorsza od pozostałych gmin w grupie porównawczej (Rysunek nr 23).



Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 10.08.2023 r.

Kolejny rysunek jest analizą ogólnych wskaźników rozwoju w gminie na przestrzeni lat 2017-2021 w podziale na 12 obszarów:

- potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki (Obszar 1);
- rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej (Obszar 2);
- sytuacja materialna mieszkańców (Obszar 3);
- stan finansów lokalnych (zdolność finansowania rozwoju) (Obszar 4);
- dostępność i jakość usług oraz infrastruktury (Obszar 5);
- dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych w gminie (Obszar 6);
- zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny gminy (Obszar 7);
- poziom bezpieczeństwa (Obszar 8);
- sytuacja demograficzna (Obszar 9);
- dostępność komunikacyjna (zewnętrzna i wewnętrzna) (Obszar 10);
- ład i struktura przestrzenna obszaru (Obszar 11);
- lokalne środowisko przyrodnicze (Obszar 12).

Z przedstawionego poniżej rysunku nr 24 wynika, że najwyższe wartości (we wszystkich latach dodatnie powyżej zera odnotowano w: dostępność i jakość usług oraz infrastruktury (Obszar 5), zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny gminy (Obszar 7) i lokalne środowisko przyrodnicze (Obszar 12).

Natomiast najniższe wartości (we wszystkich latach poniżej zera) odnotowano w: rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej (Obszar 2); • stan finansów lokalnych (zdolność finansowania rozwoju) (Obszar 4), ład i struktura przestrzenna obszaru (Obszar 11), lokalne środowisko przyrodnicze (Obszar 12), (Obszar 4), ład i struktura przestrzenna obszaru (Obszar 11), lokalne środowisko przyrodnicze (Obszar 12).

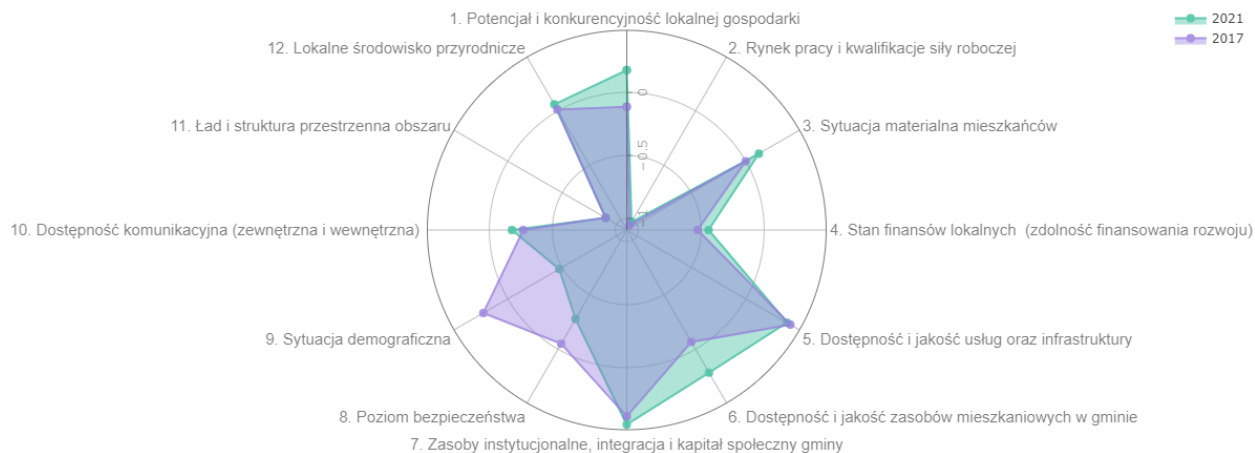
Rysunek 24 Ogólny wskaźnik rozwoju gospodarczego gminy Sypniewo w latach 2018-2022
(MRL - 12 obszarów)



Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 10.09.2023 r.

Poniższy rysunek nr 25 opisuje sytuację gminy Sypniewo w 12 obszarach porównując stan z 2017 r. (oznaczony kolorem fioletowym) jako stan początkowy ze stanem jaki miał miejsce w 2021 r. (oznaczony kolorem zielonym) jako stan końcowy przedstawiając zmianę wartości danego wskaźnika. Z rysunku wynika, że poprawa sytuacja nastąpiła w 8 z 12 obszarach, a należą do nich: nr 1. Potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki, 2. Rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej, 3. Sytuacja materialna mieszkańców, 4. Stan finansów lokalnych (zdolność finansowania rozwoju), 6. Dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych w gminie, 7. Zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny w gminie, 10. Dostępność komunikacyjna (zewnętrzna i wewnętrzna) oraz nr 12. Lokalne środowisko przyrodnicze.

Rysunek 25 Ogólny wskaźnik rozwoju gminy Sypniewo w obszarach na początku (2017 r.) i na końcu (2021 r.) badanego okresu czasu



Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 12.09.2023 r.

Na rysunku nr 26 przedstawiono na osi (X, Y) pozycję gminy Sypniewo na tle 378 gmin o podobnym charakterze w grupie: *H4_GW: Intensywna funkcja rolnicza*, w której gmina uplasowała się w II ćwiartce notując wskaźnik wartości na poziomie (-0,14), wskaźnik zmiany (0,01). Oznacza to, że gmina Sypniewo w porównaniu do gmin o podobnym charakterze wypada na obecną chwilę mniej korzystnie, natomiast wykazują tendencję wzrostową, co oznacza, że sytuacja w gminie ulega poprawie i gmina stopniowo poprawia swoją pozycję względem omawianych gmin.

Rysunek 26 Pozycja gminy Sypniewo w grupie porównawczej gmin o podobnym charakterze - H4_GW: Intensywna funkcja rolnicza



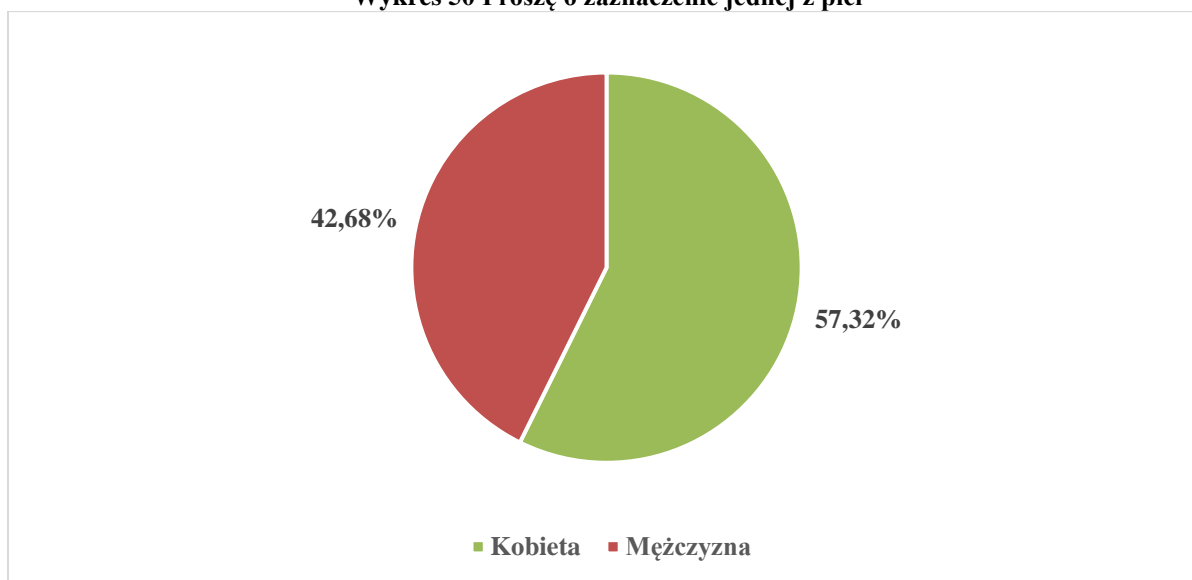
Źródło: MRL, gminy.monitorrozwoju.pl, stan z dnia 12.09.2023 r.

5.2 Badanie ankietowe

W celu pogłębienia diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Sypniewo wśród mieszkańców gminy przeprowadzono badania ankietowe w dniach (dopisać datę), które miały na celu zidentyfikowanie rzeczywistych potrzeb mieszkańców, problemów z jakimi borykają się na co dzień oraz wizji rozwoju gminy w najbliższych latach. Metoda gromadzenia danych opierała się o przeprowadzenie przez ankietera wywiadu wśród mieszkańców za pomocą ankiety papierowej (PAPI). Ankieta składa się z 10 pytań, które dotyczyły m.in. oceny jakości życia w gminie, oceny dostępnej infrastruktury i usług czy wskazanie potencjalnych kierunków rozwoju gminy oraz wizji gminy w najbliższych latach.

W ankiecie dotyczącej Strategii Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039 udział wzięło łącznie 157 osób, z czego 90 (57,32%) stanowiły kobiety, a 67 (42,68%) mężczyźni.

Wykres 50 Proszę o zaznaczenie jednej z płci

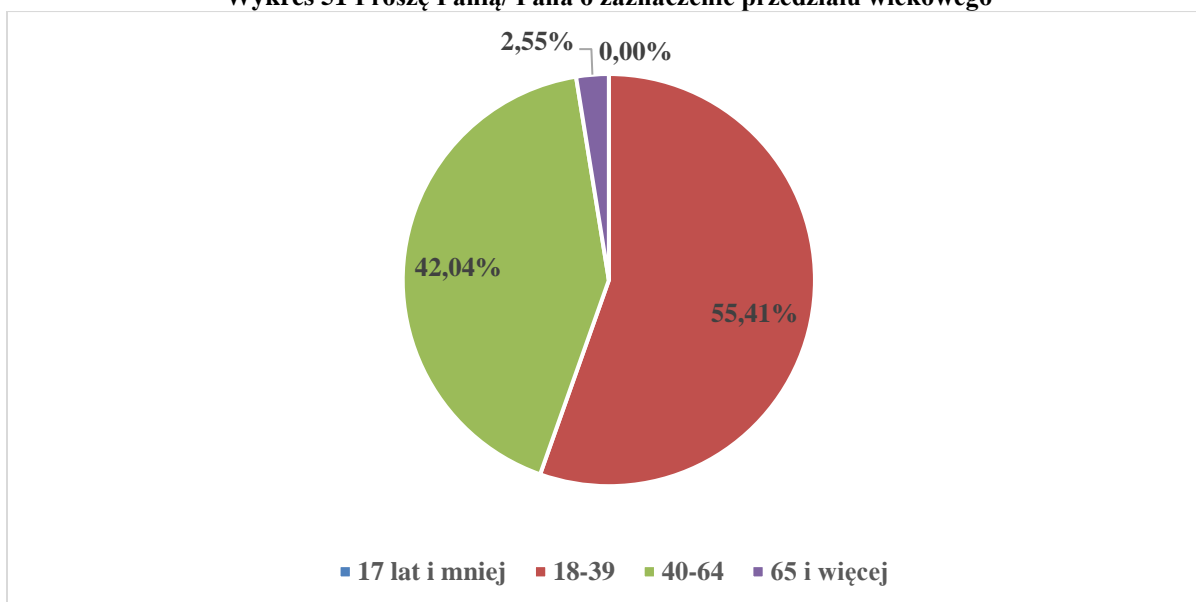


Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety wśród mieszkańców gminy Sypniewo

Drugie pytanie w ankiecie dotyczyło wskazania przedziału wiekowego respondentów. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby z przedziału wiekowego 18-39 (55,41%), drugą grupę pod względem wielkości stanowili osoby 40-64 lat (42,04%), trzecią najliczniejszą grupą biorących

udział mieszkańców była grupa w wieku 65 lat i więcej (2,55%), z grupy wiekowej 17 lat i mniej (0%) nikt nie brał udział w ankiecie.

Wykres 51 Proszę Panią/ Pana o zaznaczenie przedziału wiekowego

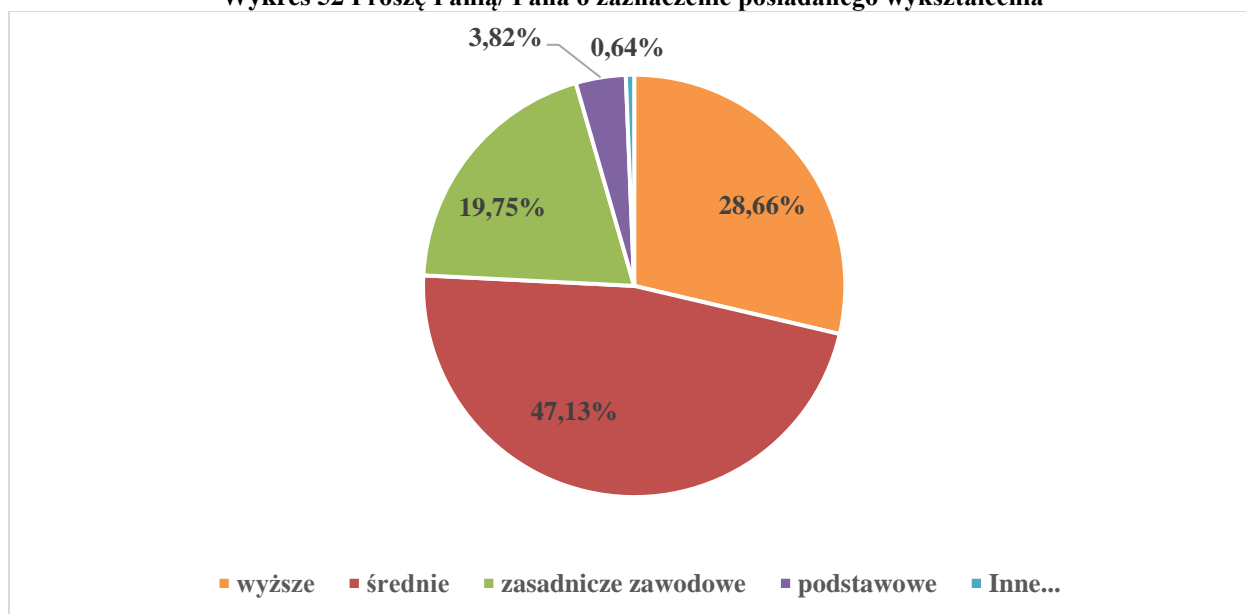


Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety wśród mieszkańców gminy Sypniewo

Trzecie pytanie w treści przeprowadzonej ankiety dotyczyło posiadanego wykształcenia przez osoby biorącą udział w badaniu. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem średnim 74 osoby, co stanowiło 47,13%. Drugą najliczniejszą grupą biorącą udział w badaniu były osoby z wykształceniem wyższym 45 osób co przełożyło się na 28,66%. Trzecią grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, które liczyły 31 osób, co przełożyło się na 19,75% wszystkich respondentów. Osoby z wykształceniem podstawowym stanowiły 6 osób czyli

3,82%. Najmniej liczną grupą były osoby z wykształceniem innym niż wcześniej wymienione, które stanowiły 0,64% całkowitej liczby respondentów.

Wykres 52 Proszę Panią/ Pana o zaznaczenie posiadanego wykształcenia

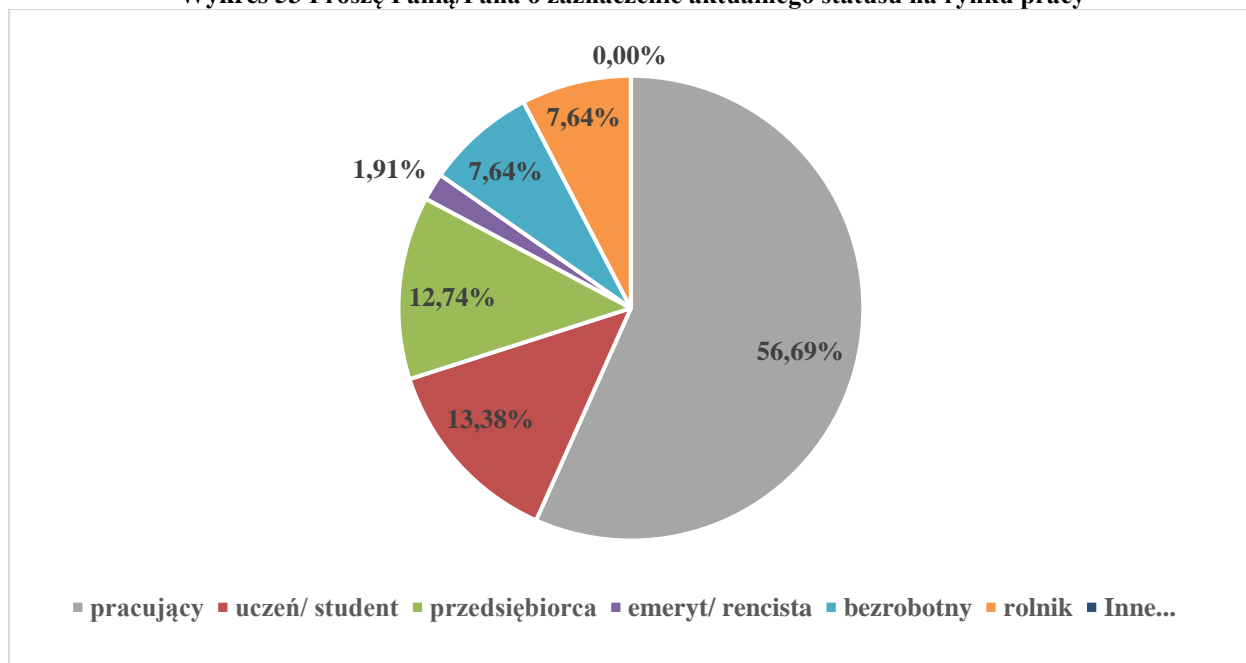


Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety wśród mieszkańców gminy Sypniewo

Czwarte pytanie skierowane do mieszkańców gminy tyczyło się wskazania aktualnego statusu na rynku pracy. Najliczniejszą grupę bo aż 89 mieszkańców stanowiły osoby pracujące co stanowiło 56,69% wszystkich biorących udział osób w badaniu. Drugą najliczniejszą grupę stanowiły osoby uczące się oraz studenci w liczbie 21 co przełożyło się na 13,38%. Kolejną grupę stanowili przedsiębiorcy w liczbie 20 osób, którzy stanowili 12,74% udzielających odpowiedzi w badaniu. Piątą grupę stanowili z tym samym wynikiem osoby bezrobotne oraz rolnicy po 12 osób, co odpowiadało 7,64% dla każdej z dwóch grup. Status emeryta i rencisty wskazało

3 respondentów, którzy stanowili 1,91%. Status inny nie został wskazany przez żadną z osób biorących udział w badaniu.

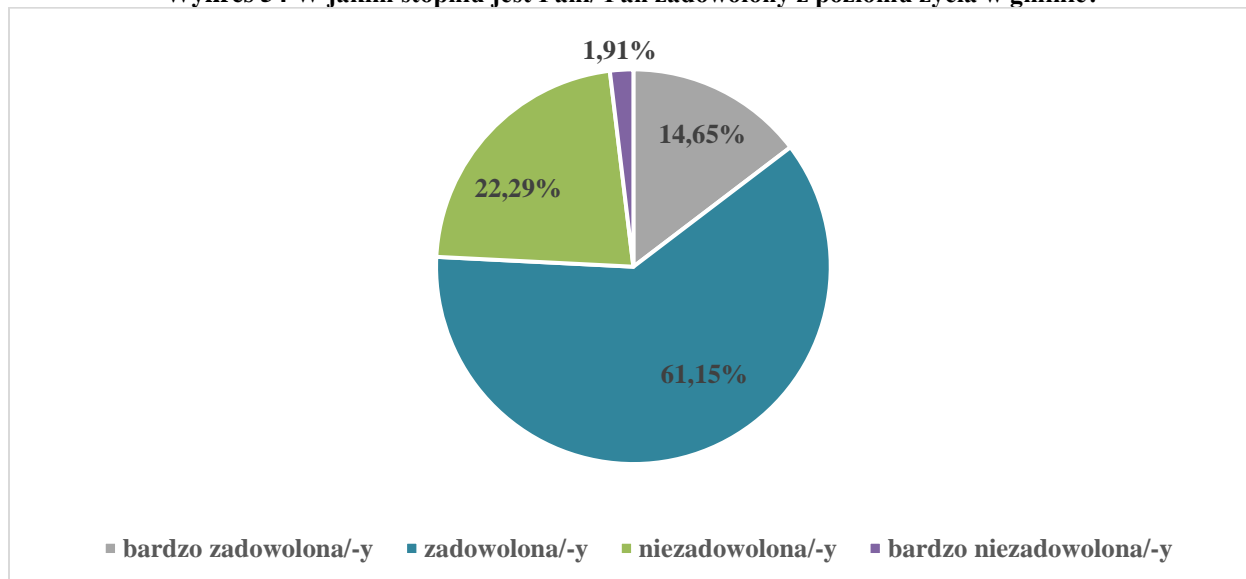
Wykres 53 Proszę Panią/Pana o zaznaczenie aktualnego statusu na rynku pracy



Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety wśród mieszkańców gminy Sypniewo

Kolejne pytanie zawarte w ankiecie o następującej treści: „w jakim stopniu jest Pani/ Pan zadowolony z poziomu życia w gminie?”. Najwyższą ocenę - bardzo zadowolona/-y jeżeli chodzi o poziom zadowolenia z życia w gminie wskazało 23 mieszkańców czyli 14,65% ogółu. Najwięcej osób biorących udział w badaniu bo aż 96 wskazało na poziom zadowolona/-y co przełożyło się na 61,15% osób. Odpowiedź niezadowolona/-y wskazało 35 przepytanych osób czyli 22,29%, natomiast 3 osoby wskazały na odpowiedź – bardzo niezadowolona/-y co przełożyło się na 1,91% ogółu udzielających odpowiedzi.

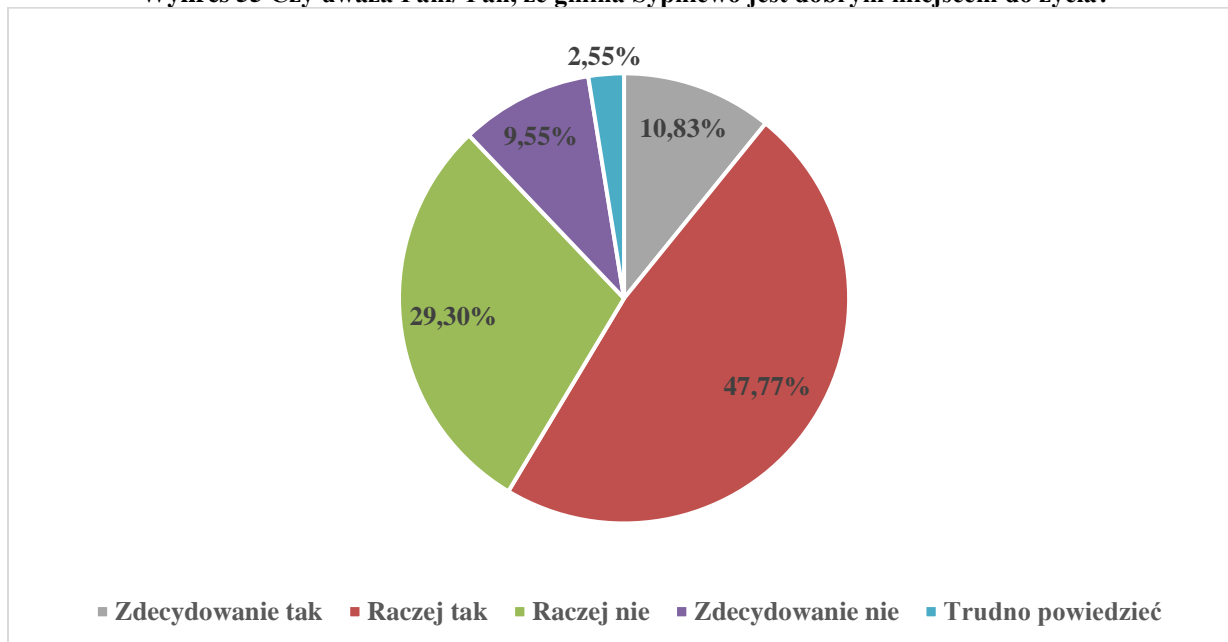
Wykres 54 W jakim stopniu jest Pani/ Pan zadowolony z poziomu życia w gminie?



Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety wśród mieszkańców gminy Sypniewo

Szóste pytanie dotyczyło jakości życia w gminie. Czy gmina jest do tego odpowiednim miejscem. Odpowiedzi - zdecydowanie tak udzieliło 17 osób biorących udział w badaniu co przekłada się na 10,83%. Najwięcej spośród udzielonych odpowiedzi oddano na odpowiedź raczej tak, na którą głos oddało 75 osób, co stanowiło 47,77%. Kolejną odpowiedź - raczej nie odpowiedziało 46 osób, czyli 29,30% badanych. Na odpowiedź - zdecydowanie nie, swój głos zdecydowało się oddać 15 respondentów czyli 9,55 %. Odpowiedź – trudno powiedzieć poparło 4 osoby, co stanowiło 2,55% wszystkich uczestników badania.

Wykres 55 Czy uważa Pani/ Pan, że gmina Sypniewo jest dobrym miejscem do życia?



Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety wśród mieszkańców gminy Sypniewo

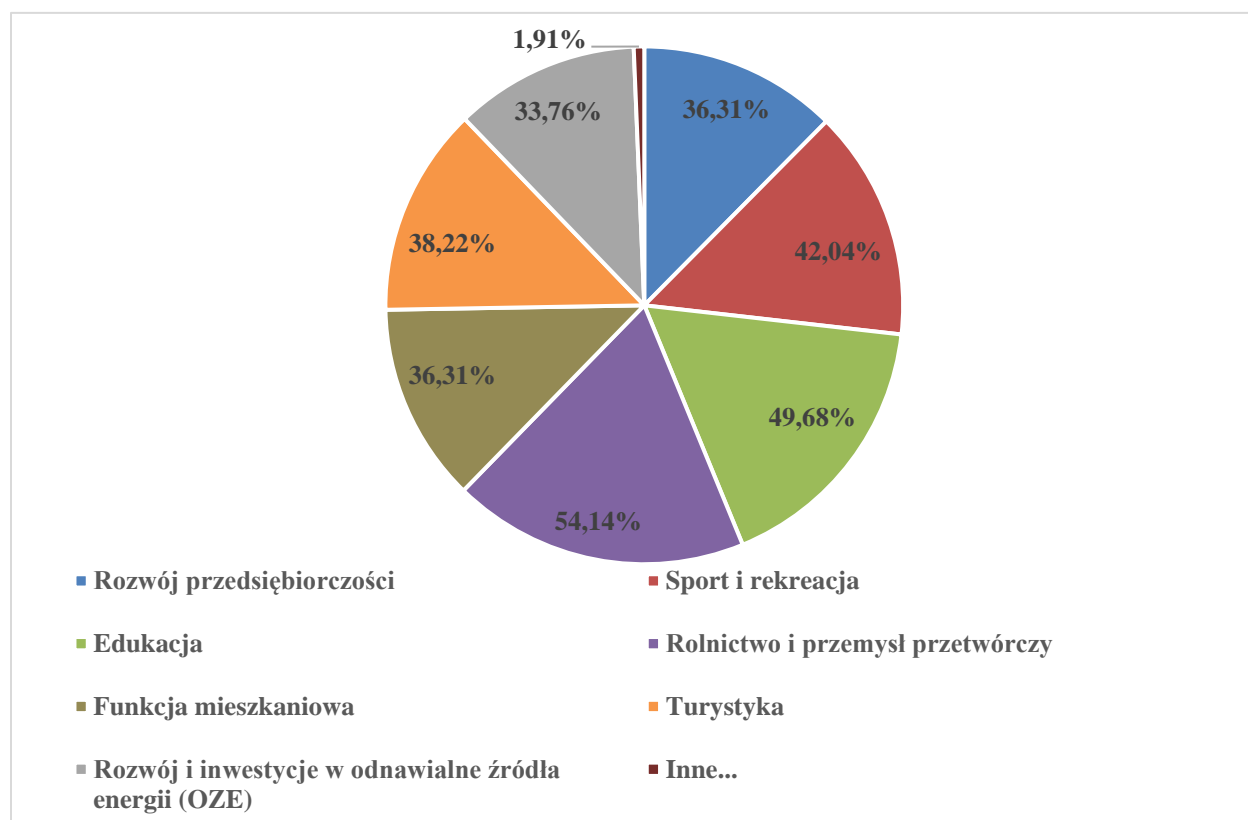
Kolejne pytanie dotyczyło dostępności infrastruktury oraz oferty usługowej na terenie gminy, gdzie mieszkańcy biorący udział w badaniu, mieli odpowiedzieć w skali od 1-3 poziom dostępności konkretnych 24 elementów występujących na terenie gminy. Gdzie 1 - oznaczało bardzo źle/źle, 2 oznaczało dostatecznie, 3 oznaczało – bardzo dobrze/dobrze. Na pytanie o dostępność miejsc usługowych i handlu najwięcej osób bo 96 wskazało odpowiedź - nr 2 co stanowiło 61,15%. Dostępność szkół podstawowych i ponadpodstawowych odpowiedzi - nr 2 udzieliło 88 osób czyli 56,05%. W zakresie dostępności lokali gastronomicznych odpowiedzi - nr 2 udzieliło 64 osoby czyli 40,76%. Dostęp do miejsc pracy 71 osób odpowiedziało za wyborem - nr 2 co przełożyło się na 45,22%. Kolejnym pytaniem była dostępność opieki przedszkolnej oraz żłobków, gdzie odpowiedzi – nr 2 udzieliło 98 przebadanych co przełożyło się na 62,42%. Dostępność i jakość usług medycznych odpowiedzi - nr 2 udzieliło 88 badanych czyli 56,05%. Siódme pytanie dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi najwięcej osób wskazało odpowiedź – nr 2, łącznie było to 89 badanych czyli 56,69%. Ósme pytanie dotyczące dostępności komunikacji publicznej z sąsiednimi gminami na odpowiedź – nr 2 zdecydowało się łącznie 73 badanych czyli 46,50%. Kolejne pytanie dotyczące atrakcyjności turystycznej gminy 68 badanych wskazało odpowiedź - nr 2 co przełożyło się na 43,31%. Dziesiąte pytanie dotyczyło stanu środowiska naturalnego, na które najwięcej badanych wskazało odpowiedź - nr 2, 88 osoby, czyli 56,05%. Kolejne pytanie dotyczące stanu bezpieczeństwa publicznego, najwięcej badanych 88

osób, wskazało odpowiedź - nr 2, co stanowiło 56,05%. Dostępność i jakość miejsc spędzania czasu wolnego – place zabaw, parki itp. 92 osoby wskazały odpowiedź - nr 2 co przełożyło się na 58,60% badanych. Oferta placówek kultury - centra kultury, biblioteki, świetlice itp., 94 badanych wskazało na odpowiedź - nr 2 czyli 59,87%. Czternasta kategoria dotycząca infrastruktury oraz oferty sportowej na odpowiedź - nr 2 zdecydowało się oddać swój głos 98 badanych czyli 62,42%. Kolejne pytanie dotyczące dostępności i jakości infrastruktury – drogi, na odpowiedź - nr 2 swój głos oddało 85 osób czyli 54,14%. Kolejne pytanie dotyczące infrastruktury kanalizacyjnej na odpowiedź - nr 2 zdecydowało się zagłosować 72 badanych czyli 45,86%. Następne pytanie również dotyczące infrastruktury tym razem wodociągowej, gdzie 77 respondentów wybrało odpowiedź - nr 2, co przełożyło się na wynik 49,04% ogółu badanych. Osiemnaste pytanie w tej kategorii dotyczyło dostępności i jakości miejsc noclegowych, gdzie 67 badanych wskazało odpowiedź - nr 2 co dało 42,68%. Jakość powietrza, 89 badanych oceniło w skali 1-3, na 2, co dało 56,69% wszystkich badanych. Pytanie dotyczące kwalifikacji zawodowych mieszkańców gminy, 107 badanych oceniło na odpowiedź - nr 2, co stanowiło 68,15%. Kolejne pytanie dotyczyło dostępu do zakupów artykułów codziennego użytku, gdzie 77 badanych odpowiedziało nr - 2, czyli 49,04%. Pytanie dotyczące rozwoju rolnictwa, odpowiedzi - nr 2 udzieliło 82 badanych, co stanowiło 52,23%. Przedostatnie pytanie dotyczące zagospodarowania przestrzeni publicznej 97 biorących udział w badaniu wskazało odpowiedź - nr 2, co przełożyło się na 61,78%. Ostatnie pytanie związane było z oceną warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej na terenie gminy. Odpowiedzi - nr 2 zdecydowało się udzielić 87 badanych czyli 55,41%. Mieszkańcy biorący udział w ankiecie najlepiej ocenili: dostępność i jakość infrastruktury technicznej - wodociągi (średnia 2,28), dostępność i jakość infrastruktury technicznej – drogi (średnia 2,23), rozwój rolnictwa (średnia 2,20) oraz jakość powietrza (średnia 2,20). Najgorzej przez mieszkańców biorących udział w badaniu oceniło: dostępność lokali gastronomicznych (średnia 1,73), dostępność i jakość miejsc noclegowych (średnia 1,77) oraz atrakcyjność turystyczna gminy (średnia 1,78). W tabeli przedstawionej poniżej szczegółowo zostały zgromadzone i opisane dane i udzielone odpowiedzi przez uczestników badania.

Ósme pytanie dotyczyły wskazania przez badanych potencjalnych kierunków rozwoju gminy, gdzie każdy z uczestników miał możliwość wskazania maksymalnie dwóch odpowiedzi. Najwięcej osób wskazało na rolnictwo i przemysł przetwórczy - 85 osób czyli 54,14%. Odpowiedzią drugą pod względem ilości głosów była edukacja, na którą głos oddało 78 osób co

stanowiło 49,68%. Trzecim potencjalnym kierunkiem rozwoju gminy, który uzyskał pod tym względem najwięcej odpowiedzi był sport i rekreacja, na ten kierunek zdecydowało się opowiedzieć 66 osób czyli 42,04%. Turystykę jako potencjalny kierunek rozwoju gminy wskazało 60 osób, co dało 38,22% wszystkich badanych. Na kierunek rozwój przedsiębiorczości oraz funkcję mieszkaniową odpowiedzi swojej udzieliło po 57 badanych, co przełożyło się w obu przypadkach na 36,31% badanych. Potencjalny kierunek rozwoju gminy w rozwijanie i inwestowanie w odnawialne źródła energii (OZE) swoje poparcie zadeklarowało 53 osoby czyli 33,76%. Odpowiedź – inne, głos oddało trzech badanych czyli 1,91%.

Wykres 56 Z wymienionych poniżej potencjalnych kierunków rozwoju gminy proszę wskazać maksymalnie dwie odpowiedzi, które Pani/ Pan uważa za najbardziej korzystne w najbliższych latach dla gminy

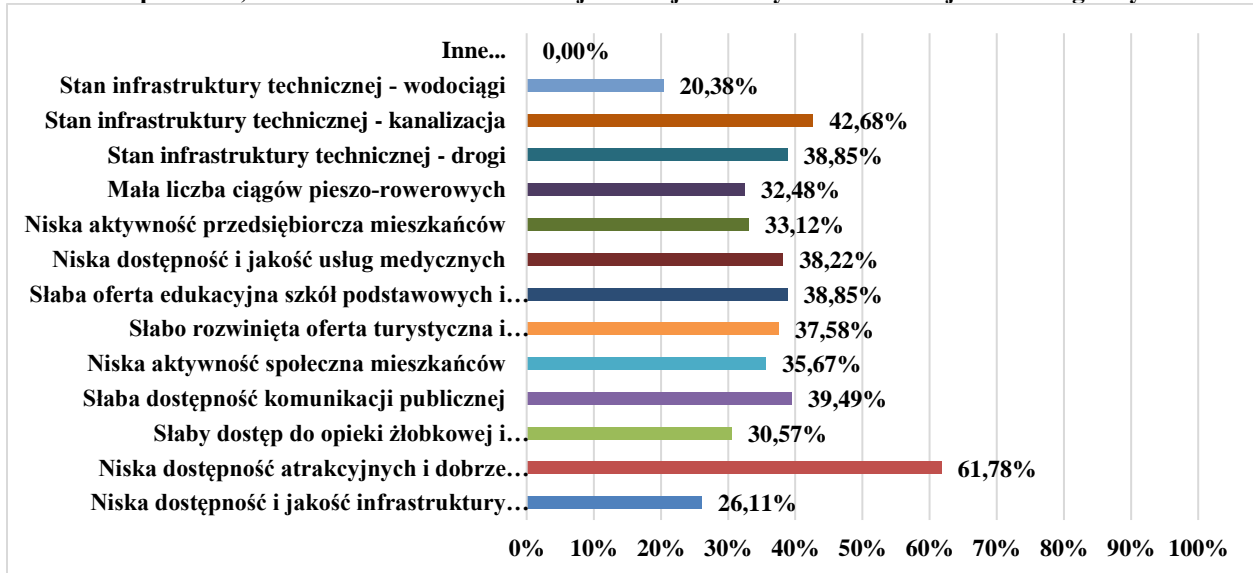


Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety wśród mieszkańców gminy Sypniewo

Przedostatnie pytanie dotyczyło wskazania aktualnie występujących problemów, które niekorzystnie wpływają na stan funkcjonowania gminy, gdzie badani mogli wskazać maksymalnie dwie odpowiedzi. Jako największy problem mieszkańcy gminy biorący udział w badaniu, 97 badanych (61,78%) wskazało niską dostępność atrakcyjnych i dobrze płatnych miejsc pracy oraz stan infrastruktury technicznej - kanalizacja, którą wskazało 67 badanych

(42,68%). Jako najmniejszy problem występujący na terenie gminy badani wskazali stan infrastruktury technicznej - wodociągi, 32 osoby (20,38%) oraz niską dostępność i jakość infrastruktury spędzania czasu wolnego, którą wskazało 41 badanych (26,11%).

Wykres 57 Z wymienionych poniżej problemów występujących na terenie proszę wskazać maksymalnie dwie odpowiedzi, które Pani/ Pan uważa za najbardziej niekorzystne dla funkcjonowania gminy.

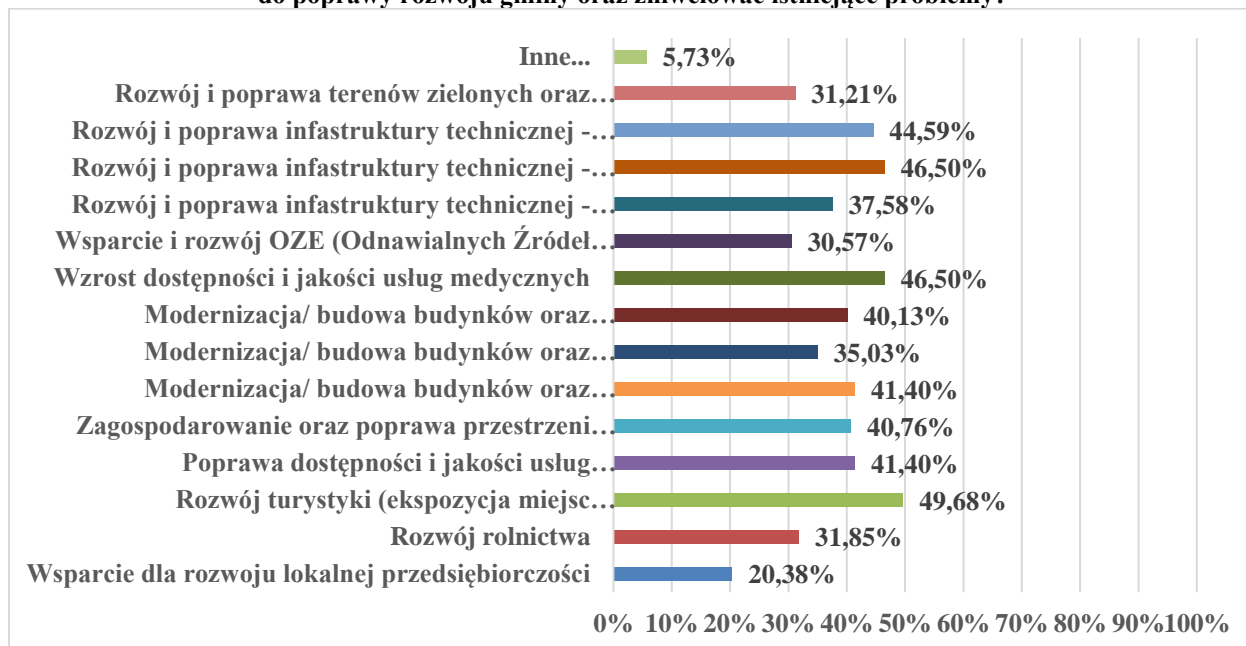


Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety wśród mieszkańców gminy Sypniewo

Ostatnie pytanie dotyczyły wskazania realizacji przedsięwzięć, które mogłyby potencjalnie doprowadzić do poprawy rozwoju gminy i zniwelowanie istniejących problemów. Najwięcej badanych opowiedziało się za odpowiedzią nr 3 - rozwój turystyki (ekspozycja miejsc turystycznych, rozwój bazy noclegowej, reklama itp.). Tą odpowiedź wybrało 78 osób, czyli 49,68%. Drugą najczęściej wybieraną odpowiedzią była odpowiedź nr 9 - wzrost dostępności

i jakości usług medycznych, którą poparło 73 osób, co dało 46,50%. Tyle samo osób zdecydowało się poprzeć odpowiedź nr 12 - rozwój i poprawa infrastruktury technicznej - wodociągi.

Wykres 58 Co według Pani/ Pana należy zrealizować na terenie gminy w latach 2024-2039 aby doprowadzić do poprawy rozwoju gminy oraz zniwelować istniejące problemy?



Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety wśród mieszkańców gminy Sypniewo

Załączniki

Spis tabel

Tabela 1 Mieszkania oddane do użytku oraz nowe budynki mieszkalne w przeliczeniu na 1 000 ludności	88
Tabela 2 Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w przeliczeniu na 10 00 mieszkańców w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2020-2022	90
Tabela 3 Wskaźniki korzystających z instalacji w % ogółu ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2021	92
Tabela 4 Liczba ludności - ogółem gminy Sypniewo w stosunku do gmin sąsiednich, województwa mazowieckiego i Polski w latach 2018-2022	99
Tabela 5 Gęstość zaludnienia - ludność na 1 km ² w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022.....	100
Tabela 6 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022.....	105
Tabela 7 Saldo migracji ogółem w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do innych jednostek samorządu terytorialnego w latach 2018-2022.....	106
Tabela 8 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Sypniewo i innych JST w latach 2018-2022.....	108
Tabela 9 Wskaźniki obciążenia demograficznego w gminie Sypniewo w porównaniu z innymi JST w latach 2018-2022.....	111
Tabela 10 Liczba placówek wychowania przedszkolnego w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022.....	113
Tabela 11 Liczba placówek wychowania podstawowego w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022.....	113
Tabela 12 Liczba dzieci, dzieci przypadająca na 1 placówkę, dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego dzieci w wieku 3-5 lat (%) w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022.....	114
Tabela 13 Wskaźniki szkolnictwa podstawowego w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022.....	116

Tabela 14 Wskaźniki dotyczące gruntów leśnych i obszarów chronionych w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.	123
Tabela 15 Kapitał społeczny - wybrane wskaźniki w gminie Sypniewo w porównaniu z innymi JST w latach 2018-2022.....	126
Tabela 16 Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych do Sejmu i Senatu w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2019 r.	129
Tabela 17 Wydatki w dziale 851 - Ochrona zdrowia w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022.....	130
Tabela 18 Wskaźnik gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022	136
Tabela 19 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 ludności oraz udział [%] beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022.....	136
Tabela 20 Wskaźniki dot. rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci - ogółem/ na 1 000 mieszkańców oraz udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w gminie Sypniewo w porównaniu do innych.....	139
Tabela 21 Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne w przeliczeniu na 1 000 rodzin	140
Tabela 22 Wybrane wskaźniki dotyczące gospodarki w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022.....	148
Tabela 23 Udział % podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022.....	153
Tabela 24 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022.....	155
Tabela 25 Wskaźniki dotyczące dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2018-2022.....	160
Tabela 26 Liczba podpisanych umów/ decyzji o dofinansowanie w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w latach 2020-2022.....	170

Spis wykresów

Wykres 1 Mieszkania oddane do użytkowania w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Sypniewo w latach 2018-2022.....	89
Wykres 2 Mieszkania oddane do użytkowania w przeliczeniu na 1000 ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.	89
Wykres 3 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.	92
Wykres 4 Liczba ludności w gminie Sypniewo w latach 2018-2022	98
Wykres 5 Gęstość zaludnienia - ludność w przeliczeniu na 1km ² w gminie Sypniewo w latach 2018-2022	100
Wykres 6 Gęstość zaludnienia - ludność w przeliczeniu na 1 km ² w gminie Sypniewo w porównaniu z innymi JST w 2022 r.	101
Wykres 7 Saldo migracji - ogółem w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Sypniewo w latach 2018-2022	107
Wykres 8 Saldo migracji - ogółem w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Sypniewo w porównaniu z innymi w 2022 r.	107
Wykres 9 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Sypniewo w latach 2018-2022	108
Wykres 10 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.	109
Wykres 11 Liczba uczniów w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w latach 2018-2022	117
Wykres 12 Liczba uczniów w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.	117
Wykres 13 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w latach 2018-2022	126
Wykres 14 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.	127
Wykres 15 Liczba porad podstawowej opieki zdrowotnej w gminie Sypniewo w latach 2018-2022.....	130

Wykres 16 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 000 ludności w gminie Sypniewo w latach 2018-2022.....	137
Wykres 17 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 000 ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.	137
Wykres 18 Udział [%] beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności - ogółem w gminie Sypniewo w latach 2018-2022	138
Wykres 19 Udział [%] beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności – ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.	138
Wykres 20 Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w latach 2018-2022.....	140
Wykres 21 Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.	140
Wykres 22 Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w gminie Sypniewo w latach 2018-2022.....	141
Wykres 23 Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.	141
Wykres 24 Podmioty wpisane do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 000 ludności w latach 2018-2022 w gminie Sypniewo	149
Wykres 25 Podmioty wpisane do rejestru REGON w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.	149
Wykres 26 Podmioty nowo zarejestrowane w przeliczeniu na 10 000 ludności w gminie Sypniewo w latach 2018-2022.....	150
Wykres 27 Podmioty nowo zarejestrowane w przeliczeniu na 10 000 ludności w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.	150
Wykres 28 Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w latach 2018-2022	151
Wykres 29 Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.	151
Wykres 30 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w latach 2018-2022	152

Wykres 31 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.	152
Wykres 32 Udział % podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w gminie Sypniewo w latach 2018-2022	154
Wykres 33 Udział % podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.	154
Wykres 34 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Sypniewo w latach 2018-2022.....	155
Wykres 35 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.	156
Wykres 36 Dochody na 1 mieszkańca w gminie Sypniewo w latach 2018-2022 - ogółem.....	161
Wykres 37 Dochody na 1 mieszkańca - ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.	161
Wykres 38 Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Sypniewo w latach 2018-2022	162
Wykres 39 Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.	162
Wykres 40 Dochody na 1 mieszkańca w latach 2018-2022. Dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych w gminie Sypniewo w latach 2018-2022.....	163
Wykres 41 Dochody na 1 mieszkańca w 2021 r. Dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2022 r.	163
Wykres 42 Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2018-2022. Dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych w gminie Sypniewo w latach 2018-2022	164
Wykres 43 Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2018-2022. Dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.	165
Wykres 44 Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2018-2022 - ogółem w gminie Sypniewo w latach 2018-2022.....	166

Wykres 45 Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca - ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.	166
Wykres 46 Wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca - ogółem w gminie Sypniewo w latach 2018-2022.....	167
Wykres 47 Wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca - ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.	167
Wykres 48 Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca - udział % wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w gminie Sypniewo w latach 2018-2022 w gminie Sypniewo w latach 2018-2022	168
Wykres 49 Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca - udział % wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w gminie Sypniewo w porównaniu do innych JST w 2021 r.	168
Wykres 50 Proszę o zaznaczenie jednej z płci.....	180
Wykres 51 Proszę Panią/ Pana o zaznaczenie przedziału wiekowego	181
Wykres 52 Proszę Panią/ Pana o zaznaczenie posiadanego wykształcenia.....	182
Wykres 53 Proszę Panią/Pana o zaznaczenie aktualnego statusu na rynku pracy.....	183
Wykres 54 W jakim stopniu jest Pani/ Pan zadowolony z poziomu życia w gminie?.....	184
Wykres 55 Czy uważa Pani/ Pan, że gmina Sypniewo jest dobrym miejscem do życia?	185
Wykres 56 Z wymienionych poniżej potencjalnych kierunków rozwoju gminy proszę wskazać maksymalnie dwie odpowiedzi, które Pani/ Pan uważa za najbardziej korzystne w najbliższych latach dla gminy	187
Wykres 57 Z wymienionych poniżej problemów występujących na terenie proszę wskazać maksymalnie dwie odpowiedzi, które Pani/ Pan uważa za najbardziej niekorzystne dla funkcjonowania gminy.....	188
Wykres 58 Co według Pani/ Pana należy zrealizować na terenie gminy w latach 2024-2039 aby doprowadzić do poprawy rozwoju gminy oraz zniwelować istniejące problemy?	189

Spis rysunków

Rysunek 1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sypniewo.....	85
Rysunek 2 Legenda do mapy Studium zagospodarowania przestrzennego gminy Sypniewo	86
Rysunek 3 Obszary funkcjonalne – MOFW oraz obszary o najniższym poziomie dostępu do usług publicznych.....	87
Rysunek 4 Wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym w gminie Sypniewo w latach 2017-2021 (MRL)	93
Rysunek 5 Wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym w gminie Sypniewo w latach 2017-2021 (MRL).....	94
Rysunek 6 Wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym na początku (2017 r.) i końcu (2021 r.) badanego okresu w gminie Sypniewo	95
Rysunek 7 Pozycja gminy Sypniewo w wymiarze środowiskowym grupie porównawczej gmin o podobnym charakterze - H4_GW1 intensywna funkcja rolnicza	96
Rysunek 8 Zmiana liczby ludności w ostatnich 5 latach jako % ludności w roku bazowym w gminie Sypniewo w porównaniu do średniej z wybranych gmin z grupy porównawczej.....	102
Rysunek 9 Piramida wieku Gminy Sypniewo w 2021 r.	103
Rysunek 10 Obszar zagrożenia powodziowego na terenie gminy Sypniewo.....	133
Rysunek 11 Wskaźnik rozwoju w wymiarze społecznym w gminie Sypniewo w latach 2017-2021 (MRL)	142
Rysunek 12 Wskaźnik rozwoju społecznego w gminie Sypniewo (5 obszarów) w latach 2017-2021 (MRL)	143
Rysunek 13 Wskaźnik rozwoju społecznego na początku badanego okresu (2017 r.) i końcu (2021 r.) w gminie Sypniewo	144
Rysunek 14 Pozycja gminy Sypniewo w wymiarze społecznym w grupie porównawczej gmin o podobnym charakterze - H4_GW1 intensywna funkcja rolnicza.....	145
Rysunek 15 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w gminie Sypniewo w latach 2002-2021	157
Rysunek 16 Liczba pracujących wg sektorów ekonomicznych w gminie Sypniewo w latach 2006-2021	157

Rysunek 17 Wskaźnik rozwoju w wymiarze gospodarczym w gminie Sypniewo w latach 2017-2021 (MRL).....	171
Rysunek 18 Wskaźnik rozwoju w wymiarze gospodarczym w podziale na obszary w gminie Sypniewo w latach 2017-2021.....	172
Rysunek 19 Wskaźnik rozwoju w obszarach gospodarczych w początkowym i końcowym badanym okresie czasu w gminie Sypniewo	173
Rysunek 20 Pozycja gminy Sypniewo w grupie porównawczej gmin o podobnym charakterze - H4_GW1 intensywna funkcja rolnicza	174
Rysunek 21 Ogólny wskaźnik rozwoju gminy Sypniewo w latach 2017-2021	Błąd!
	Nie zdefiniowano zakładki.
Rysunek 22 Ogólny wskaźnik rozwoju gospodarczego gminy Sypniewo w latach 2018-2022	177
Rysunek 23 Ogólny wskaźnik rozwoju gminy Sypniewo w obszarach na początku (2017 r.) i na końcu (2021 r.) badanego okresu czasu	178
Rysunek 24 Pozycja gminy Sypniewo w grupie porównawczej gmin o podobnym charakterze - H4_GW: Intensywna funkcja rolnicza	179

Załącznik nr 2. Ankieta dla mieszkańców gminy

W związku z prowadzonymi pracami nad „Strategią Rozwoju Gminy Sypniewo na lata 2024-2039” zachęcamy do wypełnienia niniejszej ankiety, która ma charakter anonimowy. Państwa udział będzie stanowił aktywny wkład w tworzenie nowego planu strategicznego w perspektywie do 2039 r., a przekazane uwagi i sugestie stanowiąc będą odzwierciedlenie rzeczywistych potrzeb społeczno-gospodarczych oraz wizji gminy w najbliższych latach.

1. Proszę o zaznaczenie jednej z płci

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- Kobieta
- Mężczyzna

2. Proszę Panią/ Pana o zaznaczenie przedziału wiekowego

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- 17 lat i mniej
- 18-39
- 40-64
- 65 i więcej

3. Proszę Panią/Pana o zaznaczenie posiadanego wykształcenia

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- wyższe
- średnie
- zasadnicze zawodowe
- podstawowe
- Inne...:

4. Proszę Panią/Pana o zaznaczenie aktualnego statusu na rynku pracy

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- pracujący
 - uczeń/ student
 - przedsiębiorca
 - emeryt/ rencista
 - bezrobotny
 - rolnik
 - Inne...:
-

5. W jakim stopniu jest Pani/ Pan zadowolony z poziomu życia w gminie?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- bardzo zadowolona/-y
- zadowolona/-y
- niezadowolona/-y
- bardzo niezadowolona/-y

6. Czy uważa Pani/ Pan, że gmina Sypniewo jest dobrym miejscem do życia?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Raczej nie
- Zdecydowanie nie
- Trudno powiedzieć

7. Spośród listy elementów wyświetlonych poniżej dostępnej infrastruktury jak i oferty usług na terenie gminy (...), proszę o zaznaczenie jednej z trzech odpowiedzi. Jak ocenia Pan/i aktualny stan oraz ich dostępność.

Wyjaśnienie - wybór dokonywany jest spośród trzech możliwości, oznaczonych numerami od 1 do 3, gdzie: 1-bardzo źle/źle, 2-dostatecznie, 3- bardzo dobrze/dobrze.

W każdym wierszu zaznacz tylko jedną odpowiedź

	1	2	3
Dostępność miejsc usługowych i handlu	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Dostępność szkół podstawowych i ponadpodstawowych	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Dostępność lokali gastronomicznych	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Dostęp do miejsc pracy	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Dostępność opieki przedszkolnej oraz żłobków	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Dostępność i jakość usług medycznych	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Gospodarka odpadami komunalnymi	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Dostępność komunikacji publicznej z sąsiednimi gminami	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Atrakcyjność turystyczna gminy	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Stan środowiska naturalnego	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Stan bezpieczeństwa publicznego	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Dostępność i jakość miejsc spędzania czasu wolnego - place zabaw, parki itp.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Oferta placówek kultury - centra kultury, biblioteki, świetlice itp.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Oferta sportowa i rekreacyjna - boiska sportowe, ciągi pieszo-rowerowe itp.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Dostępność i jakość infrastruktury technicznej - drogi	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Dostępność i jakość infrastruktury technicznej - kanalizacja	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Dostępność i jakość infrastruktury technicznej - wodociągi	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Dostępność i jakość miejsc noclegowych	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Jakość powietrza	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Kwalifikacje zawodowe mieszkańców	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Dostęp do zakupów artykułów codziennego użytku	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Rozwój rolnictwa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Warunki dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

8. Z wymienionych poniżej potencjalnych kierunków rozwoju gminy proszę wskazać maksymalnie dwie odpowiedzi, które Pani/ Pan uważa za najbardziej korzystne w najbliższych latach dla gminy.

Proszę o zaznaczenie max. 2 odpowiedzi.

Zaznacz kilka odpowiedzi

- Rozwój przedsiębiorczości
 - Sport i rekreacja
 - Edukacja
 - Rolnictwo i przemysł przetwórczy
 - Funkcja mieszkaniowa
 - Turystyka
 - Rozwój i inwestycje w odnawialne źródła energii (OZE)
 - Inne...:
-

9. Z wymienionych poniżej problemów występujących na terenie gminy proszę wskazać maksymalnie dwie odpowiedzi, które Pani/ Pan uważa za najbardziej niekorzystne dla funkcjonowania gminy.

Proszę o zaznaczenie max. 2 odpowiedzi.

Zaznacz kilka odpowiedzi

- Niska dostępność i jakość infrastruktury spędzania czasu wolnego
- Niska dostępność atrakcyjnych i dobrze płatnych miejsc pracy
- Słaby dostęp do opieki żłobkowej i przedszkolnej
- Słaba dostępność komunikacji publicznej
- Niska aktywność społeczna mieszkańców
- Słabo rozwinięta oferta turystyczna i usługowo-rekreacyjna
- Słaba oferta edukacyjna szkół podstawowych i ponadpodstawowych
- Niska dostępność i jakość usług medycznych
- Niska aktywność przedsiębiorcza mieszkańców
- Mała liczba ciągów pieszo-rowerowych
- Stan infrastruktury technicznej - drogi
- Stan infrastruktury technicznej - kanalizacja
- Stan infrastruktury technicznej - wodociągi
- Inne...:

10. Co według Pani/ Pana należy zrealizować na terenie gminy w latach 2024-2039 aby doprowadzić do poprawy rozwoju gminy oraz zniwelować istniejące problemy?

Zaznacz kilka odpowiedzi

- Wsparcie dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości
 - Rozwój rolnictwa
 - Rozwój turystyki (ekspozycja miejsc turystycznych, rozwój bazy noclegowej, reklama itp.)
 - Poprawa dostępności i jakości usług transportu publicznego
 - Zagospodarowanie oraz poprawa przestrzeni publicznej
 - Modernizacja/ budowa budynków oraz rozszerzenie oferty edukacyjnej i żłobkowej
 - Modernizacja/ budowa budynków oraz rozszerzenie oferty sportowej i rekreacyjnej
 - Modernizacja/ budowa budynków oraz rozszerzenie oferty kulturowej i rozrywkowej
 - Wzrost dostępności i jakości usług medycznych
 - Wsparcie i rozwój OZE (Odnawialnych Źródeł Energii)
 - Rozwój i poprawa infrastruktury technicznej - drogi
 - Rozwój i poprawa infrastruktury technicznej - wodociągi
 - Rozwój i poprawa infrastruktury technicznej - kanalizacja
 - Rozwój i poprawa terenów zielonych oraz miejsc rekreacyjnych
 - Inne...:
-